

BERÄTTELSE

ANGÅENDE

HELSINGFORS STADS KOMMUNALFÖRVALTNING

ÅR 1891

JEMTE STATISTISKA UPPGIFTER FÖR SAMMA OCH
FÖREGÅENDE TID.

FJERDE ÅRGÅNGEN.

HELSINGFORS

TIDNINGS- & TRYCKERI-AKTIEBOLAGETS TRYCKERI

1894.

INNEHÅLL.

Årsberättelse.

I. Stadsfullmäktige	sid.	1.
II. Drätselkammaren	”	54.
III. Fattigvårdsstyrelsen	”	96.
IV. Inqvarteringsnämnden	”	104.
V. Förmyndarenämnden	”	107.
VI. Helsovårdsnämnden	”	108.
VII. Folskoledirektionen	”	109.
VIII. Brandkommissionen	”	113.
IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen	”	116.
X. Direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl	”	118.
XI. Förlikningsnämnden	”	121.

Tabellbilagor *).

Areal. Väderlek. Temperatur.

Tab. n:o 1. Helsingfors stads ytinnehåll vid utgången af år 1891	”	3*.
Tab. n:o 2. Väderleksförhållandena i Helsingfors året 1891, jemförda med de under 1882—1890 rådande	”	4*.
Tab. n:o 3. Luftens medeltemperatur i Helsingfors för hvarje månad åren 1888—1882 och 1878—1875, jemförd med medeltalen af månadernas medeltemperatur under föregående 10-års perioder	”	6*.

Befolkning. Dödlighet. Helsovård.

Tab. n:o 4. Helsingfors stads kyrkskrifna folkmängd för hvar femte år från 1810—1890 samt för år 1891	”	7*.
Tab. n:o 5. Helsingfors stads mantalsskrifna och mantalsspenningar betalande befolkning åren 1888—1891	”	”

*) Tecknet † antyder att tabellen ej förekommer i föregående årgång eller ock är betydligt omarbetad.

Tab. n:o 6.	Helsingfors ekonomiska och faktiska folkmängd vid folkräkningen den 1 december 1890, jemfördt med förhållandet vid folkräkningen den 1 oktober 1880 och den 1 mars 1870	sid. 8*.
Tab. n:o 7.	Helsingfors stads befolkning, fördelad efter modersmål och bildningsgrad, vid folkräkningen den 1 december 1890	” ”
Tab. n:o 8.	Helsingfors stads folkmängd, fördelad efter religionsbekännelse, vid folkräkningen den 1 december 1890	” 9*.
Tab. n:o 9.	Födde och döde i Helsingfors för hvarje qvinqvennum från 1811—1880 samt för hvarje af åren 1881—1891	” 10*.
Tab. n:o 10.	Förhållandet mellan äktenskapen och barnfödseln i Helsingfors åren 1882—1891	” 12*.
Tab. n:o 11.	Antalet till Helsingfors inflyttade och derifrån utflyttade personer under åren 1882—1891, fördelade efter församlingar	” 13*.
Tab. n:o 12.	De i Helsingfors åren 1882—1891 döde, ordnade efter kön och åldersklasser	” 14*.
Tab. n:o 13.	Antalet dödsfall inom evangelisk-lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1882—1891, fördeladt på månader och kvartal	” 16*.
Tab. n:o 14.	Barndödligheten bland lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1882—1891	” ”
Tab. n:o 15.	Dödsorsakerna bland lutherska trosbekännare inom vissa åldersklasser år 1891, jemfördt med åren 1888—1890	” 17*.
Tab. n:o 16.	Dödligheten bland lutherska befolkningen i Helsingfors 1882—1891 uti några talrikast förekommande sjukdomar, jemförd med totalmortaliteten	” 18*.
Tab. n:o 17.	Af distrikts-(fattig-)läkarne i Helsingfors behandlade sjukdomsfall under åren 1882—1891	” ”
Tab. n:o 18.	Antalet akuta sjukdomsfall i Helsingfors, anmälda under 1891 hos Helsevårdsnämnden, jemfördt med åren 1881—1890	” 19*.
Tab. n:o 19.	Antalet och beskaffenheten af de å Helsingfors kommunala sjukhus behandlade sjukdomsfall under år 1891	” 20*.
Tab. n:o 20.	Antalet af de å lasarettet vid Helsingfors arbets- och fattiggård vårdade sjuke under åren 1882—1891	” 21*.
Tab. n:o 21.	Antalet af de å Helsingfors allmänna poliklinik behandlade sjukdomsfall jemte antalet polikliniska sjukbesök under 1889—1891	” ”
Tab. n:o 22.	Antalet af de å enskilda sjukvårdsanstalter i Helsingfors vårdade sjuke under år 1891	” 22*.
Tab. n:o 23.	Antalet af de å undersökningsstationen för lifsmedel verkställda undersökningar under åren 1885—1891	” ”
Tab. n:o 24.	Antalet af de utaf helsopolisen i Helsingfors verkställda syner, besigtningar m. m. under år 1891	” 23*.
Tab. n:o 25.	Resultaten af de kemiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1891	” 24*.
Tab. n:o 26.	Resultaten af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1891	” 25*.

- † Tab. n:o 27. Resultaten af de utaf Helsovårdsnämnden anordnade brunnsvattenundersökningar under år 1891 . . . . . sid. 26*.
- † Tab. n:o 28. Resultaten af de utaf Helsovårdsnämnden anordnade undersökningar af lysgasens svafvelhalt under åren 1890—1891 . . . . . » 27*.

Undervisningsväsende. Bibliotek.

- Tab. n:o 29. Antalet intagna och afgångna samt inskrifna och närvarande elever vid Helsingfors stads folkskolor under läseåren 1883—1890 . . . . . sid. 28*.
- Tab. n:o 30. De i Helsingfors stads folkskolor inskrifna elevens lefnadsstånd, undervisningsspråk, fördelning på klasser m. m. åren 1884—1890, enligt förhållandet den 1 maj . . . . . » 30*.
- † Tab. n:o 31. Antalet skolklasser i Helsingfors stads folkskolor äfvensom antalet elever i skolorna, från skolorna utdimitterade, föräldrarnes stånd m. m. under läseåret 1890—1891 . . . . . » 32*.
- † Tab. n:o 32. De i Helsingfors stads folkskolor inskrifna elevens undervisningsspråk samt skolgång och ålder under läseåret 1890—1891 . . . . . » 33*.
- Tab. n:o 33. Anlitandet af folkbiblioteket och läsesalen åren 1884—1891 . . . . . » 34*.

Allmänna val.

- Tab. n:o 34. Landtdagsmannavalen i Helsingfors åren 1884, 1887 och 1890 . . . . . » 35*.

Domstolarnes och polisens verksamhet. Sedlighetspolis. Eldsvådor.

- Tab. n:o 35. Antalet civila mål och ärenden, behandlade af Helsingfors rådstufvurätt under åren 1885—1890 . . . . . » 36*.
- Tab. n:o 36. Antalet behandlade brottmål och anklagade personer vid rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors åren 1882—1891 . . . . . » 37*.
- Tab. n:o 37. Beskaffenheten af de brott, för hvilka de anklagade blifvit sakfälda af rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors under åren 1882—1891 . . . . . » 38*.
- Tab. n:o 38. Antalet och beskaffenheten af de utaf fattigsakföraren i Helsingfors handlagda mål under år 1891, jemfördt med åren 1886—1890 . . . . . » 39*.
- Tab. n:o 39. Antalet af de personer, som blifvit tagna i fängsligt förvar samt hållna i läns- och stadshüktet i Helsingfors äfvensom orsaken till deras hållande i häkte, under åren 1885—1890 . . . . . » 40*.
- Tab. n:o 40. Antalet af de genom detektiva polisafdelningen i Helsingfors upptäckta brott och värdet af den genom dess försorg tillrättaskaffade egendomen under åren 1887—1891 . . . . . » »
- Tab. n:o 41. Polispersonalens i Helsingfors antal, bildningsgrad, ålder m. m. åren 1888—1891 . . . . . » 41*.
- Tab. n:o 42. Prostitutionen i Helsingfors år 1891 . . . . . » 42*.
- Tab. n:o 43. Antal personer, hvilka såsom druckne blifvit af polisen i Helsingfors tillvaratagne åren 1882—1891 . . . . . » 43*.

Tab. n:o 44.	Beviljade, förnyade och dödade inteckningar i Helsingfors samt värdet af försålda fastigheter, å hvilka lagfart beviljats, under åren 1882—1891	sid. 43*.
Tab. n:o 45.	Eldsvådorna i Helsingfors åren 1882—1891	„ 44*.
Tab. n:o 46.	Försäkrings- och ersättningsbelopp för egendom, som tagit skada vid eldsvådorna i Helsingfors åren 1882—1891	„ 45*.

Gårdar och byggnader.

Tab. n:o 47.	Antalet gårdar och byggnader i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 december 1890	„ 46*.
Tab. n:o 48.	Antalet boningshus och rum i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 december 1890	„ 47*.
† Tab. n:o 49.	Antalet boningsrum i Helsingfors vid folkräkningen den 1 december 1890, fördeladt efter storleken af de lokaler de tillhöra	„ 48*.
† Tab. n:o 50.	Antalet hushåll vid folkräkningen i Helsingfors den 1 december 1890, fördeladt efter belägenheten af de lokaler de bebo	„ „
† Tab. n:o 51.	Antalet hushåll vid folkräkningen i Helsingfors den 1 december 1890, fördeladt efter medlemsantal och storleken af de lokaler, som de bebo	„ 49*.

Telegraf. Telefon. Post. Fabriker och handverk. Passagerare- och gods rörelse.

Tab. n:o 52.	Fabriker och handverkerier i Helsingfors år 1891, jemfördt med åren 1885—1890	„ 50*.
Tab. n:o 53.	Passagerarörelsen å Helsingfors bangård åren 1887—1891	„ 52*.
Tab. n:o 54.	Telegramvexlingen å Helsingfors telegrafstation åren 1884—1891	„ 53*.
Tab. n:o 55.	Antal samtal och abonnenter i Helsingfors telefonförening under åren 1882—1891	„ 54*.
Tab. n:o 56.	Annülde resande i Helsingfors åren 1885—1891	„ 55*.
† Tab. n:o 57.	Antagna hyrkuskar, landt- och sjöformän åren 1887—1891	„ „
† Tab. n:o 58.	Spårvägstrafiken i Helsingfors under år 1891	„ 56*.
Tab. n:o 59.	Godsrörelsen å Helsingfors och Sörnäs jernvägsstationer åren 1887—1891	„ 59*.
Tab. n:o 60.	Rörelsen vid Helsingfors postkontor åren 1887—1891	„ „
Tab. n:o 61.	Värdet af Helsingfors stads export och import under åren 1889—1891	„ 61*.
Tab. n:o 62.	Uppgift öfver några artiklar, som sjöledes inkommit till Helsingfors från inhemska orter under åren 1880—1891	„ 67*.
Tab. n:o 63.	Helsingfors stads import och export samt uppbörden vid dess tullkammare i förhållande till hela landets under åren 1872—1891	„ „
Tab. n:o 64.	Helsingfors stads trävaruexport under åren 1889—1891	„ 68*.
Tab. n:o 65.	Antalet af vid Helsingfors hamnkontor inklarerade fartyg under år 1891, jemfördt med åren 1884—1890	„ 69*.

Tab. n:o 66.	Antalet af i Helsingfors hemmahörande fartyg under åren 1884—1891	sid. 70*.
Tab. n:o 67.	Antalet fartyg af främmande nationalitet, som besökt Helsingfors under åren 1889—1891	” ”
Tab. n:o 68.	Helsingfors hamnkontors uppbörd under år 1891, jemförd med den under åren 1888—1890	” 71*.

Sparbanker.

† Tab. n:o 69.	Insättningar och uttagningar vid Helsingfors sparbank under åren 1885—1891	” 72*.
† Tab. n:o 70.	Insättningar i Kapital- och Lifränteförsäkringsanstalten i Helsingfors under åren 1882—1891	” ”

Gator. Afloppskanaler.

Tab. n:o 71.	Helsingfors stads gator och allmänna platser jemte dertill hörande gångbanor, fördelade efter de underhållsskyldige, samt huruvida de äro stenlagda eller ej, enligt förhållandet år 1886	” 73*.
Tab. n:o 72.	Längder och ytor å Helsingfors stads gator, torg och allmänna platser vid utgången af år 1891 jemte uppgift å planerings- och stenlägningsarbeten, utförda före 1882 samt under hvarje af åren 1882—1891	” 74*.
Tab. n:o 73.	Uppgift å Helsingfors stads allmänna afloppskanaler jemte infallsbrunnar vid utgången af 1891	” 82*.

Vattenledning.

Tab. n:o 74.	Helsingfors vattenlednings verksamhet under åren 1879—1891	” 84*.
Tab. n:o 75.	Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen i förhållande till det uppfordrade vattnet under åren 1879—1891	” ”

Gasbelysning.

Tab. n:o 76.	Gaskonsumtionen i Helsingfors åren 1881—1891	” 85*.
Tab. n:o 77.	Lysgasens medelljusstyrka i Helsingfors under lysåren 1883—1891	” ”

Fattigvård.

Tab. n:o 78.	Antalet personer, intagna å Helsingfors stads arbets- och fattiggård under åren 1883—1891, fördeladt efter månader	” 86*.
Tab. n:o 79.	Antalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg utackorderade personer under åren 1875—1891	” 87*.
Tab. n:o 80.	Totalantalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg vårdade och understödda personer jemte utgifterna härför under åren 1875—1891	” ”

- Tab. n:o 81. Uppgift öfver de för kosthållningen i Helsingfors stads arbets- och fattiggård levererade, uppköpta och från fattiggårdens jordområde skördade produkter under 1891, jemte beloppet af och kostnaden för utdelade dagportioner under 1882—1891 . . . . . sid. 88*.
- † Tab. n:o 82. Verksamheten vid stadens arbetsinrättning för män under år 1891 . . . . . „ 90*.

Beskattning. Finanser.

- Tab. n:o 83. Uppgift öfver de i Helsingfors å stadens trafikkontor uppburna afgifter under år 1891 . . . . . „ 91*.
- Tab. n:o 84. Uppgift öfver trafiken åhvälfda afgifter i Helsingfors under åren 1882—1891 . . . . . „ „
- Tab. n:o 85. Sammandrag af taxerings- och uppbördslängderna för kommunala utskylder m. m. för åren 1884—1891 (till fyllande af behofven för 1885—1892) . . . . . „ 92*.
- Tab. n:o 86. Helsingfors stadskassas inkomster och utgifter under åren 1882—1891 „ 96*.
- Tab. n:o 87. Helsingfors stadskassas utgifter och inkomster år 1891, jemförda med fastställd budget . . . . . „ 98*.
- † Tab. n:o 88. Helsingfors stads donerade fonder år 1891 . . . . . „ 109*.
- Tab. n:o 89. Kostnaderna för folkskoleväsendet i Helsingfors åren 1880—1891 . . . . . „ 112*.
- Tab. n:o 90. Försäkringsbeloppet af Helsingfors stads byggnader vid utgången af år 1891 jemte uppgift å försäkringsgifvarne . . . . . „ 113*.
- Tab. n:o 91. Värdet af Helsingfors stads lösegendom under åren 1884—1891 . . . . . „ 114*.

ÅRSBERÄTTELSE.

Årsberättelse

1891.

I. Stadsfullmäktige.

Af de ärenden, som under året af Stadsfullmäktige handlagts, torde följande böra här omnämnas:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Emedan arrendetiden för jordlotten N:o 32 å Stora Broholmen komme att utlöpa med år 1892 samt arrendatorn af densamma anhållit att fortfarande få förblifva i besittning deraf antingen genom förlängning af arrendet eller områdets intagande i stadsplanen, reglering och försäljning till enskild ego, inkom Drätselkammaren¹⁾ till Stadsfullmäktige med förslag om Broholmarnes införlifvande med staden under benämning tionde stadsdelen. Enligt det uppgjorda förslaget till byggnadsplan för denna stadsdel komme densamma att omslutas af kajer eller längs stränderna löpande gator samt genom förlängningen af Unionsgatan, här benämnd Broholmsgatan, och tvänne tvärgator indelas i fyra byggnadsqvarter, under det att den af arrendelotten N:o 31 upptagna marken jemte angränsande mudderplogplats skulle disponeras såsom torg och upplagsplatser. I sammanhang härmed föreslog Drätselkammaren att, för möjliggörande af en promenadväg från Unionsgatan till Kaisaniemi park längs stranden af Kaisaniemi viken, skulle reserveras det utanför Botaniska trädgårdens tomt liggande strandområdet till en bredd af 60 fot samt att om fastställelse å den här af föranledda ändringen af gällande stadsplan skulle ansökas på samma gång som stadsplansförslaget för Broholmarne skulle insändas till behörig stadfästelse. Drätselkammarens förslag, mot hvilket särskilda anmärkningar gjordes af innehafvarne utaf arrendelotterna N:o

Förslag om Broholmarnes intagande i stadsplanen.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 26 af 26 febr. (Stfgs tryckta handl. N:o 8).

33¹⁾ och 31²⁾, remitterades af Stadsfullmäktige³⁾ till beredning af ett utskott, hvars utlåtande dock icke afgafs under året.

Förslag till
reglering af fa-
briksområdet
mellan Östra
Chausséen och
Norra hamnen
samt eventuellt
intagande i
stadsplanen.

Efter det innehafvarne af särskilda såsom fabriksomter begagnade lägenheter mellan Östra Chausséen och Norra hamnen hos Stadsfullmäktige anhållit att det område af stadens afhysta mark, som ligger mellan sagda chaussée samt Sörnäs- och Gammelstadsvikarna, blefve regleradt och indeladt till rymliga fabriksomter, som kunde åtkommas med full egande- eller ständig besittningsrätt, hade Drätselkammaren låtit uppgöra ett förslag till reglering och indelning af berörda område, hvilket förslag Kammarkaren insände till Stadsfullmäktige med hemställan⁴⁾ att Stadsfullmäktige ville godkänna detsamma samt, med afböjande för tillfället af ansökningarna om rätt att inlösa de inom ifrågavarande område tillämnade tomter, bemyndiga Drätselkammaren att, med iakttagande af den sålunda fastställda regleringen, i sinom tid hos Stadsfullmäktige framställa förslag om utarrendering af sagda tomter på längre tid, med rättighet och skyldighet för innehafvaren att, i fall tomten inom arrendetidens utgång intoges i stadsplanen, inlösa densamma efter då skeende värdering. Stadsfullmäktige remitterade⁵⁾ ärendet till utlåtande af samma utskott, som skulle yttra sig om stadsplanen för Broholmarne, men utskottets betänkande hann ej inkomma under året.

Ytterligare in-
delning å Berg-
häll samt för-
slag om Berg-
hälls intagnin-
g i stadsplanen.

Sedan Stadsfullmäktige under år 1889 anmodat⁶⁾ Drätselkammaren att inkomma med utlåtande angående de af ett Fullmäktiges utskott gjorda anmärkningar beträffande Kammarkarens förslag om upplåtande af ytterligare bostadstomter å villaområdet Berghäll, inkom Drätselkammarkaren⁷⁾ med nytt förslag till indelning samt anhöll om bemyndigande att, i den mån de genom den nya indelningen uppstående bostadstomterna blefve tillgängliga och hos Kammarkaren ansökta, upplåta desamma till bebyggande under enahanda vilkor som för de förut på arrende utgifna tomterna å Berghäll blifvit bestämda. Stadsfullmäktige hänsköto⁸⁾ frågan till beredning af samma utskott, som egde afgifva utlåtande om stadsplanen för Broholmarne, och detta utskott tillstyrkte⁹⁾ godkännande af den föreslagna indelningen, men föreslog tillika att Stadsfullmäktige skulle

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 117 af 28 maj, Stfgs prot. den 30 maj § 15. — ²⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 4. — ³⁾ Stfgs prot. den 30 maj §§ 15 och 31. — ⁴⁾ Drkns skrivf. N:o 229 af 24 sept. (Stfgs tryckta handl. N:o 19). — ⁵⁾ Stfgs prot. den 10 nov. § 16. — ⁶⁾ Se 1889 års berättelse, pag. 8. — ⁷⁾ Drkns skrivf. N:o 29 af 8 jan. (Stfgs tryckta handl. N:o 3). — ⁸⁾ Stfgs prot. den 30 maj §§ 14 och 31. — ⁹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 13.

uppdraga åt Drätselkammaren att hos Kejs. Senaten ansöka om Berghälls intagande i stadsplanen, hvarjente Stadsfullmäktige skulle besluta:

att anmoda Drätselkammaren att inkomma med förslag till de eftergifter i afseende å skyldigheten enligt byggnadsordningen att stenlägga gata, som, med afseende derå att någon större trafik och särskildt alldeles icke någon genomgående sådan å detta område är att emotses samt att detsamma är afsedt till bostadsplatser företrädesvis för mindre bemedlade, kunde undantagsvis för detta område anses lämpliga och hvarom ansökan i sammanhang med frågan om området Berghälls intagande i stadsplanen borde göras;

att Drätselkammaren skulle erhålla i uppdrag att, på grundvalen af ett medelpris om 1 mark 20 penni kvadratfoten för hela det till bebyggande afsedda området å Berghäll, låta värdera hvar för sig såväl de härintills på arrende upplåtna tomter som äfven de tomter, hvilka vid genomförandet af områdets reglering erhållas;

att försäljning resp. utarrendering af tomter å detta område skulle försiggå sålunda att tomterna efter försiggången värdering skulle utbjudas till försäljning i den mån spekulanter erbjuda sig, men, i händelse det vid värderingen åsatta priset ej skulle erhållas, tomterna skulle utbjudas på arrende på vanliga villkor samt med rätt för arrendatorn att inom fem år inlösa tomten efter det vid värderingen åsatta priset; samt

att innehafvarene af de härtills på arrende upplåtna tomter der sammastädes skulle medgifvas rätt att på enahanda villkor inom fem år här efter tillösa sig sina tomter, vid hvilken inlösen innehafvarene af tomter jemväl borde tillförsäkras rätt att, derest deras nu uppförda byggnader till någon del skjuta ut på till gata afsedt område, under den återstående delen af arrendetiden emot särskild ersättning få bibehålla och begagna dessa sina byggnader, hvarom allt särskildt aftal för hvarje tomt borde uppgöras och Stadsfullmäktiges pröfning underställas.

Sedan Drätselkammaren varit i tillfälle att med anledning af detta förslag framhålla¹⁾ de betänkligheter, som kunde hysas i afseende å Berghälls införlifvande med staden, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ till efterrättelse fastställa det af Drätselkammaren förordade förslaget till indelning samt, med afböjande af utskottets förslag om Berghälls intagande i stadsplanen, bemyndiga Kammaren att, i den mån de genom den nya indelningen

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 203 af 3 sept. (Stfgs tryckta handl. N:o 16). -- ²⁾ Stfgs prot. den 22 sept. § 9 och 6 okt. § 4.

uppstående bostadstomterna blefve tillgängliga och hos Kammaren ansökta, upplåta desamma till bebyggande under enahanda vilkor, som för de förut på arrende utgifna tomterna å Berghäll blifvit bestämda.

Förslag om
anlitande af ut-
ländsk fackman
vid granskning
af stadsplans-
förslag.

Ett i sammanhang härmed af utskottet gjordt förslag att Stadsfullmäktige skulle uppdraga åt Drätselkammaren att taga i öfvervägande, huruvida icke anledning vore att framdeles, när intagning af något större område i stadsplanen förestode, öfver de uppgjorda förslagen inhemta någon utländsk fackmans utlåtande, blef jemväl af Stadsfullmäktige förkastadt.

Arrendetomten
N:o 10 vid Jä-
garegatan i qv.
N:o 109 upplåten
till inlösen.

Emedan arrendetomten N:o 10 vid Jägaregatan i qv. N:o 109, som jemte åtskilliga andra inom stadsplanen befintliga arrendetomter redan 1887 blifvit värderad, likväl icke blifvit till inlösen upplåten, på grund deraf att angränsande gator ej varit planerade och stenlagda samt försedda med aflopps- och vattenledning, men detta hinder numera till största delen undanrödjats, föreslog Drätselkammaren¹⁾ på gjord ansökan tomtens försäljning till arrendatorn, Gårdsegaren G. B. Wassholm, för det år 1887 åsatta värdet, 95 enpni per qv. fot, hvilket förslag af Stadsfullmäktige godkändes²⁾.

Försäljning af
N:o 26 vid Fa-
briksqvarteret
N:o 180.

På framställning af Drätselkammaren³⁾ biföllo Stadsfullmäktige⁴⁾, under förutsättning att en föreslagen förändrad begränsning af fabriksqvarteren N:o 180 och 183 blefve å högvederbörlig ort fastställd, till försäljning i vanlig ordning genom auktion af tomten N:o 26 vid Fabriksqvarteret N:o 180 på de för försäljning af fabriksqvarteret fastställda betalningsvilkor, dock med förbehåll att köpeskillingen ej skulle understiga 50 penni per qv. fot.

Alternativ för-
säljning af tom-
ten N:o 21 vid
Petersgatan el-
ler N:o 28 vid
Fabriksqvarteret
N:o 180.

Med anledning af en utaf Spårvägs- och Omnibusaktiebolaget framställd anhållan att få inlösa odisponerade fabriksqvarteret N:o 21 vid Petersgatan och N:o 28 vid Fabriksqvarteret N:o 180 för uppförande derstädes af bolagets stall och öfriga byggnader biföllo Stadsfullmäktige⁵⁾, på Drätselkammarens framställning⁶⁾, till att alternativt den ena eller andra af förenämnda fabriksqvarteret finge disponeras för uppförande derstädes af stall och öfriga för spårvägs- och omnibustrafik omedelbart erforderliga byggnader, hvarjemte Fullmäktige bemyndigade Kammaren att, så snart bemälda bolag anmält hvilken af förenämnda tomter bolaget

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 300 af 18 dec. 1890. — ²⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 10. —

³⁾ Drkns skrivf. N:o 204 af 10 sept. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 22 sept. § 7. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 20 okt. § 3. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 228 af 8 okt.

önskade disponera, å auktion på de för försäljning af fabriksstomter fastställda vilkor försälja sagda tomt, dock ej för lägre pris än efter 55 penni per qv. fot för tomten N:o 21 vid Petersgatan och 50 penni per qv. fot för tomten N:o 28 vid Fabriksgatan.

Emedan Aktiebolaget P. Sinebryhoff tillhöriga tomterna N:o 19 och 21 vid Boulevardsgatan emot Nylandsgatan och det af bolaget på arrende innehafvande jordområdet i kvarteret N:o 84 icke blott sig emellan utan äfven i förhållande till bolagets invid liggande tomt N:o 9 vid Albertsgatan erbjöde en så bruten linie att deras ändamålsenliga bebyggande omöjliggjordes, biföllo Stadsfullmäktige¹⁾, på Drätselkammarens framställning²⁾, till att med nämnda tomter finge förenas tillskottsområden af resp. 9,960 och 5,064 qv. fot, hvilka områden, efter utverkad behörig ändring af stadsplanen, skulle till bolaget försälgas för ett pris af 10,428 mark för tillskottet till tomten N:o 19 och 2,908 mark 80 penni för tillskottet till tomten N:o 21.

Försäljning af tillskottsområden till tomterna N:o 19 och 21 vid Boulevardsgatan i qv. N:o 84.

Rörande Handlanden K. F. Blombergs af Drätselkammaren tillstyrkta³⁾ anhållan, att för en tilltänkt industriel anläggning få arrendera fabrikskvarteret N:o 178, hade Hamnbanebyggnadsstyrelsen uti affordradt utlåtande föreslagit att, emedan fråga uppstått om hamnbanans dragande öfver Busholmen, Sandholmen och Munkholmen, i hvilken händelse jernvägslinien jemväl komme att skära in på södra sidan af tomterna N:o 6 och 8 i nämnda kvarter, nödig mark för denna eventualitet skulle reserveras samt att endast den norr om den tilltänkta bansträckningen liggande marken nu skulle försälgas, dock med rättighet och skyldighet för köparen att, derest jernvägslinien komme att dragas en annan väg, tilllösa sig det reserverade området emot en ersättning, beräknad efter samma enhetspris, som den öfriga delen af tomterna betingat sig. Med denna modifikation biföllo⁴⁾ Stadsfullmäktige till Drätselkammarens förslag om tomternas försäljning, men någon inlösen egde sedermera ej rum, emedan ärendet ej af sökanden fullföljdes.

Frågan om upplåtande till inlösen af fabrikskvart. N:o 178.

Uti den genom Ecklesiastik-Expeditionen i Kejs. Senaten väckta⁵⁾ frågan om upplåtande af tomterna N:o 5 och 7 vid Skepparegatan samt N:o 19 vid Fabriksgatan, alla i kvarteret N:o 126, till plats för en blifvande museibygnad beslöto⁶⁾ Stadsfullmäktige, med anledning af ett

Tomtplats för allmän museibygnad å Observatorii-borget.

¹⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 8. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 299 af 11 dec. 1890. — ³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 2. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 14. — ⁵⁾ Se 1890 års berättelse pag. 3. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 6 och 24 febr. § 11.

inom Fullmäktige väckt förslag, att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens framställning¹⁾ meddela Ecklesiastik-Expeditionen, det Fullmäktige, hvilka funnit staden icke kunna utan ersättning till plats för ifrågavarande byggnad afstå de uppgifna tomterna, men ansett sig böra såsom en enligt Stadsfullmäktiges åsikt lämpligare plats för byggnaden föreslå norra sluttningen af Observatoriibergen ofvanom det der befintliga kronomagasinets, beslutit att kostnadsfritt för ändamålet upplåta nästnämnda plats, under vilkor att statsverket ombesörjde nödiga terrasseringsarbeten framför byggnaden och uppfarter till densamma, äfvensom med förbehåll att kronomagasinets på statsverkets bekostnad bortflyttades till lämplig plats vid Östra eller Vestra Chausséen, som af staden kostnadsfritt skulle afstås.

Tomtplats för en byggnad för särskilda vetenskapliga och litterära föreningar.

Med anledning af att Generalen F. Neovius, Statsrådet L. Lindelöf, Kanslirådet C. G. Estlander samt Professorerne O. Donner och E. G. Palmén såsom ledamöter i en för ändamålet tillsatt komité anhållit att inom det för uppförande af en byggnad för realskolan reserverade kvarteret N:o 98 måtte upplåtas tomplats för särskilda i staden bildade vetenskapliga och litterära föreningar och samfund, öfver hvilken ansökan Drätselkammaren afgifvit²⁾ utlåtande, beslöto³⁾ Stadsfullmäktige i enlighet med Drätselkammarens förslag meddela, det Fullmäktige, i betraktande af att frågan om realskolans omorganisation ännu icke blifvit definitivt afgjord samt plats för en likartad läroinrättning måste för framtiden reserveras, icke kunde till tomplats för omförmälda föreningsbyggnad upplåta någon del af kvarteret N:o 98, men deremot voro villige att för ändamålet kostnadsfritt anvisa plats till erforderlig utsträckning, efter sökandenas val, antingen å den odisponerade delen af Broberget eller på norra sluttningen af Observatoriibergen invid Svenska normallyceets tomplats.

Afslagen anhållan om tomplats för läroverket för gossar och flickor.

På samma grunder blef, i enlighet med Drätselkammarens utlåtande⁴⁾, en af arkitekten A. Nordberg, Muraremästaren K. M. Kullman, Sundhetsinspektören V. Sucksdorff och Folkskoleinspektorn V. Öhberg gjord anhållan, om upplåtande af plats inom förenämnda kvarteret N:o 98 för en byggnad åt läroverket för gossar och flickor, af Stadsfullmäktige afslagen⁵⁾.

Tomtplats för blindanstalten.

Emedan den tid, inom hvilken de af Stadsfullmäktige utan ersättning för blindanstalten i staden upplåtna tomterna N:o 1 och 3 vid Pe-

1) Drkns skrifv. N:o 49 af 12 febr. — 2) Drkns skrifv. N:o 30 af 30 jan. — 3) Stfges prot den 27 jan. § 15 och 10 febr. § 7. — 4) Drkns skrifv. N:o 63 af 26 febr. — 5) Stfges prot. den 10 mars § 12.

tersgatan i kvarteret N:o 134, bort vara bebyggda ¹⁾), utgått med år 1890, utan att någon byggnad för ändamålet, i följd af att frågan om abnormskolornas i landet organisation ännu vore oafgjord, blifvit å platsen uppförd, hade skolrådet för blindanstalten, med åberopande af att Statsrådet F. J. von Becker testamenterat ett större belopp till inrättande af en blindanstalt, hos Stadsfullmäktige anhållit att ifrågavarande tomter fortfarande måtte reserveras för ett blindinstitut. Efter att i saken hafva inhemtat Drätselkammarens yttrande ²⁾), beslöto Stadsfullmäktige ³⁾) emellertid att för stadens räkning återtaga dessa tomter, hvilka, enär Statsrådet v. Beckers testamente icke ens ännu vunnit laga kraft, skulle för stadens behof reserveras.

Med anledning af väckt fråga om den förutvarande provisoriska blindanstaltens ombildning till en fullständig läroinrättning, för hvilken egna hus skulle på statsverkets bekostnad uppföras, inkom sedan från Ekle-siastik-Expeditionen i Kejslerliga Senaten en förfrågan, huruvida förenämnda tomter eventuelt finge utan ersättning disponeras för ifrågavarande statsanstalt. Sedan Drätselkammaren uti infordradt utlåtande ⁴⁾) framhållit att ofta nämnda tomter ej vore fullt lämpliga för ändamålet, men att en ändamålsenlig plats finnes exempelvis i den del af kvarteret N:o 127, som å stadsplanen är betecknad såsom afsedd för „plantering eller offentlig byggnad“, beslöto Stadsfullmäktige ⁴⁾) att, för den händelse genom statsverkets försorg en tidsenlig fullständig läroanstalt för blinda barn med svenskt och finskt modersmål blefve inrättad i Helsingfors stad, för nämnda ändamål utan ersättning upplåta det ifrågavarande området i kvarteret N:o 127, dock med vilkor att detsamma blefve bebyggt senast inom tre år.

Uti den från föregående år beroende frågan om afträdande af mark till utvidgande af Statsjernvägarnes bangård blef, på Drätselkammarens ^{Afstående af mark för bangårdens utvidgning.} tillstyrkan ⁵⁾) följande förslag till kontrakt af Stadsfullmäktige godkänt ⁶⁾):

„Emellan Jernvägsstyrelsen i Finland å kronans vägnar och Helsingfors stad är följande öfverenskommelse träffad:

§ 1. I och för en tillämnad utvidgning af Statsjernvägarnas bangård i Helsingfors förbinder sig Helsingfors stad ej mindre att medgifva till utfyllning, genom Jernvägsstyrelsens försorg, af så stor del utaf Tölövi-

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 8. — ²⁾ Drkns skriv. N:o 303 af 27 dec. 1890. —

³⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 13. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 29 dec. § 4. — ⁵⁾ Drkns skriv. N:o 273 af 26 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 26). — ⁶⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 2.

ken, som å bilagda kartaskiss är med *nopq* utmärkt, samt åt Statsjernvägarna afstå det vattenbetäckta området, der utfyllningen skall ske, utan ersättning, än ock att till Statsjernvägarnes ego emot nedan angifvet pris öfverlåta de med röd färg å samma kartaskiss utmärkta jordområden, bestående af 1) tomten N:o 13 i kvarteret N:o 99 Hillern, 2) den med *abcd* betecknade upplagsplatsen nordost om Gasverkets tomt (kvarteret N:o 103), 3) den mellan dessa områden belägna delen af Gasverksgatan, 4) den mellan dessa områden och återstoden af kvarteret N:o 99 å ena sidan samt Statsjernvägarnas område å andra sidan liggande namnlösa gata, äfvensom 5) det med *efghiklm* betecknade området af villan Hagasund.

§ 2. Af förenämnda jordområden öfverlåtas de med 1), 2), 3) och 4) betecknade, såvidt de icke förut af Statsjernvägarna öfvertagits, till sagda jernvägars disposition senast den 1 juni 1892; det med 5) angifna området deremot så snart lägenheten Hagasund kommit i stadens besittning.

§ 3. För de under 1), 2), 3 och 4 uppgifna jordområden tillkommer Helsingfors stad en ersättning af inalles 331,749 mark, hvaraf 134,496 mark beräknas för tomten N:o 13 i kvarteret N:o 99 samt återstoden för upplagsplatsen *abcd*, medan någon ersättning icke ifrågakommer för de med 3) och 4) betecknade gatuandelarna. — Af denna köpeskillning utbetalas hälften till staden med 165,874 mark 50 penni inom januari månad år 1892 samt återstoden inom samma månad år 1893.

§ 4. För det med 5) angifna området af villan Hagasund, som i areal utgör 208,800 qv. fot, utgör köpeskillingen 41,760 mark, hvilken summa till staden utbetalas vid markens afträdande.

§ 5. Såsom vilkor för detta kontrakt gäller att Jernvägsstyrelsen förbinder sig:

att låta genom den ifrågasatta utfyllningen förlänga den genom villan Hagasunds område nyligen anlagda hufvudkloaken:

att låta antingen genom ombyggnad förstora det nuvarande afloppet genom jernvägsbanken öfver Tölövikens till minst dubbel så stor vidd det för närvarande har eller ock genom densamma anlägga ytterligare ett aflopp;

att låta genom muddring skydda den kvarblifvande delen af nämnda vik från uppgrundning såvidt denna uppgrundning kan direkt tillskrifvas fyllnadsarbetet eller jordfyllningens sättning;

att fortfarande underhålla och för allmänheten öppenhålla den af Statsjernvägarna anlagda gångbanan längs jernvägsbanken öfver Tölövikens;

att bestrida kostnaden för bortflyttningen af stadens å tomten N:o 13 och upplagsplatsen öster om Gasverket befintliga materialgårdar, dock endast med ett belopp af högst 35,000 mark; samt

att inom utgången af år 1891 godkänna föreliggande kontrakt.

§ 6. Så snart den i § 3 omnämnda förra hälften af köpeskillingen blifvit erlagd, utfärdar staden nödigt salubref å tomten N:o 13 i kvarteret N:o 99; hvaremot Jernvägsstyrelsen förbinder sig att å vederbörlig ort utverka tillstånd för staden att till förmån för Statsjernvägarna afhända sig återstoden af den genom detta kontrakt afträdda marken.

Af detta kontrakt äro tvenne exemplar uppgjorda, som skedde i Helsingfors den — —.“

Derjemte bemyndigade Stadsfullmäktige Drätselkammaren att, så snart Jernvägsstyrelsens godkännande af förestående förslag erhållits, å stadens vägnar underteckna detta kontrakt samt vidtaga de för kontraktets fullgörande från stadens sida nödiga åtgärder.

Emedan en företagen förändring af Eriksgatans gränslinie utmed kvarteret N:o 153 föranledde en reglering af nämnda kvarter, hvarvid uppstodo särskilda tillskottsområden, hvilka skulle tilldelas tomterna N:o 9a och 10a vid Eriksgatan samt N:o 1 vid Lappviksgatan, beslöto Stadsfullmäktige ¹⁾, på Drätselkammarens tillstyrkan ²⁾, att ifrågavarande tillskottsområden skulle till egarne af nämnda tomter afstås utan lösen.

Upplåtande af
tillskottsområden i kvarteret
N:o 153.

På grund af en hos Drätselkammaren gjord anhållan om upplåtande af plats för en fabriksanläggning å lägenheten *Aspnäs* föreslog Kam-maren ³⁾ att ett område af 45,240 qv. fots areal å nämnda lägenhet skulle genom auktion utarrenderas såsom fabriksomt på trettio år emot en minimiarrendeafgift af 1,131 mark och på särskilda vilkor, bland hvilka in-gick rättighet och skyldighet för arrendatorn att, om platsen derförinnan blefve intagen i stadsplanen, inlösa densamma efter då skeende värdering och under de för inlösen af fabriksomter gällande betalningsvilkor. Stadsfullmäktige godkände ⁴⁾ förslaget.

Utarrendering
af fabriksom-
råde å *Aspnäs*.

Sedan Stadsfullmäktige godkänt ⁵⁾ den af Drätselkammaren upp-gjorda planen för upplåtande af ytterligare bostadstomter å lägenheten Berghäll godkände Fullmäktige de arrendeanbud som vid de inför Drät-selkammaren föranstaltade auktionerna gjorts å följande tomter med ne-dan nämnda belopp i årligt arrende:

Utarrendering
af bostadstomter
å Berghäll.

¹⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 13. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 118 af 14 maj. — ³⁾ D:o d:o N:o 182 af 9 juli. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 27. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 251 af 5 nov., Stfgs prot. den 24 nov. § 6.

N:o	Gata	Areal qv. fot	Arrende Smk
7	Andra linien	23,596,5	875 ¹⁾
9	Tredje „	16,170	255 ²⁾
10	„ „	16,123	340 ³⁾
11	„ „	16,170	431 ²⁾
13	„ „	14,963,6	470 ¹⁾
15	„ „	24,347,2	601 ²⁾
17	„ „	22,050	660 ¹⁾
10	Fjerde „	16,280	568 ¹⁾
18	„ „	23,962	500 ⁴⁾

Samtliga dessa tomter utarrenderades på trettio år på vanliga vilkor, dock att i afseende å tomterna N:o 9 och 11 vid Tredje linien, med hänsyn till å dem förekommande berg, fastställdes att de finge på vanligt sätt bebyggas endast i fall berget å tomterna nedsprängdes ända till gatan, men att i annan händelse hus å tomterna finge uppföras endast till en vånings höjd samt på ett afstånd af fem fot från gatlinien.

Utarrendering
af upplagsplat-
sen N:o 4 å
Norra Blekhol-
men.

Med anledning af en hos Drätselkammaren gjord framställning om förlängning af arrendet för upplagsplatsen N:o 4 å *Norra Blekholmen* beslöto Stadsfullmäktige ⁵⁾, på Drätselkammarens förslag ⁶⁾, bemyndiga Kammaren att till Helsingfors ångfartygsaktiebolag upplåta ifrågavarande, af bolaget disponerade upplagsplats på ytterligare tio års arrende, räknadt från den 1 januari 1893, emot förhöjd arrendeafgift af 300 mark om året samt med skyldighet för bolaget att använda platsen uteslutande för upplag af stenkol.

Utvidgande af
byggnaden för
„Folkets hem“
å villan Eko.

Efter det Stadsfullmäktige under föregående år arrendefritt upplåtit ⁷⁾ en tomtplats å villan N:o 26 *Eko* åt Folkskolelärarinnan Fröken A. Trygg för uppförande derstädes af en byggnad, benämnd „Folkets hem“, afsedd att inrymma läsesal jemte bibliotek för arbetare, barnkrubba m. m., beslöto Stadsfullmäktige ⁸⁾, på derom gjord ansökan och enligt Drätselkammarens förord ⁹⁾, medgifva Fröken Trygg rättighet att genom utförande

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 251 af 5 nov., Stfgs prot. den 24 nov. § 6. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 255 af 12 nov., Stfgs prot. den 24 nov. § 7. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 269 af 19 nov., Stfgs prot. den 15 dec. § 6. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 270 af 3 dec., Stfgs prot. den 15 dec. § 5. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 17. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 127 af 11 juni. — ⁷⁾ Se 1890 års berättelse pag. 7. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 18. — ⁹⁾ Drkns skrifv. N:o 128 af 11 juni.

af en tillbyggnad i enlighet med ingifven ritning utvidga förenämnda inrättning, under förbehåll att beträffande sagda tillbyggnad samma vilkor blefve gällande som uti det af staden med Fröken Trygg afslutade kontraktet faststälts för öfriga byggnader å arrendemarken.

Sedan Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort framställning ¹⁾ om bemyndigande för Kammarerna att, i anseende dertill att arrendetiden för lägenheten N:o 66 *Fjellidal* utgick med år 1891, på nytt arrende med viss uppsägningstid upplåta vissa områden af lägenheten, å hvilka särskilda byggnader och inrättningar befunno sig, återremitterade Stadsfullmäktige ²⁾ ärendet till Drätselkammaren, under uttalande af önskligheten att vid utgifvande å arrende af staden tillhörig jord såvidt möjligt viss tid för arrendeaftalets bestånd borde fastställas samt med anmodan till Kammarerna att afgifva nytt förslag i ämnet. Sedan Drätselkammaren emellertid uti afgifvet utlåtande ³⁾ framhållit, huruledes en synnerligt väl behöflig omreglering af ifrågavarande lägenhet blefve omöjliggjord för en längre tid, i händelse de nu tillärnade arrendeaftalen ej kunde i mån af behof häfvas viss tid efter uppsägning, beslöto Stadsfullmäktige ⁴⁾ bemyndiga Kammarerna att från 1892 års början på arrende tillsvidare upplåta ej mindre tre med *a*, *b* och *c* utmärkta områden till egarene af å dessa uppförda byggnader, emot arrendeavgifter till belopp af 4,900 mark för området *a*, 612 mark 50 penni för området *b* och 892 mark 50 penni för området *c*, samt med skyldighet för resp. arrendatorer att afträda områdena *a* och *b* sex månader efter uppsägning, som bör ske under januari månad, samt området *c* tre månader efter uppsägning, än ett af Handlanden *J. E. Cronvall* disponeradt område emot årligt arrende af 350 mark och med tre månaders uppsägningstid samt med rättighet för arrendatorn att å området fortfarande bedrifva en asfaltfiltfabrik.

På derom gjord framställning och i enlighet med Drätselkammarens förslag ⁵⁾ beslöto Stadsfullmäktige ⁶⁾ tillåta Byggmästaren *Th. Croll* att från lägenheterna N:o 35 och 36 *Holmnäs* och *Sundsberg* utbryta och såsom sjelfständig villalägenhet intill utgången af år 1900 å arrende besitta en del af det utaf honom enligt aftal med arrendatorn af förenämnda lägenheter disponeradt område, hvilken del uti förslaget till Broholmens intagande i stadsplanen bildar en särskild tomt och hvarå *Crolls* villabygg-

Utarrendering af vissa områden å Fjellidal.

Utbrytning af ett villaområde från lägenheterna Holmnäs och Sundsberg.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 129 af 11 juni (Stfgs tryckta handl. N:o 14). — ²⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 15. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 179 af 23 juli. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 30. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 212 af 24 sept. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 6 okt. § 5.

nad är uppförd, under vilkor att Croll, i händelse nämnda område blefve intaget i stadsplanen, vore såväl berättigad som skyldig att efter då företagen värdering till ego inlösa tomten; hvarjemte Drätselkammaren bemyndigades att med Croll ingå aftal beträffande arrenderingen af särskilda andra inom det af honom förut disponerade området belägna jordlotter, hvilka dels finge af honom utan rätt eller skyldighet till inlösen besittas till utgången af år 1900, dels skulle afträdas tre eller sex månader efter uppsägning; och skulle årliga arrendet för samtliga till Croll upplåtna jordområden utgöra 340 mark, medan det från lägenheterna Holmnäs och Sundsberg utgående årsarrendet skulle minskas med 200 mark.

Utarrendering
af villalotter
å Humleberg.

På derom af Drätselkammaren gjord framställning ¹⁾ bemyndigade Stadsfullmäktige ²⁾ Kammaren att utarrendera villalotten N:o 14 å *Humleberg* på trettio år till Arbetskarlen G. A. Nyström emot det derför å auktion erbjudna årliga arrendet af 275 mark samt för öfrigt på de för stadens bostadsvillor gällande arrendevilkor. — Likaså beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens förord ³⁾, bemyndiga ⁴⁾ Kammaren att till arrendatorn af villalotten N:o 5 å Humleberg, Sjökaptenen G. T. Dahlström, på arrende mot en ersättning af 360 mark i ett för allt öfverlåta ett emellan lotterna N:o 5 och 6 beläget odisponerad område, å hvilket honom tillhöriga byggnader delvis voro belägna, för att jemte arrendet af villalotten N:o 5 innehafvas intill år 1916.

Afslagen ansökan om förlängning af arrendet för villalott å Hörneberg.

Deremot blef, enligt Drätselkammarens förslag ⁵⁾, en utaf arrendatorn af villaområdet L:a A. å lägenheten N:o 23 *Hörneberg*, Enkefru W. Löppönen, gjord ansökan om förlängning af arrendetiden för sagda villaområde med 20 år af Stadsfullmäktige afslagen ⁶⁾.

Utarrendering af Meilans hemman.

Med anledning af en utaf affidne Lektorn M. Gadds arfvingar gjord ansökan att från den 1 nov. 1891 få till staden afträda besittningen af staden tillhöriga *Meilans* hemman i Helsinges socken, hvilket den affidne öfvertagit på arrende intill den 1 nov. 1892, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens förslag ⁷⁾ bifalla ⁸⁾ till häfvande af arrendeaftalet med Lektorn Gadd, hvarefter nämnda lägenhet sedermera på ett års tid utarrenderades ⁹⁾ till Borgmästaren E. Öhman mot en afgäld af 1,500 mark under förut gällande vilkor samt under förbehåll att någon skyldighet att

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 106 af 16 april. — ²⁾ Stfgs prot. den 30 maj § 11. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 252 af 5 nov. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 8. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 266 af 12 nov. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 8. — ⁷⁾ Drkns skrifv. N:o 195 af 3 sept. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 29. — ⁹⁾ Drkns skrifv. N:o 231 af 15 okt., Stfgs prot. den 20 okt. § 4.

utgifva ersättning för husröta eller för bristande underhåll af den odlade jorden under denna tid ej skulle ifrågakomma.

Emedan arrendetiden för lägenheten N:o 102 *b Ryssholmen* utlöpte med år 1891 beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning ¹⁾ bemyndiga ²⁾ Kammaren att förmedels auktion eller infordrande af förseglade anbud på en tid af fem år på arrende upplåta nämnda lägenhet på förut gällande vilkor.

Ny utarrendering af Ryssholmen.

På grund af en utaf handelsfirman Schildt & Hallberg gjord anhängan att å lastageplatsen i *Sörnäs* få arrendera tomtplats för uppförande derstädes af ett handelsmagasin, biföllo Stadsfullmäktige ³⁾ till Drätselkammarens förslag ⁴⁾ att en plats för ändamålet skulle till nämnda firma upplåtas på en tid af 20 år emot en årlig arrendeafgift af 100 mark samt under vilkor: att magasinet skulle enligt godkända ritningar omsorgsfullt uppföras, täckas med plåttak och derefter väl underhållas; att staden skulle förbehållas rätt att, om så nödigt finnes, före utgången af nämnda arrendetid inlösa magasinet, hvarvid till grund för beräkning af lösesumman skulle läggas värdering, som omedelbart efter magasinets uppförande borde derå af ojäfviga personer verkställas samt att arrendatorerne skulle, i stället för det å platsen befintliga beக்கokningshus, på sin bekostnad uppföra ett nytt sådant på plats som för detta ändamål blefve anvisad.

Utarrendering af tomtplats å Sörnäs lastageplats.

Med bifall till en af Drätselkammaren gjord framställning ⁵⁾ beslöto Stadsfullmäktige ⁶⁾ bemyndiga Kammaren att till *Sörnäs* ånghyfleri och snickerifabriksbolag, såsom tillskott till den af bolaget innehafvande fabriksstomten N:o 6 *Wallgård*, för en tid af tio år på arrende upplåta ett odisponeradt område af 175,000 kvadrattfots areal å lägenheten *Wallgård* emot en årlig arrendeafgäld af 700 mark.

Utarrendering af ett område å *Wallgård*.

Med anledning af en hos Drätselkammaren gjord framställning, som blifvit af Drätselkammaren tillstyrkt ⁷⁾, biföllo Stadsfullmäktige ⁸⁾ till förlängning på fem års tid af den rätt, Drätselkammaren enligt Stadsfullmäktiges bemyndigande den 3 juni 1887 beviljat byggmästaren E. Heikel att vid ändan af *Skepparegatan* invid den s. k. *Ursins* klippa uppföra ett simhus för arbetare, med vilkor att högre badafgift ej finge uppbaras än 5 penni för en fullvuxen person och lika mycket för tvänne barn.

Förlängning af tiden för disponerandet af plats för simhus vid *Ursins* klippa.

¹⁾ Drkns skriv. N:o 196 af 3 sept. — ²⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 33. — ³⁾ D:o d:o den 24 febr. § 10 och den 20 okt. § 2. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 32 af 12 febr. och N:o 227 af 1 okt. — ⁵⁾ Drkns skriv. N:o 73 af 19 mars. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 24 mars § 3. — ⁷⁾ Drkns skriv. N:o 143 af 2 juli. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 12.

Utarrendering
af Brunnshuset
och kägelbanan
i Brunnsparken.

Emedan arrendetiden för värdshuset i Brunnsparken, eller det s. k. Brunnshuset, jemte kägelbanan derstädes utlöpte den 1 December, hemställde Drätselkammaren¹⁾ om rätt att ånyo utarrendera dessa byggnader jemte värdshusrättigheten i Brunnshuset för en tid af fem år på i hufvudsak samma vilkor som tillföre varit gällande, men med förbehåll: att den staden tillhöriga ölhallen öster om stora alléen, som var förfallen och misspydande, skulle, för att vidare få af arrendatorn användas, på hans bekostnad ombyggas enligt godkända ritningar; att ett särskildt uthus, inrymmande sogård och afträde, skulle af staden för arrendatorns räkning uppföras inom det honom tilldelade, inhägnade området; att den arrendatorn medgifna uteslutande rättigheten att inom parken utskänka öl och spirituosa ej finge utgöra hinder för medgifvande af utskänkningsrätt åt ett badhotell, i händelse ett dylikt komme till stånd; äfvensom att de ledningar, som för eventuel elektrisk belysning i Brunnshuset komme att der uppsättas, skulle efter arrendetidens utgång orubbade tillfalla staden. Stadsfullmäktige godkände²⁾ förslaget med sådan formulering af det nästsista momentet att Drätselkammaren förbehölls rätt „att, om Kam-maren så för godt finner, meddela hugade personer tillstånd att på lämpliga ställen inom det staden tillhöriga området af Brunnsparken tilhanda-hålla allmänheten sådana förfriskningar och förnödenheter, som läskdrycker, frukter, glacer, bakverk, tobakstillverkningar m. m. dylikt, men icke spirituosa, kaffe, the eller andra varma drycker“.

Förlängning af
arrendetiden för
vattenkioskerna
i Runebergs-
esplanaden.

Med anledning af en hos Drätselkammaren gjord framställning bi-föllo Stadsfullmäktige³⁾, på Drätselkammarens förord⁴⁾, till förlängning på åtta års tid, eller till utgången af år 1899, af den Vattenfabrikanten A. L. Hartwall beviljade arrenderätten till tvänne kioskplatser i Runebergsesplanaden emot årlig afgift af 100 mark för vardera platsen.

Ombyggnaden
af „Kapellet“.

Emedan vid utförandet af den under föregående år beslutna⁵⁾ ombyggnaden af den „Kapellet“ benämnda restaurationspaviljongen i Esplanaden en väsentlig afvikelse från de fastställda ritningarna egt rum, hemställde Drätselkammaren⁶⁾ till Stadsfullmäktiges afgörande, huruvida något borde med anledning häraf från stadens sida företagas, men Stadsfullmäktige förklarade⁷⁾ att ärendet icke påkallade någon åtgärd från Fullmäktiges sida.

1) Drkns skrifv. N:o 183 af 27 aug. — 2) Stfgs prot. den 8 sept. § 25. — 3) Stfgs prot. den 30 maj § 7. — 4) Drkns skrifv. N:o 90 af 9 april. — 5) Se 1890 års berättelse pag. 10. — 6) Drkns skrifv. N:o 190 af 30 juli. — 7) Stfgs prot. den 8 sept. § 28.

Med anledning af en hos Stadsfullmäktige gjord ansökan, som tillstyrkts af Drätselkammaren¹⁾, biföllo Stadsfullmäktige²⁾ till anbringande af en flyttbar öppen veranda äfvensom blomsterrabatter samt utställandet af prydnadsträd och växter utanför Teaterkaféet, dock med vilkor att restauratören å kaféet ej finge utföra musik i Teateresplanaden samt att anordningen i detalj skulle godkännas af Drätselkammaren.

Veranda och blomsterrabatter utanför Teaterkaféet.

I enlighet med stadgandet i § 11 af Hamnordningen derom att bryggor, duc d'alber m. m. i stadens hamnar få anläggas endast med Stadsfullmäktiges bifall, fattade Fullmäktige i detta afseende följande beslut:

i anledning af gjord framställning om Stadsfullmäktiges begifvande till uppförande, på ryska kronans bekostnad, af en landningsbrygga vid stranden af Skatudden förklarade Fullmäktige³⁾ sig icke hafva något emot bryggans inrättande;

Landningsbrygga vid Skatudden.

på framställning af Drätselkammaren⁴⁾ beviljade Stadsfullmäktige⁵⁾ Nyländska jaktklubben rättighet att vid Blekholmsgrundet uppföra en landningsbrygga, med förbehåll att densamma skall, då sådant af staden påyrkas, genom klubbens försorg undanskaffas;

Landningsbrygga vid Blekholmsgrundet.

på Drätselkammarens tillstyrkan⁶⁾ beviljade Stadsfullmäktige⁷⁾ Brobyggnadsaktiebolaget rätt att, med enahanda förbehåll, uppföra en landningsbrygga vid stranden af Gräsviken utanför fabriksqvarteret N:o 175.

Landningsbrygga i Gräsviken.

Uti den från föregående år beroende⁸⁾ frågan om byggande af en hamnbana från statsjernvägarnes bangård till Skatudden, hvilken af Hans Kejs. Majestät öfverlemnats till handläggning af landets Ständer, under antydan att af allmänna statsfondens medel komme att för ändamålet anvisas en miljon mark, hade Ständerna för sin del beslutit:

Hamnbanebyggnaden.

att Helsingfors—Tavastehus—S:t Petersburgs jernväg i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af Stadsfullmäktige i Helsingfors framställda förslag för banan, på nedannämnda vilkor skulle utsträckas till Helsingfors stads Södra hamn och Skatudden, nämligen att arbetet, med undantag af den del som faller inom Statsjernvägarnas nuvarande område, öfverlemnas åt Helsingfors stad till utförande, enligt aftal mellan styrelsen och staden samt under styrelsens kontroll; att staden förbinder sig att expropriera och kostnadsfritt upplåta all för banan erforderlig mark samt

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 297 af 4 dec. 1890. — ²⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 9. — ³⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 2. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 69 af 13 mars. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 24 mars § 7. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 87 af 9 april. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 22 april § 8. — ⁸⁾ Se 1890 års berättelse pagg. 13, 40 och 55.

tillskjuta hvad till arbetets utförande kan erfordras utöfver af allmänna medel beviljade anslag; samt att staden förpligtar sig att bygga och underhålla alla för hamnbanan erforderliga kajer; hvarjemte Ständerna hade anmält sig hafva beslutit

att såsom tillskott till det af Hans Kejs. Majestät ur allmänna statsmedel utlofvade belopp af 1,000,000 mark, för ändamålet anslå 800,000 mark ur Kommunikationsfondens tillgångar.

Då detta Ständernas beslut utgick från åsigten att hamnbanan borde blifva en statens tillhörighet, under det Stadsfullmäktige förutsatt¹⁾ att eganderätten till densamma skulle tillhöra staden, föreslog den af Stadsfullmäktige tillsatta²⁾ Hamnbanebyggnadsstyrelsen att Stadsfullmäktige ville för sin del i princip bifalla till hamnbanebyggnadens utförande af staden för statens räkning på de af Ständerna godkända villkor; hvarjemte Hamnbanebyggnadsstyrelsen, för att förebygga tidsförlust med jernvägsarbetet och emedan en svår arbetsbrist annars hotade stadens arbetarbefolkning, förordade beviljandet af ett förskottsanslag för omedelbart upptagande af de förberedande arbetena för jernvägsbyggnaden. Sedan Stadsfullmäktige i anledning häraf inhemtat³⁾ Drätselkammarens utlåtande, samt Kammaren för sin del tillstyrkt⁴⁾ förslaget, beslöto Stadsfullmäktige⁵⁾, under förhoppning att den föreslagna hamnbanan i öfverensstämmelse med Regeringens proposititon och Ständernas beslut komme att öfverlemnas till utförande åt Helsingfors stad;

att bemyndiga den härförinnan tillsatta byggnadsstyrelsen att omedelbart påbegrinna sådana arbeten å hamnbanan som lämpligen vintertid böra utföras;

att för sådant ändamål till Hamnbanebyggnadsstyrelsens förfogande ställa ett förskottsanslag af 100,000 mark förutom det härförinnan beviljade anslaget af 20,000 mark;

att, med afseende å arbetets karaktär af i främsta rummet ett undsättningsarbete, vid detsamma borde anställas arbetare som äro i staden mantalsskrifne eller uppehållit sig i staden minst ett halft år samt jernväl dagspenningen normeras med hänsigt härtill; äfvensom

att bemyndiga Drätselkammaren att i omförmäldt syfte upplåna erforderliga medel genom lån på kortare återbetalningstid än två år, hvar-

---

¹⁾ Se 1889 års berättelse, pag. 94. — ²⁾ Stfgs prot. den 13 maj 1890 § 11. — ³⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 12. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 262 af 28 nov. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 1 dec. § 1.

vid Kammaren i främsta rummet egde vända sig till Regeringen med anhållan om det ifrågavarande länets beviljande ur statsverkets tillgångar.

Inom Stadsfullmäktige väcktes under året en motion¹⁾ om anläggning af en kanal mellan Tölövikens och Edesvikens, hvarigenom ej blott en förbindelseled för mindre skärgårdsfarkoster kunde åstadkommas än ock möjlighet beredas till en bättre omsättning af det instängda vattnet i Tölövikens. Ärendet hänsköts till Beredningsutskottets behandling, men hann ej under året bli föremål för närmare utredning.

Föreslagen
kanal mellan
Tölö- och Edes-
vikarne.

Uti den sedan föregående år beroende²⁾ frågan om omreglering af Brunnsparkens inkom Drätselkammaren³⁾ med den nye Stadsträdgårdsmästaren S. Olssons utlåtande, hvarpå Stadsfullmäktige i enlighet med Drätselkammarens förslag beslöto⁴⁾ godkänna den af Olsson utarbetade planen för parkens anordnande med några deri af Kammaren föreslagna ändringar samt bemyndiga Kammaren att vidtaga åtgärd om de å sagda plan upptagna arbetens utförande efterhand som anslag för detta ändamål kunde blifva beviljade vid fastställandet af budgetförslagen för de nästföljande åren; hvarjemte Stadsfullmäktige i sammanhang härmed godkände ett förslag till dräneringsarbeten uti parken samt bemyndigade Kammaren att låta i enlighet dermed verkställa dräneringen, såvidt den samma icke redan utförts, i den mån de för Brunnsparkens ordnande beviljade anslagen sådant medgäfvu.

Brunnsparkens
omordnande.

Utöfver de allmänna arbeten, för hvilka anslag beviljats i årets utgiftsstat och för hvilkas utförande närmare redogöres i berättelsen om Drätselkammarens och Byggnadskontorets verksamhet, vidtogo Stadsfullmäktige under året särskilda förfoganden beträffande dylika arbeten.

Uti den sedan några år beroende⁵⁾ frågan om rådhusets ombyggnad inkom Drätselkammaren⁶⁾ med af Stadsfullmäktige infordradt betänkande och kostnadsförslag. Kammaren hemställde deri att, i händelse Stadsfullmäktige vidblefve sitt föregående beslut att låta frågan om en mera omfattande om- och tillbyggnad af rådhuset hvila, Fullmäktige ville besluta till utförande af särskilda förändringar i rådhusbyggnaden i enlighet med härvid insända ritningar, enligt hvilka den mot Katrinegatan vettande flygeln af huset, hvilken i sin helhet skulle upplåtas åt polis-

Rådhusets om-
byggnad.

¹⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 35 (Stfgs tryckta handl. N:o 4 för 1892). — ²⁾ Se 1890 års berättelse pag. 33. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 184 af 30 juli (Stfgs tryckta handl. N:o 15). — ⁴⁾ Stfgs prot. den 22 sept. § 3. — ⁵⁾ Se berättelserna för 1888 pag. 33, för 1889 pag. 23 och för 1890 pag. 18. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 243 af 15 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 21).

inrättningen, skulle utvidgas mot gårdssidan och påbyggas med en våning, medan de af polisen förut upptagna rummen i nedersta våningen af hufvudbyggnaden skulle inredas till lokal åt Drätselkammaren samt Drätselkammarens förra lokal i öfversta våningen användas till beredande af ökad utrymme för Byggnadskontoret, som åter skulle afstå några rum till lokal för Vattenledningskontoret, hvars förut använda rum i vestra gårdsflygeln skulle apteras till celler för polishäktet. Kostnadsförslaget för alla dessa förändringar beräknades till 128,000 mark och föreslog Drätselkammaren att för ändamålet främst skulle användas den till omkring 96,000 mark uppgående återstoden af de uti 1889 och 1890 års utgiftsstaten för ombyggnad af rådhusets östra flygel upptagna anslag samt framdeles beslut fattas om det för arbetets fullbordande erforderliga tillskott. Stadsfullmäktige beslöt¹⁾ att med anledning af detta förslag ånyo inhemta utlåtande af ett utskott, som dock tillsattes först i slutet af året och derföre först under följande år inkom med sitt yttrande i saken.

Branddepot i
4:e stadsdelen.

I den uti föregående årsberättelse²⁾ berörda frågan om inrättandet af en branddepot i fjerde stadsdelen hade Drätselkammaren uti afgifvet utlåtande³⁾ återhemtat sitt förslag om branddepotens uppförande å tomten N:o 13 vid Gräsviksgatan i kvarteret N:o 166, för hvilken Kammaren tillika föreslagit en ny indelning, medan Kammaren derjemte anhållit om bemyndigande att, då hugad köpare anmälde sig, försälja den tidigare för ett tredje brandtorn reserverade tomten N:o 8 vid Folkskolegatan i kvarteret N:o 162. Sedan detta förslag ytterligare behandlats af ett för frågan om förstärkning af stadens brandverk tillsatt utskott⁴⁾ beslöt Fullmäktige⁵⁾ på nämnda utskotts förord att, med afböjande af förslaget om branddepotens uppförande å tomten N:o 13 vid Gräsviksgatan, uppdraga åt Brandkommissionen att inkomma med planer och kostnadsförslag till en brandstation å Kamptorget invid arbetarebostäderna derstädes. Efter det Kommissionen afgifvit sitt förslag⁶⁾ samt Drätselkammaren utlätit sig⁷⁾ om byggnadens placering, beslöt⁸⁾ Stadsfullmäktige att huset skulle uppföras å nämnda torg, för hvilket ändamål nödig ändring af

¹⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 13, den 15 dec. § 4 och den 29 dec. § 8. — ²⁾ Se 1890 års berättelse pag. 22. — ³⁾ Drkns skriv. N:o 295 af 13 nov. 1890 (Stfgs tryckta handl. N:o 4 för 1891). — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 4. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 16. — ⁶⁾ D:o d:o den 30 maj § 13. — ⁷⁾ Drkns skriv. N:o 124 af 11 juni. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 14.

stadsplanen skulle å vederbörlig ort utverkas. Uti utgiftsstaten för 1892 upptogs¹⁾ sedermera ett anslag af 28,000 mark för husets uppförande.

Med stöd af ett Helsovårdsnämnden under föregående år lemnadt uppdrag²⁾ inkom Nämnden³⁾ med ett detaljeradt förslag jemte ritningar och kostnadsförslag ej mindre till utvidgande af kommunala sjukhuset än uppförandet af en ny dårvårdsinrättning invid fattiggården. Enligt förslaget skulle på den förra tomten för kommunala sjukhuset uppföras tre paviljonger af trä, med 15 sjukplatser hvarje, för epidemisjuka, en observationspaviljong af trä med 4 platser, fem eller, ifall det nuvarande kommunala sjukhuset i en framtid skulle nedrivas, sex paviljonger af sten för sjuka med icke smittosam sjukdom, en hvar med 40 å 44 sängar, vidare en förvaltningsbyggnad och en ekonomiebyggnad af sten, äfvensom ett desinfektionsherberge, ett lik- och obduktionshus samt ett uthus, alla af trä. Förslaget skulle dock icke realiseras med ens i sin helhet, utan till en början skulle uppföras epidemipaviljongerna, två paviljonger för icke-smittosamma sjukdomar med nödiga ekonomie- och förvaltningsbyggnader, äfvensom dårvårdsbyggnaden vid fattiggården. Totalkostnaden för dessa till omedelbart uppförande föreslagna byggnader jemte första uppsättningen af inventarier beräknades till 1,102,400 mark och skulle byggnaderna uppföras successivt under loppet af fem år. Stadsfullmäktige remitterade⁴⁾ det omfattande förslaget till utlåtande af ett utskott, hvars yttrande inkom först under följande år.

Utvidgningen
af kommunala
sjukhuset.

Emedan uti utgiftsstaten för 1890 funnits upptaget ett anslag af 31,825 mark för remont af Långa bron, innefattande bl. a. omläggning af brocket med trämosaik, men vid arbetets utförande under vintern 1890—91 befanns att brons underbyggnad ej vore hållbar för så lång tid framåt, att farbanans beläggning med ett så dyrbart material som trämosaik vore lämplig, beslöto Stadsfullmäktige⁵⁾, på Drätselkammarens framställning⁶⁾, att brons farbana skulle beläggas med asfalt, dock med vilkor att uppfarterna gjordes af sten samt att åtgärder blefve vidtagna i syfte att, så vidt möjligt, förebygga halka vid brons befarande.

Remont af
Långa bron.

Med anledning af en utaf särskilda kommunalmedlemmar inlemd framställning⁷⁾ derom att de i stadens hamnar befintliga klappbryggor

Inrättande af
öfverbyggda
klappbryggor.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 275 af 10 dec., Stfgs tryckta handl. N:o 30 pag. 10, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ²⁾ Se 1890 års berättelse pag. 22. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 för 1892. — ⁴⁾ Stfgs. prot. den 6 okt. §§ 11 och 14. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 9. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 33 af 6 febr. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 10 nov. § 18.

för byktvätt skulle förses med öfverbyggnad, öfver hvilken framställning Drätselkammaren afgifvit utlåtande ¹⁾, beslöto Stadsfullmäktige ²⁾, enligt Kammarens förslag, att inalles fyra klappbryggor skulle förses med öfverbyggnad samt att af dessa tvänne skulle anordnas så att de jemväl kunde uppvärmas. Uti utgiftsstaten för 1892 upptogs sedermera anslag för dessa bryggor med inalles 7,640 mark.

Ny duc d'albe i Sörnäs.

På grund af en från Hamnkontoret gjord framställning, som tillstyrkts af Drätselkammaren ³⁾, beslöto Stadsfullmäktige ⁴⁾ till uppförandet af en ny duc d'albe i Sörnäs hamn vid norra stranden af holmen Sumparn, för hvilket ändamål af Stadsfullmäktiges dispositionsmedel beviljades ett anslag af 2,900 mark.

Ny mudderupplagsplats i Sörnäs.

På framställning af Drätselkammaren ⁵⁾ biföllo Stadsfullmäktige ⁶⁾ till anordnandet af en ny mudderupplagsplats i viken öster om Sörnäs udde, för hvilket ändamål viken skulle afstängas genom en bank af sprängsten, erhållen från särskilda jernvägsarbeten i Sörnäs, företagna dels af staden, dels af Statsjernvägarne. Vid bifallet fästes af Stadsfullmäktige vilkoret att den tillämnade upplagsplatsen ej finge inkräkta på Gumtäckts fiskevatten.

Afslagen framställning om vattenledningens utsträckande till slagträttningen vid Edesviken.

Emedan vid verkställda besigtningar af Helsovårdsnämnden särskilda sanitära olägenheter försports vid slagträttningen vid Edesviken i följd af bristande tillgång på lämpligt vatten för spolning m. m. hade Nämnden gjort framställning om vattenledningens utsträckande till slagträttningen. Sedan Drätselkammaren uti infordradt utlåtande ⁷⁾ efter stadsingenjörens hörande upplyst att den påyrkade ledningen skulle betinga en kostnad af 20,000 mark samt att tillgång till lämpligt sköljvatten kunde på annat sätt beredas, beslöto Stadsfullmäktige ⁸⁾ enligt Kammarens förslag afslå framställningen samt anvisa Helsovårdsnämnden att taga i betraktande de af Stadsingenjören anvisade utvägarna för de sanitära missförhållanden afhjelpande.

Kompromiss för bestämmande af ersättningen för nedläggning af nytt sug- och tryckrör för vattenledningen genom Gumtäckts mark.

Då den under sistlidet år beslutna ⁹⁾ expropriationen af mark, underlydande Gumtäckts säteri, för komplettering af det genom nämnda lägenhets mark ledande vattenledningsröret med ett nytt sug- och tryckrör, i följd af de med en dylik åtgärd förenade omgångar hotade att

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 267 af 12 nov. — ²⁾ Stfgs. prot. den 15 dec. § 9. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 71 af 19 mars. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 24 mars § 5. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 62 af 5 mars. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 10 mars § 9. — ⁷⁾ Drkns skrifv. N:o 304 af 27 dec. 1890. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 10 febr. § 12. — ⁹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 20.

draga långt ut på tiden, samt egaren af Gumtäck, Friherre H. Standertskjöld-Nordenstam emellertid förklarar sig villig att låta frågan om den honom härför tillkommande ersättningen afgöras genom kompromiss, hemstälde Drätselkammaren ¹⁾ att jemväl staden skulle bifalla till tvistefrågans lösning på detta sätt, och blef förslaget af Stadsfullmäktige godkändt ²⁾.

Efter det stadens vattenledningsingeniör C. Hausen uti utgiftsstaten för 1889 tillerkänts ³⁾ ett anslag för företagande af en utrikesresa till inhemtande af kännedom om vattenledningsteknikens utveckling, särskildt beträffande vattnets filtrering m. m., hade ingenjören Hausen utarbetat ett förslag till inrättandet af tre nya filterbassiner vid vattenledningen, för hvilka utgiften var beräknad till inalles 260,000 mark, och föreslog han ⁴⁾ att uti utgiftsstaten för 1892 skulle för ändamålet upptagas en del af beloppet med 100,000 mark. Drätselkammaren ansåg ⁵⁾ frågan ännu icke hafva undergått nödig beredning, hvarför Kammaren afstyrkte omedelbart beviljande af anslag, men förordade sakens hänskjutande till ett utskott af sakkunnige, hvartill Stadsfullmäktige äfven biföllo ⁶⁾. Utskottets utlåtande hann dock ej afgifvas under året.

Med anledning af att Drätselkammaren under föregående år erhållit i uppdrag ⁷⁾ att inkomma med förslag till förändrad riktning af Lilla Fabriksgatan mellan kvarteren N:ris 180 och 183 samt till ny indelning af nämnda kvarter och af det till fabriksstomter disponerade området vester om Skepparegatan, hade Kammaren insändt ⁸⁾ ett sådant förslag, enligt hvilket Lilla Fabriksgatan utdragits i Petersgatans riktning, hvarjemte de ifrågavarande fabrikskvarteren, uti hvilka tomterna förut innehade en areal af ända till 180,000 qv.fot, blifvit indelade i tomter af 50—80,000 qv. fots areal samt på stranden söder om Strandgatan upptagits tvänne nya kvarter med 17 magasin stomter. Stadsfullmäktige öfverlemnade ⁹⁾ detta ärende till beredning af samma utskott, som tidigare tillsatts ¹⁰⁾ för granskning af Drätselkammarens förslag ¹¹⁾ till nya regleringsarbeten för genomförande af 1887 års stadsplan. På tillstyrkan af nämnda utskott ¹²⁾

Ifrågasatt förbättring af vattenledningens filtra.

Förändrad riktning af Lilla Fabriksgatan och ny indelning af invid belägna fabrikskvarter.

¹⁾ Drkns skrivv. N:o 189 af 9 juli. — ²⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 26. ³⁾ Se 1889 års berättelse pag. 28. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 38. — ⁵⁾ Drkns skrivv. N:o 264 af 27 okt. och N:o 244 af 2 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 13). — ⁶⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 10. — ⁷⁾ Se 1890 års berättelse pag. 30. — ⁸⁾ Drkns skrivv. N:o 18 af 22 jan. (Stfgs tryckta handl. N:o 18.). — ⁹⁾ Stfgs prot. den 23 jan. § 7. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 13 jan. § 19. — ¹¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 29. — ¹²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 18.

godkände Stadsfullmäktige ¹⁾ sedermera det uppgjorda förslaget till förändrad riktning af Lilla Fabriksgatan samt till ny indelning af fabriks-
 kvarteren, dock med bortlemnande af magasin stomterna söder om strand-
 gatan, med hvilkas anordnande borde anstå intill dess hamnbanan blifvit
 fullbordad; och skulle häraf föranledd ändring af stadsplanen utaf Stads-
 fullmäktige utverkas.

Regleringsar-
 beten.

I sammanhang härmed godkände Stadsfullmäktige ¹⁾ i hufvudsak
 det uppgjorda förslaget till utförande af ytterligare regleringsarbeten för
 genomförande af 1887 års stadsplan, för så vidt dessa arbeten icke redan
 upptagits i 1891 års budget, och uppdrog åt Drätselkammaren att vid
 uppgörandet af budgetförslagen för de kommande åren föreslå till utfö-
 rande ifrågavarande arbeten till det omfång och i den ordning, de an-
 sågos böra med afseende å förhandenvarande omständigheter lämpligen
 verkställas. Till bekostande af omförmälda arbeten skulle i främsta rum-
 met användas de till stadskassan inflytande afbetalningarna å köpeskil-
 lingarne för redan försälda och härefter till försäljning upplättna tomter,
 och bemyndigades Drätselkammaren att i den mon ifrågavarande regle-
 ringsarbeten fortskrida, försälja de tomter, hvilka genom sagda arbeten
 blifvit disponibla.

Vid fastställandet af utgiftsstaten för 1892 beslöto Stadsfullmäktige
 efter vanligheten till utförande af särskilda allmänna arbeten, för hvilka
 nu återstår att redogöra.

Utvidningen
 af vattenlednin-
 gens rörnät. —
 Förbindning af
 rörsträngar.

Beträffande vattenledningen upptogos i 1892 års budget endast få
 anslag för utvidgningar, nämligen ²⁾ för förbindning af rörsträngarne
 under särskilda gator 6,660 mark samt för inrättande af nya ledningar
 under följande gator, å hvilka äfven andra regleringsarbeten skulle fö-
 retagas, nedan nämnda belopp:

Bergmansgatan från Högbergsgatan till N:o 18	12,600:—
Skepparegatan från Jägaregatan till N:o 9	5,000:—
i förstaden Berghäll:	
Andra linien från Wallins- till Castréngsgatan	7,300:—
Fjerde linien från Porthans- till Franzensgatan	12,200:—
	Summa <i>Små</i> : 37,100:—

¹⁾ Stfgs prot. den 22 sept. § 6. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 22, 23, 30 och 31; Stfgs
 prot. den 29 dec. § 7.

Dessutom anslagos för automatiskt verkande luftventiler å tryckledningarna och för afstängningsventiler å rörnätet äfvensom en större vattenmätare vid pumpverket inalles 3,400 mark.

Luft- och afstängningsventiler å vattenledningen samt vattenmätare vid pumpverket.

Öfriga förändringar i vattenledningens budget för 1892 afsågo endast en mera rationel fördelning af utgifterna för förvaltning och drift å ena sidan samt remont och underhåll å den andra, hvarjemte, med anledning af det under föregående år beslutna ¹⁾ inrättandet af en särskild verkstad för vattenledningen, för bestridande af kostnaderna för de af verkstaden verkställda privata anslutningar och uppsättning af vattenmätare upptogs ett anslag af 20,000 mark, medan enahanda belopp å inkomstsidan observerades såsom till stadskassan inflytande ersättning för ifrågavarande arbeten.

Vattenledningens förvaltning och drift samt underhåll och remont. — Anslag för bekostande af privata anslutningar.

För remont och underhåll af stadens byggnader och lägenheter upptogo Stadsfullmäktige ²⁾ i 1892 års utgiftsstat, förutom det öffiga reparationsanslaget af 17,000 mark, för brädfodring af folkskolan å Berghäll 2,450 mark, för remont af värdshuset och kägelbanan i Brunnsparken 4,170 mark, för remont af Kaisaniemi värdshus 1,030 mark äfvensom för installation af elektriska ljusledningar i rådhuset, folkbiblioteket och folkskolan vid Kaserngatan, hvarom Drätselkammaren gjort särskild framställning ³⁾, 5,500 mark.

Brädfodring af Berghälls folkskola. — Remont af värdshusbyggnaderna i Brunnsparken och Kaisaniemi. — Elektrisk belysning i särskilda byggnader.

För nybyggnader beviljade Fullmäktige ⁴⁾ utom de förut omnämnda anslagen för brandstationen å Kamptorget ⁵⁾ och för öfverbyggnad af klappbryggor ⁶⁾, ytterligare 15,000 mark för en matserveringshall å Strandtorget, afsedd för de der stationerade försäljarne af kokad mat, 8,710 mark för uppförande af kontor- och instrumentrum samt slöjd- och torkrum å den nya materialgården, 8,800 mark för nya simhus för den arbetande klassen å Aspnaäs och vid Gräsviken, 5,100 mark för byggnader åt politikerarne samt 650 mark för anbringande af en vattenvärmningsinrättning å hästbon vid Gasverket — Deremot förföll ⁴⁾ för tillfället frågan om uppförande af en saluhall å Sandvikstorget, hvarom Drätselkammaren, enligt Stadsfullmäktiges uppdrag ⁷⁾, gjort framställning ⁸⁾.

Matsserveringshall å Strandtorget. — Kontorsrum m. m. å materialgården. — Nya simhus. — Byggnad för politikerarne. — Vattenvärmningsinrättning å hästbon vid Gasverket. — Förslag om saluhall å Sandvikstorget.

¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 26. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 14 och 24; Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 191 af 6 aug.; Stfgs prot. den 8 sept. § 31. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 14 och 24, N:o 25 pag. 13, N:o 30 pag. 8—12; Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ⁵⁾ Se sid. 18. — ⁶⁾ Se sid. 19. — ⁷⁾ Se 1889 års berättelse pag. 30. — ⁸⁾ Drkns skrivf. N:o 271 af 3 dec.

Omläggning af Salutorget och Norra Esplanadgatan med nubbsten. Bland gatläggningsarbeten för 1892 upptogs ¹⁾ det ur föregående budget ²⁾ uteslutna anslaget för omläggning af Salutorget mellan Sofie- och Katrinegatorna (med nubbsten i asfalt å betonunderlag) med 61,000 mark, hvarjemte för omläggning af stadens andel af Norra Esplanadgatan mellan Mikael- och Östra Henriksgatan med nubbsten observerades 13,000 mark.

Planerings- och nyläggingsarbeten. För öfrigt upptogs ¹⁾, för gatuplanerings- och nyläggingsarbeten i den äldre delen af staden, anslag för nyläggning af:

Körbanan norrom Åbo-kasernen från Vestra Henriksgatan till Kampplanen med	<i>Smk.</i>	7,720: —
Skepparegatan mellan Båtsmans- och Smedsgatorna med	„	3,500: —
Smedsgatan mellan Skeppare- och Fabriksgatorna med	„	11,530: —
Munkholmogatan mellan Docksgatan och Fiskartorget med	„	3,900: —
Fabriksgatan mellan Smeds- och Styrmansgatorna med	„	5,450: —
Nytt brolock å Skatuddsbron med	„	3,700: —
	eller inalles <i>Smk.</i>	35,800: —

Regleringsarbeten under 1892. Planeringsarbeten. Regleringsarbetena för genomförande af 1887 års stadsplan inskränktes ¹⁾ i 1892 års budget, såvidt angår gator och allmänna platser, derhän att anslag beviljades blott för planering af:

Bergmansgatan mellan Högbergs- och Skepparegatorna med	<i>Smk.</i>	18,400: —
Skepparegatan, uppfarten från Jägare- till Bergmansgatan med	„	9,400: —
	eller inalles <i>Smk.</i>	27,800: —

Kanaler och afloppsdiaken. För kanaler och afloppsdiaken upptogs ³⁾, utom för vanligt underhåll, följande anslag, nämligen för afloppskanal under Alexandersgatan från Vestra till Östra Henriksgatan 700 mark, samt för nedan upptagna anläggningar, hvilka hänförde sig till regleringsarbetena:

afloppskanaler under:		
Bergmansgatan från N:o 18 till Högbergsgatan	<i>Smk.</i>	10,300: —
Skepparegatan från N:o 9 till Jägaregatan	„	3,600: —
i förstaden Berghäll:		
Andra linien från Wallins- till Castréngsgatan	„	5,300: —
Fjerde linien från Lönnrots- till Porthansgatan	„	8,100: —
	eller inalles <i>Smk.</i>	27,300: —

¹⁾ Stfvs tryckta handl. N:o 23 pag. 14 och 26, N:o 25 pag. 10, N:o 30 pag. 13; Stfvs prot. den 29 dec. § 7. — ²⁾ Se 1890 års berättelse pag. 28. — ³⁾ Stfvs tryckta handl. N:o 23 pag. 15 och 28, Stfvs prot. den 29 dec. § 7.

Till regleringsarbeten räknades jemväl följande väganläggningar i förstaden Berghäll, för hvilka anslag upptogs ¹⁾ i budgeten med nedan nämnda belopp, nämligen för:

Regleringsarbeten år 1892: Väganläggningar.

Andra linien från Castréns- till Wallinsgatan	<i>Smf.</i>	1,600: —
Tredje linien från Lönnrotsgatan till N:o 23	„	3,800: —
Fjerde linien utanför N:ris 2, 4 och 6	„	2,350: —
D:o från Porthans- till Lönnrotsgatan	„	9,000: —
		eller inalles <i>Smf.</i> 16,750: —

För öfriga väganläggningar observerades ¹⁾ i budgeten anslag med följande belopp, nämligen för:

Öfriga väganläggningar.

Väg till Djurgårdsvillorna N:ris 11 och 12	<i>Smf.</i>	2,500: —
Väg å Meilans till Fölisöbron	„	3,300: —
		eller inalles <i>Smf.</i> 5,800: —

Utöfver vanliga remontanslag för chausséerna upptogs ²⁾ ett anslag af 25,700 mark för höjning af vestra chausséens östra sida, hvarvid tillika Drätselkammaren af Stadsfullmäktige annodades att inkomma med närmare yttrande angående sättet för chausséens omläggning samt att uttala sig angående ändamålsenligheten af en ifrågasatt förflyttning af den här förlagda spårvägen från midten af chausséen till sidan af densamma.

Chausséer.

För särskilda arbeten i stadens hamnar upptogs i 1892 års budget ansenliga belopp. Sålunda beviljades ²⁾ för den förut förberedda ³⁾ tillbyggnaden till Magasinskajen i Södra hamnen ett anslag af 183,000 mark. Dock skulle före arbetets utförande den föreslagna konstruktionen för tillbyggnaden genom Drätselkammarens försorg underkastas granskning af fackmän, hvilkas utlåtande sedermera skulle underställas Stadsfullmäktiges afgörande.

Hamnarbeten: Tillbyggnad till Magasinskajen.

För uppförande af tvänne öppna varuskjul å södra kajarmen i södra hamnen anslogos ²⁾ 6,000 mark, hvaremot en af Byggnadskontoret och Drätselkammaren föreslagen förflyttning af det täckta varuskjulet närmare kajen af Stadsfullmäktige afböjdes.

Tvänne nya varuskjul vid Södra hamnen.

För remont af östra broarmen i Sörnäs hamn beviljades ⁴⁾ 8,700 mark samt för förlängning af densamma 23,400 mark.

Remont och förlängning af Östra broarmen i Sörnäs.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 15 och 28, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 16 och 29 samt N:o 30 pag. 14, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ³⁾ Se 1890 år berättelse pag. 31. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 33 pag. 16 och 30, N:o 36 pag. 15; Stfgs prot. den 29 dec. § 7.

Öfriga anslag för hamnarne utgjordes ¹⁾, oberäknadt vanliga remont-anslag, af följande, nämligen för:

Remont af afstjelningsbryggan i Norra hamnen	<i>Små</i>	3,160: —
Muddring i hamnarne	„	6,000: —
Anordning för ballastlossning	„	500: —
Two fartygsbojar	„	1,800: —
Provisoriska lossningsbryggor i Sandviken	„	1,540: —
Provisorisk båtbygga i Hafshamnen	„	400: —
Broar för hästsimning i Gräsviken, Hafshamnen och Tölö- viken	„	600: —
		eller inalles <i>Små</i> : 14,000: —

Ombyggnad af
brunnar.

Sedan numera äfven brunnarne i hörnet af Alexandersgatan och Vestra Henriksgatan äfvensom å Jernvägstorget af sanitära skäl blifvit tillstängda, såsom levererande ett till förtäring mindre tjenligt vatten, upptogs ²⁾ för deras ombyggnad på sådant sätt att de, oaktadt öfverbygg-
nadens borttagande, blefve användbara för eldsläckningsbehof, ett anslag af 2,400 mark.

Planeringsar-
beten å Ulrikas-
borgsbergen.

För de sedan föregående år fortgående ³⁾ planerings- och planterings-
arbetena å Ulrikasborgsbergen, för hvilkas fortsättande af utminuterings-
aktiebolagets vinstmedel under året förskottsvis anvisats 15,000 mark ⁴⁾
och sedermera ytterligare 11,188 mark 24 penni ⁵⁾, anslogs ⁶⁾ af stadens medel i 1892 års budget, liksom tidigare i 1891 års, ett belopp af 5,000 mark.

Brunnsparkens
omordnande.

Likaledes beviljades ⁶⁾ för fullföljande af den påbegynta ⁷⁾ reglerin-
gen af Brunnsparke ett anslag af 10,500 mark.

Planteringsar-
beten m. m. i
Kaisaniemi och
Fabriksparken.
— Strandsko-
ning vid Djur-
gårdsvillorna
N:ris 1—5. —
Inköp af träd
och buskar. —
D:o af trädgårds-
soffor.

Äfven några andra anslag för planteringarna upptogs ⁶⁾ i 1892 års
budget för fortsättande af under föregående år påbörjade ⁸⁾ arbeten, så-
som 5,000 mark för planteringar och strandskoning i Kaisaniemi park,
5,000 mark för planteringsarbeten och stängsel i Fabriksparken, 2,000
mark för strandskoning och planering af strandområdet vid Djurgårds-
villorna N:ris 1—5, 2,000 mark för inköp af träd och buskar samt 1,000
mark för inköp af soffor.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 16 och 30, N:o 30 pag. 15; Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 17 och 33; Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 11 och 33. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 16 juni § 11. — ⁵⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 12, Stfgs prot. den 8 sept. § 19. — ⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 17, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ⁷⁾ Se 1889 års berättelse pag. 27 och 1890 års pag. 33. — ⁸⁾ Se 1890 års berättelse pag. 34.

Förutom anslagen för underhåll af planteringar och trädskolor m. m. äfvensom hägnader, hvilka från sammanlagdt 34,000 mark höjdes ¹⁾ till 40,500 mark, beviljades ytterligare under denna hufvudtitel ett mindre anslag af 500 mark för planteringar vid Brandverkshuset samt 650 mark för enahanda arbeten vid trädgårdstomten vid Badhusgatan, hvilken tomt i följd af nämnda gatas utvidgning måste undergå en reglering.

Underhålls-
slag för plan-
teringar. —
Planteringar vid
brandverkshuset
samt å träd-
gårdstomten vid
Badhusgatan.

Kostnaderna för renhållningsväsendet, som uti 1891 års budget uppskattats till inalles 34,450 mark, beräknades ²⁾ i utgiftsstaten för 1892 till icke mindre än 52,100 mark. Denna väsentliga förhöjning föranleddes deraf att renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar, som härförrinnan verkstälts på entreprenad men varit föremål för särskilda anmärkningar, genom föranstaltande af Drätselkammaren, hvars emellertid gjorda försök att fördela staden i mindre distrikt och utbjuda renhållningen i dem särskildt för sig icke ledt till något resultat, från den 1 november 1891 öfvertogs under stadens egen förvaltning och ställdes under byggnadskontorets direkta uppsigt. Vid uppgörandet af budgetförslaget för följande år förefanns därför ingen närmare ledning för beräklandet af kostnaderna för renhållningen enligt det nya systemet, hvilket dock ansågs medföra ökade utgifter, hvarför anslaget för renhållning af stadens gator och allmänna platser höjdes från 14,500 till 30,000 mark, medan anslaget för rengöring af hamnar och kajer minskades från 1,500 till 500 mark. — För ombyggnad af tvänne afstjelpningspråmar anslogs dessutom 5,000 mark.

Renhållningsvä-
sendets öfver-
tagande af
staden.

b) Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.

Uti den från föregående år beroende ³⁾ frågan om ryska läroverksbyggnadernas i staden befriande från utskylder till staden hade Drätselkammaren afgifvit ⁴⁾ infordrad utredning, efter hvars inhemtande Stadsfullmäktige beslöto förklara ⁵⁾:

Frågan om ry-
ska skolbygg-
nadernas befri-
else från ut-
skylder.

att samtliga läroverkshus i staden varit påförda kommunala utskyl-
der, med undantag af kommunens folkskolebyggnader samt ett hus, till-
hörigt tvänne välgörenhetsinrättningar, stående under tillsyn af en utaf

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 17, Stfgs prot. den 29 dec. § 7. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 17 och 33, samt N:o 30 pag. 16. — ³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 36. —

⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 7 af 2 jan. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 5.

Stadsfullmäktige tillsatt direktion, äfvensom finska kronans läroverksbyggnader, hvilka i likhet med öfriga statsverkets hus icke direkte utgöra några kommunala utskylder, men i förhållande till sitt värde erlægga ett årligt bidrag till stadens brandverk och till gatubelysningen ;

att den omständigheten, att de ryska skolhusen i likhet med finska och svenska privata skolhus påförts kommunala utskylder, uppenbarligen berott derpå att desamma, såsom af ett utaf magistratssekreteraren utfärdadt intyg framginge, voro dessa skolors tillhörigheter och dessutom delvis innehöllo för uthyrning afsedda lokaler ;

att den med ryska Alexandersgymnasium i gården N:o 1 vid Vestra Henriksgatan sammanbyggda gården N:o 5 vid Andreaegatan, hvilken tillhörde grekisk-ryska församlingen, syntes skäligen böra i likhet med kommunens egna skolhus vara befriad från erläggande af kommunala utskylder ;

men att Stadsfullmäktige dock icke egde någon befogenhet vare sig att pålägga någon kommunalskatt eller befria från dylik i laga ordning tillkommen beskattning, utan ålåg den kommunala taxeringens verkställande taxerings- och pröfningsnämnderna, hvilka icke torde underlåta att, ifall nödig utredning i saken komme att förebringas, vidtaga deraf be-
tingade åtgärder.

Fiskhandelns
ordnande.

Sedan Stadsfullmäktige uti 1891 års budget upptagit anslag ¹⁾ för sådan omflyttning af fiskhandeln att de i den s. k. Fiskarhamnen i Södra hamnen härförinnan ²⁾ upplåtta platserna för fasta fisksumpar icke vidare skulle användas, men enahanda platser anvisas i Hafshamnen, samt emellertid sex salustånd i Saluhallen anordnas för förvaring och försäljning af lefvande fisk, fattade Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning ³⁾, efter nödiga arbetens verkställande beslut ⁴⁾ derom att handeln med fisk från fasta sumpar i stadens södra hamn skulle upphöra från den 1 december 1891, hvarjemte Stadsfullmäktige bemyndigade Drätselkammaren att från nämnda dag för handel med fisk upplåta de i saluhallens midtelparti inredda butikerna för en årlig arrendeafgift af minst 320 mark samt jemväl att från den 1 december upplåta de för sådan handel afsedda platserna vid kajen i Hafshamnen och deraf förinnan på offentlig auktion försälja arrenderätten till sistnämnda försäljningsplatser.

Fördelningen af
Utminuterings-
bolagets vinst-
medel.

Rörande Utminuteringsaktiebolagets till 66,468 mark 24 penni uppgående vinst för 1890, som af nämnda bolag enligt dess stadgar stälts

1) Se 1890 års berättelse, pag. 32. — 2) Se 1888 års berättelse pag. 40. — 3) Drkns skrivf. N:o 217 af 1 okt. — 4) Stfgs prot. den 6 okt. § 6.

till Stadsfullmäktiges disposition, fattade Stadsfullmäktige, på framställning af ett utskott som förberedt ärendet ¹⁾, följande beslut ²⁾, nämligen:

att lemna de af Helsingfors Arbetareförening om bidrag af nämnda medel till föreningens hyresafgifter och biblioteksfond, bestyrelsen för Finsk Qvinnoförenings arbetsbyrå, Föreningen för konstfliten i Finland, Helsingfors arbetares handelsförening, doktorinnan Sofi Louise Lybeck samt Nykterhetsföreningarna Kilpi och Valo inlemnade ansökningar utan afseende;

att med pröfning af gjordt förslag rörande inköp för stadens räkning af skulptören Wallgrens staty „Eko“ finge anstå intill dess lämplig plats för konstverkets uppställande yppade sig;

att deremot af utminuteringsaktiebolagets disponibla vinstmedel anslå: till svenska teaterns bestyrelse för ordnande under följande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark, att utgå med 1,000 mark för hvarje föreställning, med vilkor likväl att representationerna skulle gifvas företrädesvis på sön- och helgdagar samt under lämplig årstid äfvensom att biljettprisen icke öfverstege 75 penni för plats i andra radens fond- och 50 penni i dess sidolager, 25 penni på tredje raden och 50 % af vanliga biljettpriset för öfriga platser i salongen;

åt bestyrelsen för finska teatern för samma ändamål 4,000 mark, med enahanda vilkor som för svenska teatern beträffande representationernas antal och anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats å galleriet bestämdes till 25 penni;

åt aktiebolaget „Orkesterföreningen i Helsingfors“ 5,000 mark, att under tiden från den 1 oktober 1891 till den 1 maj 1892 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt minst en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna borde försäljas främst genom Helsingfors arbetareförening och föreningen „Arbetets vänner“ samt de sålunda oförsålda vid ingången;

till anstalten „Turva“ 5,000 mark, mot skyldighet att under ett års tid i anstalten bereda plats för minst 5 medlemmar af Helsingfors kommun, utaf hvilka de, som af Fattigvårdsstyrelsen intygades vara medellösa, skulle i asylen kostnadsfritt underhållas, samt öfver anstaltens verksamhet till Stadsfullmäktige aflemna årsberättelse;

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 12. — ²⁾ Stfgs prot. den 10 mars § 2 och 14 samt den 8 sept. § 19.

åt Helsingfors arbetareförening 2,500 mark till underhåll af elementarkurser för arbetare med försummad skolbildning och för anställandet af folkliga föredrag;

åt bestyrelsen för Sörnäs arbetarekök 1,000 mark;

åt Mariaföreningen 2,500 mark till underhåll af dess herberge för arbetssökande qvinnor;

till underhåll af den utaf doktorn Törngren m. fl. skötta allmänna polikliniken 3,000 mark, hvarjemte, efter Helsovårdsnämndens hörande, vid uppgörandet af budgeten för nästinstundande år skulle öfvervägas, huruvida icke sagde inrättning framdeles borde af staden underhållas samt kostnaden därför i stadens ordinarie budget upptagas;

åt doktorn A. G. Fontell m. fl. 460 mark till understöd af en sångkör i Sörnäs; samt

åt medicine kandidaten K. v. Alfthan m. fl. 1,820 mark till förelästade af populära tillställningar i sydvestra delen af staden;

att vidare af vinstmedlen reservera 10,000 mark för att, om Fullmäktige vid närmare pröfning framdeles funne skäl dertill förekomma, anslås till Helsingfors Arbetshem och Nattherberge för dess byggnadsföretag; samt

att återstoden af vinstmedlen 26,188 mark 24 penni skulle användas till försköningsarbetena å Observatoriiberget¹⁾.

Utdelning ur
fonden för dyg-
digt tjenstefolks
belönande.

I öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges tidigare²⁾ fattade beslut om den årliga utdelningen af räntorna å „fonden för dygdigt tjenstefolks belönande“, beslöto Fullmäktige³⁾, på framställning af ett utskott, att genom Drätselkontorets försorg låta å sparbanksbok insätta ett belopp af 80 mark för tjenarinnan Lovisa Wilhelmina Österholm samt 50 mark för enhvar af tjenarinnorna Fredrika Forström, Klara Gustava Ramström, Maria Helena Sarf, Maria Charlotta Ahlroth, Henrika Sofia Jansson, Katrina Margreta Lager, Elisabeth Wilhelmina Enqvist, Karolina Sahlström och Johanna Lindell.

Dispositionen
af en del done-
rade fonder.

Emedan af de utaf stadens drätselverk förvaltade fonder, hvilka blifvit donerade till någon särskild, ännu icke förefintlig välgörenhetsinrättning, under förbehåll om de donerade medlens förräntande tills de uppgått till ett visst kapitalbelopp, en del redan vore och en annan del sannolikt snart blefve för de af donatorerne afsedda ändamålen dispo-

¹⁾ Jemför ofvan pag. 26. — ²⁾ Stfgs prot. den 25 okt. 1886 § 25. — ³⁾ Stfgs prot. den 10 nov. § 15 och den 24 nov. § 14.

nibla samt några af dem uppginge till ganska betydande belopp, hade Drätselkammaren hemställt ¹⁾ att Stadsfullmäktige ville åt ett utskott öfverlemna att till Fullmäktige inkomma med yttrande och förslag i fråga om dispositionen af nyssberörda fonder, sedan desamma blifvit för de af resp. donatorer afsedda ändamål disponibla. Fullmäktige biföllo till förslaget och tillsatte ²⁾ ett utskott för ändamålet, hvars utlåtande dock först afgafs under följande år.

Enär aflidne Statsrådet F. J. v. Beckers syskon icke velat afstå från sin rätt att klandra dennes af staden bevakade ³⁾ testamente, — hvarigenom större delen af hans efterlemnade förmögenhet tillagts Helsingfors stad för att användas till en fond för inrättande och underhåll af en uppfostrings- och undervisningsanstalt för blinda i denna stad, — med mindre stadens myndigheter ville godkänna en af dem i särskilda punkter föreslagen tolkning af testamentets innehåll, samt frågan härom af Drätselkammaren öfverlemnats ⁴⁾ till Stadsfullmäktiges åtgärd, tillsatte ⁵⁾ Fullmäktige ett utskott för ärendets beredning, hvars utlåtande sedermera af Stadsfullmäktige godkändes ⁶⁾. I enlighet dermed hade Stadsfullmäktige

Förlikning angående tolkningen af Statsrådet F. J. v. Beckers testamente.

bifallit till Statsrådet v. Beckers syskons anspråk på en fjerdedel af de landsfastigheter, Statsrådet v. Becker vid sitt frånfälle efterlemnats;

erkänt bemälda arfvingars rätt till andel i Statsrådet v. Beckers efterlemnade stadsfastighet, dock endast till en sextondedel af tomten med lika del i derå befintlig åbyggnad;

medgifvit utgifvande till nämnda arfvingar i vederlag för de särskilda landsfastigheter, dem statsrådet v. Becker i arf bekommit, men under sin lifstid afhändt sig, af fordrade 15,878 mark 75 penni med 5 % årlig ränta från Statsrådet v. Beckers dödsdag, den 21 november 1890, till betalningsdagen;

beslutit att till Statsrådet v. Beckers tre syskon enhvar vidare låta utbetala en årlig, från och med den 22 november 1890 löpande lifstids-pension, motsvarande en procents ränta å det till inrättandet af en blindanstalt i Helsingfors bestämda kapital, som efter försäljningen af de arfvingarna icke tillkommande andelar i stadsgården och $\frac{3}{4}$ uti de i behåll varande landsfastigheterna samt fullgörandet af alla sterbhuset åliggande

¹⁾ Drkns skriv. N:o 301 af 15 dec. 1890. (Stfgs tryckta handl. N:o 14 för 1892); — Se ock 1890 års berättelse pag. 117. — ²⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 8 och 10 mars § 14. —

³⁾ Se 1890 års berättelse pag. 39. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 89 af 19 mars. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 22 april § 6. — ⁶⁾ D:o d:o den 30 maj § 6.

förbindelser blefve bildadt af prisen för nämnda fastighetsandelar och Statsrådet v. Beckers behållna penningetillgångar; hvarvid likväl skulle iakttagas att, sedan någon af Statsrådet v. Beckers syskon aflidit, dennes pension skulle läggas till sagda kapital, dock utan att derigenom beloppet af de efterlevandandes pensioner ökades; samt

likaledes medgifvit till utgifvande åt Statsrådet v. Beckers broder, Litteratören C. H. v. Becker, dennes bland den afidnes qvarlåtenskap anträffade, till Civilstatens enke- och pupillkassa utfärdade och betalda skuldsedel å 4,000 mark.

Efter det Statsrådet v. Beckers syskon jemväl för sin del godkänt den af utskottet föreslagna anordningen, dock med förbehåll att värdet för den arfvingarne tillkommande sextondedelen af stadsfastigheten omedelbart skulle till dem utbetalas med 15,000 mark samt att den arfvingarne tillförsäkrade pensionen skulle till dem utbetalas i halfårsrater, biföllo Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning ¹⁾, jemväl till dessa förbehåll ²⁾, i enlighet hvarmed således slutligt aftal uppgjordes.

G. Holmgrens
och M. Thölgrens
donation
för värlösa
mödrar och
barn.

Af Magistraten hade hos Stadsfullmäktige anmälts att Fröken Gustava Holmgren och Restauratörsenkan Mathilda Thölgren, jemlikt deras afidne broder, Possessionaten Adolf Holmgrens, i lifstiden derom uttalade önskan och till hedrande af hans minne genom särskildt gåfvobref donerat 20,000 mark till en fond för värlösa mödrar och barn, att förvaltas på enahanda sätt, som de af Statsrådet Josef Pippingskiöld för samma ändamål donerade medel. Stadsfullmäktige beslöto ³⁾ bemyndiga Drätselkammaren att å stadens vägnar emottaga donationen samt vidtaga de af bestämmelserna i gåfvobrefvet påkallade åtgärder äfvensom för medlen redovisa i den ordning som föreskrifvits angående förvaltningen af Statsrådet Pippingskiölds donation för enahanda ändamål.

Upptagandet af
nytt obligationslån.

Beträffande upptagandet af ett nytt obligationslån för stadens räkning, hvarom beslut fattats af Stadsfullmäktige redan år 1887 ⁴⁾, ehuru realiserandet deraf uppskjutits ⁵⁾, bl. a. i följd deraf att det anslagsbelopp ej tidigare kunnat bestämmas, som från stadens sida vore erforderligt för åstadkommandet af hamnbanan till Skatudden, inkom Drätselkammaren med en framställning ⁶⁾ som gick ut på sammankallandet af förstärkte

---

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 145 af 25 juni. — ²⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 13. — ³⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 4. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 8 nov. 1887. — ⁵⁾ Se 1890 års berättelse pag. 39 och Drkns skrivf. N:o 108 af 30 april. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 272 af 10 dec. (Stfgs tryckta handl. N:o 28).

fullmäktige för fattande af beslut om upptagandet af ett obligationslån till belopp af inalles fyra miljoner mark mot en ränta af högst $4\frac{1}{2}\%$, (i 1887 års beslut hade förutsatts en ränta af 4%), men med bemyndigande för ordinarie Stadsfullmäktige att, derest upptagandet af förberörda obligationslån för tillfället befundes olämpligt, låta anskaffa de för konsolidering af stadens sväfvande skuld nödiga medel genom upptagandet af ett eller flere reverslån till sammanlagdt belopp af högst fyra miljoner mark för en tid af högst tre år. Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾, med bifall härtill, föranstalta om utseendet af förstärkte Fullmäktige, hvilka dock hunno sammanträda först under följande år.

Emellertid och då stadskassan sålunda ännu ej blifvit ersatt för gjorda utbetalningar, hvilka varit afsedda att bestridas med lånemedel, utan tvärtom nya enahanda utgifter förekommo, samt äfven andra betydande utgifter af opåräknad art förekommit, blef en af Drätselkammaren gjord framställning ²⁾ om förökande under året af det kreditbelopp, som af Stadsfullmäktige stälts till Drätselkammarens förfogande för bestridande af förefallande utgifter och hvilket vid fastställandet af årets budget bestämts till 1,960,000 mark, af Stadsfullmäktige bifallen ³⁾ samt totala kreditbeloppet i enlighet dermed ökad till 2,500,000 mark. Samma kreditbelopp, afseende lån på kortare betalningstid än två år till belopp af två miljoner mark samt ett kassakreditiv å 500,000 mark, anvisades jemväl i budgeten för 1892.

Anvisande af förökad kredit åt Drätselkammaren.

Emedan det särskildt med hänsyn till mängden af de å stadens materialgård upplagda lager vore svårt för de utsedda inventeringsmännen för stadens lösegenom att noga genomgå desamma, isynnerhet innan lagret efter årsskiftet hunnit undergå förändringar, hemställde Drätselkammaren ⁴⁾ att Stadsfullmäktige ville för framtiden berättiga de personer, hvilka utses att inventera lösegenomen, att vid inventeringen af Byggnadskontorets förråd af materialier anlita ett eller flere biträden, som skola för sitt besvär erhålla godtgörelse från stadskassan. Stadsfullmäktige biföllo ⁵⁾ härtill.

Biträden åt inventeringsmännen för stadens lösegenom.

Utöfver hvad i det föregående anförts, beviljade Stadsfullmäktige under året följande extra anslag:

¹⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 3. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 276 af 10 dec. — ³⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 15. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 291 af 4 dec. 1890. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 13 jan. § 12.

- Anslag för kommunala sjukhuset. för förberedande arbeten såsom ritningar, kostnadsförslag m. m. för det nya kommunala sjukhuset 4,000 mark ¹⁾;
- Anslag för Åbo —Helsingfors kustbana. för förberedande arbeten å en kustbana mellan Helsingfors och Åbo 3,000 mark ²⁾;
- Reseanslag för stadsingenjören. för en utländsk studieresa åt stadsingenjören, för inhemtande af kändedom om nyare arbetsmetoder beträffande stenläggning, anordning af lastspår och varuskjul vid kajer m. m. 1,500 mark ³⁾;
- Anslag för folkräkningen. för bekostande af den å staden sig belöpande andelen af utgifterna för tryckning, incl. papper, af de för folkräkningen i särskilda städer den 1 december 1890 erforderliga blanketter, listor m. m. 483 mark 30 penni ⁴⁾;
- Understöd åt bokh. L. Dannholms enka. understöd åt affidne bokhållaren L. Dannholms enka 200 mark ⁵⁾;
- Understöd åt tillsyningsmannen J. A. Lindholms enka. understöd åt affidne tillsyningsmannen vid helsopolisen J. A. Lindholms enka 300 mark ⁶⁾;
- Understöd åt värnepligtiges hustrur. understöd åt hustrurna till värnepliktige V. Heiskanen ⁷⁾, A. F. Boström ⁸⁾, A. F. A. Nyberg ⁹⁾ och H. W. E. Westerlund ¹⁰⁾, att utgå med 15 mark i månaden för de tvänne förstnämnde samt 25 mark i månaden för de senare under den tid deras män fullgöra sin värneplikt och ej åtnjuta permission utöfver en månad;
- Anslag för brandväsendets förbättring. för en tillbyggnad till norra brandtornet 9,749 mark 50 penni, för ombyggnad af chaussévaktstugan vid östra chausséen till brandstation 955 mark, för inrättandet af ett brandredskapslider vid vestra chausséen invid Tölö sockerbruk 1,000 mark äfvensom för inköp af nya redskap för brandväsendet 5,000 mark ¹¹⁾;
- Anslag för messlingssjukhus. för upphyrande och inredning af sjukhuslokal för messlingspatienter 2,940 mark ¹²⁾;
- Anslag för inköp af en häst till polisstallet. för inköp af en häst till polisstallet 550 mark ¹³⁾;
- Anslag för fyra poliskonstaplar i Sörnäs. för aflönande af fyra poliskonstaplar i Sörnäs, för upprätthållande af ordningen derstädes från den 1 maj till den 1 nov., å 80 mark i månaden för enhvar ¹⁴⁾;
- Temporär aflöningsförhöjning för temporär förbättring af poliskonstaplarnes aflöning, intill dess

¹⁾ Stfgs prot. den 6 okt. § 11. — ²⁾ D:o d:o den 16 juni § 12. — ³⁾ D:o d:o den 27 jan. § 8. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 181 af 9 juli, Stfgs prot. den 8 sept. § 24. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 8 sept. § 11. — ⁶⁾ Drkns skriv. N:o 84 af 26 mars, Stfgs prot. den 10 mars § 3 och den 22 april § 7. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 1. — ⁸⁾ D:o d:o den 16 juni § 19. — ⁹⁾ D:o d:o den 22 sept. § 2. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 24 nov. § 10. — ¹¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 4, Stfgs prot. den 24 febr. § 16. — ¹²⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 13 och den 30 maj § 21. — ¹³⁾ D:o d:o den 30 maj § 30. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 30 maj § 5.

ifrågasatt förhöjning af aflöningsstaten komme till stånd, halfva årsanslaget för beklädnad med 8,105 mark ¹⁾);

för ersättande af verkställda bakteriologiska undersökningar af vattenledningsvattnet 125 mark ²⁾);

för arbetshuset för fattiga barn, tillskott uti förut beviljadt anslag med 450 mark ³⁾);

för uppköp af metriska mått och vigter 2,700 mark ⁴⁾);

för inköp af möbler och inventarier till stadens äldre packhus, med anledning af medgifven tullbehandling jemväl derstädes, 2,700 mark ⁵⁾);

för uppresande af en minnesvård å donatorn, Fröken M. C. Olanders graf 400 mark ⁶⁾);

Det utgifts- och inkomstförslag för 1892, som af Stadsfullmäktige fastställdes, visade i jemförelse med budgeten för föregående år följande slutsummor ⁷⁾):

<i>Utgifter:</i>	1892.	1891.
Stadens skulder . . . . . <i>Små</i>	412,133: —	<i>Små</i> 377,059: 25
Stadens embetsverk . . . . . „	180,241: 67	„ 185,041: 67
Kommunalförvaltningen . . . . . „	158,565: —	„ 153,980: —
Gatubelysningen . . . . . „	135,271: 18	„ 120,946: 54
Brandverket . . . . . „	83,195: 60	„ 88,463: —
Polis- och fängvården . . . . . „	173,548: —	„ 173,658: —
Sundhets- och sjukvården . . . . . „	83,339: 20	„ 72,597: —
Fattigvården . . . . . „	206,580: —	„ 190,100: —
Undervisningsväsendet . . . . . „	434,618: 28	„ 410,113: 12
Staden åliggande allmänna onera . . . . . „	293,744: 04	„ 309,883: 04
Vattenledningen . . . . . „	151,660: —	„ 236,000: —
Saluhallen . . . . . „	7,050: —	„ 7,050: —
Allmänna arbeten . . . . . „	750,550: —	„ 928,860: —
Pensioner . . . . . „	6,946: 67	„ 7,276: 67
Diverse . . . . . „	206,550: —	„ 135,850: —
Summa <i>Små</i>	3,283,992: 64	<i>Små</i> 3,396,878: 29

¹⁾ Stfgs prot. den 15 dec. § 14. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 105 för 9 april, Stfgs prot. den 30 maj § 9. — ³⁾ Stfgs prot. den 24 mars § 13. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 188 af 20 aug., Stfgs prot. den 8 sept. § 32. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 130 af 11 juni; Stfgs prot. den 16 juni § 16. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 230 af 8 okt.; Stfgs prot. den 10 nov. § 13. — ⁷⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 22, 23, 25, 30 och 31, Stfgs prot. den 29 dec. § 7.

<i>Inkomster:</i>		1892.	1891.
Beräknad disponibel behållning	<i>Fmç.</i>	530,000: —	<i>Fmç.</i> 744,500: —
Räntor	"	57,500: —	67,400: —
Tomtlösen	"	250,000: —	185,000: —
Stadens fasta egendom	"	207,000: —	200,900: —
Tomtören	"	2,200: —	1,900: —
Inkomstgifvande rättigheter	"	554,800: —	550,950: —
Diverse	"	344,365: 46	353,904: 46
Statsbidrag	"	169,710: —	169,710: —
Vattenledningen	"	268,300: —	243,300: —
Lån	"	— —	91,500: —
Uttaxering	"	900,117: 18	787,813: 83
Summa <i>Fmç.</i>		3,283,992: 64	<i>Fmç.</i> 3,396,878: 29

Olikheten mellan dessa budgetförslag föranleddes, förutom af hvad tidigare omnämts, förnämligast af följande omständigheter, nämligen:

Ökad anslag för ränta å kas-sakreditiv och korta lån. *beträffande utgifterna:* att räntan å den Drätselkammaren anvisade krediten af inalles 2,500,000 mark (mot 1,960,000 mark i 1891 års budget) ökades från 90,000 till 125,000 mark ¹⁾;

Minskadt till-skottsanslag för rådstufvurättens fjerde af-delning. att det provisoriska tillskottsanslaget för en fjerde afdelning vid rådstufvurätten kunde upptagas till 7,600 mark, medan det i föregående budget förslagsvis beräknats till 15,000 mark ²⁾;

Förhöjd aflö-ning för exeku-tions- och stads-betjenter. — Ökad expense-anslag för Råd-stufvurätten och Magistraten. att aflöningen för fyra exekutionsbetjenter samt tvänne stadsbetjen-ter vid Magistraten höjdes från 900 till 1,000 mark för enhvar, jemte det Råd-stufvurättens och Magistratens expenseanslag ökades från 9,000 till 10,500 mark ³⁾;

Förhöjd aflö-ning för Stads-fullmäktiges vaktmästare. att Stadsfullmäktiges vaktmästare beviljades ett personelt lönetill-skott af 200 mark ⁴⁾;

Ny stat för Drätselkamma-rens kansli. att den af Stadsfullmäktige tidigare fastställda ⁵⁾ aflöningsstaten för Drätselkammarens ordförande och kansli numera kunde i budgeten upp-tagas, hvarigenom Kammarens stat förhöjdes med 400 mark ⁶⁾;

Ny stat för Tra-fikkontoret. att Trafikkontorets aflöningsstat förhöjdes, i det att kamreraren till-erkändes ett tillskott af 1,000 mark, bokhållaren af 600 mark och väg-mästaren af 200 mark, jemte det anslaget för extra biträden ökades från 1,850 till 4,000 mark ⁷⁾;

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 1. — ²⁾ D:o d:o N:o 23 pag. 3. — ³⁾ D:o d:o N:o 23 pag. 4 och N:o 25 pag. 12. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 30 pag. 3. — ⁵⁾ Se 1890 års berättelse pag. 50. — ⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 4. — ⁷⁾ D:o d:o pag. 5.

att i sammanhang med fastställandet af ny instruktion för Byggnadskontoret, stadsingenjören tillerkändes personel godtgörelse för frångångna sportler med 1,000 mark, samt aflöning och resemedel upptogs för en geodet med 3,100 mark, medan anslaget för extra ingenjör- och ritarebiträden minskades från 8,000 till 4,000 mark samt anslaget för material och handtlangaredagsverken från 6,000 till 5,000 mark ¹⁾;

Ny stat för Byggnadskontoret.

att anslaget för såväl gas- som petroleum- och elektriska belysningen, i följd af förändrad klassifikation af gatulyktorna och förändring af lysningstiden, väsentligt ökades, jemte det fortfarande ett extra anslag af 4,000 mark upptogs för en eventuel ökning af gaslyktornas antal ²⁾;

Ökädt anslag för gatubelysningen.

att i följd af den nya brandverksbyggnadens uppförande samt brandväsendets omorganisation de för brandmästarene anslagna hyresmedlen samt hyresanslagen för manskapets lokaler bortföll, men aflöningarna för brandpersonalen väsentligt förhöjdes, så att hela aflöningsstaten för brandverket (incl. hyresmedlen) ökades från 50,515 mark till 60,260 mark, jemte det tillika anslagen ej mindre för brandstallet än för eldning och belysning något stegrades, hvaremot sjelffallet det i föregående budget upptagna eventuella tillskottsanslaget af 20,000 mark för brandverkets reorganisation nu ej behöfde upptagas ³⁾;

Omorganisation af brandväsendet.

att med anledning af ombyte utaf polismästare det den förre innehafvaren af tjensten Öfversten H. Åkerman tillförsäkrade personela lönettillskottet af 2,000 mark bortföll ⁴⁾;

Personela anslaget för polismästaren bortfallet.

att det poliskonstapeln K. V. Åberg af Stadsfullmäktige beviljade personela arvodestillskottet af 300 mark, med anledning af dennes befordran till öfverkonstapel, likaledes indrogs ⁵⁾;

Personela anslaget åt poliskonstapeln K. V. Åberg indraget.

att expenseanslaget för polisen ökades från 2,200 till 2,500 mark ⁶⁾;

Ökädt expenseanslag för polisen.

att det eventuella tillskottsanslaget för polisinsättningen ökades från 15,000 till förslagsvis 16,300 mark ⁷⁾;

Tillskottsanslaget för polisinsättningen.

att för en ny distriktsläkaretjenst i Berghälls distrikt anslogs aflöning för sju månader med inalles 2,333 mark 33 penni, motsvarande per år i arvode 3,000 mark samt tillskott 1,000 mark, eller enahanda aflöning, som förut varit fastställd för distriktsläkaren i Sörnäs distrikt, från hvilket distrikt det nya distriktet afskiljts ⁸⁾;

Ny distriktsläkare i Berghälls distrikt.

att Helsovårdsnämndens expenser ökades från 2,000 till 2,500 mark ⁹⁾;

Ökädt expenseanslag för Helsovårdsnämnden.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 6. — ²⁾ D:o d:o pag. 7. — ³⁾ D:o d:o pag. 8, Stfgs prot. den 24 febr. § 16. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 8. — ⁵⁾ D:o d:o pag. 8 ; Se ofvan pag. 34 . — ⁶⁾ Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — ⁷⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 9.

- Tvänne reserv-
sjukhus för
epidemisjuka.
— Ökade anslag
för läkemedel,
tvätt m. m. att i stället för det med 3,014 mark upptagna anslaget för reserv-
sjukhus för smittosamma sjuka observerades anslag för tvänne sådana
sjukhus med inalles 6,835 mark 20 penni, jemte det i sammanhang här-
med ekonomen vid kommunala sjukhuset beviljades ett tillskottsanslag
af 300 mark samt anslagen för läkemedel, tvätt, ved och belysning samt
remont af lasarettspersedlar och diverse ökades från 5,200 till 6,500 mark ¹⁾);
- Ytterligare en
tillsyningsman
vid helsopoli-
sen. — Besigt-
ning af slagt-
djur. att ytterligare en tillsyningsman vid helsopolisen anställdes med en
aflöning af 2,000 mark, närmast för öfvervakande af ordningen vid slagt-
inrättningen samt ett anslag af 300 mark beviljades till veterinärrövode
och ersättning för kött, som vid verkstald slag i följd af sjukdom hos
djur befunnits odugligt till förtäring och därför måste förstöras ²⁾);
- Ökad arvode
för fattigvårds-
styrelsens ord-
förande. att aflöningen för fattigvårdsstyrelsens ordförande ökades från 3,000
till 3,500 mark ³⁾);
- Stegrade anslag
för fattigvården. att anslagen för beklädnad och kost för de fattige å fattiggården
och å arbetsinrättningen ökades, likasom ock anslagen för fattigunder-
stöd och för bekostande af sjukvård för sinnesrubbade personer ⁴⁾);
- Förbättringen
af folkskolelä-
rarepersonalens
aflöning. att anslaget för folkskoleväsendet ökades från 338,327 mark 12 penni
till 363,162 mark 28 penni, nästan uteslutande i följd af förbättringen
utaf lärarepersonalens aflöning, ehuru i den förstnämnda summan redan
ingått ett eventuellt anslag af 20,000 mark för samma ändamål, som för-
skottsvis intagits i 1891 års budget, ehuru beslutet i saken fattades först
under året ⁵⁾);
- Anslag för folk-
biblioteket och
läsesalen. att för inköp af böcker samt inbindning m. m. vid folkbiblioteket
beviljades 6,000 mark i stället för 5,000 mark, jemte det anslaget för ved
och belysning nedsattes från 4,000 till 3,600 mark ⁶⁾);
- Anslag för folk-
bibliotek och
läsesal i Sörnäs. att anslaget för folkbibliotek och läsesal i Sörnäs upptogs med 6,860
mark, medan det under föregående år, då inrättningen iordningstälts, ob-
serverats med 7,650 mark ⁷⁾);
- Upphörda pen-
sioner. att de förre brandkonstapeln K. F. Urnberg och förre fängknekten
A. G. Thorberg beviljade pensionerna upphörde ⁸⁾);
- Minskadt anslag
för eldnings-
och lysnings-
ämnen. att anslaget för eldnings- och lysningsämnen nedsattes från 9,000
till 8,000 mark ⁹⁾);
- Anslaget för
Finska träd-
gårdsföreningen
upphört. att det för åren 1882—1891 Finska trädgårdsföreningen beviljade
årsanslag af 1,000 mark upphörde ⁹⁾);

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 9. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 9; Stfgs prot. den 30 maj § 20. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 9. — ⁴⁾ D:o d:o pag. 10. — ⁵⁾ D:o d:o pag. 11, Stfgs prot. den 22 sept. § 4. — ⁶⁾ D:o d:o pag. 11. — ⁷⁾ D:o d:o pag. 11 och N:o 25 pag. 12. — ⁸⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 18. — ⁹⁾ D:o d:o pag. 19.

att anslaget till arbetshuset för fattiga barn ökades från 3,200 till 5,000 mark ¹⁾);	Ökad anslag för arbetshuset för fattiga barn.
att anslaget för telefonafgifter ökades från 2,400 till 3,000 mark ¹⁾);	Ökad anslag för telefonafgifter.
att för oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande upptogs 50,000 mark, samt dessutom ytterligare under samma rubrik 10,000 mark, att användas för tillfälliga fattigunderstöd ¹⁾);	Anslag för oförutsedda behof.
att för bekostande af jernvägsundersökning mellan Helsingfors och Åbo beviljades ett eventuelt anslag af 40,000 mark ¹⁾); äfvensom	Jernvägsundersökning mellan Helsingfors och Åbo.
<i>beträffande inkomsterna:</i> att den disponibla behållningen vid årets början upptogs med 530,000 mark mot 744,500 mark under föregående år ¹⁾);	Disponibel behållning.
att inflytande tomtlösen kunde beräknas till 250,000 mark mot 185,000 mark under 1891, men deremot räntor å tomtlösen till 40,000 mark mot 50,000 mark under föregående år ²⁾);	Ökad tomtlösen. — Räntor derå.
att inkomsterna från särskilda arrenden kunde upptagas med något högre belopp ²⁾);	Stegrade arrendeinkomster.
att hyrorna för stånd i saluhallen ökades med 3,000 mark, men deremot hyrorna för fiskförsäljningsplatser minskades med 1,000 mark ²⁾);	Ökade hyror från Saluhallen. — Minskade fiskförsäljningsafgifter.
att någon inkomst af marknadsafgifter icke vidare beräknades ²⁾);	Marknadsafgifternas bortfallande.
att bland diverse inkomster personela fattigafgifter, sjukvårdsafgifter, inkomsten från arbetsinrättningen, boklån samt afgifter från klosetterna kunde upptagas med något högre belopp, medan elevafgifter vid folkskolorna samt inkomsten af folkskoleelevers handarbeten något minskades ³⁾); samt	Diverse inkomster.
att inkomsten för vattenförsäljning från vattenledningen höjdes från 225,000 till 240,000 mark ³⁾).	Ökad inkomst från vattenledningen.

c) Särskilda andra af Stadsfullmäktige handlagda ärenden.

Med anledning af en hos H. K. M:t gjord underdånig ansökan om tillstånd till inrättande af ett tionde apotek i staden uti trakten söder om Fredriksgatan, beslöto Stadsfullmäktige, efter Helsovårdsnämndens hörande ⁴⁾, uti affordradt yttrande framhålla ⁵⁾, det Fullmäktige väl funno något verkligt behof af ett nytt apotek uti ifrågavarande del af staden icke vara ådagalagdt, men att Fullmäktige, för den händelse tillstånd å

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 23 pag. 19. — ²⁾ D:o d:o pag. 20. — ³⁾ D:o d:o pag. 21. — ⁴⁾ Helsovårdsnämndens skrivf. N:o 13 af 18 febr. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 24 febr. § 6.

högsta ort meddelades till apotekets inrättande, ansågo hänsynen för de närmast belägna apoteken påkalla att platsen för detsamma begränsades med Gräsviks- och Lappviksgatan.

Utlåtande angående prostitutionens komiténs betänkande.

Enär Stadsfullmäktige affordrats¹⁾ yttrande angående det betänkande, som af en utaf styrelsen tillsatt komité afgifvits beträffande prostitutionen och de veneriska besigtningarne, beslöto Fullmäktige efter det ett utskott afgifvit utlåtande i saken²⁾, framhålla³⁾ i hufvudsak följande:

att komiténs förslag enligt Fullmäktiges åsigt icke var så utarbetadt, att det kunde läggas till grund för lagstiftning i ämnet, hvarför Fullmäktige underdånigst hemstälde att detaljerade och fullständiga lagförslag icke allenast till en allmän lag angående hämmande af smittosamma och särskildt de veneriska sjukdomarne, utan äfven angående behandling af prostituerade, afsedd att bekämpa och motarbeta prostitutionen, måtte utarbetas och vederbörande myndigheter lemnas tillfälle att öfver dessa förslag afgifva underdåniga yttranden, innan lagförslagen förelades landets ständer;

att komiténs principiela förslag i hufvudsak kunde godkännas under förutsättning, att de lagar, förordningar eller instruktioner, som med anledning af desamma möjligen komme att utfärdas, innehålla uttryckliga bestämmingar, genom hvilka myndigheterna sättas i tillfälle att noggrant öfvervaka sådana personer, som på grund af uppträdande, vandel och lefnadssätt äro underkastade fortgående misstanke att sprida veneriska sjukdomar, d. v. s. i främsta runnet de s. k. prostituerade, samt kunna och böra ålägga dylika personer ofta upprepade, regelbundna sundhetsbesigtningar, fortgående så länge de gifva skäl för en dylik misstanke;

att emellertid, intill dess allmänna lagar af ofvan antydd beskaffenhet komma till stånd, ett provisoriskt reglerande af berörda förhållanden måste ega rum, hvarvid de i K. Kungörelsen af den 14 juli 1875 föreskrifna besigtningabyråer borde bibehållas för undersökning af såväl män, som qvinnor, hvilka kunna misstänkas för att sprida syfilitisk smitta, men att, särskildt hvad Helsingfors beträffar, dessa besigtningar icke behöfde göras i vederbörande läkares hemvist, äfvensom att icke underordnad polistjensteman, utan endast polismästaren finge förordna till besigtningens verkställande, samt att de hittills begagnade inskrifningsböckerna och de härförinnan föreskrifna besigtningafgifterna borde afskaffas.

1) Stfgs prot. den 16 juni §§ 8 och 28. — 2) Stfgs tryckta handl. N:o 17. — 3) Stfgs prot. den 6 okt. § 12 och 20 okt. § 7.

Uti den sedan föregående år beroende ¹⁾ frågan om afgifvande af utlåtan- Arbetsanstalt för fallna och arbetslösa kvinnor. de angående en af några enskilda personer inlemnad framställning om åtgärd för åstadkommande i Helsingfors af en arbets- och förbättringsanstalt för fallna och arbetslösa kvinnor hade Fattigvårdsstyrelsen afgifvit ett tillstyrkande utlåtande ²⁾, om hvilket Stadsfullmäktige förenade sig ³⁾, under framhållande af lämpligheten utaf att den ifrågavarande anstalten ställes under statsmyndigheternas uppsigt samt inrättades och uppehölls på statens bekostnad.

Föreningen för Helsingfors arbetshem och nattherberge hade hos K. Senaten anhållit om amorteringslån af 250,000 mark, för uppförande å föreningens tomt N:o 10 vid Båtsmansgatan i kvarteret N:o 124 af en stenbyggnad, afsedd att inrymma Utlåtande angående Föreningens för Helsingfors arbetshem och nattherberge ansökan om statslån.

1:o) ett nattherberge, hvars ändamål var att emot bestämd afgift emottaga personer, hvilka tillfälligt äro utan kvarter och att derigenom hindra dem att inlogera sig i dåliga bostäder;

2:o) ett arbetshem, der arbete, mat och husrum för en öfvergående tid skulle lemnas åt arbetslösa personer, som sakna tillfälle till arbetsförtjenst, samt härigenom förtaga hvarje tiggare undskyllan att han ej erhåller arbete;

3:o) ett gästhem, hvars ändamål var att bereda ett snyggt och billigt logis jemte matsservering åt ordentliga ynglingar, handverkare, arbetare och andra samt derigenom skydda dem för de många frestelser, hvilka möta dem i de flesta kvarter för mindre bemedlade; samt

4:o) en matinrättning, afsedd att såväl fylla ett för nattherberget, arbetshemmet och gästhemmet gemensamt behof af billig och sund föda som att tillhandahålla sådan mat till förtäring på stället samt till afhemtning emot bestämda afgifter.

I anledning af denna ansökan inforrades ⁴⁾ Stadsfullmäktiges yttrande i ämnet, hvarjemte Föreningen jemväl hos Fullmäktige anhöll om bidrag ur Utminuteringsbolagets vinstmedel för realiserandet af sina byggnadsplaner. Sedan Stadsfullmäktige inhämtat Drätselkammarens utlåtande ⁵⁾ samt ärendet ytterligare blifvit beredt af ett utskott ⁶⁾, beslöto Stadsfullmäkte ⁷⁾ anmäla att Fullmäktige för sin del ansågo staden hafva ett stort intresse af att Föreningens byggnadsföretag komme till utfö-

¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 49. — ²⁾ Fattigvårdsstyrelsens skrivv. af 12 dec. 1890 — ³⁾ Stfvs prot. den 20 okt. § 5. — ⁴⁾ Stfvs prot. den 30 maj § 18. — ⁵⁾ Drkns skrivv. N:o 126 af 4 juni. — ⁶⁾ Stfvs prot. den 16 juni § 11. — ⁷⁾ D:o d:o den 6 okt. § 13.

rande, helst den lösa befolkningen i staden är proportionsvis mycket betydande, men att, då staden redan understödt företaget genom att på förmonliga vilkor upplåta byggnadsplats, Stadsfullmäktige icke ansett sig kunna för detsamma vidare belasta den kommunala budgeten, som för den legala fattigvården och stadens arbetsinrättning redan tages drygt i anspråk, helst äfven Stadsfullmäktige höllo före att ett företag af ifrågavarande art borde uppbäras främst af den enskilda välgörenheten. Dock som Stadsfullmäktige af Helsingfors utminuteringsaktiebolags vinstmedel för 1890 hade till sin disposition ett belopp af 10,000 mark ¹⁾, och dessa medel synnerligen lämpligt kunde till främjande af föreningens byggnadsföretag användas, hade Stadsfullmäktige, under förutsättning att Föreningen utaf statsverket erhöle nödigt amorteringslån för sitt företag, beslutit bevilja föreningen dessa 10,000 mark såsom ett räntefritt lån mot inteckning näst efter statsverkets och med återbetalningsskyldighet endast i fall föreningen komme att upphöra med sin verksamhet och dess fastighet att användas för annat ändamål.

Skolråd för läroverken i staden för 1891—1894.

Enligt anmodan af Öfverstyrelsen för skolväsendet läto Stadsfullmäktige genom utsedde elektoror uppgöra förslag till skolråd för de i staden förlagda läroverk för tiden från den 1 september 1891 till samma dag 1894 ²⁾, äfvensom skolråd för stadens folkskolor för läsåret 1891—1892 ³⁾.

Skolråd för stadens folkskolor för 1891—1892.

Finsk medborgarerrätt.

Uti 13 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af finsk medborgarerrätt åt utlänningar ⁴⁾, uti 23 fall tillstånd till bedrifvande af handel eller annan näring ⁵⁾, samt uti 1 fall tillstånd för finne att utflytta ur landet ⁶⁾.

Näringsrätt. — Rätt att utflytta ur landet.

Biljardrättigheter.

Beviljande af rätt att hålla biljard till allmänhetens begagnande förordade Stadsfullmäktige uti 3 fall ⁷⁾.

Utminuterings- och utskänkingsrättigheter.

I afseende å handeln med spritdrycker tillstyrkte Stadsfullmäktige uti 1 fall beviljande af rätt till partihandel ⁸⁾, uti 1 fall medgifvande af

¹⁾ Se ofvan pag. 30. — ²⁾ Stfvs prot. den 30 maj §§ 28 och 31 samt den 16 juni § 25. — ³⁾ D:o d:o den 16 juni §§ 27 och 28 samt den 6 okt. § 10. — ⁴⁾ D:o d:o den 13 jan. § 2, den 10 febr. §§ 2 och 3, den 24 mars § 1, den 22 april § 15, den 30 maj § 17, den 16 juni § 5, den 8 sept. §§ 5 och 7, den 6 okt. § 1, den 10 nov. §§ 4 och 7 samt den 29 dec. § 1. — ⁵⁾ Stfvs prot. den 13 jan. §§ 1 och 3, den 27 jan. §§ 2 och 3, den 10 febr. §§ 4, 5 och 6, den 30 maj §§ 1 och 2, den 16 juni § 7, den 8 sept. §§ 2, 3, 4, 8, 9, 10 och 16, den 20 okt. § 1, den 10 nov. §§ 3 och 6, den 15 dec. § 18 och den 29 dec. § 2. — ⁶⁾ D:o d:o den 8 sept. § 6. — ⁷⁾ D:o d:o den 22 sept. § 1, den 10 nov. § 2 och den 15 dec. § 17. — ⁸⁾ D:o d:o den 8 sept. § 17.

utminuteringsrätt ¹⁾ samt i 5 fall beviljande af utskänkingsrätt ²⁾, hvar-
emot medgifvandet af sistnämnda rätt afstyrktes uti 3 fall ³⁾, jemte det
Fullmäktige uti 1 fall afgafvo förklaring öfver besvär, som anförts öfver
vägrad utskänkingsrätt ⁴⁾.

Uti den sedan föregående år beroende ⁵⁾ frågan om inskränkning af ^{Inskränkning af tiden för utskänkning af spritdrycker.}
tiden för utskänkning af spritdrycker i stadens hoteller och värdshus
hade K. Senaten, med anledning af anförda besvär, föreskrifvit ⁶⁾ att uti
alla de värdshus, — med undantag endast af enskilda klubbar och för-
eningar samt bufetterna i stadens teatrar — hvilka ej voro försedda med
runn för resande, all utskänkning af rusdrycker skulle vara förbjuden
från lördag afton efter kl. 6 e. m. till påföljande måndag kl. 8 f. m. och
under marknadsdagar äfvensom dagen före och efter marknad, dock med
Magistraten medgifven rätt att härutinnan medgifva särskilda undantag ⁷⁾.
Med anledning häraf infortrade Guvernören i länet Stadsfullmäktiges
yttrande, huruvida icke, för undvikande af hvarje sken af en del värdshus-
idkares gynnande, lämpligt vore att den sålunda påbjudna inskränk-
ningen af tiden för utskänkning af spritdrycker blefve utsträckt jemväl
till stadens hoteller; men Stadsfullmäktige beslöto för sin del afstyrka
förslaget ⁸⁾ hvilket äfven sedermera förföll ⁹⁾.

På grund af en utaf Stadsfullmäktiges utskott för beredning af ^{Vägrad utskänkingsrätt åt särskilda utskänkingslokaler för arbetare uti stadens hotell.}
ärenden angående handel med spritdrycker gjord annälän beslöto Full-
mäktige ¹⁰⁾ fästa Magistratens uppmärksamhet vid att uti tvänne af sta-
dens hotell utan tillstånd särskilda utskänkingslokaler för arbetare in-
rättats utan samband med hotellrörelsen; och, sedan tillstånd till utskänk-
ning uti dessa lokaler af Magistraten förvägrats, vidhöllo Stadsfullmäk-
tige uti de förklaringar, som med anledning af anförda besvär Fullmäk-
tige affordrats, sin uppfattning att rätt till dylik utskänkning ej borde
beviljas.

På Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige tillstyrka bi-
fall till gjorda ansökningar om rätt att sammanbygga följande i enskild
ego befintliga tomter nämligen:

Samman-
byggande af
tomter.

¹⁾ Stfgs prot. den 24 mars § 12. — ²⁾ D:o d:o den 24 mars § 10, den 22 april § 12,
den 30 maj § 24 och den 16 juni § 24. — ³⁾ D:o d:o den 16 juni § 24 och den 10 nov.
§ 10. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 jan. § 5. — ⁵⁾ Se 1890 års berättelse pag. 68. — ⁶⁾ K. Senatens
utslag den 19 febr. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 22 april § 14. — ⁸⁾ D:o d:o den 24 mars § 2. —
⁹⁾ D:o d:o den 16 juni § 2. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 24 mars § 11, den 30 maj § 3 och 4 samt
den 1 dec. § 2.

N:o 2 och 4 vid Ludvigsgatan i kvarteret N:o 50 Gäddan¹⁾; samt N:o 9 och 10 vid Högbergsgatan i kvarteret N:o 52 Stören²⁾.

Tomtklyfning.

Likaså förordade Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens tillstyrkan, en gjord ansökan om tillstånd till klyfning af fabriksTomten N:o 61 vid Wladimirsgatan i fabrikskvarteret N:o 174 Snösparfven³⁾.

Façad mot folkskoletomten vid Annegatan.

En af egarne till tomten N:o 5 vid Eriksgatan i kvarteret N:o 69 a Gulnäbben gjord anhållan att intill nämnda tomts norra rå få uppföra ett hus med façad och fönster, vettande åt folkskolans vid Annegatan tomt, blef, enligt Drätselkammarens tillstyrkan⁴⁾, af Stadsfullmäktige bifallen⁵⁾, dock med förbehåll att huset ej finge hafva takfall mot folkskoletomten eller några utgångar till densamma, och ej heller utgöra något hinder för dispositionen af folkskoletomten.

Ny byggnadsordning.

Sedan Stadsfullmäktige under föregående år⁶⁾ beslutit till Kejs. Senaten ingå med en underdånig framställning angående fastställandet af en ny byggnadsordning för staden, hade hos Stadsfullmäktige väckts förslag om vidtagande af särskilda ändringar uti det af Fullmäktige till fastställelse insända byggnadsordningsförslaget⁷⁾. Stadsfullmäktige beslöto⁸⁾ dock att saken ej skulle föranleda till någon åtgärd från Fullmäktiges sida. — Åtskilliga af stadens gårdsegare anförde sedermera besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut i fråga om byggnadsordningens antagande, och med anledning häraf infordrades Stadsfullmäktiges förklaring⁹⁾, som jemväl afgafs i enlighet med ett af ett Fullmäktiges utskott afgifvet förslag¹⁰⁾.

Byggnadsstadga för fabrikskvarteren.

Efter det frågan om byggnadsordningen af Stadsfullmäktige slutbehandlats, upptogs till pröfning det af ett utskott uppgjorda förslaget till byggnadsstadga för fabrikskvarteren, uti hvilket Helsovårdsnämnden föreslagit särskilda ändringar¹¹⁾. Fullmäktige ansågo dock saken böra ytterligare beredas af ett utskott, till hvilket ärendet därför hänsköts¹²⁾, men utskottets yttrande hann ej afgifvas under året.

Afböjdt förslag om tillägg till hamnordningen.

Skeppsbevärfvareföreningen i staden hade hos Stadsfullmäktige anhållit om vidtagande af sådant tillägg till gällande hamnordning för

1) Drkns skriv. N:o 85 af 26 mars; Stfgs prot. den 22 april § 5. — 2) Drkns skriv. N:o 119 af 14 maj; Stfgs prot. den 30 maj § 16. — 3) Drkns skriv. N:o 70 af 30 mars; Stfgs prot. den 24 mars § 6. — 4) Drkns skriv. N:o 258 af 12 nov. och N:o 268 af 3 dec. 5) Stfgs prot. den 24 nov. § 11 och den 15 dec. § 7. — 6) Se 1890 års berättelse pag. 58. — 7) Stfgs prot. den 13 jan. § 15. — 8) D:o d:o den 27 jan. §§ 1 och 13. — 9) D:o d:o den 24 mars § 9. — 10) D:o d:o den 24 mars § 15, den 30 maj § 22 och den 16 juni § 9. — 11) Se 1890 års berättelse pag. 69. — 12) Stfgs prot. den 13 jan. § 13, den 27 jan. § 12 och den 24 febr. § 20.

staden att fartygsbefälhafvare, som lossade tegel i stadens hamn, blefve vid utsättande vite skyldigkänd att på samma gång lossa äfven tegelaffallet samt att lastemottagaren blefve, likaledes vid vite, ålagd att inom viss tid derefter låta bortforsla nämnda affall. Efter att i saken hafva hört Drätselkammaren¹⁾, som framhöll att gällande hamnordning redan innehöll nödiga stadganden för stälfjande af det utaf Skeppsbefälhafvareföreningen befarade ofoget att tegelgrus blefve utkastadt i sjön samt farlederna inom hamnområdet derigenom uppgrundade, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ att lemna framställningen utan afseende.

Med anledning af väckt förslag om afskaffande af den årliga marknaden i staden hade af Guvernören Stadsfullmäktiges yttrande infordrats³⁾, och efter det särskilda utlåtanden i ämnet till Stadsfullmäktige inkommit, beslöto Fullmäktige⁴⁾ uttala sig derhän att nämnda marknad måtte bibehållas endast för såvidt den omfattade handel med saltad fisk, men att deremot någon försäljning af varor vid marknadsstånd och diskar samt ej heller någon hästmarknad vidare borde ifrågakomma. I enlighet härmed upptogs ej heller uti budgeten för följande år någon inkomst af marknadsafgifter⁵⁾.

Sedan den under föregående år beslutna⁶⁾ förändringen af Drätselkammarens reglemente, oaktadt deremot anförda besvär, den 20 december 1890 blifvit af Kejs. Senaten fastställd⁷⁾, beslöto Fullmäktige upprepa sitt tidigare fattade och af Guvernören i anledning deraf upphäfda beslut⁸⁾ i fråga om ombildningen af Drätselkammarens kansli. Äfven i anledning häraf anfördes besvär, öfver hvilka Drätselkammaren⁹⁾ och Stadsfullmäktige¹⁰⁾ afgåfvo förklaringar. Besvärerna förkastades af Guvernören i länet¹¹⁾, men besvärändene drogo ärendet under Kejs. Senatens pröfning, hvarför Fullmäktige ännu en gång nödgades afgifva förklaring¹²⁾ i saken. Ärendets slutliga afgörande egde i följd häraf rum först under följande år.

Det under föregående år af Stadsfullmäktige, för afgifvande af yttrande angående Folkskoledirektionens förslag till nytt folkskolereglemente, tillsatta utskottet¹³⁾ hade afgifvit sitt betänkande¹⁴⁾, i enlighet hvarmed

1) Drkns skrifv. N:o 162 af 23 juli. — 2) Stfgs prot. den 8 sept. § 22. — 3) D:o d:o den 24 nov. § 3. — 4) D:o d:o den 29 dec. § 7. — 5) Jemför ofvan pag. 39. — 6) Se 1890 års berättelse pag. 50—53. — 7) Stfgs prot. den 10 febr. § 10. — 8) Stfgs prot. den 4 febr. 1890 § 7 och den 10 mars 1891 § 6. — 9) Drkns skrifv. N:o 125 af 30 april. — 10) Stfgs prot. den 16 juni § 6. — 11) Guv:s utslag den 10 sept.; Stfgs prot. den 6 okt. § 2. — 12) Stfgs prot. den 10 nov. § 5. — 13) Se 1890 års berättelse pag. 54. — 14) Stfgs tryckta handl. N:o 7.

Stadsfullmäktige beslöto¹⁾ hos Öfverstyrelsen för skolväsendet anhålla om fastställelse å nytt reglemente för stadens folkskolor. Skolöfverstyrelsen fann emellertid det af Stadsfullmäktige godkända reglementet icke i allo öfverensstämma med gällande förordning angående folkskoleväsendet i landet, hvarför fastställelse vägrades. Stadsfullmäktige remitterade²⁾ der- efter ärendet till ny behandling af det utskott, som förut handlagt det- samma, men utskottets nya förslag i ämnet inkom först under följande år.

Polisinrättnin-
gens reorga-
nisation.

Uti den sedan föregående år beroende³⁾ frågan om afgifvande af utlåtande angående föreslagen omorganisation af polisrättningen i sta- den beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾ förklara, det staden icke ville undandraga sig att medverka till genomförandet af det väckta förslaget om polis- rättningens reorganisation med särskilda, angifna ändringar, dock under förutsättning att statsverkets anslag till polisrättningen komme att utgå i samma proportion till stadens bidrag som i 1876 års stat eller i för- hållandet af 1,7 : 1 eller sålunda med 140,903 mark årligen, medan stadens bidrag skulle fastställas till 82,884 mark, likaledes årligen, men att Full- mäktige, i händelse samtycke till en sådan fördelning af kostnaderna för polisrättningen icke vunnes, nödgades förbehålla sig rätt att få upptaga frågan till ny behandling i hela dess vidd. — Emellertid hade Kejs. Se- naten genom Guvernören i länet anmodat Stadsfullmäktige att, efter polismästarens i staden hörande, uppgöra fullständigt förslag till ny för- ordning angående polisrättningen i Helsingfors jemte stat för densamma, hvarför Fullmäktige anmodade⁵⁾ polismästaren att till Fullmäktige in- komma med förslag antingen till ny förordning i ämnet eller till de för- ändringar i gällande förordning, hvilka ansågos vara af behovet på- kallade. Sedan polismästaren afgifvit sitt yttrande i saken⁶⁾, tillsatte Stadsfullmäktige ett särskildt utskott för frågans beredning, hvilket först under följande år afgaf sitt betänkande.

Frågan om
inrättande af en
fjerde afdelning
vid Rådstufvu-
rätten.

Sedan Stadsfullmäktige under föregående år, med anledning af Sam- fälta Rådstufvurättens förslag om inrättande af en permanent fjerde af- delning vid Rådstufvurätten, infordrat⁷⁾ Samfälta Rådstufvurättens ut- låtande om ett af Fullmäktiges utskott väckt förslag att, intill dess en polisdomstol, bestående af en enda domare, för handläggning af de å

1) Stfvs prot. den 30 maj § 26, den 16 juni § 26 och den 22 sept. § 4. — 2) D:o d:o den 15 dec. § 11. — 3) Se 1890 års berättelse pag. 56. — 4) Stfvs prot. den 10 febr. § 15. — 5) D:o d:o den 24 febr. § 4. — 6) D:o d:o den 22 april § 13 och den 30 maj § 31. — 7) Se 1890 års berättelse pag. 57.

Rådstufvurätten frändeles, i följd af nya strafflagens trädande i kraft, ankommande polismål jemte tilläfventyrs andra smärre brottmål, kunde fås till stånd, en provisorisk fjerde afdelning vid Rådstufvurätten skulle inrättas, hade Samfälta Rådstufvurätten på anförda skäl afstyrkt¹⁾ detta utskottets förslag. Efter det frågan sedermera en längre tid varit hos Stadsfullmäktige bordlagd²⁾, i förväntan på den utgång, som en vid 1891 års landtdag väckt motion om inrättande af särskilda domstolar för afdomandet af politiförbrytelser kunde erhålla, men frågan härom hos Ständerna förfallit, beslöt³⁾ Stadsfullmäktige meddela Samfälta Rådstufvurätten, att Fullmäktige icke funno anledning förekomma till sådan ändring af Rådstufvurättens arbetsordning, att första afdelningen blefve befriad från skyldigheten att handlägga brottmål, liksom icke heller dertill, att en fjerde permanent afdelning vid Rådstufvurätten blefve inrättad, hvarför något anslag för antydt syfte icke kunde af Fullmäktige beviljas; äfvensom att Fullmäktige, under erkännande af att en utvidgning af domstolskraften varder behöflig och att en fjerde afdelning därför borde provisoriskt vid Rådstufvurätten inrättas, likväl i betraktande deraf att denna afdelning framförallt borde behandla politiförbrytelser och andra mindre brottmål, ansågo en enklare och mindre kostsam organisation af ifrågavarande provisoriska afdelning vara påkallad, hvarför Fullmäktige anhöllo att Samfälta Rådstufvurätten ville med förslag till sådan organisation inkomma. Med anledning häraf föreslog⁴⁾ Samfälta Rådstufvurätten att en provisorisk fjerde afdelning vid Rådstufvurätten skulle inrättas omedelbart eller åtminstone från början af år 1892, och att denna afdelning skulle ega behandla ej mindre brottmål (hvaremot första afdelningen skulle befrias från handläggningen af sådana) än äfven civila mål, efter lottning med andra och tredje afdelningarna. Staten för denna provisoriska afdelning, hvilken skulle bestå af en ordinarie rådman som ordförande och tvänne tjänstförrättande rådmän såsom ständiga bisittare med protokollsföringskyldighet, föreslogs till 10,600 mark, men då brottmålsnotarien vid första afdelningen komme att tjänstgöra som bisittare vid den nya afdelningen, samt dennes arvode af 3,000 mark sålunda kunde från nyssnämnda belopp afdragas, skulle det erforderliga tillskottet blott utgöra 7,600 mk. Stadsfullmäktige beviljade⁵⁾ härå ett anslag af 7,600 mk

---

1) Stfgs tryckta handl. N:o 2. — 2) Stfgs prot. den 24 febr. § 15. — 3) D:o d:o den 8 sept. § 18 och den 22 sept. § 8. — 4) Stfgs tryckta handl. N:o 20. — 5) Stfgs prot. den 10 nov. § 17.

för inrättande af en sådan provisorisk fjerde afdelning, att utgå under ett års tid från den 1 januari 1892, samt beslöto hos Samfälta Rådstufvurätten anhålla om uppgörande af definitivt förslag till inrättande af en fjerde rådstufvurättsafdelning uti det af Fullmäktige angifna syfte.

Ändringar i
polisordningen.

Med anledning af särskilda utaf Poliskammaren gjorda framställningar om ändringar i polisordningen, rörande hvilka ett Stadsfullmäktiges utskott afgifvit yttrande¹⁾, beslöto²⁾ Fullmäktige i enlighet med utskottets förslag, förorda bifall till ett tillägg i 13 § af polisordningen utaf följande lydelse:

„För iakttagande af nödig försiktighet vid sprängningsarbete ansvarar jemväl den, för hvars räkning arbetet utföres. Vill han arbetet åt ansvarig arbetsledare ombetro, anmäle derom hos Poliskammaren och styrke tillika, att denne ledningen af arbetet och ansvaret därför sig åtagit; och ankommer det å Poliskammaren att pröfva, huruvida den antagne arbetsledaren kan i sådan egenskap godkännas;“

hvarjämte Fullmäktige föreslogo att ansvaret för öfverträdelse mot omordade 13 § höjdes till vite från 20 till 200 mark.

Likaså förordade Stadsfullmäktige, i syfte att stäfja det öfverhandtagande öfverdådiga körandet på stadens gator följande lydelse af 7 § i polisordningen:

„Den, som åker eller rider öfverdådigt å gata, torg eller väg, eller der öfvar in häst, böte från fem till tjugufem mark. Lag samma vare der fordon, afsedt för forsling af gods, eller allmogeåkdon framdrifves annorledes än i skridt. Kör eller rider någon af vårdslöshet eller öfverdåd på annan åkande eller fotgängare, eller nyttjas piska så ovarsamt, att annan person deraf träffas, eller underlåter den, som häremot bryter, att å tillrop genast stanna, vare straffet böter från tio till etthundra mark.

Lemnar man å gata, torg eller väg utan tillsyn häst eller annat kreatur, som kan skada menniskor, böte högst femtio mark.“

Deremot afböjde Stadsfullmäktige de af Poliskammaren samtidigt gjorda förslagen att samtliga renhållningsskyldige skulle åläggas att låta före sopningen af gatorna fukta desamma; att daglig sopning skulle ske å samtliga stenlagda gator inom staden; att trottoarerna under blid väderlek om vintern ständigt skulle vara beströdda med stenfri grof sand; samt att snömassor å körbanan skulle, då de blefvo hinderliga för tra-

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N.o 24. — ²⁾ Stfgs prot. den 6 okt. §§ 3 och 14 samt den 24 nov. § 15.

fiken, efter tillsägelse af Poliskammaren, inom viss förelagd tid undan-
skaffas.

Emellertid beslöto Fullmäktige anmoda Drätselkammaren att taga
under öfvervägande och till Fullmäktige inkomma med yttrande derom,
huruvida icke sopningen af de torg och gatuandelar som af staden ren-
hållas, kunde, åtminstone i de delar af staden, der trafiken är störst, verk-
ställas sålunda, att gatorna vid torr väderlek före sopningen vattnas för
att binda dammet, samt sådant genomföras om möjligt redan under som-
maren påföljande år.

Emedan det utskott, som af Stadsfullmäktige redan år 1883 ned-
sattes för renhållningsväsendets ordnande, och hvilket utskotts arbete
hvilat i afvaktan på antagandet af ny byggnadsordning, åter upptagit
sin verksamhet samt dervid funnit det af Helsovårdsnämnden förordade¹⁾
förslaget om inrättandet på stadens bekostnad af ett allmänt renhållnings-
verk böra få bero åtminstone till dess hamnbane frågan vunnit slutlig lös-
ning²⁾, men utskottet emellertid ansett särskilda åtgärder kunna vidtagas
till afhjelpande af brister i renhållningsväsendet samt för inhemtande af
närmare utredning härom funnit en serie försök böra anställas, beslöto³⁾
Stadsfullmäktige, med anledning af utskottets framställning, anmoda Helso-
vårdsnämnden att låta genom sundhetsinspektören och stadsingeniören
verkställa de af utskottet föreslagna försöken samt att för detta ändamål
bevilja Nämnden ett anslag af 3,000 mark; och borde Helsovårdsnämnden
derefter till Stadsfullmäktige inkomma med fullständigt förslag till ren-
hållningsväsendets ordnande.

Renhållnings-
väsendets ord-
nande.

Ett af Helsovårdsnämnden emellertid gjordt förslag⁴⁾ att de i Gräs-
viken vid ändan af Wladimirsgatan förlagda afstjelpningspråmarna, med
afseende derå att skötseln af desamma befunnits i flera afseenden otill-
fredsställande samt att de olägenheter, som dessa pråmar vållade de kring-
boende, vid den nuvarande anordningen af orenlighetens tömning i prå-
marna, icke kunde fullständigt aflägsnas, måtte förflyttas till annan lämplig
plats, blef, sedan Drätselkammaren afgifvit infordradt yttrande⁵⁾ i ämnet
samt deri bland annat anmält att Kammaren vidtagit åtgärd om åstad-
kommande af bättre öfvervakning beträffande afstjelpningens verkstäl-
lande, af Stadsfullmäktige afböjdt⁶⁾.

Ifrågasatt
förflyttning af
afstjelpnings-
pråmarna i
Gräsviken.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 2 för 1886. — ²⁾ D:o d:o N:o 6 för 1891. — ³⁾ Stfgs prot.
den 10 mars § 13. — ⁴⁾ Helsovårdsnämndens skrivf. af den 15 sept. — ⁵⁾ Drkns skrivf.
N:o 259 af 5 nov. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 9.

Förbättring af
gasbelysningen
och nya regler
för gaskon-
trollen.

Med anledning af det under föregående år¹⁾ Drätselkammaren gifna uppdraget att yttra sig rörande särskilda frågor angående gasbelysningen i staden hade Kammarerna inkommit med ett utlåtande i saken²⁾, i enlighet hvarmed Stadsfullmäktige beslöto³⁾:

att godkänna ett uppgjort förslag till förändrad lydelse för särskilda §§ uti det mellan staden och gaslysningsaktiebolaget gällande kontrakt af den 30 maj 1860, hvilket ändringsförslag jemväl blifvit af bolaget godkänt samt i hufvudsak innehöll att normaljusstyrkan för gatulyktorna bestämdes till 13,5 Hefner-ljus, d. v. s. normalamylacetatlampor af v. Hefner-Altenecks konstruktion, brinnande med en låghöjd af 40 millimeter, äfvensom att priset för den gasmängd, hvarmed konsumtionen i gatulyktorna komme att öfverstiga 7,500,000 kubikfot, skulle från fyra penni nedsättas till tre och en half penni för hvarje brännare i timmen, dock endast så länge gaskol finge till landet tullfritt införas;

att, för ernäendet af en bättre belysning i stadens centralare och mera trafikerade delar, 59 st. gaslyktor skulle flyttas och 140 st. nya lyktor uppställas på särskildt angifna platser;

att af dessa lyktor nödigt antal skulle hänföras till helnattslyktor, samt att för öfrigt lyktnätet i dess helhet skulle underkastas en revision vidkommande lyktornas klassificering och placering;

att fastställa en tillika uppgjord förändrad tidtabell för gaslysningen, hvarigenom samtliga lyktor komme att tändas 20 minuter tidigare än förut varit fallet samt släckningstiden för helnattslyktorna blefve i det närmaste öfverensstämmande med släckningstiden för gaslyktorna i Stockholm;

att de 4 förefintliga Siemenska lyktorna skulle indragas;

att uppmana gaslysningsaktiebolaget ej mindre att försätta de befintliga lyktorna, der de ej komme att mot andra af bättre beskaffenhet utbytas, i kontraktsenligt skick såväl till brännare, som sido- och takglas, utan äfven att städse noggrant aktgifva deruppå att underhållet icke blefve åsidosatt; äfvensom

att uppdraga åt Drätselkammaren att med entreprenören af petroleumgatubelysningen träffa aftal om enahanda utsträckning af bränntiden för de af honom underhållna lyktorna som nu beträffande gaslyktorna vidtagits.

---

¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 60. — ²⁾ Drkns skriv. N:o 116 af 8 maj (Stfgs tryckta handl. N:o 10). — ³⁾ Stfgs prot. den 30 maj § 25 och den 16 juni § 10.

Sedan Stadsfullmäktige under föregående år godkänt¹⁾ nytt reglemente och ny taxa för vattenledningen samt åt Drätselkammaren uppdragit att i sinom tid inkomma med särskild framställning angående den tid, då deras tillämpande borde vidtaga, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning, först²⁾ att den nya taxans bestämningar i fråga om rabatt å konsumtionsafgiften för genom uppkommen läcka bortrunnet vatten äfvensom i fråga om beloppet af hyran för staden tillhöriga, till konsumenters begagnande utlemnade vattenmätare skulle begynna tillämpas från den 1 januari 1891, samt sedermera³⁾ att den rabatt å konsumtionsafgiften, som enligt den nya taxan skulle medgifvas för större förbrukning, finge af konsumenter, som erlade afgift enligt mätare, tillgodonjutas för all konsumtion efter den 1 april 1891, äfvensom att det nya reglementets bestämningar angående utförandet af anslutningar till vattenledningen skulle få tillämpas från den 1 maj samma år.

Nya reglementets och taxans för vattenledningen trädande i kraft.

Emedan Inqvarteringsnämnden ännu i september månad 1891 icke erhållit del af den tariff för hyresåret 1891—1892, enligt hvilken i staden förlagda ryska militärpersoner och inrättningar egde uppbära hyresersättningar i stället för naturaqvarter samt enligt hvilken kommunen erhöle ersättning i de fall naturaqvarter anvisats, beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾, på Nämndens framställning i sammanhang med insändandet af förslaget till tariff för hyresåret 1892—1893, förnya sin redan tidigare⁵⁾ gjorda anhållan om vidtagande af åtgärd derhän, att ifrågavarande tariffer framdeles skulle meddelas militärbefälet och Nämnden inom januari månad före hyresårets ingång, på det de till inqvartering berättigade måtte i tid kunna afgöra, huruvida de önskade i stället för hyresmedel åtnjuta af kommunen anvisadt qvarter, samt Nämnden blefve i tillfälle att anskaffa sådant under den i staden vanliga upphyrningstiden.

Tidigare fastställande af inqvarterings-tariff.

Angående den af Stadsfullmäktige under föregående år beslutna⁶⁾ ansökan om rättighet för stadskassören till delaktighet uti Civilstatens enke- och pupillkassa erforo Fullmäktige genom skrifvelse från Drätselkammaren⁷⁾ att denna ansökan väl af komiterade för delegarne i kassan tillstyrkts, men emellertid af Kejs. Senaten blifvit afslagen.

Afslagen ansökan om delaktighet för stadskassören uti Civilstatens enke- och pupillkassa.

¹⁾ Se 1890 års berättelse pag. 62. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 298 af 11 dec. 1890; Stfgs prot. den 13 jan. § 11. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 72 af 19 mars; Stfgs prot. den 24 mars § 4. — ⁴⁾ Inqvarteringsnämndens skrifv. N:o 87 af 29 sept; Stfgs prot. den 20 okt. § 8. — ⁵⁾ Se 1888 års berättelse pag. 57. — ⁶⁾ Se 1890 års berättelse pag. 61. — ⁷⁾ Drkns skrifv. N:o 173 af 9 juli; Stfgs prot. den 8 sept. § 21.

Ifrågasatt enke-
och pupillkassa
för städernas
tjenstemän och
betjente.

Från Stadsfullmäktige i Uleåborg fingo Fullmäktige under året emot-
taga en framställning om vidtagande af åtgärd för uppgörande af förslag
till reglemente för en enke- och pupillkassa för städernas tjenstemän och
betjente. Stadsfullmäktige beslöto¹⁾ öfverlemna ärendet till beredning
af ett utskott, hvilket tillika skulle uttala sig derom, huruvida det åsyf-
tade ändamålet kunde vinnas genom någon form af lifförsäkring.

Tillstånd till
bokauktioner i
Studenthuset.

En af studentkårens förvaltningskomité hos Magistraten gjord an-
hållan om tillstånd att i Studenthuset anordna bokauktioner universitetets
medlemmar emellan samt att varda befriade från provisions erläggande
åt auktionskammaren, öfver hvilken ansökan Stadsfullmäktiges yttrande
inforrats, beslöto²⁾ Fullmäktige tillstyrka.

Undersökning
af en kustbana
mellan Helsing-
fors och Åbo.

Inom Stadsfullmäktige väcktes under året en motion derom, att Hel-
singsfors stad, i förening med Åbo stad, skulle föranstalta en teknisk och
ekonomisk undersökning af en jernvägslinie från Helsingfors till lämplig
punkt å Hangöbanan samt vidare öfver Salo till Åbo. Med anledning
häraf och då en direkt jernvägsförbindelse mellan Helsingfors och Åbo,
hvilken jemväl skulle förkorta afståndet till Hangö, tvifvelsutan komme
att bereda hufvudstaden så betydande fördelar, att denna stad kunde
hafva skäl att på ett eller annat sätt söka befordra förverkligandet af
nämnda jernvägsanläggning, beslöto³⁾ Stadsfullmäktige att åt tre delegerade
uppdraga att med ombud för Åbo Stadsfullmäktige träda i öfver-
läggning angående de åtgärder, om hvilka de begge städerna lämpligen
kunde för ifrågavarande ändamål sig förena; hvarefter yttrande i ämnet
borde af de delegerade till Stadsfullmäktige aflemnas. Tillika anvisade⁴⁾
Stadsfullmäktige åt de delegerade ett kreditiv af 3,000 mark för bestridande
af smärre, utaf nödiga förberedande åtgärder härflytande utgifter,
samt anmodade Drätselkammaren⁵⁾ att i förslaget till följande års budget
upptaga ett belopp af 40,000 mark, för att, ifall den ifrågasatta under-
sökningen komme till utförande, användas till bekostande af densamma.

Deputation
med anledning
af Deras Kej-
serliga Majestä-
ters silfverbröl-
lopsdag.

Med anledning af Deras Kejserliga Majestäters den 9 november 1891
inträffande silfverbröllopsdag läto⁶⁾ Stadsfullmäktige genom en deputation
uppvakta Hans Excellens Generalguvernören med begäran att Hans Ex-
cellens ville till Deras Majestäter öfverbringa Fullmäktiges underdåniga
lyckönskningar samt anhålla om tillstånd att till åminnelse af denna dag

¹⁾ Stfgs prot. den 24 mars §§ 8 och 15. — ²⁾ D:o d:o den 10 nov. § 9. — ³⁾ D:o d:o
den 30 maj § 29, den 16 juni §§ 12 och 28 samt den 8 sept. § 37. — ⁴⁾ Se ofvan pag. 34.
— ⁵⁾ Se ofvan pag. 39. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 7 nov. § 2, den 10 nov. § 1 och den 24 nov. § 2.

benämna det tilltänkta kommunala sjukhuset i denna stad „Maria-sjukhuset“. Enligt Stadsfullmäktige delgifvet meddelande blef denna anhållan af Hans Kejserliga Majestät bifallen ¹⁾.

Stadsfullmäktige under året voro ingenjören R. Huber, handlanden K. H. Renlund, byggmästaren K. G. Sivenius, professorn J. Forsman, professorn J. W. Runeberg (ordf.), ombudsmannen M. A. Wænnerberg, handlanden M. Hallberg, kommerserådet L. Borgström, handlanden Th. Stude, kaptenen K. O. Wasastjerna, gårdsegaren K. R. Åström, slagtaren C. F. Wikström, kyrkoherden F. L. Bengelsdorff, hofrättsassessorn J. J. Serlachius, doktorn E. Juslin, handlanden P. Sinebrychoff, ingenjören F. Rosberg, bankdirektören Th. Wegelius, arkitekten Th. Höijer, bankdirektören A. Norrmén, öfversten K. Antell (viceordf.), maskindirektören K. A. Nordman, protokollssekreteraren T. J. Boisman, handlanden N. Kochtomow, byrådirektören C. B. Federley, kommunalrådet F. W. Grönqvist, direktören S. Kullhem, fabrikanten R. Heimberger, arkitekten K. G. Nyström, konsuln V. Ek, professorn K. R. Wahlfors, professorn F. Gustafsson, senatorn L. Mechelin, professorn J. R. Danielsson, handlanden J. Tallberg, bandirektörsassistenten Th. Frosterus, professorn H. Holsti, faktorn A. B. Finander, handlanden J. E. Cronvall, magistern E. Nordström, senatorn W. Eneberg (befriad under året och ersatt genom sakköraren F. Jansson), hofrådet W. Brummer, packhusinspektorn V. W. Hougberg, generalen J. af Lindfors (befriad i början af året och ersatt af öfversten L. Gripenberg), bankkassören Hj. Granholm (af liden under året och ersatt af sjökaptainen F. A. Åström), rådmannen A. Nyberg, handlanden N. A. Turdén och pastorn K. T. Broberg.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 20 gånger.

Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 331 och antalet bref, som å Fullmäktiges vägnar aflätos, uppgick till 295.

---

¹⁾ Stfgs prot. den 24 nov. § 2.

II. Drätselkammaren.

Emedan de viktigaste af Drätselkammaren handlagda ärenden redan blifvit omnämnda under föregående afdelning, upptagas här blott följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Försäljning af
tomter.

Dels på grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna och i det föregående berörda bemyndiganden, dels i stöd af den i Drätselkammarens reglemente Kammaren medgifna befogenheten att genom offentlig auktion försälja staden tillhöriga odisponerade byggnadstomter, försälde Drätselkammaren under året nedan upptagna odisponerade och arrendetomter jemte tillskottsområden, å hvilka, efter det de för desamma fastställda löseskillingar blifvit gäldade medels kontant inbetalning eller medels utställande af skuldsedlar, hvilkas inlösen säkerställdes genom in-teckning i tomten eller genom borgen, salubref af Drätselkammaren utfärdades å stadens vägnar:

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal qv. fot	Pris per qv. fot Fmk.	Köpe- skillingens be- lopp Fmk.	
82	30	Andreae- (tillskott)	Fabrikanten C. O. Saxelin ¹⁾	5,478,5	1,25	6,848	12
92	5	Rödbergs- (tillskott)	Byggmästaren Anders Jakobsson ²⁾	2,571	0,40	1,028	40
"	35	Stora Roberts- (tillskott)	Sjökaptenen Justus Liljeström ³⁾	3,915	0,40	1,566	—
109	10	Jägare-	Gårdsegaren G. B. Wassholm och Fröken H. Lindström ⁴⁾	24,458	0,95	23,235	10
124	13	Smids-	Handlanden (C. A. N. Bergroth ⁵⁾	12,876	1,93	24,850	68
"	16	Båtsmans-	Gårdsegaren A. Kolehmainen ⁶⁾	12,654	2,12	26,826	48
131	6	Gen-	Byggmästaren H. W. Nordberg ⁷⁾	12,050,5	2,77	33,379	88
180	26	Fabriks-	Fabrikanten Alfred Weeksell ⁷⁾	52,500	0,50	26,250	—
"	28	D:o	Spårvägs- och Omnibusaktiebolaget ⁸⁾	59,549	0,50	29,774	50
Summa				186,052	—	173,759	16

Medelpriset för samtliga försålde tomter utgjorde sålunda Fmk 0.93,4 pr qv. fot mot Fmk 1.42,9 under år 1890, Fmk 0.85,2 under år 1889 och Fmk 0.80,2 under år 1888.

¹⁾ Drkns prot. den 30 april § 9. — ²⁾ D:o d:o den 28 maj § 21. — ³⁾ D:o d:o den 30 jan. § 7 och den 9 april § 17. — ⁴⁾ D:o d:o den 5 febr. § 1. — ⁵⁾ D:o d:o den 13 aug. § 1. — Dessutom ersättning för af staden bekostad stenläggning af tomtens gatuanandel Fmk 1,212:30. — ⁶⁾ Drkns prot. den 16 april § 1. — ⁷⁾ D:o d:o den 29 okt. § 1. — ⁸⁾ D:o d:o den 3 dec. § 1.

Dessutom utfärdade Drätselkammaren under året salubref å nedan Utfärdade salubref.
 upptagna tomter, hvilka enligt förut gällande inlösningsvilkor fått af sina
 innehafvare lösas till ego genom afbetalningar under tio års tid, utan att
 dock salubref utfärdats innan hela köpeskillingen blifvit erlagd:

Tomt N:o	Qvarter N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal	Pris per qv. fot <i>Fmk.</i>	Köpeskillingens belopp <i>Fmk.</i>
107	17	Skarpskytte-	Poliskommissarien F. E. Malmberg ¹⁾	12,300	0,35	4,305
114	21	Sjömans-	Handlanden W. Antipins arfvingar ²⁾	9,647,9	0,35	3,358

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året dels tidigare fattade be- Utarrenderade lägenheter.
 slut afslutade Drätselkammaren legoafstal beträffande staden tillhörig jord
 uti följande fall:

N:o å kartan	Lägenhetens namn	Areal	Arrendatorns namn	Arrendetidens utgång	Grundrenta <i>Fmk.</i>	Årlig penningränta <i>Fmk.</i>
100	<i>Aspnäs</i> (fabrikstomt)	45,240 qv.f.	Handlanden P. E. Färlander ³⁾	1921 Dec. 31	—	1,131
	<i>Berghäll:</i>		Arbetsledaren Gustaf Eriks-			
	2:dra L. N:o 7	23,596,5 "	son ⁴⁾	1921 " 31	—	875
	3:dje L. N:o 9	16,170 "	Byggnästaren K. J. Winqvist ⁵⁾	1921 " 31	—	255
	D:o d:o N:o 11	16,170 "	Muraren A. Sarén ⁶⁾	1921 " 31	—	431
	D:o d:o N:o 13	14,963,6 "	Timmermännen R. Mallenius ⁴⁾	1921 " 31	—	470
	D:o d:o N:o 15	24,347,2 "	Timmermännen A. Jakobsson Rasmus och M. Byskata ⁵⁾	1921 " 31	—	601
	D:o d:o N:o 17	22,050 "	Qvartersmannen A. Sund ⁴⁾ . .	1921 " 31	—	660
	4:de L. N:o 10	16,280 "	Villagaren H. Pelin ⁴⁾	1921 " 31	—	568
	<i>Bleckholmen,</i> <i>Norra, lott N:o 4</i>	21,760 "	Helsingfors ångfartygsaktie- bolag ⁶⁾	1902 " 31	—	300
66	<i>Brunnsparken,</i> värdshuset	—	Restauratören N. Håkansson ⁷⁾	1896 Nov. 30	—	4,000
	D:o kugelbanan	—	Fältväbeln L. Gürtler ⁸⁾ . . .	1896 " 30	—	1,000
	<i>Fjellidal, L:a A.</i>	156,800 "	Snickaren K. K. Sylvander ⁹⁾	6 mån. upps.	—	4,900
	D:o, L:a B.	19,600 "	Handlanden A. F. Böckerman ⁹⁾	d:o d:o	—	612
	D:o, L:a C.	35,700 "	D:o d:o ⁹⁾	3 mån. d:o	—	892
D:o, fabriksomt	14,400 "	Handlanden J. E. Cronvall ⁹⁾	d:o d:o	—	350	

¹⁾ Drkns prot. den 23 juli § 32 och brefk. N:o 160 af s. d. — ²⁾ D:o brefk. N:o 258:a af 24 nov. — Arealen minskad från ursprungligen beräknade 6,595 qv. fot. — ³⁾ Drkns prot. den 15 okt. § 2; emedan af hela arealen intill utgången af 1893 endast 12,180 qv. fot finge af arrendatorn disponeras, skulle arrendeafgälden till dess utgå blott med Fmk 304. — ⁴⁾ Drkns prot. den 10 dec. § 6. — ⁵⁾ D:o d:o den 10 dec. § 20. — ⁶⁾ D:o d:o den 23 juli § 14. — ⁷⁾ D:o d:o den 22 okt. § 4. — ⁸⁾ D:o d:o den 29 okt. § 23. — ⁹⁾ D:o d:o den 24 sept. § 17.

35 & 36	<i>Holmnäs och Sundsberg, L:a F.</i>	0.748 tnlld	Byggnästaren T. Croll ¹⁾	1900	Dec.	31	—	320	—
	D:o, upplagsplats	0.69 „	D:o d:o ¹⁾	3 mån. upps.			—	20	—
54 & 55	<i>Humleberg, N:o 14</i>	71.655 qv.f.	Arbetsk. G. A. Nyström ²⁾	1920	Dec.	31	—	275	—
	D:o, N:o 5, tillskott	—	Sjökapt. G. T. Dahlström ³⁾	1915	„	31	—	15	—
	<i>Meilans hemman</i>	—	Borgmästaren E. Öhman ⁴⁾	1892	Nov.	1	Rbl 42.60	1,500	—
102 b)	<i>Ryssholmen</i>	1,19 tnlld	Sjökåristerne A. och P. Alexandroff ⁵⁾	1896	Dec.	31	—	118	—
	<i>Wallgård, N:o 6,</i>								
	tillskott	175,000 qv.f.	Sörnäs ånghytteri- och snickeri-fabriksbolag ⁶⁾	1901	„	31	—	700	—

Disposition af en del af förra arrendetomten N:o 37 vid Skarpskyttegatan.

Sedan enkan H. L. Friman, som tidigare ⁷⁾ erhållit tillstånd att å den del af förra arrendetomten N:o 37 vid Sjömansgatan, hvilken enligt senast fastställda stadsplan komme att förenas med Skeppsdockans område, bibehålla och bebo en stuga, under året affidit, beviljade Drätselkammaren ⁸⁾ hennes dotter F. E. Friman på gjord anhållan rätt att, under samma vilkor som varit för hennes moder bestämda, tillsvidare bibehålla byggnaden å ifrågakvarnande plats.

Reglering af tomten N:o 17 vid Skarpskyttegatan.

Emedan egaren af tomten N:o 17 vid Skarpskyttegatan i kvarteret N:o 107 anhållit ⁹⁾ att omedelbart få inlösa den del af villan Röddälds område, hvilken enligt 1887 års stadsplan borde med nämnda tomt förenas, äfvensom att en byggnad, tillhörande innehafvaren af arrendetomten N:o 21 vid samma gata, hvilken byggnad till någon del sköt in på förstnämnda tomt, måtte genom stadens försorg undanskaffas, beslöt ¹⁰⁾ Drätselkammaren låta verkställa syn och värdering å det förstnämnda området, hvilket arrendatorn af Röddäld enligt med Drätselkammaren tidigare träffad öfverenskommelse var skyldig att vid anfordran till stadens disposition återlemna, äfvensom att meddela innehafvaren af arrendetomten N:o 21, Handlanden O. Grönlund, uppsägning ¹¹⁾ för bortskaffande af förenämnda byggnad inom tre månader samt för afträädande af den öfriga delen af arrendetomten, hvilken enligt den nya stadsplanen komme att upptagas af Skepparebrinken, inom utgången af år 1892.

Uppsägning af arrendet för arrendetomten N:o 21 vid Skarpskyttegatan.

¹⁾ Drkns prot. den 22 okt. § 19; arrendet för lägenheterna N:o 35 & 36 samtidigt minskadt med 200 mark. — ²⁾ Drkns prot. den 11 juni § 12. — ³⁾ D:o d:o den 10 dec. § 19; arrendet utgör Fmk 360 i ett för allt. — ⁴⁾ Drkns prot. den 5 nov. § 9. — ⁵⁾ D:o d:o den 8 okt. § 1. — ⁶⁾ D:o d:o den 16 april § 19. — ⁷⁾ Se 1889 års berättelse pag. 3. — ⁸⁾ Drkns prot. den 24 sept. § 4 och den 1 okt. § 7. — ⁹⁾ D:o d:o den 5 nov. § 4. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 12 nov. § 20. — ¹¹⁾ D:o d:o den 30 dec. § 2.

Med anledning af att särskilda genom bostadsvillatomterna N:o 5 vid Andra linien, N:ris 4, 5, 6 och 7 vid Tredje linien, N:o 8 vid Fjerde linien samt N:o 12 vid Femte linien å *Berghäll* gående vägar, för hvilkas öppenhållande resp. arrendatorer åtnjutit nedsättning i de från tomterna utgående arrendeafgälderna, blifvit obehöfliga derigenom att särskilda gator å *Berghäll* under slutet af 1890 blifvit öppnade för trafik, beslöt Drätselkammaren ¹⁾ att innehafvarne af förenämnda tomter skulle från ingången af år 1891 affordras fulla arrendeafgifter. Deremot skulle den innehafvarne af tomterna N:ris 14 och 16 vid Femte linien af samma orsak beviljade arrendenedsättningen tillsvidare fortfarande bli bestående.

Upphörande af arrendenedsättningar för särskilda tomter å *Berghäll*.

Sedan handelsfirman *Schildt & Hallberg* beviljats ²⁾ tillstånd att å lastageplatsen i *Sörnäs* uppföra ett varumagasin, under vilkor bl. a. att firman skulle, i stället för det å platsen befintliga bekkokningshus, på sin bekostnad uppföra ett nytt sådant på plats som för detta ändamål blefve anvisad, beslöt ³⁾ Drätselkammaren att det nya bekkokningshuset skulle förläggas inom den vestligaste *upplagsplatsen å Blåbärlandet*; men emedan nämnda upplagsplats var utarrenderad intill utgången af 1894, beviljades arrendatorn en minskning i arrendeafgälden af 100 mark om året för den återstående tiden.

Flyttning af bekkokningshuset i *Sörnäs*. — Nedsättning af arrendeafgälden för upplagsplats å *Blåbärlandet*.

Arrendatorn af lägenheten N:o 93 *Blåbärlandet*, Stadsingeniören *O. Ehrström* föreslog ⁴⁾ hos Drätselkammaren att staden omedelbart skulle på vissa vilkor öfvertaga en del af nämnda holme, för hvilken arrendetiden eljes utginge först med utgången af år 1909, för att sedermera låta indela och utarrendera densamma i mindre villalotter. Drätselkammaren förordnade ⁵⁾ till syn för ärendets beredning, men frågan kom ej till något afgörande under året.

Ifrågasatt indelning af *Blåbärlandet* i mindre villalotter.

Med stöd af det Drätselkammaren tidigare gifna bemyndigande ⁶⁾ faststälde Kammarerna på gjorda ansökningar förändrade planerings- och byggnadsplaner för *Djurgårdsvillorna N:o 6⁷⁾ och 8⁸⁾*. Likaså verkställdes en reglering af gränserna för *Djurgårdsvillan N:o 14*, med anledning af att mark af densamma afskiljts dels för statsjernvägarnes behof, dels för inrättandet af den öfver *Tölövik* längs jernvägslinien anordnade gång-

Förändrade planerings- och byggnadsplaner samt nedsatt arrende för *Djurgårdsvillor*.

¹⁾ D:o d:o den 16 juli § 25. — ²⁾ Se ofvan pag. 13. — ³⁾ Drkns prot. den 30 april § 19, den 14 maj § 27, den 4 juni § 20, den 18 juni § 15 och den 25 juni § 26. — ⁴⁾ D:o d:o den 3 sept. § 2. — ⁵⁾ D:o d:o den 15 okt. § 28. — ⁶⁾ Se 1889 års berättelse pag. 10. — ⁷⁾ Drkns prot. den 30 april § 1, den 8 maj § 2 och den 30 juli § 3. — ⁸⁾ D:o d:o den 28 maj § 19.

banan, hvarvid tillika arrendeafgälden för villan, med hänsyn till den arealminskning densamma undergått, nedsattes¹⁾ med 5 mk 10 p:ni.

Grejus hemmans
underarrendatorer.

Den under föregående år beslutna²⁾ affattningen af särskilda, utaf underarrendatorer disponerade områden af *Grejus* hemmans mark slutfördes under året, och, jemte det de dåvarande arrendatorerne tryggades vid deras besittningsrätt för den tid som återstod af nuvarande arrendetiden för hemmanet, beslöt Kammaren³⁾ låta tillse att vidare bosättningar å hemmanets mark icke skulle ega rum.

Nedsättning af
penningefgäl-
den för planta-
gen å Humle-
berg.

Efter det Drätselkammaren under föregående år, med anledning deraf att från plantagen å *Humbleberg* afsöndrats de särskildt utarrenderade villalotterna N:ris 19, 20 och 21, nedsatt⁴⁾ den från plantagen utgående grundräntan i proportion till arealminskningen med 0,8 tunnor råg, beslöt Kammaren⁵⁾ till komplettering af denna åtgärd i samma proportion minska jemväl den från plantagen utgående penningefgälden, eller med Fmk 106: 95, hvarför arrendet för nämnda plantagen från den 1 januari 1891 skulle utgöra 8,85 tunnor råg i grundränta samt 1,183 mk 30 p:ni i penningefgäld.

Ifrågasatt indel-
ning af Vestra
Rönnskär i min-
dre villalotter.

Arrendatorn af östra hälften af lägenheten N:o 117 *Vestra Rönnskär*, Trädgårdsmästare M. G. Stenius, anhöll hos Drätselkammaren om tillstånd till indelning af nämnda lägenhet uti mindre villalotter, af hvilka han skulle bibehålla en och öfverlåta de öfriga åt andra personer. Drätselkammaren beslöt⁶⁾ med anledning häraf förordna till syn å stället, men ärendet blef ej slutbehandladt under året.

Arrendenedsätt-
ning för lägen-
heten Träsk.

Med anledning af lägenheten N:o 10 *Träsk* genom expropriation för statsjernvägarnes räkning frångången mark beviljade Drätselkammaren⁷⁾ på arrendatorns framställning nedsättning i arrendet med 0,392 tunnor råg i grundränta och 7 mk 54 p:ni i penningefgäld, hvadan arrendet för lägenheten från den 1 januari 1891 komme att utgöra 24,943 tunnor råg i grundränta och 479 mk 46 p:ni i penningar.

Beviljande af
friare disposi-
tionsrätt.

Till följd af särskilda arrendatorers ansökningar om erhållande af den, för intecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemark, enligt lag erforderliga rättigheten att, utan stadens hörande, till annan öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drätselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktiges den

1) Drkns prot. den 2 juli § 35, den 30 juli § 17 och den 8 okt. § 28. — 2) Se 1890 års berättelse pag. 75. — 3) Drkns prot. den 12 febr. § 34. — 4) Se 1890 års berättelse pag. 74. — 5) Drkns prot. den 10 sept. § 25. — 6) D:o d:o den 1 okt. § 3. — D:o d:o den 19 mars § 3 och den 11 juni § 41.

26 april och 5 september 1882 Kammaren gifna bemyndigande att afgöra sådana ärenden, slik friare dispositionsrätt för följande lägenheter:

Berghäll, Andra linien N:o 21¹⁾,
Djurgårdsvillan N:o 14²⁾,
Humbleberg, villan N:o 21³⁾,
*Kammio*⁴⁾.

I stället för att de från dessa lägenheter utgående arrendeafgifterna förut varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öfligt sätt vid den friare dispositionsrättens beviljande lägenheterna först in-tecknade staden till säkerhet för arrendeafgifternas utgörande.

Under året godkände Drätselkammaren inalles 43 borgesförbindelser Godkända borgesförbindelser. för ingångna arrendeaftal, 7 för leverans- och entreprenadkontrakt samt 3 för skuldsedlar å köpeskillingar för tomter.

Uti sammanlagdt 63 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar Godkända byggnadsritningar. för tillämnade husbyggnader å stadens arrendemark, nämligen för 12 byggnadsföretag å Berghäll, 11 å Ås, 7 å Humleberg, 5 å Taipale, 2 å Hagnäs, Rosavilla, Echo, Aspnäs, Kammio och Meilans o. s. v.

Till följd af gjorda ansökningar och efter förestäld utredning om Överlåtelse af arrenderätt. återkomsten godkände Drätselkammaren de arrendeöverlåtelse, genom hvilka nedan nämnda personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätt till följande, utom den egentliga staden belägna lägenheter:

N:o	Lägenhetens namn	Den nye innehafvaren
	<i>Berghäll:</i>	
	Andra linien N:o 15	Sotaren G. A. Ylander ⁵⁾
	” ” N:o 17	Enkefru S. W. Nikander ⁶⁾
	Tredje ” N:o 6	Landtbrukaren A. W. Lindström ⁷⁾
	” ” N:o 20	Lokomotivföraren A. Kokkonen ⁸⁾
	” ” N:o 22	Målaren E. J. Mustalampi ⁹⁾
	Fjerde ” N:o 3	Bleckslagaren Th. Evi ¹⁰⁾

1) Drkns prot. den 4 juni § 6. — 2) D:o d:o den 15 jan. § 9. — 3) D:o d:o den 13 aug. § 4. — 4) D:o d:o den 25 juni § 7. — 5) D:o d:o den 19 Nov. § 3. — 6) D:o d:o den 26 febr. § 1. — 7) D:o d:o den 21 maj § 5. — 8) D:o d:o den 10 dec. § 2. — 9) D:o d:o den 26 febr. § 2. — 10) D:o d:o den 26 nov. § 26.

	<i>Brunnsparksvillan</i> N:o 1 i v. o.	Jur. kandidaten L. Kivekäs och Arkitekten J. Stenbäck ¹⁾
	<i>Djurgårdsvillan</i> N:o 11	Predikanten J. A. Karlberg och Målaren C. A. Lexander ²⁾
66	<i>Fjellidal</i> , L:a B	Handlanden R. C. Tång ³⁾
30	<i>Hagnäs</i>	Ingeniören A. L. Stenberg ⁴⁾
54 & 55	<i>Humbleberg</i> N:o 7 D:o N:o 14	Smeden J. I. Grönberg ⁵⁾ Formansdottren M. G. Jakobsson och Arbetskarlen G. A. Nyström ⁶⁾
	D:o plantagen	Enkefru A. G. Nyman ⁷⁾
23	<i>Hörneberg</i>	Wilh. Andstens fabriksaktiebolag ⁸⁾
	<i>Janssonska odlingarna</i>	Handlanden R. C. Tång ⁹⁾
51	<i>Kaavi</i>	E. A. Berggren & C:o ¹⁰⁾
57 b	<i>Kammio</i>	Doktorinnan S. L. Lybeck ¹¹⁾
94	<i>Paloholmen</i>	Fabrikanten A. A. Barek ¹²⁾
60 c	<i>Tölö</i>	Fru I. Peltonen ¹³⁾
117	<i>Vestra Rönnskär</i> , vestra delen <i>Wilhelmsberg</i>	Öfveringeniören O. Bergbom ¹⁴⁾ Wilh. Andstens fabriksaktiebolag ¹⁵⁾
16	<i>Ås</i> , N:o 12 D:o N:o 23	Hyrkusken J. Wigren ¹⁶⁾ Fröknarna A. och E. Wickström ¹⁷⁾

Frågan om Vinkelgatans uträtning genom qv. Bocken.

Den i föregående årsberättelse omnämnda frågan om Vinkelgatans uträtning genom det stora och för trafiken obehväma kvarteret Bocken beslöt¹⁸⁾ Drätselkammaren låta förfalla, emedan egarne af gården och tomten N:o 10 vid Elisabetsgatan för den del af tomten, som i händelse af Gengatans utdragning till Vinkelgatan komme att inlösas för stadens räkning, fordrade en alltför dryg löseskilling samt egarne af gården N:o 11 vid Elisabetsgatan, hvilken i händelse af Vinkelgatans utdragning till Elisabetsgatan komme att tagas i anspråk, förklarar sig icke vara hugade att försälja sin gård.

¹⁾ Drkns prot. den 8 maj §§ 30 och 31. — ²⁾ D:o d:o den 24 sept. § 2. — ³⁾ D:o d:o den 23 dec. § 4. — ⁴⁾ D:o d:o den 9 april § 18. — ⁵⁾ D:o d:o den 2 april § 4. — ⁶⁾ D:o d:o den 24 sept. § 7. — ⁷⁾ D:o d:o den 30 juli § 16. — ⁸⁾ D:o d:o den 5 mars § 2. — ⁹⁾ D:o d:o den 6 aug. § 6. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 12 mars § 5. — ¹¹⁾ D:o d:o den 25 juni § 3. — ¹²⁾ D:o d:o den 10 sept. § 24. — ¹³⁾ D:o d:o den 12 mars § 4. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 23 april § 13. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 5 mars § 2. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 6 aug. § 1. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 18 juni § 3. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 20 jan. § 30.

Egarne af en till folkskolebyggnad å villan Fjellidal begagnad byggnad hade erbjudit staden sagda byggnad till inlösen enligt värdering, men enär byggnaden, som intygats vara för folkskolorna behöflig, enligt Drätselkammarens åsigt äfven framdeles skulle stå att för detta ändamål förhyras samt Kammaren ej ansåg det vara fördelaktigare att för stadens räkning inlösa byggnaden, hvilken vid tillärdnad reglering af villan Fjelldals område möjligen ej kunde å sin plats bibehållas, blef anbudet af Drätselkammaren afböjdt¹⁾. — Då sedermera till Drätselkammarens utlåtande remitterats en af Folkskoledirektionen gjord framställning om inköp för stadens räkning af ännämnda byggnad eller ock om uppförande med det snaraste af nödiga skolhus å annan plats i Tölötrakten, beslöt Drätselkammaren²⁾ förordna till syn å ifrågavarande byggnad, hvarvid åt synemännen jemväl lemnades i uppdrag att taga i öfvervägande, huruvida icke lämpliga folkskolelokaler kunde erhållas uti värds- husbyggnaden å villan Hesperia, hvilken efter den löpande arrendetidens utgång den 1 april 1892 komme att stå till stadens förfogande. Syne- männens utlåtande inkom dock först under följande år.

Jemte det de s. k. narinkbodarne och diskarne vid Simonsgatan fingo af sina förre innehafvare, såvidt desamma ordentligt erlagt sina hyresafgifter, på förut bestämda villkor bibehållas, uthyrdes de öfriga under hand mot förut fastställda afgifter, hvarjemte Drätselkammaren upplät³⁾ fyra stycken nyinrättade mångleridiskar likaledes under hand åt hugade spekulanter för en årlig afgift af 30 mark för enhvar.

Stadens simhus vid Brobergskajen och i Munkholmssundet, med skyldighet för entreprenören att mot bestämda afgifter hålla dem tillgängliga för allmänheten, upplätos af Drätselkammaren⁴⁾ för sommaren 1891 mot en ersättning till stadskassan af inalles 311 mark.

Rättigheten att uppbära afgifter för begagnandet af stadens mul- betesmark uppläts af Drätselkammaren för en ersättning af 253 mark⁵⁾ samt rättigheten att afberga gräsväxten å särskilda odisponerade områden för sammanlagdt 105 mark⁶⁾.

Förutom särskilda syner för uppgörande af förslag till ny utarren- dering af lägenheter, byggnadssyner i anledning af ansökningar om till- stånd till byggnadsföretag m. m. förordnade Drätselkammaren under året

Arböjdt anbud om inköp af en för folkskolorna förhyrd byggnad å Fjellidal. — Ifrågasatt användning af värds- husbyggnaden å He- speria till folk- skolehus.

Uthyrning af narinkbodare och diskar.

Uthyrning af simhusen.

Föranstaltade syner.

¹⁾ Drkns prot. den 1 okt. § 39. — ²⁾ D:o d:o den 30 dec. § 13. — ³⁾ D:o d:o den 21 maj § 8 och den 28 maj § 9. — ⁴⁾ D:o d:o den 4 juni § 1. — ⁵⁾ D:o d:o den 22 jan. § 1 och den 4 juni § 2. — ⁶⁾ D:o d:o den 30 april § 21 och den 25 juni § 2.

bl. a. till afträdessyner å Bäckdal, Höggård, Strandkulla och Bergudd i Sörnäs¹⁾, Fjelldal²⁾, Meilans³⁾, Ryssholmen⁴⁾, Hesperia⁵⁾ och Brunshuset⁶⁾, hvarjemte kontrollsyner eller åtgärder med anledning af dylika företogos å Aspnäs och Necken⁷⁾, Ås⁸⁾ och färgeritomten i Gammelstaden⁹⁾.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intages här främst den af t. f. Stadsingeniören G. Idström till Drätselkammaren afgifna berättelsen om Byggnadskontorets verksamhet, hvilken är af följande lydelse:

Byggnadskontorets personal och anslag.

„Den vid kontoret anställda ordinarie personalen har under året varit oförändradt densamma, som under föregående år, hvaremot antalet extra biträden har varit större än under år 1890, emedan de stora och vidtöfattande arbetena kraft ökad eftersyn och ökade arbetskrafter.

Beträffande de under rubrik „Byggnadskontoret“ upptagna anslagen bör omnämnas att orsaken, hvarför den för „Materialvakter“ beviljade summan öferskridits med ett så betydande belopp som Fmk 1,427: 75, beror derpå att det stora förråd af virke som efter stormen 1890 erhöles från stadens skogar icke kunde släpas i närheten af stadens materialgård, utan måste uppläggas å Kampen, i närheten af den plats som blifvit reserverad för den nya materialgården, hvarför vakternas antal måste fördubblas.

Den för „Expenser“ förslagsvis upptagna summan Fmk 1,000 är jemväl öferskriden med Fmk 307: 93, men torde förklaringen bäst stå att finna deruti att, fastän personalens å Byggnadskontoret antal ökats och de undangjorda arbets- och förslagsritningarnas mängd i betydlig mån vuxit, anslaget för expenserna dock under en följd af år bibehållits oförändradt.

Allmänna arbeten enligt 1891 års stat. — Byggnader och lägenheter.

Remonten och inredningen af Gamla Packhuset omfattade ej allenast golfven, hvilka i förvaringsrummen asfalterades och i kontorsrummen till största delen omlades, utan jemväl tak, väggar och dörrar, hvilka alla befunno sig i ytterst bristfälligt skick, hvarför anslaget trots den största försigtighet och sparsamhet öferskreds med Fmk 550: 36.

1) Drkns. prot. den 9 juli § 28, den 3 dec. § 21 och den 10 dec. § 38. — 2) D:o d:o den 9 juli § 30 och den 26 nov. § 15. — 3) D:o d:o den 8 okt. § 16, den 3 dec. § 23 och den 10 dec. § 8. — 4) D:o d:o den 9 juli § 31 och den 3 sept. § 21. — 5) D:o d:o den 9 juli § 29 och den 3 dec. § 22. — 6) D:o d:o den 10 dec. § 35. — 7) D:o d:o den 2 jan. § 26 och den 6 febr. § 6. — 8) D:o d:o den 11 juni § 24, den 18 juni § 6, den 17 sept. § 12 och den 24 sept. § 3. — 9) D:o d:o den 9 juli § 27 och den 3 sept. § 20.

Inredning af saluplatser för fiskhandel i Saluhallen verkställdes af särskilda entreprenörer. Träarbetet utfördes af Sandvikens aktiebolag, betonarbetet af Helsingfors Cementgjuteri Aktie Bolag samt rörledningarna af Ingeniör R. Huber. Kostnaden för dessa arbeten, jemte mindre ersättningar för ritningar m. m., uppgick till Fmk 5,476: 71, öfverstigande den beviljade summan med Fmk 526: 71.

Anslaget för „Diverse underhåll af stadens byggnader & lägenheter“ har öfverskridits med Fmk 13,027: 47 till följd af att grundliga remonter vidtagits, på Drättselkammarens förordnande och efter föregången syn, särskildt å Badhuset jemte dertill hörande simhus i Brunnsparken, samt å Brunns huset. Kostnaden för endast dessa två lägenheter uppgå i afrundade tal till resp. Fmk 7,500 och Fmk 3,200.

Af den för plank omkring och planering af folkskolemtten å Berg-häll beviljade summan finnes ett öfverskott af Fmk 1,769: 95, beroende dels deraf att endast en af de tre tomterna planerades och grusades fullständigt, dels af att planeringen utfördes ytterst billigt i samband med pågående vägbyggnader.

Uppförandet af „Byggnad för Brandverket“ öfverlemnades af Drättselkammaren på entreprenad åt Byggmästaren G. Jansson.

Af anslaget för uppförandet af „Simhus vid Brobergskajen“ insparades hälften derigenom att fundamenteringen skedde dels på pålar, dels på den genom stenutfyllning bildade stranden och icke på sänkkistor, såsom förslaget afsåg. Äfven remonten kommer genom detta fundamenteringssätt att ställa sig betydligt billigare, alldenstund det är lättare att ersätta ett fåtal skadade pålar än en af röta angripnen sänkkista.

Omläggningar verkställdes under året å följande gator:

Norra Esplanadgatan mellan Unions- och Sofiegatorna	} med prima nubbsten
D:o mellan Unions- och Mikaelsgatorna	
Östra Henriksgatan från Gasverksgatan till V. Chaussén	
Slottskajen (hamnpiren)	} med fält- sten
Kanaltorget	
Kaserntorget nordvestra del	
Skilnadstorget (mellersta delen)	
Unionsgatan, från adress N:o 2 till Observatoriet	

Gator och all-
männa platser.

hvilka arbeten alla slutfördes under årets lopp, hvarjemte behållning uppstod på de flesta anslag, beroende hufvudsakligast deraf att entreprenadpriset för stenläggning var lägre än det i kostnadsförslaget beräknade.

Nyanläggning verkställdes å:

Packhuskajen, Skatudds norra kajen, Sandviks södra kaj, Sandviks-torget, Kamptorget, Båtsmansgatan samt vestra gångbanan å Jungfrustigen.

Arbetet å Packhuskajen utsträcktes längre än beräknadt var i det att hela den mellan Kokhuset och Vestra kajens östra gränslinie belägna delen af torget omlades för att nödig likformighet i platsens stensättning och nödigt fall för ytvattnet skulle erhållas. På grund häraf öfverskreds anslaget med Fmk 2,500: 23. Likaså öfverskreds anslaget för „Stensättning af Sandviks södra kaj“ med Fmk 1,158: 85 på grund deraf att ej allenast gatan måste planieras förrän stenläggningen utfördes, utan man blef tvungen att jemväl anlägga och täta en del af stödjemurarne mot sjösidan så att grusfyllningen icke skulle bortspolas genom desamma vid inträffande regn. Å öfriga anslag för nyläggning förefinnes behållning, hvarjemte det uti årets budget upptagna anslaget för „Munkholmsgatans stensättning“ icke kommit till användning på grund af Magistratens förordnande att stenläggning å densamma skall uppskjutas till år 1892.

Å anslaget för planering af Nikolaigatan uppstod en behållning af Fmk 2,482: 29 på grund deraf att planeringslinien måste höjas för att tillfälle till lämplig infart till det nyuppförda stenhuset i hörnet af Nikolai- och Gengatorna skulle beredas, hvarigenom samtidigt sprängningsmassorna och kostnaderna för deras löstagning minskades i betydlig grad.

Planeringen af Nykyrkobrinken utfördes i enlighet med förslaget och till beräknade kostnader.

Reglerings-
arbeten.

De regleringsarbeten, som, med anslag beviljade under föregående år, jemväl detta år voro belagde med arbete, slutfördes alla och framgår af bokföringen att å desamma inbesparats betydande summor, uppgående för planeringen till Fmk 44,942: 53 samt för kanaler till Fmk 14,097: 44. Orsaken till att en så betydande behållning kunnat erhållas står att finna deruti att staden, i följd af den mycket lifliga privata byggnadsverksamheten, erhållit såväl öfverflödigt jord som annat användbart fyllningsmaterial till mycket billigt pris från dessa byggnadsplatser, hvarförutom entreprenadpriset för såväl planerings- som kanalsprängning varit lägre än det vid förslagens uppgörande antagna. Det enda arbete som efter afslutandet öfverskred kostnadsförslaget med en summa af Fmk 659: 87 är planeringen af Badhusgatan, men bör härvid anmärkas att å denna, såväl som å de öfriga nyplanerade gatorna, jemväl utfördes arbeten, för hvilka ingen kostnad ingick i förslaget, men hvilka vid arbetets utförande

befunnos nödiga och samtidigt kunde utföras billigast. Så t. ex. uppsprängdes å östra slutningen af Observatoriibergeren längs Badhusgatan ett 6 fot djupt dike för att skydda gatan från det från berget nedströmmande dagvattnet och samtidigt förekomma de hvarje vinter vanliga isbildningarne längs bergets bröst. Kostnaden för detta dike uppgår enstamt till, i rundt tal, mk 1,500.

Af de i årets budget upptagna regleringsarbetena, nämligen å Observatorii-, Kaptens-, Hafs-, Strand- och Lilla Fabriksgatan, slutfördes endast det förstnämnda arbetet och uppstod å anslaget en behållning af Fmk 693,64. Å de öfriga gatorna återstå endast smärre kompletteringsarbeten samt delvis pågrusningen, hvarför de resp. anslagen hållas öppna till följande år, hvarjemte följderna af den första sättningen kunna afhjelpas med den till gatans planering anslagna summan.

Samma gäller angående afloppskanalerna under ofvanuppräknade gator. Kanaler och afloppskanaler.

Den under Freds- och Riddaregatorna dragna träkanalen, hvilken var så godt som nedruttnad, ersattes under sommaren af en 9" glacerad lerrörskanal och slutfördes arbetet för de i budgeten upptagna kostnaderna.

Kanalen under Packhustorget ombyggdes till betongkanal af äggformig typ, hvarvid å anslaget uppstod en behållning af Fmk 1,149: 59.

Af de förslagsvis beviljade anslagen för „Ombyggnad af äldre träkanaler“ (Fmk 5,000) och „Diverse underhåll“ (Fmk 12,000) användes resp. Fmk 3,473: 44 och 10,411: 33.

Afloppskanalerna under Vladimirs-gatan från N:o 17 till N:o 13 samt genom villan Toivo från Stengård till Tölöviken nedlades under sommarens lopp och uppstod å anslagen en behållning af resp. Fmk 559: 20 och Fmk. 1,418: 25

Det år 1890 beviljade anslaget för anläggning af en 12" lerrörskanal under N. Esplanadgatan från N:o 39 till Mikaelsgatan öfverskreds med Fmk 488: 62 på grund deraf att arbetet måste för den lifliga trafikens skull bedrivas både natt och dag, hvarförutom arbetet i det vattenbemängda lerlagret, hvilket vidtager på c:a 3 fots djup under markens yta, var mycket drygt och kostsamt.

Afloppskanalen under 2:dra linien i förstaden Berghäll från tomt N:o 25 till tvärgatan B. slutfördes i enlighet med förslaget och till beräknade kostnader. Hvad deremot beträffar kloaken under 3:dje linien från tomt N:o 22 till Östra Chausséen, bör anföras att det ursprungliga förslaget vid arbetets utförande icke blef följdt, i det att nedre delen af kanalens sträckning förändrades sålunda att kanalen ifrån 3:dje linien

fördes under Tavastgatan till 2:dra linien och icke, såsom projekteradt var, till hela sin sträckning under 3:dje linien. Genom den nya anordningen blefvo ej allenast de kanalens nedre lopp omgifvande tomterna bättre tillgodosedda, utan minskades äfven bergsprängningsmassorna i ganska betydande grad, hvarigenom en behållning af Fmk 7,895: 16 uppstod.

Vägar.

De i budgeten under rubrik af „Remont och underhåll af vägar“ upptagna arbetena slutfördes i det närmaste till de beräknade kostnaderna.

Anslaget för „Ombyggnad och utvidgning af vägen öfver Broholmarne, beviljadt år 1890, öfverskreds med Fmk 16,259: 66. Under arbetets lopp iakttogs nämligen att Långa bronns norra landfäste började på ett betänkligt sätt gifva vika för jordtrycket inom detsamma och, under det att provisoriska åtgärder vidtogos för att förekomma ett ras, framstälde dåvarande Stadsingeniör Otto Ehrström för Drätselkammaren nödvändigheten af att omedelbart vidtaga med ombyggnad af detsamma och samtidigt gifva landfästet samma bredd, som den nyutvidgade gatan. Förslaget godkändes och påbörjades genast, trots den ytterst lifliga trafiken, med rifningen af den svagaste eller vestra delen af landfästet. Så snart detta var verkställt, visade det sig att hela landfästet var fundamenterad på liggande rust, hvilket hvilade på ett 5—8 fot mäktigt lerlager. Att ett slikt fundamenteringssätt icke ånyo kunde komma till användning är sjelfallet, hvarför såväl fundament som vingmurar måste ombyggas. Och då detta kunde ske endast delvis, utan att bron fick rubbas, blef arbetet dyrare än om detsamma hade kunnat utföras under gynsammare omständigheter. Deremot utfördes utvidgningen och omplaneringen af sjelfva Broholmsvägen billigare än i förslaget beräknats, trots det att äfven här den lifliga trafiken inverkade ganska menligt på arbetets systematiska bedrivande.

Remonten af Långa bron måste, så snart rifningen verkstälts, göras mycket grundligare än förslaget afsåg. Vid den för projektets uppgörande vidtagna undersökningen kunde man nämligen icke definitivt undersöka hvarje sträfvå och hvarje vase, enär en god del af dessa voro oåtkomliga, men vid rifningen befans största delen af virket vid upplags- och understödspunkter vara så ruttet att detsamma icke till sitt förra ändamål kunde begagnas. Följden var att en betydlig mängd virke under arbetstiden måste anskaffas utöfver den beräknade qvantiteten, och då priset för större dimensioner dessutom var högt, förorsakades såväl härigenom som genom ökade arbetskostnader anslagets öfverskridande med Fmk 12,176: 49.

Regleringsarbetena å Berghäll, hvilka oafbrutet fortskridit under en följd af år, afslutades med utgången af år 1891. Å de sammanslagna anslagen för dessa arbeten Fmk 65,420 har uppstått ett öfverskott af Fmk 21,143: 09 hufvudsakligast på den grund att de alla kunde utföras i ett sammanhang med hvarandra, hvarigenom arbetsledning, fyllningsmaterial och transportkostnader nedbringades till ett minimum. De planeringsarbeten som under åren 1889—91 blifvit utförda äro: 2:dra linien från Lönnrotsgatan till adress N:o 25; 3:dje linien från Porthansgatan till adress N:o 22, samt dessutom tvärgatorna emellan dessa linier, längs hvilka endast enkla körvägar voro projekterade, men hvilka i verkligheten utfördes till gatans halfva bredd på grund deraf att fyllnadsmaterial, som annars blifvit bortsläpadt, fanns i öfverflöd och kostnaderna ökades obetydligt i förhållande till det undangjorda arbetet.

Af anslaget Fmk 8,000 för macadamisering af en del af den nya chausséen genom Djurgården blef under årets lopp användt endast Fmk 1,416: 72, hvilken summa utgick såsom arbetskostnad för tillverkningen af bokad sten. Sjelfva macadamiseringen blef ej verkställd därför att den under sommaren inköpta ångvältens tid togs i anspråk af andra mera trängande arbeten, hvarför kontot hållits öppet till år 1892.

Chausséeer.

Af de under rubrik „Hamnar“ upptagna anslagen bör omnämnas att endast tvenne äro öfverskridna, nämligen den förlagsvis beviljade summan för „Diverse reparationer“ med Fmk 1,683: 35 samt anslaget för „Ombyggnad af 2:ne mudderpråmar“ med Fmk 6,358: 94. Hufvudsakligaste orsaken hvarför detta sistnämnda konto öfverskreds med ett så betydande belopp ligger deruti att slipen å Blåbärslandet ej allenast måste ombyggas utan jemväl förlängas för att den mängd pråmar som staden för närvarande eger framdeles skulle å densamma kunna upptagas och remonteras.

Hamnar.

Mudderverket, för hvars inköp var beviljadt ett anslag af Fmk 75,000, emottogs och godkändes under Augusti månad.¹⁾ Vid profmuddringen framgick att verket under 12 timmars arbetstid obehindradt upptager i medeltal 300 m³ eller 20 m³ mera än i kontraktet föreskrifvits, medan kolåtgången uppgick till endast hälften af den stipulerade. Likaså befanns elevatorn motsvara alla berättigade anspråk. Totalkostnaden för

¹⁾ Levererades af Långholmens varf och mekaniska verkstad i Sverige; se Drkn:s prot. den 8 jan. § 18, den 22 jan. § 22, den 12 mars § 14, den 9 april § 19, den 16 april § 17, den 14 maj § 28, den 11 juni § 26, den 18 juni § 13, den 25 juni § 9, den 13 sept. § 13 och den 10 sept. § 10.

anskaffandet af mudderverk och elevator, uppförandet af elevatorhuset och anordningar för pråmlossningen, samt två nya mudderpråmar, hvilka för ett pris af Fmk 5,000 per st. byggdes af Helsingfors Skeppsdocka, uppgick in summa till Fmk 66,746: 69.

Kajarbetena i Norra och Södra hamnarne, hvilka omfattade utvidgningen af kajen utanför kokhuset samt anläggning af vedkajen i Norra hamnen, excl. norra armen, för hvilken särskildt anslag var beviljadt, slutfördes under årets lopp och uppgick kostnaderna i det närmaste till de beräknade. Botten i Norra hamnen, å hvilken kajkistorna fundamenterades, är i högsta grad ogynsam, i det att den fasta berggrunden, betäckt med hufvudsakligast ler- och dylager, ifrån „Hundhällan“, belägen midt under den yttre kajsträckan, faller till inemot 60 fots djup under vattenytan vid de yttersta ändarne af anläggningen. Denna bergets stora lutning förorsakade jemväl den sydligaste kistans förskjutning vid den oundvikliga sättningen, som måste inträffa då en vanlig sänkkista skall göras stabil.

På grund af de vid detta arbete vunna erfarenheterna utfördes den norra armen icke på samma sätt som den södra, utan ersattes sand- och stenfyllningen under vattenytan med spint, hvarigenom hela kistan blef så lätt att sättningen motsvarade endast höjden af den jordmassa som anbringades ofvanpå spinten. Genom detta byggnadssätt inbesparades äfven å det beviljade anslaget för den norra kajarmen Fmk 16,486: 40.

Förlängningen af vestra broarmen i Sörnäs hamn slutfördes under vintern i enlighet med förslaget.

Renhållningen.

Af de under rubrik „Renhållningsväsendet“ upptagna anslagen äro de flesta, årligen återkommande, förslagsvis beviljade summor, hvilka dels äro öfverskridna med smärre belopp, dels innehafva behållning, beroende hufvudsakligen på huru ansträngdt kontot blifvit af trängande underhåll eller nödiga aflöningar. Den enda, mera i detalj beräknade posten, är anslaget för „Ombyggnad af 2:ne afstjelpningspråmar“ Fmk 9,000, hvilket öfverskridits med Fmk 1,325: 75, men beror detta deraf att kostnaden för en slik ombyggnad icke kan säkert beräknas, förrän pråmen är upptagen på slip och rifven, så att jemväl de inre delarna blifva synliga.

Arbetsredskap.

Bland arbetsredskap som Byggnadskontoret under året inköpt, bör särskildt omnämnas chausséeängvälten, hvilken anlände i början af Juli månad och vid profköringen i allo godkändes.¹⁾ Fördelen af detta redskap

¹⁾ Levererades af Lindahl & Runers mekaniska verkstads aktiebolag i Gefle; se Dkn:s prot. den 26 febr. § 35, den 12 mars § 15, den 9 april § 20, den 18 juni § 14, den 25 juni § 8, den 2 juli § 26 och den 9 juli § 11.

skönjdes redan under detta år i det att ej allenast kostnaderna för chausseringen nedgingo utan äfven hållbarheten ökades, medan arbetet utfördes betydligt snabbare än med vanlig stenvält. Totalkostnaden för ångvälten jemte den medföljande stenkrossen, hvilken med fördel kommer till användning, särskildt då nya chausséer byggas, i det att macadam af alla storlekar samtidigt erhållas, uppgick till Fmk 29,556:42, hvadan å anslaget Fmk 33,000 uppstod en behållning af Fmk 3,443:58.“

Angående de byggnadsföretag, hvilka af Drätselkammaren utgifvits på entreprenad och därför endast i korthet berörts uti Byggnadskontorets ofvan intagna berättelse, torde ännu följanda böra här omnämnas.

I det under föregående år uppförda folkskolehuset å Berghäll¹⁾ upptäcktes vid anställd syn några bristfälligheter, beroende dels på fel i takkonstruktionen, hvars spännverk befunnos vara alltför svaga, dels på ett i vissa afseenden mindre omsorgsfullt utförande. Drätselkammaren lät²⁾ med anledning deraf stärka bärbjelkarne medels sträfvor och förstärkningsbjelkar af gröfre dimensioner, äfvensom till förebyggande af väggarnas bugtning utåt sammanbinda desamma medels jernstag, hvilka upphängdes vid taket, hvarjemte åtgärd äfven vidtogs om de öfriga bristfälligheternas afhjelpande. Kostnaderna för de på konstruktionen beroende tillskottsarbetena beslöt Drätselkammaren åhvälfva arkitekten Th. Höijer, hvilken uppgjort ritningarna till huset samt såsom ledande arkitekt öfvervakat dess utförande, medan de öfriga remontarbetena skulle bekostas af entreprenören, ingenjören G. A. Hellgren.

Folkskolehuset
å Berghäll.

Förutom de tillskottsarbeten i nya brandverkshuset, för hvilka särskildt anslag beviljats³⁾ i årets budget, verkställdes⁴⁾ der några mindre kompletteringsarbeten, såsom de stora ingångsdörrarnes till redskapslidren fördelning i mindre medels gångjern förbundna afdelningar, inrättandet af särskilda ventiler, stallgolfvets beklädande med träkubb o. s. v. Totalkostnaden för inrättningen uppgick till 329,965 mark 30 penni. — Sedan huset fullbordats, vidtog Drätselkammaren⁵⁾ jemväl åtgärd om beredande af tillfälle för allmänheten att dagligen under viss tid af dagen bestiga det å huset uppförda tornet för att bese den vidsträckta utsigten från denna högt belägna plats.

Nya brandverks-
huset.

1) Se 1890 års berättelse pag. 89. — 2) Drkns prot. den 4 juni § 16, den 2 juli § 23, den 6 aug. § 24, den 24 sept. § 30 och den 15 okt. § 31. — 3) Se 1890 års berättelse pagg. 28 och 91. — 4) Drkns prot. den 30 april § 29 och den 3 sept. § 16. — 5) D:o d:o den 17 sept. § 16 och den 1 okt. § 29.

Tillbyggnad till
norra brand-
tornet.

Den i sammanhang med reorganisationen af brandverket beslutna tillbyggnaden till norra brandtornet jemte remont af nämnda hus, för hvilket arbete beviljats ett anslag af 9,749 mk 50 p:ni¹⁾, öfverlemnades af Drätselkammaren på entreprenad åt Byggmästaren Gustaf Jansson för en summa af 9,700 mk²⁾. Hela kostnaden för arbetet uppgick, i följd af några i kostnadsförslaget icke upptagna tillskottsarbeten, till 11,378 mk 11 p:ni.

Vattenlednings
utvidgning.

Beträffande vattenledningen, dess utvidgning och verksamhet har vattenledningsingenjören aflemnat följande berättelse:

	<i>Fmk.</i>	<i>pt.</i>
„Anläggningen och dess utvidgning:		
Vattenledningens värde vid ingången af år 1891 . . .	2,384,020	86
Utvidgningar under år 1891:		
Inköp af vattenmätare	43,865	47
Inhägnad af planen omkring pumphusen i Gammelstaden	750	67
Rörledning från gamla pumphuset till sandtvättningsanstalten vid filtrerna	2,382	54
Förbindning af rörsträngar	3,705	69
Vattenledning under Kaptens-, Hafs-, Docks-, Stora och Lilla Fabrikgatorna samt i Berghäll	34,859	20
Vattenledning till Djurgårdsvillorna	32,088	67
2 st. 400 mm afstängningsventiler å tilloppsledningen under V. Chaussén	1,511	61
5 st. afstängningsventiler å rörnätet	1,412	66
Inköp af maskiner och verktyg till vattenledningsverkstaden	9,823	30
Kol- och vedplan, landningsbrygga och spårväg i Gammelstaden	2,326	23
Utvidgning af vattenuppfodringsverket	28,537	45
Nytt sug- och trykrör från Gammelstaden till Janssons mossa	12,406	72
Summa Fmk	2,557,691	07
Afgår inköpsvärdet af det försålda provisionela pumpverket	26,660	16
Vattenledningens värde vid utgången af år 1891 Fmk . .	2,531,030	91

¹⁾ Se ofvan pag. 34. — ²⁾ Drks prot. den 2 juli § 37, den 9 juli § 14 och den 3 sept. §§ 15 och 16.

Antalet år 1891 uppsatta vattenmätare utgjorde 523 och funnos vid årets slut inalles 1,224 vattenmätare i bruk, hvaraf 8 st. tillhörde resp. konsumenter.

Sandtvättningen vid filterna försiggick år 1891 med filtrerad vatten, och visade det sig att densamma i följd af vattenledningsvattnets höga tryck kunde utföras för hälften af den kostnad, som tvättning med åvatten förut betingat sig.

Genom förbindning af en del stumt slutande rörsträngar skyddades beträffande brandposter och rör emot frysning i följd af vattenstagnation, och har under år 1891 inga af stadens gaturör eller derå anbragta brandposter varit i följd af frysning obrukbara.

Kostnaden för vattenledning under nyplanerade gator å Rödborgen och i Berghäll under åren 1889—1891 utgör tillsvidare inalles 134,859 mk 20 p:ni, hvaraf 100,000 mk redan äro observerade i föregående årsberättelser.

Vattenledningen till Djurgårdsvillorna utfördes på flere konsumenters begäran och under deras garanti för rentabilitet.

Vattenledningsverkstaden, hvarom mera längre fram, försågs med erforderliga arbetsmaskiner och verktyg.

För kontot „Kol- och vedplan“ etc. utbetalades särskilda under år 1890 upplupna räkningar, och stiger totalkostnaden till 9,826 mk 97 p:ni.

För det nya ångpumpverket uppgjordes slutliqvid, och utgör totalkostnaden, incl. målning etc., 201,751 mk 47 penni.

Det nya sugröret utsträcktes ifrån filterna genom Wanda ås utlopp till pumphusen och har sedan den 11 Augusti varit oafbrutet i användning. Tryckledningen genom Gumtäckts säteri kunde icke beläggas med arbete, emedan beträffande öfverenskommelse med säteriets egare först på hösten kom till stånd. Kostnaden för arbetet stiger till dato till 248,039 mk 80 p:ni.

Det provisionela pumpverkets motorer, bestående af 2 lokomobiler, försåldes såsom obehöfliga och bör följaktligen vattenledningens värde minskas med deras inköpsvärde, jemte kostnaderna för transport, transmissioner, arbete vid uppställningen m. m. eller sammanlagdt 26,660 mk 16 penni (jmf 1888 års berättelse). Försäljningspriset utgjorde 13,200 mk och skillnaden 13,460 mk 16 p:ni är påförd kostnaderna för vattenuppfordringen.

De under år 1891 nedlagda rörsträngarnes längd och diameter, äfvensom antalet derå anbragta brandposter och afstängningskranar, framgå af följande tablå:

Rörsätets ut-
vidgning.

Utsträckning	Rörlängd i m						Afstängningskranar st.	Brandposter st.
	450 mm	200 mm	150 mm	100 mm	75 mm	50 mm		
Vattenledning under Kaptens-, Hafs-, Docks-, Stora och Lilla Fabriksgatorna samt i Berghäll	—	54	135	579	—	—	2	5
Vattenledning till Djurgårdsvillorna	—	—	365	454	—	—	2	9
Förbindning af rörsträngar	—	—	—	140	—	—	7	—
Rörledning ifrån pumphusen till filterna	—	—	105	95	—	—	1	1
Bevattningsledningar å Observatoriibergen, i Brunnsparken m. m.	—	—	—	—	162	858	—	—
Nytt sug- och tryckrör	56	—	—	—	—	—	—	—
Afstängningskranar å rörnätet	—	—	—	—	—	—	7	—
Summa	56	54	605	1,268	162	858	19	15

Rörnätets utsträckning vid utgången af år 1891:

	450 mm m	400 mm m	300 mm m	200 mm m	150 mm m	100 mm m	75 mm m	50 mm m	Summa m	Afstängningskranar	Brandposter st.
31 December 1890	2,153	3,140	8,092	3,063	5,174	26,157	—	958	48,737	230	336
Tillkommit år 1891	56	—	—	54	605	1,268	162	658	3,003	19	15
Summa	2,209	3,140	8,092	3,117	5,779	27,425	162	1,816	51,740	249	351

Vid slutet af år 1891 funnos i bruk staden tillhöriga 6 st. fribrunnar, 4 st. vattningshoar, 7 st. dricksvattenkastare, 15 st. pissoirer, 3 st. offentliga afträden, 4 st. fontäner, 13 st. vattenafhemtningsposter för betalande konsumenter, 13 st. d:o för gatubevattning, 24 st. d:o för trädgårdsbevattning samt 1 st. hydraulisk hiss. Af stadens hus voro 17 försedda med vattenledning.

Förvaltning, drift, underhåll och diverse:

Vattenledningens förvaltning och drift.

År 1891.	Fm.		Ni.	
	Fm.	Ni.	Fm.	Ni.
<i>Allmänna kostnader.</i>				
Ingeniörarvode och resemedel	6,692	50		
1 vattenledningsbokhållare	2,356	—		
Expenser	1,883	74	10,932	24
Transport	—	—	10,932	24

	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>
Transport	—	—	10,932	24
<i>Vattenuppfördringen.</i>				
1 förste maskinist	2,250	—		
1 andre d:o	1,177	48		
1 putsare	908	63		
Eldare- och handtlangare-dagsverk	711	40		
Ved, kol, olja, talg, trassel & diverse	5,297	50		
Remont af gamla pumpverket	9,433	63		
Öfrigt underhåll och remont af maskinerna i Gam- melstaden	1,817	88		
Nattvakt och diverse	412	—		
Förlust genom försäljning af provisionela pump- verket	13,460	16	35,468	68
<i>Filtreringen.</i>				
1 filterförman	1,200	—		
Isning af filtrerna	2,857	10		
Skumning af d:o	789	36		
Sandtvättning, kärning och påfyllning	2,835	20		
Inköp af sand till filtrerna	2,981	43		
Remont af filterbassinen	2,621	66		
D:o af arbetsredskap	321	24		
Ved till eldning af renvattenshuset	120	—		
Nattvakt och diverse	503	90	14,229	89
<i>Rörnätet.</i>				
1 rörmästare	3,000	—		
Skötsel af brand- och vattenposter under vintern	2,170	08		
Remont och underhåll af rörnätet	3,856	46		
D:o och d:o af brandposter, afstäng- ningsventiler, vattenposter m. m.	3,017	31	12,043	85
<i>Verkstaden.</i>				
1 verkmästare	1,572	26		
Hyra för verkstadslokalen	1,875	—		
Inredning af d:o m. m.	3,544	88		
Rörläggare- och handtlangare-dagsverk för privata arbeten	9,076	40		
Material för privata arbeten	27,033	—		
Diverse kostnader	1,243	75	44,345	29
Transport	—	—	117,019	95

	Fmk.	pt.	Fmk.	pt.
Transport	—	—	117,019	95
<i>Vattenmätare.</i>				
Reparation och justering af vattenmätare	818	98		
Afläsning af vattenmätare och sammanställning af afläsningarna	4,037	35	4,856	33
<i>Diverse.</i>				
Remonter å vattenledningens byggnader, hägnader och dammar, telefon- och brandstodsafgifter, utskylder och diverse	—	—	4,153	45
Summa Fmk	—	—	126,029	73

Vattenuppfördringen.

Vattenuppfördringen. Det gamla pumpverkets reparation slutfördes, och gaf pumpen N:o I derefter 0,227 och N:o II 0,219 m³ i slaget eller båda tillsammans vid vanlig gång 0,093 m³ i sekunden. Ångpumpverket behöfde anlitas endast när det gamla pumpverket i följd af reparationsarbeten var delvis eller helt och hållet obrukbart. Till uppföring af 1,000 m³ vatten till 6 atmosferers höjd åtgingo 1,38 famnar ved. Ångledningar och cylindrar voro fortfarande obeklädda. Uppföringskostnaden pr m³ vatten utgör i medeltal 2,413 penni, och är sålunda exceptionellt hög, i följd af den genom provisionela pumpverkets försäljning uppkomna förlusten, som rätteligen borde fördela sig på flera föregående år. Tages denna förlust ej i betraktande, blifver pumpningskostnaden per m³ vatten 1,497 penni emot 1,576 penni år 1890.

Filtreringen.

Filtreringen. Temperatur- och nederbördsförhållanden under vintermånaderna voro ogynnsamma, hvadan kostnaden för isning steg till 2,857 mk 10 pni emot 771 mk 70 pni året förut eller till 1 mk 38 pni per m² filteryta och år. Filtermurar och renvattenshus undergingo en omfattande remont, det sednare brädfodrades och öfverdrogs med oljemålad duk inuti, för att åstadkomma största möjliga renlighet. Filterna skummades 15 ggr, såsom synes af följande tablå:

Filterafdelningar skummade:	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
N:o I	—	1	—	—	1	1	—	1	1	—	—	1
” II	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1
” III	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—

Medelkostnaden för skumning af en m² filteryta utgör för en gång 7,6 p:ni och för hela året 38,1 p:ni. Kostnaden för sandtvättning, kärrning, påfyllning m. m. motsvarar 1 mk 37 p:ni per m² filteryta och år. Hela filtreringskostnaden utgör per m² filteryta och år 6 mk 87 p:ni och för 1 m³ vatten 0,968 p:ni.

Rörnätet. 11 läckor och 1 rörbrott å gaturören reparerades. Större remontarbeten förekommo å 13 brandposter, 8 afstängningsventiler, 13 pissoirer, 2 fribrunnar, mindre nästan dagligen. Partiela afstängningar af rörnätet egde rum 68 ggr i följd af utvidgningar och reparationer. Vattenborgen rengjordes 2 och rörnätet spolades 5 ggr.

Rörnätet.

Verkstaden. Sedan ett nytt vattenledningsreglemente blifvit fastställt, enligt hvilket bl. a. allt vatten skulle taxeras enligt mätare och anslutningarne utföras af staden, förhyrdes i gården N:o 3 vid Bergmansgatan en verkstadslokal, hvilken försågs med vattenledning, inredning och tillbehör. Verkstaden öppnade sin verksamhet i April och har i medeltal sysselsatt 23 arbetare. Arbetena bestodo hufvudsakligast i utförande af 48 nya anslutningar, uppsättning af c:a 500 vattenmätare och diverse reparationer af privata ledningar; de utfärdade räkningarnas antal uppgick till 572 och slutsumman till 42,761 mk 46 p:ni. Härförutom hafva en mängd arbeten för stadens räkning blifvit gjorda, bland hvilka särskildt må nämnas vidlyftiga bevattningsledningar å Observatoriibergen. Sammanlagda driftkostnaden utgör 44,345 mk 29 p:ni och utvisar vid första blicken ett deficit af 1,583 mk 83 p:ni. I verkligheten är dock resultatet icke ogynnsamt, ty en del af kostnaderna för verkmästare, hyra, inredning och andra allmänna kostnader borde påföras stadens egna arbeten med omkring 3,000 mk, hvilket i bokföringen skulle möta praktiska svårigheter. Vidare hafva icke alla räkningar för 1891 hunnit utskrifvas, och har verkstaden faktiskt icke allenast afkastadt en mindre pekuniär vinst, utan äfven beredt staden tillfälle att få sina egna vattenledningsarbeten billigare utförda än förut.

Verkstaden.

Vattenmätare. Antalet å verkstaden reparerade eller justerade vattenmätare uppgår till 1,193, hvaraf 269 i och för ombyte blifvit aftagna ifrån äldre ledning. För vattenmätarens afläsning voro 2 kontrollörer med hvar sitt biträde äfvensom en kontorist för afläsningarnas sammanställning anställda.

Vattenmätare.

Angående *Diverse* är endast att omnämna, det totalsumman nedgått ifrån 12,286 mk 34 p:ni år 1890 till 4,153 mk 45 p:ni detta år, emedan en del utgifter som förut påförts „Remont och underhåll“ m. m. numera

Diverse.

kunnat påföras andra lämpligare konti. Totalsumman för förvaltning och drift stiger till det ovanligt höga beloppet af 126,029 mk 73 p:ni. I och för jämförelse med föregående års driftkostnader bör dock förlusten genom provisionela pumpverkets försäljning samt kostnaden för verkstaden afdragas, och utgör slutsumman i sådant fall 68,224 mk 28 p:ni.

Kostnaden för
vattenuppför-
dringen.

Med ledning af föregående ställer sig kostnaden för en m³ vatten på följande sätt:

Om endast pumpningskostnaden toges i betraktande	2,413 p:ni.
Om dertill lägges kostnaden för filtrering	3,381 „
Om dertill lägges kostnaden för förvaltning, drift, underhåll, m. m. förutom kostnaden för verkstaden	5,557 „
Om 5 % ränta å anläggningskostnaden beräknas	14,168 „
Om driftkostnaden för verkstaden inberäknas	17,185 „

Pumparnes
verksamhet.

Pumpverket arbetade enligt följande tablå:

Månad	Gaula pumpverket				Nya ångpumpverket			Summa m ³
	Pumpens N:o	Antal tunnar	Antal slag	m ³	Antal tunnar	Antal slag	m ³	
Januari	1	718	636,407	110,735	38	37,529	6,286	117,021
	2	—	—					
Februari	1	438	373,307	106,558	21	19,859	3,326	109,884
	2	244	189,970					
Mars	1	13	10,699	118,738	12	5,117	857	119,595
	2	649	533,685					
April	1	—	—	46,872	381	458,313	76,767	123,639
	2	252	214,029					
Maj	1	—	—	126,408	10	8,565	1,434	127,842
	2	674	577,206					
Juni	1	—	—	127,878	15	14,945	2,503	130,381
	2	676	583,918					
Juli	1	257	218,998	135,654	—	—	—	135,654
	2	459	392,431					
Augusti	1	403	339,978	129,273	—	—	—	129,273
	2	291	237,889					
September	1	306	258,125	121,671	—	—	—	121,671
	2	352	286,470					
Oktober	1	343	291,443	125,529	—	—	—	125,529
	2	328	271,102					
November	1	302	260,084	112,398	—	—	—	112,398
	2	296	243,648					
December	1	323	278,834	116,921	—	—	—	116,921
	2	319	244,867					
Summa	—	7,643	6,443,090	1,378,635	477	544,328	91,173	1,469,808

Totala vattenkonsumtionen hvilken 1890 utgjorde 1,399,410 m³ har under år 1891 ökat med 70,398 m³ eller med omkr. 5 %.

Största vattenuppfordringen egde rum den 10 September (6,277,7 m³), minsta den 13 December (1,581,2 m³). I medeltal uppumpades 4,026,8 m³ i dygnet, hvaraf 3,777 m³ med vatten- och 249,8 m³ med ångkraft.

Af de vid slutet af år 1891 uppdebiterade 1,143 konsumenterna betalade 911 vattenafgiften enligt uppmätning, hvilken från den 1 Juli var obligatoriskt införd i 1 och 2 samt från den 1 Oktober i 3 och 5 stadsdelarna. Gratiskonsumtion har såsom förut egt rum till stadens arbeten, gatuspolningar, bevattning af planteringar, rörsköljning, eldsläckning äfvensom till stadens hus, fribrunnar, hästhoar, fontäner och bekvämlighetsinrättningar. En del af förbrukningen har uppmätts och befunnits, som följer:

Vattenförbrukningen.

Hästho & pissoir å Jernvägstorget	1,832 m ³
Afträde i teateresplanaden	2,501 „
Hästho & utkastare vid Kokhuset	5,116 „
Saluhallen	5,124 „
Hästho vid Gasverket	2,156 „
Pissoir & fribrunn vid Narinken	1,704 „
Pissoir & vattenkastare vid Kaserntorget . .	612 „
Pissoir & hästho å Broholmen	4,369 „
Vattenledningsverkstaden	1,297 „
Folkskolan å Berghäll	192 „
Fribrunn i Sörnäs	404 „
Sandtvätten i Gammelstaden	6,042 „
Packhushissen (6,190 slag)	1,857 „
Summa	33,206 m ³

Inkomsterna från vattenledningen år 1891 hafva utgjort:

Inkomsten från vattenledningen.

Enligt rumberäkning eller öfverenskommelse Fmk	54,931: 78	
Enligt uppmätning	„	190,244: 52
Mätarehyror	„	<u>9,855: 11</u> 255,031: 41
Ersättning för verkställda anslutningar m. m. „	„	<u>— —</u> 42,761: 46
Summa Fmk		297,792: 87

Totala kostnaden för vattenafgifter har minskats emot i fjol med 2,544 mk 62 pni. Afgiften för konsumtion enligt rumberäkning eller öfverenskommelse har minskats med 30,048 mk 29 pni och för mätarehyror

med 5,701 mk 34 p:ni, hvaremot afgiften enligt uppmätning ökats med 33,205 mk 1 p:ni. Slutsatser beträffande de ekonomiska resultaten af utdelningssättet enligt obligatorisk uppmätning kunna knappast dragas innan detsamma blifvit komplett genomfördt i hela staden.

Vattenståndet i
Wanda å.

Vattenståndet i Wanda å:

År 1891	Medeltal m	Maximum m	Minimum m
Januari	+ 0,11	+ 0,15	+ 0,09
Februari	+ 0,08	+ 0,12	— 0,06
Mars	+ 0,14	+ 0,15	+ 0,12
April	+ 0,84	+ 1,35	+ 0,25
Maj	+ 0,65	+ 1,29	+ 0,30
Juni	+ 0,08	+ 0,24	± 0
Juli	+ 0,04	+ 0,06	± 0
Augusti	+ 0,04	+ 0,12	± 0
September	+ 0,21	+ 0,45	+ 0,06
Oktober	+ 0,22	+ 0,72	+ 0,03
November	+ 0,18	+ 0,27	+ 0,15
December	+ 0,33	+ 0,60	+ 0,15
För hela året 1891	+ 0,24	+ 1,35	— 0,06

Islossning inträffade den 26 April.“

Ofriga uti berättelsen ingående statistiska uppgifter äro återgifna uti de längre fram följande tabellbilagorna.

Bland ärenden som ega sammanhang med vattenledningen, torde ännu följande böra här omnämnas.

Afslagen ansökan om vattenlednings utsträckande till Docksgatan N:o 4.

Egaren af halfva gården och tomten N:o 4 vid Docksgatan i kvarteret N:o 122 hade hos Drätselkammaren framställt anhållan¹⁾ om vattenledningens utsträckande på sådant sätt, att honom bereddtes tillfälle att till sin nämnda gård inleda vatten. Efter införskaffad utredning²⁾, hvarur framgick att vattenledningens utsträckande under Docksgatan mellan Munkholms- och Ärtholmsgatorna icke blefve lämpligt för anordnandet af vattentillförseln till denna trakt och att en dylik utsträckning af ledningen vore påkallad endast deraf att ifrågavarande tomt genom enskildt initiativ blifvit klufven, beslöt Drätselkammaren³⁾ afslå sökandens anhål-

¹⁾ Drkns prot. den 11 juni § 2. — ²⁾ D:o d:o den 25 juni § 11. — ³⁾ D:o d:o den 13 aug. § 27.

lan, men medgifva honom rätt att begagna gemensam anslutning med någon af de angränsande tomterna vid Munkholmsgatan.

I sammanhang med utförandet af tillbyggnaden till norra brand- Vattenledning
till norra brand-
tornet.
tornet lät Drätselkammaren på gjord framställning¹⁾ förse byggnaden med vattenledning, hvilket i kostnadsförslaget icke upptagna arbete i sin mån bidrog till den förut²⁾ påpekade omständigheten att kostnadssumman för nämnda arbete öfversteg den beräknade med 1,628 mk 61 p:ni.

Emedan i sammanhang med utförandet af den för planteringarna å Vattenledning
till Observa-
torium.
Observatoriibergen nödiga vattenledningen, hvilken egentligen skulle utföras blott såsom en några fot under jorden placerad sommarledning, fråga väckts om beredande af möjlighet för universitetet att låta inleda vatten till närheten af observatoriibyggnaden, gjorde Drätselkammaren hos universitetets konsistorium framställning³⁾ om att universitetet skulle bestrida den tillskottskostnad af 2,600 mk, som skulle uppstå derest ifrågasatt vattenledning blefve utförd såsom vinterledning till så stor del af sin längd, som erfordrades för att en vattenpost kunde anordnas å den plats nedanom Observatoriibergen, der observatoriets brunn varit belägen. Sedan bifall å denna framställning erhållits, utfördes det tilltänkta arbetet⁴⁾, hvarjemte i sammanhang härmed på universitetets framställning och på dess bekostnad genom stadens försorg jemväl en afloppsledning för observatoriet anordnades.

Med anledning af att Helsovårdsnämnden på grund af verkställda Ifrågasatt vat-
tenledning till
TÖB.
undersökningar förklarar flere af de i Tölötrakten belägna brunnarne vara skadliga för helsan, gjorde särskilda egare och innehafvare af villor å lägenheterna Taipale och Strömstens plantage hos Drätselkammaren framställning⁵⁾ om vattenledningens utsträckande till denna trakt. Sedan nödiga undersökningar verkstälts beslöt Drätselkammaren⁶⁾ anmoda sökandene att ställa den för dylika fall öfliga garanti af 8 % å den för ledningen beräknade kostnaden, hvilken uppskattats till 6,300 mk, äfvensom en förbindelse att ersätta jordinnehafvarne för dem genom vattenledningsarbetenas utförande åsamkade skador; men ärendet förekom derefter ej till vidare behandling under året.

Enahanda förlopp och utgång hade en af särskilda innehafvare af Ifrågasatt vat-
tenledning till
Humbleberg.
villor å Humleberg gjord anhållan om verkställande af undersökning och

¹⁾ Drkns prot. den 2 juli § 8. — ²⁾ Se ofvan pag. 70. — ³⁾ Drkns prot. den 30 juli § 14 och den 20 aug. § 7 samt Drkns skriv. N:o 178 af sistnämnda dag. — ⁴⁾ Drkns prot. den 3 sept. § 28. — ⁵⁾ D:o d:o den 6 aug. § 3. — ⁶⁾ D:o d:o den 20 aug. § 8.

uppgörande af kostnadsförslag för vattenledningens utsträckande till villan N:o 9 å Humleberg, för hvilket arbete kostnaden beräknades till 44,000 mk¹⁾).

Anhållan om vattenledningens utsträckande till Gumtäckt.

Något definitivt afgörande under året erhöi ej heller en utaf särskilda egare af villor inom de å Gumtäckts säteris mark belägna byggnadskomplexerna Hermanstad och Majstad gjord anhållan om beredande af tillfälle för dem att begagna sig af vattenledningen²⁾).

Uppvärmning af vattenledningsvattnet för vattning af hästar under vinterid.

Ett af enskild person gjordt erbjudande att vidtaga åtgärd om uppvärmning under vintern af vattenledningsvattnet uti tvänne af de hoar, som å särskilda platser i staden uppställts för vattning af hästar, med förbehåll att han härför finge uppbära en ersättning af fem penni per häst blef af Drätselkammaren afböjdt³⁾, enär det befanns olämpligt att bevilja enskild person en dylik förmån; men lät Drätselkammaren⁴⁾ verkställa nödiga undersökningar för vidtagande af åtgärd om en dylik uppvärmning genom stadens försorg, hvarefter, såsom ofvan nämmts, på Kammararens framställning ett anslag af 650 mk upptogs i 1892 års utgiftsstat för anbringande af en vattenvärmningsapparat å hästhon vid gasverket⁵⁾

Ordnandet af vattenledningsverkstadens verksamhet.

Sedan det nya vattenledningsreglementet under året trädte i kraft⁶⁾ samt en särskild verkstad för utförande af vattenledningsarbeten af staden anordnats⁷⁾, vidtog Drätselkammaren särskilda förfoganden angående ordnandet af verkstadens arbeten, såsom fastställande af den taxa, hvarefter ersättning skulle beräknas för de för enskildes räkning utförda arbeten⁸⁾, bestämmande af den kredit, som härvid finge beviljas⁹⁾ o. s. v.

Förslag om försäkring mot förlust genom läckor å vattenledningen, föreskrifter ang. brandposter m. m.

Särskilda med anledning häraf utaf vattenledningskontoret gjorda framställningar angående anordnande af en försäkring mot förlust i följd af läckor å vattenledningen¹⁰⁾, fastställande af föreskrifter angående brandposter m. m.¹¹⁾ kommo ej till slutligt afgörande under året.

Ersättning för rätten att nedlägga nytt sug och tryckrör genom Gumtäckts säteris mark.

Sedan frågan om den ersättning, som borde tillkomma egaren af Gumtäckt säteri för medgifvande af rätt åt staden till nedläggande af

1) Drkns prot. den 23 juli § 24 och den 20 aug. § 10. — 2) D:o d:o den 30 juli § 12 och den 6 aug. § 16. — 3) D:o d:o den 5 mars § 12 och den 12 mars § 32. — 4) D:o d:o den 29 okt. § 16 och den 19 nov. § 23. — 5) Drkns skrivv. N:o 260 af den 19 nov.; se ofvan sid. 23. — 6) Se ofvan sid. 51; Drkns prot. den 30 jan. § 5, den 26 febr. § 31, den 19 mars § 9, den 26 mars §§ 11 och 18, den 2 april § 7, den 16 april § 20, den 14 maj §§ 30 och 31, den 21 maj § 26. — 7) Se ofvan pag. 75; Drkns prot. den 8 jan. § 14, den 22 jan. § 7, den 5 febr. § 14 och den 12 mars § 16. — 8) Drkns prot. den 19 mars § 8, den 21 maj § 32, den 22 okt. § 26 och den 29 okt. § 24. — 9) D:o d:o den 22 okt. § 25. — 10) D:o d:o den 9 april § 14. — 11) D:o d:o den 3 dec. §§ 16 och 20.

ett andra sug- och tryckrör för vattenledningens behof genom nämnda lägenhets mark, på sätt tidigare nämnts¹⁾, öfverlemnats till afgörande af en kompromiss, inför hvilken Drätselkammaren bevakade stadens rätt, blef genom kompromissrättens dom ifrågavarande ersättning bestämd²⁾ sålunda, att lägenhetens egare tillerkändes rätt att för eget och lägenhetens behof ur stadens vattenledning erhålla vatten till ett quantum icke understigande 2,500 kubikmeter årligen emot hälften af det för året gällande enhetspris och hvad derutöfver konsumeras efter vanlig taxa eller annan öfverenskommelse. Ersättningen för den skada och kostnad, som kunde säteriegaren förorsakas genom nedläggande af detta andra rör, skulle åter ersättas i enlighet med det mellan staden och honom gällande kontrakt.

Med anledning af gjord anhållan om åstadkommande af ett bättre vattenaflopp från lägenheten Rosavilla lät Drätselkammaren verkställa en undersökning af förhållandena. Dervid befanns anledning ej förekomma att för stadens räkning förbättra afloppet, men berättigades arredatorn³⁾ att, ifall han sådant önskade, på egen bekostnad på tillika anvisadt sätt anordna ett nytt aflopp till det från fattiggårdens jordområde kommande, nära förbi ledande utfallsdiket.

Ifrågasatt nytt vattenaflopp från Rosavilla.

En utaf egaren af Munksnäs egendom gjord anhållan att på egen bekostnad få i ordning ställa en öfver Meilans hemmans mark till Munksnäs ledande biväg samt att sedermera få använda densamma för färder mellan staden och Munksnäs blef af Drätselkammaren bifallen⁴⁾, med vilkor att jemväl arredatorns af Meilans hemman bifall härtill utverkades samt att vägen ej begagnades för forsling af spillningslass och dylikt.

Väg öfver Meilans hemmans mark för Munksnäs egendom.

Sedan arredatorn af Helsingfors stad underlydande Grejus hemman i Lill-Hoplaks by af Helsinges socken anmält att väg saknades från hemmanets bolegor till ett dess utskogsskifte, samt genom inhemtad utredning erfarits att vid egoskiftet någon väg af antydd beskaffenhet alls icke observerats, anhöll Drätselkammaren⁵⁾ hos K. Senaten att väg till nämnda skifte finge begagnas i viss angifven riktning öfver Fredriksbergs kronan underlydande hemmans mark. Härtill erhöles jemväl vederbörligt tillstånd⁶⁾, dock med vilkor att ifrågavarande väg ej finge användas för

Väg till Grejus hemmans utskogsskifte öfver Fredriksbergs hemmans mark.

¹⁾ Se ofvan pag. 20. — ²⁾ Drkns prot. den 26 febr. § 18, den 28 maj § 34, den 9 juli § 7 och den 15 okt. § 14. — ³⁾ D:o d:o den 22 jan. § 8. — ⁴⁾ D:o d:o den 20 aug. § 3. — ⁵⁾ D:o d:o den 26 febr. § 21; Drkns skrifv. N:o 149 af s. d. — ⁶⁾ Militieexpeditionens skrifv. till Guv. i Nylands län af 11 nov. N:o 1014.

kreatursdrift; och förordnade Drätselkammaren¹⁾ att stadens skogsvakt skulle hålla uppsigt öfver efterlefnaden af förberörda vilkor.

Ersättning för omläggning af väg öfver Observatoriiberget.

Emedan K. Senaten genom beslut af den 17 Mars 1885, i ersättning för ett af staden till utvidgning af nya kirurgiska sjukhusets tomt å Observatoriiberget afträdt område, åhvälft statsverket skyldigheten att bestrida kostnaden för den ombyggnad af en å vestra sidan af sagda berg löpande väg, som genom antydda tomtutvidgning blefve nödvändig, men Drätselkammarens tidigare²⁾ hos Stadsfullmäktige gjorda framställning om vidtagande af åtgärd för utbekommande af ifrågavarande ersättning, som af byggnadskontoret beräknats till 4,915 mk, icke ledt till slutlig påföljd, anhöll Drätselkammaren³⁾ hos K. Senaten om utbetalande af förenämnda belopp ur allmänna medel; och erhöles äfven behörigt tillstånd till medlens utbetalning⁴⁾ så snart det i samband med pågående omplanering af Observatoriiberget bedrifna vägarbetet blifvit fullbordadt.

Utvidgning af gasledningens rörnät.

Jemlikt § 4 i det mellan staden och Gaslysningssaktiebolaget gällande kontrakt anmälte bolaget, att detsamma under året ärnade företaga utvidgning af gasledningens rörnät med nedan nämnda antal lyktor å följande allmänna platser:

Rörsträckningen	Rörens		Antal lyktor
	längd i fot	diаметer i tum	
Sandviks södra kaj	1,000	2 ¹ / ₂	10
T-formiga kajen i Norra hamnen	800	2 ¹ / ₂	8
Kanaltorget	—	—	9
Kaserntorget	650	2	6

Med godkännande af förslaget i öfrigt ansåg Drätselkammaren⁵⁾ med anordnandet af gasbelysningen å kajarmen i Norra hamnen böra anstå intill dess densamma undergått oundviklig sättning, hvarjemte Kam-maren, med uteslutande af öfriga å Kaserntorget projekterade lyktor, bibehöll endast tvänne, hvilka skulle placeras närmast intill de fasta försäljningsplatserna derstädes.

¹⁾ Drkns prot. den 26 nov. § 5. — ²⁾ D:o d:o den 13 mars 1890 § 30. — ³⁾ D:o d:o den 6 aug. § 29; Drkns skriv. N:o 172 af s. d. — ⁴⁾ Civilexpeditionens skriv. till Guv. i Nylands län af 1 sept. N:o 495; Drkns prot. den 17 sept. § 6. — ⁵⁾ Drkns prot. den 23 april § 23.

De genom gasnätets utvidgning disponibla petroleumlyktorna äfvensom det antal lyktor af detta slag, som enligt budgeten stod till Drätselkammarens förfogande, placerades i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Byggnadskontorets förslag å kajarmen i södra hamnen, å Observatoriebergen, der en väg äfven vintertiden skulle hållas öppen, å Berghäll samt invid vägen till Sandudd¹⁾.

Placering af petroleumgaslyktor.

För möjliggörande af en utvidgad verksamhet anhöll Elektriska belysningsaktiebolaget om tillstånd att under förut²⁾ medgifna vilkor uppställa stolpar för anbringande af luftledningar för elektrisk belysning å följande gator, nemligen Bergmansgatan, Högbergsgatan, Skoltorget, Georgsgatan och Skilnadsgatan äfvensom å Skarpskyttegatan, Nykyrko-brinken och Annegatan. Anhållan blef af Drätselkammaren bifallen³⁾.

Stolpar för upp-bärande af luftledningar för elektrisk belysning.

Sedan Spårvägs- och omnibusaktiebolaget under föregående år, efter en preliminär afsyning af de då färdiga spårvägarne, erhållit tillstånd⁴⁾ till spårvägstrafikens öppnande, inlemnade bolaget först under 1891⁵⁾ till godkännande den i kontraktet föreskrifna plan öfver spårvägslinierna mellan Vestra kajen och lägenheten Rosavilla samt mellan Lappviksgatan och Sörnäs. Den inlemnade planen blef af Drätselkammaren godkänd⁶⁾, med förbehåll blott att öfver torget invid Katolska kyrkan spår ej finge ledas, innan torget blifvit omplanerad. Likaså bifölls en sedermera gjord framställning om tillstånd till flyttning af ett vexlingsspår, hvaremot bolagets förslag att å Östra chausséen leda spårvägen längs sidan af vägen, i stället för å midten af densamma, icke kunde af Drätselkammaren godkännas, innan en påtänkt utvidgning af chausséen blifvit verkställd⁷⁾.

Spårvägarnes fullbordande och afsynande.

Sedan spårvägslinierna från Lappviksgatan till villan Ås samt mellan Fabriks-gatan och Rosavilla derefter blifvit fullbordade, lät Drätselkammaren genom samma fackmän, som verkställt den preliminära afsyningen, anställa slutlig syn å desamma äfvensom å vagnarne N:o 1—15⁸⁾, hvarvid synemännen funno⁹⁾:

att skensträngarne och vagnarne voro i kontraktsenligt skick;

att den del af stenläggningen å stadens gator, som numera ankom å spårvägsbolaget, öfverhufvudtaget var i samma skick, som omgifvande

¹⁾ Drkns prot. den 27 aug. § 13. — ²⁾ Se 1890 års berättelse sid. 103. — ³⁾ Drkns prot. den 8 jan. § 17 och den 28 maj § 18. — ⁴⁾ Se 1890 års berättelse sid. 104. — ⁵⁾ Drkns prot. den 19 febr § 22. — ⁶⁾ D:o d:o den 23 april § 15 och Drkns skrifv. N:o 96 af s. d. — ⁷⁾ Drkns prot. den 8 maj § 17 och den 14 maj § 25. — ⁸⁾ D:o d:o den 11 juni § 4. — ⁹⁾ D:o d:o den 2 juli § 14.

gata, med undantag af mindre felaktigheter å bl. a. Unionsgatan mellan Senats- och Salutorget; samt

att å chausséerna kantstenarna längs rälerna i allmänhet voro lagda något för högt öfver rälernas öfre yta.

Då dessa felaktigheter emellertid voro af den art att med deras afhjelpande kunde anstå till dess omläggning af resp. gator och chausséer i framtiden komme att företagas, förklarade synemännen samtliga färdiga linier samt den nödiga materielen vara i sådant skick att densamma kunde definitivt för allmän trafik upplåtas.

Af stadens kontrollant vid spårvägsanläggningen, Stadsingenjören O. Ehrström, hvars utlåtande i saken inhemtats, gjordes emellertid en mängd anmärkningar mot de utförda linierna¹⁾, med anledning hvaraf spårvägsbolagets förklaring inhemtades²⁾, samt ytterligare synemännen sattes i tillfälle att utlåta sig i saken³⁾. Dessa förklarade dervid⁴⁾ att de vid mottagandet af uppdraget ansett detsamma afse endast det i § 4 mom. a) af det mellan staden och spårvägsbolaget afslutade kontraktet omnämnda godkännande af spårvägarne för allmän trafik, samt att de icke ansett sig böra verkställa en så vidt gående och detaljomfattande syn, att felaktigheter i stenläggningen eller spårriktningen dervid skulle annoterats, med anledning hvaraf Drätselkammaren underrättade spårvägsbolaget härom samt förbehöll staden rätt att mot bolaget göra de påståenden, hvartill skäl kunde förefinnas, sedan genom ytterligare undersökning vid inträffande bar mark utrönt, i hvilken mon de af kontrollanten mot spårvägarnes anläggning framställda anmärkningar voro grundade⁵⁾.

Spårvägsbolagets gatuhållningsskyldighet.

Med anledning af att entreprenören för renhållningen af stadens gator och allmänna platser hos Drätselkammaren anført klagan deröfver att genom spårvägarnes tillkomst och trafikering en betydlig ökning af renhållningstungan uppstått, hvarför han anhållit att varda ersatt med en summa af 5,000 mk⁶⁾, men spårvägsbolaget på framställd förfrågan vägrat⁷⁾ att i någon mon deltaga i denna ersättning, beslöt Drätselkammaren förklara att staden icke kunde till utgifvande af dylik ersättning bifalla. Emellertid, och med hänsyn till det sätt, hvarpå bolaget fullgjort den detsamma åliggande gatuhållningsskyldighet, meddelade Drätsel-

¹⁾ Drkns prot. den 27 aug. § 12. — ²⁾ D:o d:o den 24 sept. § 26. — ³⁾ D:o d:o den 15 okt. § 24. — ⁴⁾ D:o d:o den 3 dec. § 24. — ⁵⁾ Drkns skrivv. N:o 283 af 3 dec. — ⁶⁾ Drkns prot. den 2 juli § 19. — ⁷⁾ D:o d:o den 10 sept. § 18.

kammaren bolaget¹⁾ att enligt stadgandena i det mellan staden och bolaget upprättade kontrakt ej mindre den bolaget åliggande renhållningen af de i gatorna nedlagda skenorna, än äfven undanskaffandet af snön från spåren och från den mellan dessa befintliga delen af gatan klarligen borde så verkställas, att den orenlighet och snö, som från spårvägen aflägsnades, genom bolagets försorg omedelbart blefve från gatan bortförd och icke förflyttad på yttre sidorna af spåren och der qvarlemnad, äfvensom att samma kontrakt gaf vid handen att bolaget var skyldigt att också på sidorna om spåren undanskaffa snön, för att ej hinder för trafiken måtte uppstå. Tillika erinrade Drätselkammaren²⁾ Poliskammaren om dessa bestämningar i kontraktet, samt anhöll att polismyndigheterna måtte öfvervaka efterlefnaden af desamma, på det att icke staden och enskilde gårdsegare genom försummelse härutinnan från bolagets sida måtte blifva betungade med ökade kostnader för renhållningen.

Emedan den plats, som tidigare varit upplåten för stadens materialförråd, tagits i anspråk för utvidgningen af statsjernvägarnes bangård³⁾, utsåg Drätselkammaren på byggnadskontorets förslag till plats för ny materialgård ett område å den s. k. Kampmalmen mellan arbetarebostäderna derstädes och villan Alkärr⁴⁾, och blef platsen sedermera omgifven med stakett samt försedd med nödiga byggnader m. m.

På framställning af Byggnadskontoret biföll Drätselkammaren⁵⁾ till att en för enskildt behof i Sandvikshamnen å sänkkistor uppförd landningsbrygga, som vid en storm blifvit skadad, finge för allmänt begagnande af staden öfvertagas och underhållas, med vilkor att egarne ej vidare gjorde anspråk på densamma.

De rödjningsarbeten, som föranledts i stadens skogar, planteringar m. m. af stormskadorna den 28 augusti 1890⁶⁾, och som under nästnämnda år påkallat en utgift af inalles 30,855 mk 27 p:ni, eller af 5,009 mk 16 p:ni för remont af plank, tak m. m., 21,429 mk 51 p:ni för rödjning i stadens skogar och 4,416 mk 60 p:ni för rödjning i stadens planteringar, fortsattes ännu under en del af år 1891 och kräfde ytterligare en utgift af 2,918 mk 62 p:ni för remont af tak, plank m. m. samt af 1,615 mk 09 p:ni för rödjning i stadens planteringar. — För utrönande af, huruvida de enskilde arrendatorer åliggande rödjningsarbeten blifvit behörigen

Ny materialgård.

Öfvertagande af en landningsbrygga i Sandvikshamnen för stadens räkning.

Rödjningsarbeten efter stormen den 28 aug. 1890.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 201 af 10 sept. — ²⁾ D:o d:o N:o 205 af s. d. — ³⁾ Se 1890 års berättelse sid. 4. — ⁴⁾ Drkns prot. den 12 mars § 16. — ⁵⁾ D:o d:o den 19 febr. § 10. — ⁶⁾ Se 1890 års berättelse sid. 106.

fullgjorda, lät Drätselkammaren verkställa syner¹⁾ samt vidtog sedermera deraf föranledde åtgärder²⁾.

Skogsvård.

Drätselkammaren lät jemväl genom t. f. Skoginstruktören G. O. Timgren företaga en undersökning af stadens skogar samt vidtaga de åtgärder, som ansågos påkallade för fullföljande af den för desamma antagna hushållningsplan³⁾.

Ny plan för
Kappelplanaden.

I sammanhang med den under året verkställda ombyggnaden af restaurationsbyggnaden i Kappelplanaden lät Drätselkammaren genom Stadsträdgårdsmästaren uppgöra en ny plan för planteringarna i nämnda esplanad, hvilken af Kammaren med några ändringar antogs⁴⁾ och bragtes till utförande.

Stadens plan-
teringar.

Angående arbetena i stadens planteringar under 1891 har Stadsträdgårdsmästaren för öfrigt afgifvit följande berättelse:

Underhåll.

„Arbetena hafva oafbrutet pågått under hela året för att underhålla och förbättra de äldre planteringarna äfvensom i afsigt att försköna Observatoriibergen och Brunnsparken.

I de äldre planteringarna hafva arbetena varit desamma som under föregående år, nämligen att underhålla gräsplaner, gångar, dammar, träd- och buskpartier m. m. Hvad under året inträffat, som för planteringarna varit mindre gynnsamt, är att icke regn föll under försommaren så mycket att gräsplanerna derigenom blefvo genomvattnade, utan måste vattenledningen ständigt anlitas för att hålla dem i ett värdadt och prydligt skick. Dels detta och dels omläggning af Elisabetstorget medförde större omkostnader än som förut kunde beräknas, och med anledning deraf öfverskreds anslaget för planteringar och trädskolor med en summa af Fmk 7,523: 41.

Nyanläggning-
gar.

Observatori-
ibergen.

Af nyanläggningar kunna i främsta rummet omnämnas Observatoriibergen. Å den mellan Unions- och Badhusgatorna befintliga delen hafva planteringsarbetena framskridit så långt att plantering af träd längs sistnämnda gata kan till instundande vår verkställas. Äfven har inom samma område promenadgångar delvis blifvit anlagda och försedda med infallsbrunnar och rörledning till afloppstrumman, så att de vid större regn icke kunna blifva sönderskurna eller skadade. För planteringsarbetenas utförande hafva svårigheter uppstått till följd af markens ojemna och ber-

¹⁾ Drkns prot. den 5 nov. §§ 14 och 15. — ²⁾ D:o d:o den 3 dec. § 13. — ³⁾ D:o d:o den 2 juli § 17, den 16 juli § 29, den 6 aug. § 10 och den 3 sept. § 5. — ⁴⁾ D:o d:o den 15 jan. § 16 och den 26 febr. § 23.

giga beskaffenhet. Så har på åtskilliga ställen större bergklackar bortsprängts och undanskaffats för att kunna gifva åt gräsplaner och gångar så behagliga och naturliga former som möjligt. Arbetsomkostnaderna hafva uppgått till Fmk 30,465: 49.

I Brunnsparcken utfördes under året betydliga arbeten. Å den sankt belägna delen söder om Brunns huset, som fullständigt dränerades, anlades för vattnets afledande en större stentrumma från alléen genom Brunns husets område till uthuset, der den förenades med hufvudledningen till hafvet. Gräsplaner och gångar ordnades äfven inom nämnda terräng, och der så erfordrades blefvo träd planterade. Arbetsomkostnaderna öfverskredo anslaget med Fmk 559: 51, för att få gräsplanerna iordningställda mellan de nyanlagda gångarna. Brunnsparcken.

De för Fabriksparcken anslagna medlen hafva användts dels för att anskaffa fyllnadsmaterialier till den utmed Smedsgatan belägna delen, som utslutande består af stenbunden mark, dels för att inköpa och uppsätta taket omkring reservträdgårdens område. Fabriksparcken.

Vid Djurgårdsvillorna N:o 2, 3 och 4 verkställdes diverse fyllnings- och planeringsarbeten. Så blef framför sistnämnda villa påfördt ett cirka en meter djupt lager af lera och mull, samt framför villorna N:o 2 och 3 tvenne större gropar igenfyllda. Utfyllning af strandområdet söder om chausséen kunde icke till följd af brist på lämpligt fyllnadsmaterial påbörjas, och uppstod derigenom en behållning af anslaget på Fmk 883: 16. Djurgårdsvillorna.

Uppmuddringen af stora dammen i Kaisaniemi utfördes utmed nord-vestra sidan och användes mudderslammet till utfyllning af Kaisaniemiviken. Dammen i Kaisaniemi park.

Förutom här ofvan nämnda arbeten hafva tvenne gångbanor blifvit anlagda för att förmedla den allt lifligare trafiken till Djurgården. Den ena gångbanan utlades från Kaisaniemi park till jernvägsbanken. För att få denna gångbana i så direkt förbindelse med stora vägen och sandplanen framför värds huset som möjligt, måste en del af viken närmast intill nämnda värds hus och jernvägsbank utfyllas, hvilket kräfde till följd af bottnens lösa beskaffenhet betydliga kvantiteter fyllnadsmaterial, och uppgingo kostnaderna för utfyllningen af viken jemte anläggning af gångbanan, som blef försedd med en skoning af sten längs östra sidan, till en summa af Fmk 5,963: 81. Gångbanan till Djurgården.

Den andra gångbanan, som tager sin början å stranden vid Djurgårdsviken och står i förbindelse med gångbanan längs jernvägsbanken, fortsattes genom villatomterna 13 och 14 å Djurgården och utmytnar vid

bron som leder öfver jernvägen. Äfven här uppstod svårighet att få denna bana väl anlagd å denna ojemna och bergiga mark, synnerligast der den utmynnar vid bron, och måste, för att undvika större bergsprängning, en stentrappa uppföras. Anläggningskostnaderna uppgingo till Fmk 2,810: 32.

Antalet utplanterade träd och buskar.

I stadens parker och planteringar hafva under året utplanterats 1,447 st. träd och buskar samt 2,300 häckplantor. Förökningen af blad- och blomsterväxter i växthuset och drifbänkarna har uppgått till 26,350 exemplar. Af dessa hafva för blomsteranordningar i planteringarna utplanterats 14,000 st. samt blomsterlökar för vårblooming 8,675 st.“

b) *Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.*

Inventering af lösegendom.

Den i kommunalförfattningen föreskrifna inventeringen af stadens lösegendom förrättades af de utaf Stadsfullmäktige utsedde inventeringsmän, utan att skäl till anmärkning förekom¹⁾.

Inventariibokens komplettering.

Inventariiboken öfver lösegendomen kompletterades genom införskaffande från de särskilda nämnderna af uppgifter om de förändringar som timat under året. Sammandrag af nämnda bok meddelas längre fram bland tabellbilagorna.

Stadskassans inkomster och utgifter under 1891.

Bland dessa bilagor ingå äfven redogörelser för stadens inkomster och utgifter under 1891, jemförelser mellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet samt uppgift om stadskassans ställning vid årets utgång.

Stadens kontokurant.

På grund af den kredit till sammanlagdt 1,960,000 mk, som uti budgeten anvisats Drätselkammaren²⁾ och då i följd af de förändrade penningeförhållandena billigare vilkor ej längre kunde erhållas, afslöt Drätselkammaren, vid utgången af tiden för det förra kontokurantaftalet, nytt kontokurantkontrakt med Föreningsbanken å 600,000 mk, hvarvid banken betingade sig i kontokurantprovision $\frac{1}{10}$ % å den lyftade summan samt $5\frac{1}{2}$ % i ränta å det utestående beloppet, båda att betalas qvartaliter. medan staden för eventuelt tillgodohafvande hos banken skulle tillgodoräknas samma ränta som banken för tiden erlade för medel, insatta å löpande räkning. I hvad mon kontokuranträknningen under året togs i anspråk, framgår af följande uppgift om räkningens saldo vid utgången af hvarje månad:

¹⁾ Drkns prot. den 24 sept. § 24. — ²⁾ Se ofvan sid. 33.

	<i>Stadens skuld</i>	<i>Stadens fordran</i>
	<i>Fmk</i>	<i>Fmk</i>
ult. Januari	842,500: —	—
„ Februari	547,500: —	—
„ Mars	595,500: —	—
„ April	554,673: 72	—
„ Maj	263,673: 72	—
„ Juni	343,800: —	—
„ Juli	588,250: 32	—
„ Augusti	492,000: —	—
„ September	515,000: —	—
„ Oktober	433,695: 60	—
„ November	532,695: 60	—
„ December	512,100: —	—

Återstoden af den Drätselkammaren beviljade krediten användes sålunda att utöfver de under föregående år¹⁾ hos Borgå sparbank och Städernas allmänna brandstodsbolag uppnegocierade lånen å 5 % å resp. 200,000 och 400,000 mk inalles 500,000 mk upplånades hos Finlands bank²⁾ mot 5½ % ränta och hypotek af de stadskassan tillhöriga skuldsedlarna å utestående tomtlösen samt 60,000 mk hos Finska militärens enke- och pupillkassa mot 5 % ränta, äfvensom ytterligare 400,000 mk i Föreningsbanken mot 5½ % ränta³⁾, hvarigenom den beviljade krediten jemväl temporärt öfverskreds. Sedan Städernas allmänna brandstodsbolag till betalning uppsagt 100,000 mk af dess staden beviljade lån, erhöles ett annat sådant å 70,000 mk från Finska militärens enke- och pupillkassa⁴⁾, jemväl mot en ränta af 5 %. De emellertid uppsagda lånen från Föreningsbanken samt Finska militärens enke- och pupillkassa återbetalades sedermera med medel, hvilka staden lånfått af herrar Petter och Alexander von Nottbeck till belopp af 600,000 mk mot 5½ % ränta⁵⁾. — Huruledes den Drätselkammaren beviljade krediten sedermera af Stadsfullmäktige höjdes till 2,500,000 mk, liksom ock att förberedelser vidtogos för upptagandet af ett obligationslån, har förut omnämnts⁶⁾.

Vid den 1 November 1891 verkställd utlottning af obligationer, hö-

Utlottning af obligationer.

¹⁾ Se 1890 års berättelse sid. 113. — ²⁾ Drkns prot. den 30 jan. § 34, den 12 febr. § 11, den 23 juli § 29 och den 27 aug. § 21. — ³⁾ D:o d:o den 30 april § 6. — ⁴⁾ D:o d:o den 9 juli § 25, den 23 juli § 28 och den 30 juli § 20. — ⁵⁾ D:o d:o den 1 okt. § 43, den 8 okt. § 26 och den 15 okt. § 34. — ⁶⁾ Se ofvan sidd. 32 och 33.

rande till de i stöd af Kejs. Senatens resolutioner af den 17 Maj 1876 och den 7 Augusti 1882 upptagna vattenlednings- samt nybyggnads- och regleringslånen, utföllo följande nummer till inlösen¹⁾:

Vattenledningslånet af 1876:

Serien Litt. A:	N:ris	2, 12, 441, 478, 483.
„ „ B:	„	80, 82, 155, 256, 433, 500, 674, 701, 721, 759, 774, 874, 908, 1159, 1216.
„ „ C:	„	32, 43, 98, 110, 257, 307, 351, 486, 575, 637, 724, 948, 971, 974, 1082, 1099, 1226.

Nybyggnads- och regleringslånet af 1882:

Serien Litt. A:	N:ris	87, 96, 148.
„ „ B:	„	4, 105, 115, 190, 222, 279, 329, 389, 435, 514, 522, 599, 644, 672, 699.
„ „ C:	„	44, 218, 235, 256, 340, 365, 382, 412, 458, 479, 545, 554, 635, 736, 750, 753, 765, 783.

Vid redogörelsen för stadens inkomstgifvande rättigheter intages här främst följande af t. f. trafikkamreraren afgifna berättelse om trafikkontorets verksamhet samt uppbörden af trafik- m. fl. afgifter:

Tolags- och
trafikafgifterna
m. m.

„Då det var att förmoda, att den betydligt stegrade inkomsten af tolags- och trafikafgifterna för 1890 till en del föranledts deraf, att farhågorna för svåra omgestaltningar af våra tullförhållanden framkallat en extra forcering af importen för sagda år, tog man allmänt för gifvet, att icke blott tullinkomsterna utan äfven tolags- och trafikintraderna komme för 1891 att röna ett afgjordt bakslag. I sjelfva verket har äfven, på sätt den här nedan upptagna öfversigten för 1891 och 1890 gifver vid handen, tolagen för 1891 nedgått med närmare 4,700 mark. Detta har deremot icke varit fallet med trafikafgiften. Tvärtom visar denna en ökning af öfver 2,200 mark. Och som de mindre debiteringsposterna tillsammantagna jemväl ha att uppvisa en liten tillväxt, uppgår den verkliga minskningen i Trafikkontorets intrader endast till Fmk 2,115:42. — Budgetförslaget för 1891 har icke allenast visat sig fullt hålla streck, utan till och med märkbart öfverkridits i alla inkomstrubriker. För tolagen, som kalkylerats till 100,000 mark, utgör ökningen Fmk 13,333:02; för trafikafgiften, beräknad till 260,000 mark, uppgår tillväxten till Fmk

¹⁾ Drkns prot. den 12 nov. § 11.

28,879: 79; för mätningssafgiften, upptagen till 2,800 mark, går den till Fmk 341: 86 samt för transito-magasinshyran, kalkylerad till 100 mark, till Fmk 671: 90. Inalles uppgår ökningen öfver budgetförslaget till Fmk 43,326: 57. — Hvad beträffar den af mig i September, i sammanhang med budgetförslaget för 1892, uppgjorda kalkylen öfver kontorets sannolika intrader för 1891, har densamma visat sig något för knappt tilltagen, ity att tolagen öfverskridit kalkylen med ungefär 4,000 mark samt trafikafgiften med omkr. 11,400 mark.

Hänvisande till medföljande tablå öfver debiteringens fortgång under de skilda månaderna ber jag att för jemförelses skull här få upptaga en Debiteringen.

Öfversigt af Trafikkontorets intrader för 1891 och 1890:

	1891:	1890:
Debetsedelafgiften . . . . Fmk	963: 96	Fmk 932: 40
Tolagsafgiften . . . . . „	113,333: 02	„ 117,986: 97
Trafikafgiften . . . . . „	288,879: 79	„ 286,670: 48
Mätningssafgiften . . . . . „	3,141: 86	„ 3,357: 68
Transito-magasinshyran . „	771: 90	„ 258: 42
Summa Fmk	407,090: 53	Fmk 409,205: 95

Trafikkontorets kontanta uppbörd för 1891 uppgick, såsom ur de i Uppbörd. dag insända debiterings- och kassarapporterna framgår, till Fmk 402,356: 64. Utestående voro alltså den 31 December inalles Fmk 4,733: 89, beroende för det mesta derpå, att restlängderna för November och December ännu vid årsskiftet icke hunnit indrifvas. På dessa begge månader komma nemligen Fmk 4,496: 95 och på Januari—Oktober endast Fmk 236: 94, deraf på konkursbon (Rieckströms och H. Wickels) Fmk 87: 32. Hvad af de vid årsskiftet utestående medlen skall blifva oindrifbart, är naturligtvis i detta nu omöjligt att med bestämdhet afgöra; så vidt jag kan bedöma, borde restlängderna för såväl November som December till största delen inflyta. Och som inga restitutioner under 1891 behöft ifrågakomma, hoppas jag, att afbränningen på 1891 års debitering skall bli ganska minimal; derom ber jag att i sinom tid få afgifva relation.

Utom uppbörden för 1891 har Trafikkontoret derjemte under det utgångna året indrifvit för 1890 ett belopp af Fmk 4,400: 14, på sätt ur månadsrapporterna framgått och jemväl nyligen (i skrifvelse af den 14 December N:o 14) särskildt omförmälts.

Tolag för varor
till uppstad.

Vidkommande den i budgeten för 1891 upptagna posten „Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor, destinerade till uppstad, förslagsvis 2,500 mark“, kan redovisning häröfver i denna stund icke afgifvas, enär medlen för de sista månaderna icke hunnit inkomma, enligt hvad på förfrågan upplysts af Drätselkontoret, dit dessa penningar direkte inflyta. Ur Drätselkontorets hufvudbok har jag gjort ett öfverslag af hvad t. o. m. den 12 December influtit, och har detta befunnits uppgå till Fmk 5,188: 31.

Utgifterna för
Trafikkontoret.

I afseende på utgifterna för Trafikkontoret, de der verkställas och redovisas af Drätselkontoret, ber jag här få nämna, att den ökning utöfver budgeten, som egt rum i särskilda utgiftsposter, härflutit af gamla packhusets öppnande för trafik den 9 Juni 1891 och af den deraf påkallade förstärkningen af hela packhuspersonalen; denna ökning kunde icke af Trafikkontoret förutses vid budgetförslagets upprättande i September 1890.“

Hamnkontorets
uppbörd.

Angående beloppet af de vid Hamnkontoret uppdebiterade afgifterna meddelas uppgift uti de längre fram ingående tabellbilagorna.

Vägrad resti-
tution af hamn-
avgift.

Här må blott nämnas att en ingifven ansökan om nedsättning, resp. restitution, af hamnavgiften för ångfartyget Jakobstad af Drätselkammaren på Hamnkaptensens förslag afslogs¹⁾, emedan fartygets rederi ej inom fastställd tid publicerat föreskrifven turlista.

Utlegning af
fasta fiskförsälj-
ningsplatser.

Af de i fiskarhamnen uti Södra hamnen anordnade 30 fasta fiskförsäljningsplatserna utlegde Drätselkammaren²⁾ genom auktion 25 stycken för tiden från 1 Juni 1891 till den 1 November 1891 emot afgifter, som varierade mellan 12 och 73 mk samt inalles utgjorde 803 mk, motsvarande i medeltal omkr. 32 mk för hvarje plats. — Sedan Stadsfullmäktige emellertid, såsom förut³⁾ nämnts, beslutit anordna fiskhandeln i staden sålunda att platser för fasta fisksumpar icke vidare skulle upplåtas i Södra hamnen utan blott i Hafshamnen, med anledning af hvilket beslut besvär anfördes⁴⁾ utan någon påföljd, gjorde Drätselkammaren försök⁵⁾ att genom auktion utlega de nya försäljningsplatserna, men funno desamma icke någon efterfrågan. — Deremot uthyrdes de emellertid⁶⁾ uti Saluhallen vid Södra hamnen inrättade, med bassiner för rinnande vatten försedda sex fiskförsäljningsbutikerna för tiden från den 1 December 1891 till

Utlegning af
fiskförsäljnings-
butiker i Salu-
hallen.

¹⁾ Drkns. prot. den 30 juli § 9. — ²⁾ D:o d:o den 18 juni § 10 och den 25 juni § 1. — ³⁾ Se ofvan sid. 28. — ⁴⁾ Drkns prot. den 26 nov. § 9, den 10 dec. § 14 och den 17 dec. § 9. — ⁵⁾ D:o d:o den 12 nov. § 1. — ⁶⁾ Se 1890 års berättelse sid. 32.

samma dag 1892 (med rätt för innehafvare som ordentligt fullgjorde sitt hyresafstal att på oförändrade vilkor bibehålla platsen till den 1 Maj 1895, då hyrestiden äfven för öfriga butiker i Saluhallen utginge) genom auktion¹⁾ emot hyresafgifter, som varierade mellan 371 och 750 mk samt inalles belöpte sig till 3,584 mk, eller i medeltal c:a 597 mk för hvarje butik.

Med anledning af en utaf Drätselkontoret gjord framställning beslöt Drätselkammaren²⁾ att afgifterna för fasta försäljningsplatser å torgen, för hvilka viss årsafgäld är bestämd, skola, då de ej utgifvas för helt år, beräknas och uppdebiteras för qvartal.

En af särskilda torghandlare gjord ansökan om ökande af antalet af de å Kaserntorget anordnade fasta försäljningsplatserna fann sig Drätselkammaren nödsakad afslå³⁾, enär genom Guvernörens öfver länet utslag af den 25 Febr. 1890 bestämts att endast den närmast Kaserngatan intill 70 fot från dess yttersta gränslinie belägna delen af Kaserntorget finge för torghandel disponeras.

I anledning af framställd anmärkning derom att uti Fattigvårdsstyrelsens redovisningar för de första månaderna af året upptagits utgifter, som rätteligen hänförde sig till det föregående årets anslag, i följd hvaraf de uti Drätselkontorets bokslut upptagna utgiftssiffrorna för fattigvården icke komme att utvisa de verkliga utgifterna för året, anhöll Drätselkammaren⁴⁾ hos Fattigvårdsstyrelsen att samtliga till det förgångna året sig hänförande räkningar skulle infordras och till Drätselkammaren aflemnas inom Januari månads utgång, i hvilken händelse de ännu kunde observeras uti det förgångna årets böcker.

På grund af de förändrade penningeförhållandena beslöt Drätselkammaren⁵⁾, med anledning af en framställning från Drätselkontoret, att alla de från de donerade fonderna utgifna lån, för hvilka en lägre ränta än 5½ procent var bestämd, skulle omedelbart uppsägas, med tillkännagifvande likväl att lånen finge kvarstå, ifall resp. låntagare förbunde sig att från den 1 Januari 1892 erlägga ränta efter 5½ $\frac{0}{10}$ för året.

Emedan uti Fröken Maria Charlotta Olanders till förmån för staden upprättade och för stadens räkning bevakade testamente särskilda personer tillagts legat, men testamentet i laga ordning ej kunnat delgifvas testamentgifvarens arfvingar, i följd hvaraf klandertalan i afseende å

1) Drkns prot. den 26 nov. § 1. — 2) D:o d:o den 8 jan. § 5. — 3) D:o d:o den 17 dec. § 22. — 4) D:o d:o den 23 april § 9 och Drkns skriv. N:o 97 af s. d. — 5) Drkns prot. den 1 okt. § 19.

Afgifternas för torghandel debitering per qvartal.

Afslagen ansökan om ökande af fasta försäljningsplatserna å Kaserntorget.

Fattigvårdsstyrelsens bokföring.

Förvaltningen af de donerade fonderna.

Utbetalda legat från M. C. Olanders fond.

testamentet i laga tid stod arvingarne öppen, utverkade sig Drätselkammaren af Stadsfullmäktige rätt att emellertid emot borgen utgifva de fastställda legaten, hvilka derefter jemväl utbetaltes¹⁾.

Inventeringar af
stadskassan.

Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje qvartal försiggått i stadgad ordning, liksom ock vid de extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkammarens år 1878 fattade beslut förrättats af tvänne utaf Kammarens ledamöter, hafva några skäl till anmärkningar icke förekommit.

c) *Särskilda andra af Drätselkammaren handlagda ärenden.*

Föreskrifter an-
gående elektri-
ska ledningar. —
Instruktion för
elektrotekni-
kern.

Med anledning af en framställning från stadens elektrotekniker²⁾ öfverlemnade Drätselkammaren åt ett utskott uppgörandet af förslag till föreskrifter angående uppställandet af elektriska ledningar samt till instruktion för elektroteknikern, men utskottets arbete hann ej slutföras under året.

Ordnings-
stadga för vir-
kesflottning
inom hamn-
området.

Uti den under föregående år väckta³⁾ frågan om åstadkommande af en ordningsstadga för flottning af trävaror inom stadens hamnområde utgaf Drätselkammaren särskilda infordrade yttranden och förklaringar⁴⁾, utan att ärendet dock under året kunde bringas till slutlig lösning.

Åtgärd för gat-
läggningens för-
bättrande.

För att befordra åstadkommandet af en bättre gatläggning i staden lät Drätselkammaren uppgöra⁵⁾ särskilda arbetsbeskrifningar öfver läggning af gata såväl med tuktad sten som fältsten, hvilka beskrifningar skulle biläggas de med vederbörande stensläggningsentreprenörer uppgjorda kontrakt, hvarjente Drätselkammaren till Magistraten insände⁶⁾ dessa beskrifningar, för att genom Magistratens försorg tillhandahållas de enskilda gårdsegarne till iakttagande.

Föreslagen för-
ändring af ved-
mått.

Emedan uti nåd. reglementet för justering och stämpling af mått, vigter etc. af den 16 Juli 1886 förordnats bl. a. att vedmått, som efter den 1 Januari 1892 finge till justering godkännas, borde hafva formen af en rätvinklig ram med 2 eller 1 meters grundlinie och 2 eller 1 meters höjd, men vedmått af 2 meters höjd blefve mycket obeqväma, hemstälde Drätselkammaren⁷⁾, på Stadsingenjörens framställning, om sådan

¹⁾ Drks prot. den 2 jan. § 7, den 8 jan. § 9 och den 19 febr. § 15. — ²⁾ D:o d:o den 19 febr. § 7. — ³⁾ Se 1890 års berättelse sid. 100. — ⁴⁾ Drkns prot. den 8 maj § 9 och skrivf. N:o 135 af s. d.; Drkns prot. den 17 dec. § 8 och skrivf. N:o 300 af s. d. — ⁵⁾ Drkns prot. den 30 jan. § 38. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 37 af 30 jan. — ⁷⁾ Drkns prot. den 17 sept. § 19 och den 1 okt. § 46 samt Drkns skrivf. N:o 223 af 1 okt.

ändring af ifrågavarande reglemente att jemväl vedmått med 2,5 meters grundlinje och 1,6 meters höjd finge till justering godkännas.

Förteckningen öfver stadens fasta egendom blef under året kompletterad genom införande af skedda förändringar; hvarjemte stadens säkerhetshandlingar granskades och nödiga åtgärder till bevarandet af stadens rätt i förekommande fall vidtogos.

Förutom i förut omnämnda fall blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg bevakad uti åtskilliga judiciela och administrativa ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade något intresse att tillgodose. De flesta af dem gälde kommunaltaxering eller debitering af allmänna afgälder¹⁾, hvaribland särskildt är att märka en rättegång angående den taxering som särskildt privilegierad gårdsegare numera är underkastad²⁾, äfvensom in-teckning af staden tillkommande arrendeafgifter och fordringar för utestående tomtlösen, enskild gårdsegare tillkommande ersättning för höjning af gata³⁾ o. s. v.

Drätselkammaren bestod under året af Juriskandidaten L. v. Pfaler (ordf.), Hofrådet C. Nummelin (viceordf.), Handlanden M. Hallberg, Bandirektörsassistenten Th. Frosterus, Ingenjören K. M. Moring och Murarmästaren A. Ärt. Suppleanter voro Bankdirektören A. Norrmén, Gårdsegaren K. R. Åström och Byggmästaren E. Heikel.

Drätselkammaren hade under året 64 sammanträden, af hvilka 53 ordinarie och 11 extra. Dervid handlades 1,201 diariiförda ärenden, af hvilka 73 voro beroende från de föregående åren samt 1,128 nya. Af dessa blefvo 1,127 befordrade till slut samt 74 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 2,315. Paragrafantalet i Kammarrens protokoll uppgick till 1,913 samt breffnummern till 301.

¹⁾ Drkns prot. den 8 jan. § 4, den 22 jan. § 28, den 22 febr. § 19, den 26 febr. § 12, den 16 april § 14, den 21 maj §§ 13 och 24, den 28 maj § 13, den 11 juni § 10, den 18 juni §§ 11 och 33, den 1 okt. § 8, den 15 okt. § 10, den 30 dec. §§ 7 och 20. — ²⁾ D:o d:o den 11 juni § 9, den 30 juli § 24 och den 8 okt. § 33. — ³⁾ D:o d:o den 12 nov. § 24.

III. Fattigvårdsstyrelsen.

Den af Fattigvårdsstyrelsen till Drätselkammaren afgifna redogörelsen för dess verksamhet under år 1891 är, med uteslutande af några tabeller, hvilka i hufvudsak äro intagna bland bilagorna, af följande lydelse,

Fattigvårdsstyrelsens medlemmar och tjänstemän.

„Den styrelse, som under loppet af år 1891 handhaft stadens fattigvård, har utgjorts af följande invalde personer, nemligen: Ordförande, Sekreteraren vid Öfverstyrelsen för väg- och vattenbyggnaderna B. Sirén, ledamöterna t. f. Kyrkoherden F. L. Bengelsdorff, som jemväl var utsedd till vice ordförande, Senatskanslisten N. Estlander, Handlanden N. Kochtomow, Handlanden J. R. Lindfors, Slagtaremästaren J. E. Hacklin och Diakonissan vid Stadsmissionen, Fröken Cecilia Blomqvist samt suppleanterne Handlanden O. W. Laurent och Apotekaren A. Osberg.

De presterliga förrättningarna vid arbets- och fattiggården utöfvades af Gardespastorn K. A. Hyrkstedt. Inspektorsbefattningen vid sagda inrättning innehades af Ekonomiedirektören C. E. Degerholm och sekreteraretjensten vid fattigvårdsstyrelsen af Kamreraren G. A. Wendell. De för fattigvårdens utgifter erforderliga medel hafva, på grund af styrelsens requisition, lyftats å Drätselkontoret af sekreteraren, som deröfver vid hvarje månads utgång afgifvit redovisning, hvilken genast derå afsändts till Drätselkammaren.

Antalet fattiga som vårdats på kommunens bekostnad.

Antalet af dem, som genom fattigvårdsstyrelsens försorg blifvit vårdade under år 1891 har utgjorts af:

a) Intagna i arbets- och fattiggården 439 personer, deraf:	
högsta antalet på en gång	278
(emot 281 för år 1890)	
i medeltal	249
(emot 248 för år 1890)	
minsta antalet	220
(emot 215 för år 1890)	
b) Utackorderade inom staden	139
(emot 120 för år 1890)	
af dem:	
äldre personer	26
barn öfver 10 år	59
barn under 10 år	54

c) Utackorderade på landet	331
(emot 295 för år 1890)	
af dem:	
äldre personer	161
barn öfver 10 år	79
barn under 10 år	91
d) Understödda med ständiga månatliga bidrag hafva blifvit, dels	
hela familjer, dels enskilda medlemmar deraf, till antal	727
(emot 580 för år 1890)	
deraf: äldre personer	304
barn öfver 10 år	147
barn under 10 år	276
e) Pensionerade med räntorna å donerade kapital 64 personer.	
f) Tillfällig hjälp har utdelats åt 599 personer, (emot 475 för år 1890)	
uti 2,004 poster, deraf i medeltal per månad under Januari, Februari,	
Mars, Oktober, November och December 204 (emot 152 för år 1890) samt	
under April, Maj, Juni, Juli, Augusti och September månader 130 (emot	
100 för år 1890).	

Då antalet af dem, som åtnjutit fattigunderstöd eller hjälp, år 1890 uppgick till 1,972 personer och summan af här ofvan uppräknade understödstagare eller vårdade utgör 2,299, har antalet sålunda under året ökats med 327 personer.

Af ständiga understöd hafva under år 1891 indragits:

i följd af dödsfall	20
för uppnådde 15 år	12
af särskilda andra orsaker	78

och utgifvits:

till äldre personer	96
för barn	172

De i *fattiggården* under året intagna hafva utgjorts af ålderstigna, bräckliga och sinnessjuka personer, hvilka sistnämndas antal uppgick till 70, äfvensom af sådana barn, hvilka blifvit värlösa eller vanvårdade i dåliga hem och kvarhållits en tid, för att sedan kunna öfverlämnas till andras vård och eftersyn. Att de hos de flesta mer eller mindre brutna krafterna blifvit till afpassadt arbete använda, framgår af den härhos bilagda arbetsförteckningen och vill fattigvårdsstyrelsen blott antyda att inrättningens behof af skodon, kläder, vedhuggning, rummens renhållning, tvätt, diverse remontarbeten m. m. samt för öfrigt städning och renhåll-

I fattiggården
intagna perso-
ner.

ning af vägar och inrättningens tomtområde blifvit genom hjonen sjelfva ombesörjda.

Af förenämnda i fattiggården intagna sinnessvaga personer, 23 män, 46 qvinnor och 1 barn, hafva de, som erfordrat strängare bevakning, i mån af utrymme, vårdats i dårvårdsceller och utgjort inalles 33, deraf högsta antalet på en gång 33, i medeltal 31 och minsta antalet 30. Bland utackorderade fattige hafva förekommit 28 sinnessvaga personer, deraf 11 män, 16 qvinnor och 1 barn samt på fattigvårdens bekostnad i särskilda dårvårdsanstalter intagna 21 män och 33 qvinnor. Samtliga under året af fattigvården försörjda sinnessvaga personer utgjorde således 152, deraf 55 män, 95 qvinnor och 2 barn.

Kosthållningen
vid fattiggården
och arbetsin-
rättningen.

Kosthållningen vid arbets- och fattiggården samt arbetsinrättningen har fortfarande ombesörjts, under Inspektorns närmaste tillsyn, af en hushållerska med biträde af nödig tjänstepersonal och lemnat det resultat att kostnaden för hvarje dagportion eller en fullvuxen persons uppehälle för dagen utgjort, i fattiggården 30 penni och i arbetsinrättningen, der dubbelt större portion utdelats, 50 penni.

Fattigvårdens
inkomster och
utgifter.

Följande räkning utvisar fattigvårdens inkomster och utgifter för år 1891:

<i>Debet.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>
Behållning från år 1890:				
Förskott hos Inspektorn C. E. Degerholm	—	—	1,135	20
<i>Inkomster.</i>				
För försummade sammanträden	3	—		
Ersättning för fattigas underhåll	5,355	71		
D:o för förskjutna sjukvårds- och begrafningskostnader	157	—		
För arbeten, värkställda af fattighjonen	1,559	72		
För d:o, verkställda af i arbetsinrättningen intagna personer	8,390	79		
För försålda svinkreatur	340	—		
För d:o affall vid kosthållningen	42	—		
Lega för en maskinmangel	8	60		
Ersättning för ett förkommet gammalt sigill	1	50	15,858	28
Jordafkastning från fattiggårdens område	—	—	1,080	—
Lyftat å Drätselkontoret	—	—	202,356	10
Summa	—	—	220,429	58

Kredit.	<i>Smg.</i>	<i>ni.</i>	<i>Smg.</i>	<i>ni.</i>	<i>Smg.</i>	<i>ni.</i>
<i>Utgifter.</i>						
Fattigvårdsstyrelsen:						
Afföningar	5,300	—				
Arvode åt tillsyningsmännen	1,450	—				
För inspektionsresor	692	06				
„ städning	48	—	7,490	06		
Fattiggården:						
Afföningar	7,830	—				
Beklädnad för de fattiga	7,372	47				
Kost för dito:						
För inköpta förnödenheter 25,145: 20						
Jordprodukter från fattiggården . . . . . 1,080: —	26,225	20				
Läkemedel	3,606	05				
Inventarier	2,152	54				
Ved	2,219	23				
Hästfoder	606	45				
Remontarbeten	6,845	32	56,857	26		
Arbetsinrättningen:						
Afföningar	4,571	96				
Ved	545	87				
Kost	7,805	50				
Beklädnad	2,900	75				
Materialier	4,455	36				
Inventarier	472	74				
Remontarbeten	1,900	—				
Flitponningar	606	06	23,258	24		
Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen:						
Ständiga understöd	73,059	85				
Tillfälliga dito	10,314	75				
Understöd åt värnepligtiges hustrur	1,357	—				
Sjukvård	10,174	68				
Kostnad för sinnesrubbede personer, intagna i särskilda dårvårdsanstalter	18,227	90				
Läkemedel	6,087	57	119,221	75		
Diverse utgifter	—	—	7,380	—	214,207	31
Levererat till Drätselkontoret	—	—	—	—	6,222	27
Summa	—	—	—	—	220,429	58

Jemförelse mellan 1890 och 1891.

Följande tablå utvisar skillnaden emellan de särskilda utgiftstitlarne för åren 1890 och 1891.

	Utgifter				Under år 1891			
	år 1891		år 1890		Utgifterna			
					ökade	minskade		
Aflöningar	13,130	—	11,880	—	1,250	—	—	—
Städning	48	—	48	—	—	—	—	—
Tillsyningsmännens arvoden	1,450	—	1,300	—	150	—	—	—
Inspektionsresor	692	6	604	91	87	15	—	—
Ständiga understöd	73,059	85	64,053	12	9,006	73	—	—
Tillfälliga dito	10,314	75	8,404	76	1,909	99	—	—
Understöd åt värnepligtiges hustrur	1,357	—	660	—	697	—	—	—
Beklädnad	7,372	47	6,714	87	657	60	—	—
Kost	26,225	20	21,330	73	4,894	47	—	—
Sjukvård	10,174	68	4,973	30	5,201	38	—	—
Dårvård	18,227	90	13,500	92	4,726	98	—	—
Läkemedel	9,693	62	4,781	39	4,912	23	—	—
Inventarier	2,152	54	3,780	67	—	—	1,628	13
Ved	2,219	23	4,763	28	—	—	2,544	5
Häsfoder	606	45	942	30	—	—	335	85
Remontarbeten	6,845	32	7,020	94	—	—	175	62
Diverse	7,380	—	7,340	51	39	49	—	—
Arbetsinrättningen	23,258	24	22,694	66	563	58	—	—
Summa	214,207	31	184,794	36	34,096	60	4,683	65

Jemförelse mellan budgeten och de faktiska utgifterna.

Tablå, utvisande skillnaden emellan budgeten och utgifterna för år 1891.

	Enligt bud- geten		Utgifterna		Ökade		Minskade	
Aflöningar	13,800	—	13,178	—	—	—	622	—
Tillsyningsmännen	1,500	—	1,450	—	—	—	50	—
Inspektionsresekostnader	800	—	692	6	—	—	107	94
Ständiga understöd	65,000	—	73,059	85	8,059	85	—	—
Tillfälliga dito	8,000	—	10,314	75	2,314	75	—	—
Beklädnad	6,500	—	7,372	47	872	47	—	—
Kost	24,000	—	26,225	20	2,225	20	—	—
Sjukvård	6,000	—	10,174	68	4,174	68	—	—
Dårvård	15,500	—	18,227	90	2,727	90	—	—
Läkemedel	5,500	—	9,693	62	4,193	62	—	—
Inventarier	2,500	—	2,152	54	—	—	347	46
Ved	5,500	—	2,219	23	—	—	3,280	77
Häsfoder	900	—	606	45	—	—	293	55
Remontarbeten	2,700	—	6,845	32	4,145	32	—	—
Diverse	6,500	—	7,380	—	880	—	—	—
Värnepligtiges hustrur	1,060	—	1,357	—	297	—	—	—
Arbetsinrättningen	23,440	—	23,258	24	—	—	181	76
Summa	189,200	—	214,207	31	29,890	79	4,883	48

Då utgifterna uppgått till	214,207: 31
och summan af anslagen utgör	189,200: —
så har uppstått en skilnad af	25,007: 31
Som likväl de af Fattigvårdsstyrelsen uppburna in-	
komsterna utgjorde	15,858: 28
emot uti inkomstförslaget beräknade	8,200: —
	eller derutöfver 7,658: 28
så bör från förestående skilnad afdragas förenämnda belopp	
med	7,658: 28
hvarrefter differensen emellan utgifterna och budgeten för år	
1891 egentligen utgör	17,349: 03

Då fattigvårdens uppgift är, att nödortfeligen understödja de af kommunens fattiga medlemmar, hvilka af ålder, sjuklighet eller andra orsaker icke kunna försörja sig sjelfve och sakna anförvandter, som kunde hjälpa dem, har icke kunnat undvikas att antalet understödstagare och i fattiggården intagna hjon betydligt ökats under året, hvilket förorsakats af den fattiga befolkningens tillväxt genom årligen i allt större skala skedda inflyttningar till staden. Att fattigvårdens utgifter under sådana förhållanden icke kunnat på förhand noggrant beräknas för det följande året, är naturligt, hvaraf följden blifvit att 1891 års anslag för ständiga och tillfälliga understöd, beklädnad, kost, läkemedel, sjuk- och därvård nödgats öfverskridas med de i nästföregående tablå upptagna belopp, hvarvid dock som en hufvudsaklig orsak bör framhållas att ofvanangifna utgiftsposter för sjukvård, medicin och därvård omfatta såväl 1890 som 1891 års utgifter, emedan fattigvården blifvit uppmärksammas att såvidt möjligt i redovisningen för det löpande året upptaga samtliga till det samma hörande utgifter, för att visa årets verkliga omkostnader.

I <i>arbetsinrättningen</i> voro intagna inalles 179 män, deraf:	
högsta antalet på en gång	74 män
i medeltal	49 „
minsta antalet	24 „

I arbetsinrättningen intagna personer.

De intagna personernas ålder utgjorde:

från 15 till 20 år	17 „
„ 20 „ 30 „	39 „
„ 30 „ 40 „	42 „
„ 40 „ 50 „	32 „
„ 50 „ 60 „	30 „

från 60 till 70 år	17 män.
„ 70 „ 80 „	2 „

Af dem voro afstraffade:

för rån	1 „
„ snatteri	11 „
„ bedrägeri	1 „
„ misshandel å person	5 „
„ 1:sta resan stöld	12 „
„ 2:dra „ „	10 „
„ 3:dje „ „	7 „
från lifstidsfängelse frigifna	3 „

Pliktfälda för fylleri:

1:sta resan	22 „
2:dra „	4 „
3:dje „	1 „
4:de „	2 „
5:te „	1 „
för olaga bränvinsförsäljning	6 „

Enligt medföljande tablåer hafva dessa personer under vistelsen i inrättningen verkställt särskilda arbeten, för hvilka influtit i kontant 8,616: 95 och dessutom till fattiggården och arbetsinrättningen utförda arbeten, värderade till 3,003: 73
Summa 11,620: 68

Utdelning af
till fattiggården
donerade räntor.

I afseende å utdelning af räntorna å särskilda till fattiggården donerade och af Drätselkammaren förvaltade kapital, har lyftats:

I Februari 1891	1,626: 14
„ Maj „	547: 34
„ December „	909: 46
	<u>Summa 3,082: 94</u>

Utdelat åt särskilda personer:

I Februari 1891	Räntan å Alexandras understöd	200: —	
	D:o å Gripenbergiska fonden	574: 05	
	D:o å C. G. Hanells fond	221: 14	
	D:o å Elgska fonden	<u>630: 95</u>	1,626: 14
„ Maj	„ D:o å Karl Sierckens donationsfond . .	171: 55	
	D:o å C. G. Brobergs m. fl:s fonder . .	<u>375: 79</u>	547: 34

I December 1891 Räntan å Elsa Maria Lampas fond . . .	503: 60	
D:o å A. F. Siercks fond	354: 56	
D:o å Lisette Gardbergs d:o	51: 30	909: 46
		<u>Summa 3,082: 94</u>

Öfver Fröken Maria Kristina Bergmans och Bokhållarenskan Helena Kristina Åkermans testamentsfonder, hvilka förvaltas af Fattigvårdsstyrelsen, hafva räkningar för sistlidet år afgifvits till Drätselkammaren, likasom äfven öfver de medel som lyftats för asylen i Lojo för vanartade barn från Helsingfors, i hvilken asyl 12 gossar från denna stad, deraf 3 dock vid vårterminens början afgått, under läsåret varit intagna och åtnjutit undervisning af vid asylen anställda lärarinnan, Fröken Irene Snellman, hvarjemte Kommunalrådet C. Heitman, likasom förut, benäget haft tillsyn öfver deras disciplin och vård. Öfver denna asyl har särskild årsberättelse afgifvits och närslutes härjemte. I asylen i Mörskom socken har med understöd från fattigvården varit intagna 31 gossar.

Följande af Inspektorn å arbets- och fattiggården Degerholm aflemnade handlingar bifogas härhos, nemligen:

- 1:o. Förteckning öfver de under år 1891 verkställda arbeten af i fattiggården intagna personer;
- 2:o. Förteckning öfver anskaffade förnödenheter för kosthållningen;
- 3:o. Uppgift öfver i fattiggården under år 1891 intagna fattighjon;
- 4:o. Tablå, utvisande huru personantalet vexlat under året inom inrättningen;
- 5:o. Tablå öfver de vid arbetsinrättningen år 1891 per kontant utförda arbeten;
- 6:o. Tablå öfver värdet af de å arbetsinrättningen utförda arbeten till fattiggården och sjelfva inrättningen;
- 7:o. Sammandrag af de vid arbetsinrättningen förda dagsverkslistor;
- 8:o. Uppgift öfver vid arbetsinrättningen den 31 December 1891 befintliga materialier; samt
- 9:o. Förteckning öfver förändringar i kroppsvigten hos manskapet vid arbetsinrättningen år 1891.“

Ofvan nämnda af inspektören Degerholm afgifna berättelse öfver ^{Utförda arbeten.} de vid fattig- och arbetsgården verkställda arbeten är af följande lydelse:

„Förutom de särskilda arbeten för hvilka till fattigvården kontant af mig inlemnats 1.559 mark 72 penni, hafva, oberäknadt att inrättningens äldre linne- och gångkläder blifvit erforderligen underhållne, följande arbeten för inrättningens behof blifvit verkställda:

Spånad: 10½ L $\mathcal{L}$ garn.

Väfnad: 289 alnar trasmattor.

Sömnad: 52 lakan, 65 skjortor, 151 linnen, 60 barnskjortor, 44 madrasser, 118 dynöfvertåg, större, 24 dito mindre, 6 handdukar, 6 mangeldukar, 64 klädningar, 21 underkjolar, 41 koftor, 20 förkläden.

Skrädderi-arbeten: 229 rockar, 244 benkläder, 92 västar, 21 mössor. En mängd lappningar.

Strumpstickning: 114 par ullstrumpor, 117 par linne- dito, 22 par vantar. En mängd skarfvade och lappade.

Skomakeri-arbeten: 18 par stöflar, 101 par läder kängor, 147 par träskor, 14 par förskodda stöflar, 4 par liderskor, 260 par diverse lappningar & halfsulningar m. m.

Snickare- & timmermansarbeten: 200 likkistor, omkring 1,000 par träskobottnar, 1 större stakott. En mängd förefallande smärre reparationer.

Målararbeten: 2:ne vattentunnor målade, 6 trädgårdssoffor, 4 dito bänkar, 100 namntaflor, 170 likkistor.

Jordarbeten: Plöjning till största delen af inrättningens öppna jordområde. Alla förefallande arbeten vid dikning, plöjning och skötsel af skördade:

300 L $\ddot{A}$ hö, 2,000 kålhufvuden, 25 tr morötter, 30 tr kålrötter, 50 tr potäter.

Graföppning för 178 aflidna fattiga äfvensom deras transport med likvagn till begrafningsplatsen.“

IV. Inqvarteringsnämnden.

Inqvarteringsnämndens till Drätselkammaren afgifna årsberättelse för 1891 är af följande lydelse:

Nämndens ledamöter och tjänstemän.

„I enlighet med föreskrifter i § 8 af det för Inqvarteringsnämnder fastställda reglemente af den 25 Januari 1878 får Nämnden härmed ära afgifva en kort redogörelse om Nämndens verksamhet under förlide år 1891.

Vid den 16 December 1890 anstaldt val hafva Stadsfullmäktige til ledamot i Nämnden för 1891 samt de två följande åren utsett Öfverste löjtnanten G. E. M. af Enehjelm samt till ordförande för 1891 Öfverste F. Mansner, äfvensom till suppleanter under samma tid Handlanden N Pletschikoff och Körsnären Anton Lundqvist, hvarhos från föregående år qvarstod som ledamot i Inqvarteringsnämnden Kollegiassessorn E. A. Kjöllersfeldt. Sekreterare- och kamreraregöromålen hafva fortfarande bestridts af Vicehäradshöfdingen B. Sirén, kvartermästarebefattningen a Universitetsnotarien E. af Forselles samt translatörsgöromålen af Generalmajoren A. Tavaststjärna.

Antalet ärenden m. m.

Under år 1891 hafva till Nämnden inkommit 300 skrivelser och remisser från Kommendanten, 3 från Stadsfullmäktige, 4 från Magistrate och 1 från Drätselkammaren, eller sålunda inalles 308 skrivelser. För handläggning af dessa och öfriga å Nämnden ankommande åtgärder ha

Nämnden sammanträd 12 gånger, vid hvilka sammankomster antalet §§ uppgått till inalles 320 eller i medeltal 27 ärenden på hvarje sammanträde.

De utgångna expeditionerna, förutom requisitioner och anordningar, uppgingo under året till 123.

Då Nämndens räkenskaper och utgiftsstat är beräknad och avslutad för kalenderåret, har Nämnden, ehuruval de för natura-inqvarteringen behöfliga kvarteren äro upphyrda för hyresåret, fördelat lokalerna och kostnaden för desamma på hela året 1891, eller tiden från den 1 Januari till den 1 Juni samt från nämnda dag till årets utgång. Och utvisar nedanstående tablå och beräkning ej mindre antalet personer och militära inrättningar, som åtnjutit natura-inqvartering, än för dem upphyrda rum. Hyresmedlen i stället för natura-qvarter deremot utanordnas vid utgången af hvarje månad, i grund af Kommendantens afgifna förteckningar. För större åskådlighet äro dessa utgifter sammanställda i följande tabellariska form:

A. *Hyresmedel.* Inqvarteringsnämnden har åt nedanstående antal militärpersoner och militära inrättningar vid den i Helsingfors förlagda ryska militär under år 1891 utanordnat hyresmedel enligt fastställd tariff till följande belopp:

Utanordnade
hyresmedel.

	A n t a l								Fmg.	7 ² .
	Generaler		Stabs- och Öfverofficerare samt deras vederlikar		Underbefäl och manskap		Militärrättningar och kanaler			
	gifta	ogifta	gifta	ogifta	gift	ogift				
För Januari månad	7	—	73	70	49	64	10	19,179	12	
” Februari ”	7	—	71	71	47	63	10	19,040	50	
” Mars ”	7	—	71	70	48	59	10	18,931	30	
” April ”	7	—	72	68	52	58	10	19,491	88	
” Maj ”	7	—	71	68	52	57	10	18,868	94	
” Juni ”	5	1	75	78	52	48	10	19,167	85	
” Juli ”	5	1	80	75	49	46	10	19,768	97	
” Augusti ”	6	1	83	69	50	50	10	20,160	80	
” September ”	6	1	75	74	48	49	10	19,133	25	
” Oktober ”	5	1	76	77	46	49	10	18,860	99	
” November ”	5	1	77	67	46	55	10	19,064	33	
” December ”	5	5	79	76	45	52	10	19,479	18	
	Summa							231,147	11	

Af de utbetalta hyresmedlen har vederbörande befäl till Inqvarteringsnämnden återburit för mycket utrequirerade belopp för särskilda offi-

cerare m. fl. med inalles Fmk 864:03, hvilka medel blifvit till Drätselkontoret inlevererade medelst skilda reversal.

Anmärkning. Möjligen hafva några poster direkte från trupperna återburits till Drätselkontoret, ehuru Nämnden derom icke blifvit under rättad.

De för år 1891 utbetalta hyresmedlen torde alltså rätteligen utgöra endast Fmk 230,283:08.

Qvarter i stället för hyresmedel.

B. *Qvarter i stället för hyresmedel.* Inqvarteringsnämnden har åt följande antal militärpersoner och militära inrättningar vid den i Helsingfors förlagda ryska militär under 1891 anvisat qvarter enligt gällande inqvarteringsreglemente:

	Öfverbefäl		Underbefäl och manskap		Militära inrättningar, kanslier m. m.	Bonings- och emblestrum	Rum för befäring och kök
	gift	ogift	gift	ogift			
Under tiden den 1 Januari—1 Juni 1891	2	—	3	24	2	30	8
Under tiden den 1 Juni till och med den 31 December 1891	3	—	3	36	2	36	7

Dessutom har Inqvarteringsnämnden under året 1891 anvisat bostad åt följande antal i tillfälliga tjensteuppdrag till Helsingfors för kortare tid kommenderade militärpersoner:

	Generaler.	Stabs- och öfverofficerare samt deras vederlikar.
I den för ändamålet aftalade lokal i Societetshushotellet	2	11

Kostnaden för natura-inqvartering.

Kostnaden för natura-inqvarteringen utgjorde för år 1891:

I hyror för lokaler	<i>Fmk.</i> 10,165:—
D:o d:o d:o för tillfällig inqvartering	„ 338:—
För björkved till eldning af boningsrum m. fl.	„ 944:66
„ barrved till matkokning och brödbakning	„ 348:—
„ ljus.	„ 141:66
„ halm till bäddar åt underbefäl och manskap	„ 155:32
Summa <i>Fmk.</i>	12,092:64

Då ifrån ofvannämnda årskostnad för natura-inqvarteringen Fmk 12,092:64, afdrages den staden af Ryska Riksskattkammaren författningsenligt tillkommande ersättning, öfver hvilken Nämnden, enligt för året gällande tariffer, till Drätselkammaren afgifvit behöriga requisitioner med Fmk 12,232:19, hvarifrån dock bör afgå 540 mark, utgörande ersättning

för judiska synagogans lokal under senare halfåret 1890, ehuru först under 1891 utreqvirerad, hvadan alltså ersättningsbeloppet för år 1891 rätteligen utgör endast Fmk 11,692: 19, uppstår en förlust för kommunen af Fmk 400: 45 på de för underbefäl och manskap upphyrda lokaler, emedan sådana för det i hyrestariffen fastställda priset icke kunnat anskaffas samt äfven några lokaler under året tidtals varit upptagna af ett mindre antal manskap, än vid upphyrandet beräknats, och ett reservrum för sådana personer dessutom alltid måste hållas i beredskap.

C. <i>Diverse kostnader.</i> Arvode för Inqvarteringsnämndens tjänstemän och vaktmästare för år 1891	Fmk 7,200: —	Diverse kost- nader.
Kansliexpenser och under året inköpta inventarier för Nämnden	„ 600: —	
	<u>Summa Fmk 7,800: —</u>	

Sammandrag af kostnaderna för ryska militärens inqvartering i Helsingfors under år 1891. Sammandrag af
kostnaderna.

A. Utbetalta hyresmedel	Fmk 230,283: 08
B. Kostnaden för anvisade qvarter i stället för hyresmedel „	12,092: 64
C. Diverse kostnader	„ 7,800: —
	<u>Summa Fmk 250,175: 72</u>

Derifrån afgår:

Ryska riksskattkammarens ersättning:

för utbetalta hyresmedel	Fmk 230,283: 08
„ anvisade qvarter i stället för hyresmedel „	11,692: 19
	<u>241,975: 27</u>
Den kostnad som kommunen fått vidkännas för hela in- qvarteringen under år 1891 utgör alltså	Fmk 8,200: 45.“

V. Förmyndarenämnden.

Förmyndarenämndens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse för året är af följande lydelse:

„Till fullgörande af den Förmyndarenämnden åliggande skyldighet att till Herrar Stadsfullmäktige afgifva berättelse om sin verksamhet under sistlidna år 1891 får Nämnden härhos anmäla;

- Nämndens ledamöter och arbetsfördelning. 1:o) att de å Förmyndarenämnden ankommande göromål varit emellan Nämndens ledamöter fördelade på enahanda sätt som under föregående år;
- Antalet förmyndare. 2:o) att nämndens förteckningar för ifrågavarande år upptagit 149 tillförordnade förmyndare, 17 kuratorer och 130 s. k. naturliga förmyndare;
- Antalet sterbhus med omyndiga barn. 3:o) att de under året från pastorsembetena i stadens svensk-finska och tyska församlingar ankomna förteckningar öfver personer, som afidit under 1890 års senare och 1891 års förra hälft samt efterlemnade minderåriga barn, upptaga 83 sådana personer; och hafva af sterbhusen efter dem 21 af Nämnden ansetts ega den förmögenhet, att redovisning öfver de omyndigas tillgångar borde afgifvas;
- Förmyndareförordnande. 4:o) att Nämnden utverkat eller blifvit hörd öfver tillförordnade af förmyndare i 24 och kuratorer i 15 fall samt öfver 6 myndiga personers ställande under förmyndareinseende och 1 under dylikt inseende stäld persons befriande derifrån äfvensom blifvit hörd eller afgifvit yttrande i 15 särskilda frågor rörande försäljning och 24 frågor beträffande in-teckning af omyndigs fastighet;
- Förmyndares redovisningsskyldighet. 5:o) att af tillförordnade förmyndare 38, af kuratorer 5 och af naturliga förmyndare 52 icke, ehuru genom kungörelse i stadens tidningar derom erinrade, inom April månads utgång upptett bevis öfver fullgjord redovisningsskyldighet för år 1890, hvarföre de försumlige blifvit härom särskildt erinrade. Derefter hafva de flesta fullgjort sin berörda skyldighet eller af Nämnden utverkat sig anstånd dermed, så att endast 2 kuratorer samt 5 tillförordnade och 2 naturliga förmyndare lemnat påminnel-sen helt och hållet obeaktad. Då till följd deraf stemming om de försumliges lagliga förpligtande att omförmälda åliggande fullgöra blifvit uttagen, hafva de efter dem ågången stemming rätt för sig gjort, så att stemmingstalan fullföljts endast emot en kurator och en tillförordnad förmyndare.“

VI. Helsovårdsnämnden.

Den af Helsovårdsnämnden afgifva årsberättelsen för 1891 är särskildt till tryck befordrad, hvarför derur här endast intagits de statistiska uppgifter, som ingå i efterföljande tabellbilagor.

VII. Folkskoledirektionen.

Den af Folkskoleinspektorn afgifne årsberättelsen för läsåret 1890—1891 angående folkskoleväsendet i Helsingfors är, med undantag af tabellbilagorna, hvilka meddelas längre fram, af följande lydelse:

„1. Läsårets längd samt skoldagarnas och lärotimmarnas antal.

	Höstterminens				Vårterminens				Antal läs- timmar i ve- kan	Antal läs- timmar i ve- kan	
	början		slut		början		slut				
	månad	dag	månad	dag	månad	dag	månad	dag			
I den egentliga folk- skolan	Sept.	1	Dec.	18	Febr.	2	Maj	30	32	178	{30 à 32 ¹⁾ 24 ²⁾ }
I skolan för försum- made barn	Sept.	1	Dec.	18	Febr.	2	Maj	30	32	178	18 à 24
I fortsättningsskolan .	Okt.	2	Dec.	19	Febr.	2	Juni	1	28	153	22 à 23

2. *Folkskolornas antal och art samt förändringar deri.* Staden hade under läsåret 5 högre, 47 lägre och 3 förberedande folkskolor. De högre skolorna voro fördelade i 71 klasser, af hvilka 12 tillhörde skolornas fjerde eller högsta årsafdelningar, 16 deras tredje, 21 deras andra och 22 deras första årsafdelningar. Å 39 klasser undervisades på svenska och å 31 klasser på finska; en klass hade både svensk och finsk undervisning. Af de lägre skolorna voro 24 finska och 22 svenska, 1 hade både svenska och finska elever. I de förberedande skolorna undervisades s. k. försummade barn, olämpliga för såväl de högre som de lägre folkskolornas kurser. Nya för året voro: 5 klasser af de högre skolorna, tre finska och två svenska, samt 6 lägre folkskolor, fyra finska och två svenska.

Folkskolornas
antal.

För de tillväxande skolorna hade kommunen låtit å villaområdet Berghäll uppföra ett nytt, 8 skolsalar och nödiga tamburer samt vaktmästarebostad inrymmande skolhus, hvilket med läsårets början uppläts till skolornas begagnande.

3. *Förändringar inom lärarepersonalen.* Tjänstlediga voro: lärarinnan vid lägre svensk skola *Johanna Alwina Rosberg*, född Vitting (under hela året, för sjuklighet) med *Rosa Sagulin* (seminarist) till vikarie; lärarinnan vid lägre svensk skola *Sofie Lithenius* (största delen af höst-

Förändringar
inom lärare-
personalen.

¹⁾ I de högre folkskolorna. — ²⁾ I de lägre folkskolorna.

terminen, för sjuklighet) med *Jenny Oller* (seminarist) till vikarie; läraren vid högre svensk gosskola *Gustaf Sundholm* (största delen af höstterminen, för sjuklighet) med magistern *Isak Smeds* och folkskolläraren *Mårten Thors* till vikarier; lärarinnan vid lägre finsk skola *Emilia Homén* (större delen af höstterminen, för sjuklighet) med *Aina Grönroos* (seminarist) till vikarie; lärarinnan vid högre finsk flickskola *Aina Andersson* (hela vårterminen, för sjuklighet) med *Eva Ingman* (seminarist) till vikarie; läraren vid högre finsk gosskola *Viktor Dahlström* (halfannan månad, för sjuklighet) med studenten *Henrik Appelberg* till vikarie; lärarinnan vid lägre finsk skola *Hilda Josefina Auer*, född Pitkänen (halfannan månad, för sjukdom) med folkskollärarinnan *Ida Salo* till vikarie; lärarinnorna vid högre svenska flickskolor *Anna Molander* och *Maria Stenberg* (en half månad, för sjuklighet), hvardera med seminaristen *Maria Petroff* till vikarie; läraren vid högre svensk gosskola *Adolf Nordman* (en half månad, för sjuklighet) med stud. *Henrik Appelberg* till vikarie; läraren vid högre finsk gosskola *Selim Gustaf Dahlström* (fyra månader, för enskilda angelägenheter) med stud. *Valdemar Müller* till vikarie; läraren vid högre svensk gosskola *Karl Hagfors* (halfannan månad, för enskilda angelägenheter) med stud. *Henrik Appelberg* till vikarie; läraren vid högre svensk gosskola *Petter Solstrand* (en månad, för enskilda angelägenheter) med stud. *Henrik Appelberg* som vikarie; lärarinna vid högre svensk flickskola *Rosa Natalia Vallén* (en månad, för enskilda angelägenheter) med *Anna Vallén*, som genomgått fruntimmersskola, till vikarie; lärarinnan vid lägre svensk skola *Alexandra Trygg* (en half månad, för enskilda angelägenheter) med seminaristen *Elin Soldán* till vikarie; lärarinnan vid förberedande finska skolan *Georgine Jack* (en månad, för enskilda angelägenheter) med seminaristen *Maria Petroff* och f. d. folkskollärarinnan *Hanna Nordman*, född Söderman, till vikare.

Nya tjänster förestodos under ansökningstiden och kortare vikariat bestredos af: seminaristen *Emilia Gumberg* (3½ månader vid högre svensk flickskola), seminaristen *Vilhelmina Nikander* (3 månader vid högre finsk flickskola), seminaristen *Johanna Ingberg* (3 månader vid högre svensk flickskola), seminaristen *Elin Soldán* (3 månader vid lägre svensk skola), *Ida Tanner*, som genomgått fruntimmersskola (3 månader vid lägre finsk skola), seminaristen *Anna Törnkvist* (3 månader vid lägre finsk skola), *Ingeborg Vallin*, som genomgått fruntimmersskola (3 månader vid högre finsk flickskola), seminaristen *Viktor Allardt* (3 månader vid högre svensk gosskola), studenten *Axel Johansson* (2½ månader vid högre finsk goss-

skola), sångläraren *John Bergholm* (2 $\frac{1}{2}$ månader vid högre svenska och finska skolor), *Maria Tavaststjerna*, som genomgått fruntimmersskola (1 $\frac{2}{3}$ månad vid högre och lägre skolor), seminaristen *Maria Petroff* (1 månad vid högre svensk flickskola), studenten *Karl Lehtonen* (1 månad vid högre finsk gosskola) och seminaristen *Alma Markelin* (1 $\frac{1}{2}$ månad vid högre svensk flickskola).

Under hela läsåret sköttes en ny afdelning vid högre finska gosskolan af ordinarie läraren vid högre svenska gosskolan *Oskar Rosenqvist* och dennes egen tjänst förestods af seminaristen *Alfred Sundkvist*. — Såsom t. f. biträdande lärare i slöjd var under läsåret seminaristen *August Lukander* vid de högre gosskolorna anställd.

Vid Folkskoledirektionens sammanträde den 6 December 1890 antogs till biträdande lärare och lärarinnor vid stadens folkskolor förenämnda: *Viktor Allardt* (vid högre svensk skola) och *Axel Johansson* (vid högre finsk), *Johanna Ingeborg Vallin* (vid högre finsk) och *Johanna Ingberg* (vid högre svensk) samt till extra ordinarie lärarinnor vid lägre finska skolor seminaristerna *Olga Natalia Gejtel*, *Hertta Helmi Corander*, *Anna Olivia Törnkvist* och *Ernestina Josefina Vilhelmina Nikander* jämte *Ida Alexandra Tanner*, som genomgått fruntimmersskola, och till samma slags befattning vid lägre svenska skolor seminaristerna *Leontine Irene Frelander*, *Emilia Karolina Rosengren* och *Anna Lovisa Valkonen*. De tre sistnämnda sökte och erhöilo rätt att först med September 1891 tillträda de tjänster, för hvilka de antagits. Dessa tjänster sköttes derfor under vårterminen 1891 af seminaristen *Sigrid Heurthén* samt från fruntimmersskola utdimitterade *Hildur Lindeqvist* och *Vilhelmina Lindroos*. — På gjord ansökan transporterades från vårterminens början till biträdande lärarinnebefattning vid högre skolor lärarinnorna vid lägre finska skolor *Mathilda Karolina Lahti*, född Lindqvist, och *Elin Sofia Festén* samt lärarinnan vid lägre svensk skola *Fanny Helena Tavaststjerna*.

Den 1 November 1890 utträdde ur skolornas tjänst läraren i sång vid de högre gosskolorna *Lorentz Nikolaj Achté* för att mera odeladt kunna egna sig åt andra befattningar, som han innehade.

Med döden afgick i början af Januari 1891 lärarinnan vid förberedande svenska folkskolan för flickor *Ulrika Karolina Runeberg*, som från vexelundervisningsskolorna i staden öfvergått till folkskolan, när denna inrättades, och vid densamma kvarstått till sin nu timade död. Hennes lärarinnebefattning öfverlemnades åt *Olga Antoinette Törnström*, som under flere år varit hennes biträde i tjänsten.

Elevernas upp-
förande och
helsoillstånd.

4. *Elevernas uppförande och helsoillstånd.* Sällan har under året kroppsstraff, och då blott för oböjligt trots, användts. Fem elever, fyra gossar och en flicka, ha för vanart förvisats från skolorna.

Under slutet af höstterminen och början af vårterminen herskade bland skolungdomen stor sjuklighet, förorsakad af en mässlingsepidemi. På Sundhetsnämndens tillstyrkan uppsköts därför vårterminens påbörjande till den 2 Februari, hvarigenom — då skolorna det oaktadt tillätos sluta sin verksamhet för året den 30 Maj — läsningen räckte endast 32 af föreskrifna 36 veckor. Kurserna blefvo fördenskull, och då i folkskolorna mindre än i andra skolor framåtskridandet låter sig forceras, på långt när icke medhunnas, en olägenhet, som kommer att värka hindrande på undervisningen en lång tid framåt.

Gåfvor och
premier.

5. *Gåfvor och premier.* Till julen skänkte fru kommerserådinna A. Sinebrychoff, såsom hon under en lång följd af år gjort, flere hundra klädes- och skoplagg till utdelning åt de fattigaste bland folkskolornas elever. — Från Demidoffska hemgiftsfonden utlofvades belöningar å 500 mark åt fyra från de högre flickskolorna utdimitterade elever; från skolornas öfriga belöningsfonder utanordnades 2,130 mark till insättningar i olika belopp uti stadens sparbank för gossar och flickor, som utdimitterats från de högre folkskolorna, och till insättning i Kapital- och lif försäkringsanstalten härstädes för 120 elever, å 30 mark för enhvar, an slog Helsingfors Utskänkningsaktiebolag 3,600 mark.

Folkskoledirek-
tionen.

6. *Folkskoledirektionen.* Med läsåret afgingo ur direktionen medicinedoktorn K. E. Holm och öfverläraren E. J. Mellberg. I deras ställe invaldes af Stadsfullmäktige universitetsprofessorerne F. Gustafsson och K. R. Vahlfors. Sedan i dagarna ledamoten handlanden E. Rudolph med döden afgått, utgöres folkskoledirektionen för närvarande af bemälda professorer samt arkitekten T. Höijer, magistern E. Lagerblad, härads höfdingen B. Sirén, slaktaremästaren C. F. Vikström, folkskolläraren O Dannholm och undertecknad, skolornas inspektör (V. Öhberg).

Fortsättnings-
skola för flickor.

Den fortsättningsskola för flickor, hvilken sedan höstterminen 188: upprätthållits af lärarinnor vid stadens folkskolor och under flere år åtnjutit ett mindre understöd af kommunen, erhöi under sistlidet år en utvidgad verksamhet, i det med den teoretiska undervisningen förenade öfning i matlagning och andra hushållsgörömmål. Eleverna fingo lära sig å torget uppköpa dugliga varor, tillreda den mat, deras föreståndarinna och handarbetslärarinna samt de sjelfva dagligen spisade, och förrätt öfriga i ett enklare hushåll förekommande sysslor, såsom klädtvätt, bak

ning, skurning, städning, dukning och uppässning. Under läsåret lärde sig samtliga elever tillreda 40 enkla maträtter, baka råg- och hvetebröd samt koka såpa och tvål. För hvar elev kostade i medeltal matportionen omkring 20 p.ni. Kostnaderna för den praktiska undervisningen vid fortsättningsskolan bestredos genom anslag af stadens Utskänkingsaktiebolag.“

VIII. Brandkommissionen.

Brandkommissionens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse öfver brandverkets i Helsingfors tillstånd och förvaltning under år 1891 är med uteslutning af tabellerna, hvilka i hufvudsak återgifvas bland bilagorna, af följande lydelse:

„Brandkåren har under året allarmerats 69 gånger, nemligen 42 gånger med anledning af eldsvådor eller tillbud till dylika, 11 gånger för soteldar, 5 gånger för brandrök, 5 gånger till följd af fel i brandtelegrafen, 4 gånger af okynne och 2 gånger af missförstånd.

Antalet allarmringar och verkliga eldsvådor.

Af nämnda 42 eldsvådor eller tillbud till dylika hafva 34 förekommit inom stadens brandområde och 8 utom detsamma, 24 inträffat på dagen, räknad från kl. 9 f. m. till kl. 9 e. m., och 18 nattetid samt 23 uppstått i trähus, 18 i stenhus och 1 i skog (Djurgården).

Eldens löskomst har i 25 fall tillkännagifvits med brandklocka, i 7 med telefon och i 6 fall genom muntliga bud; i 4 fall (alla utom brandområdet) har brandtornsutkiksposten först observerat elden.

Orsaken till eldens löskomst har i 6 fall varit brasas lemmande utan tillsyn, i 4 ovarsamhet vid handterande af brinnande ljus, i 3 petroleum-lampa, som exploderat, i 3 vårdslöshet vid tobaksrökning, i 3 bristfällig rökledning (plåtrör), i 2 golfvase inmurad i rörledning, i 2 barn, som lekt med tändstickor, i 1 eldblandad aska i olämpligt förvaringskärl, i 1 bristfällig kalorifär, i 1 bristfällig elektrisk ljusledning och i 1 fall ovarsamhet vid desinfektion med brinnande svafvel. I 15 fall har orsaken till eldens utbrott icke blifvit utredd.

Förutom dessa eldsvådor hafva 14 eldtillbud inträffat, vid hvilka brandkårens biträde icke påkallats.

Nedanstående tabell utvisar eldsvådornas fördelning på månader, veckodagar och stadelar:

Månader.	Veckodagar.	Stadsdelar.
Januari 3	Söndag 4	I Stadsdelen . . . 7
Februari 1	Måndag 11	II „ . . . 4
Mars 6	Tisdag 7	III „ . . . 6
April 4	Onsdag 2	IV „ . . . 7
Maj 5	Torsdag 4	V „ . . . 4
Juni . . . . . —	Fredag 10	VI „ . . . 2
Juli 3	Lördag 4	VII „ . . . 1
Augusti 3		VIII „ . . . —
September 2		IX „ . . . 1
Oktober 2		Berghäll 2
November 6		Utom brandområdet 8
December 7		

Värdet eller försäkringsbeloppet af skadad egendom.

Värdet eller försäkringsbeloppet för den egendom inom brandområdet, som till större eller mindre del skadats af elden, utgjorde:

för fast egendom . . . . . *Tmf.* 1,094,795: —
 „ lösegendom . . . . . „ 506,600: — 1,601,395: —

Skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp åter steg till:
 för fast egendom . . . . . *Tmf.* 25,949: 80
 „ lösegendom . . . . . „ 31,906: 05 57,855: 85
 således 3,91 % af egendomsvärdet.

Värdet eller försäkringsbeloppet för den utom brandområdet genom eldsvådor skadade egendomen uppgick till:

för fast egendom . . . . . *Tmf.* 58,000: —
 „ lösegendom . . . . . „ 19,025: — 77,025: —

medan skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp utgjorde:
 för fast egendom . . . . . *Tmf.* 28,315: —
 „ lösegendom . . . . . „ 9,648: — 37,963: —
 således 49,29 % af egendomsvärdet.

Af brandskadeersättningarna hafva utländska försäkringsbolag utbetalt *Tmf.* 48,888: 62 och inhemska försäkringsbolag *Tmf.* 42,030: 23.

Beloppet af den genom elden förstörda oförsäkrade egendomen uppgick till *Tmf.* 4,900. — För öfrigt hänvisas till de tabellariska sammandrag, hvilka äro vidfogade denna berättelse.

Brandtelegrafen har lika litet under detta som de tvenne senast föregående åren fungerat tillfredsställande. Genom det för hvarje år tilltagande antalet telefonledningar och elektriska ljusledningar samt nybyggnaders uppförande göras brandtelegrafens i luften dragna blanka ledningar allt osäkrare. Lyckligtvis har det dock ej heller detta år händt, att någon vid eldsvåda med brandklocka gifven allarmsignal uteblifvit.

Brandtelegra-
fen.

Olägenheten af trånga logement och redskapslokaler hafva upphört i och med det kåren inflyttat i det nya brandverkshuset, och förefinnes det numera ingen svårighet att ordentligen sysselsätta brandmanskapet under höst- och vintermånaderna. Exercis- och gymnastiköfningar hafva äfven regelbundet försiggått hvarje söckendag med undantag af lördagen, som varit anslagen till skurning och rengörning af logement och redskapslokaler samt badstugugång för manskapet.

Nya brandverks-
huset.

Efter det norra brandstationen blifvit delvis ombygd och brandstationen å Berghäll tillkommit har brandmanskapet varit fördeladt på de skilda stationerna sålunda, att af hela numerären (72 man) varit placerade, å hufvudstationen 49 man, å norra stationen 18 och å Berghäll station 5 man.

Brandmanska-
pets fördelning.

Eldsläckningsmaterielen har under året ökats med, bland annat, en kombinerad manskaps- och redskapsvagn och en sugspruta till norra brandstationen samt en redskapsvagn till Berghäll station. Till samtliga brandstationer hafva anskaffats nya möbler och husgerådssaker.

Eldsläcknings-
materielen.

Den staden tillhöriga löseegendom, som Brandkommissionen har i sin vård, har under året tillökats för ett värde af 9,920 mark 85 penni, medan inventarier afskrifvits eller deras värden nedsatts för 27,517 mark 81 penni, och uppgick värdet af berörde löseegendom den 2 Januari innevarande år (1892) till 72,948 mark 85 penni.

Löseegendom.

Manskapets hälsotillstånd har varit tillfredsställande i det att endast 2 man varit intagna på sjukhus under sammanlagdt 65 dagar och 24 fall behandlats polykliniskt.

Brandmanska-
pets hälsotill-
stånd.

I plikter för diverse förseelser har af brandmäns aflöning innehållits 358 mark 50 penni, som inlevererats till stadskassan.

Plikter.

Helsingfors Utskänkningsaktiebolag har äfven år 1891 ihågkommit brandkårens bibliotek med 200 mark.

Bibliotek.

Brandkommissionen har under året haft 17 sammanträden.

Brandkom-
missionen.

IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen.

Den af Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen är, med undantag af en längre fram intagen tabell, af följande lydelse:

Bibliotekets
öppethållande.

„Biblioteket har under år 1891 varit för allmänheten tillgängligt såsom förut hvarje dag tre timmar, söcknedagar från kl. 5 till 8 e. m. (under sommaren 6—9) samt sön- och helgdagar från kl. 4 till 7 e. m. med undantag af fyra hälgdagar (midsommar och jul) samt nitton dagar i augusti, då biblioteket var stängdt i och för inventering af boklagret, samt under tiden från 15 juni till 15 augusti, då det, såsom förut, på grund af rörelsens aftagande under sommaren hölls öppet endast tvänne dagar i veckan.

Lånerörelsen.

Såsom under senast föregående år har lånens antal äfven under år 1891 visat en betydlig tillväxt. År 1889 utgjorde lånens hela antal 42,562, under år 1890 50,635, under år 1891 61,466, således en tillökning af 10,831 lån. Medeltalet lån utgjorde under år 1891 per dag 204 mot 160 under år 1890 och 134 under 1889. En detaljerad statistisk tablå öfver utlåningen medföljer denna berättelse.

Bokförrådet.

Biblioteket har under året ökats med 2,426 band, däraf 1,522 svenska och 904 finska; af dessa hafva dock 1,017 blifvit af bibliotekarien Valbäck origtigt angifna som införda i biblioteket redan under år 1890, i följd hvaraf tillskottet för detta år utgör endast 1,409 band.

Vid 1891 års utgång voro 169 böcker, uttagna under årets lopp, icke återlemnade nämligen från januari månad 9, februari 13, mars 14, april 38, maj 22, juni 7, juli 5, augusti 5, september 9, oktober 11, november 16, december 20. De utestående lånens antal är i jämförelse med hela lånesumman 61,466, som synes, alltså ganska litet.

Inkomster.

Inkomsterna vid biblioteket hafva under året varit följande:

under januari månad	<i>Små.</i>	408: 30
„ februari „	„	351: 20
„ mars „	„	401: 80
„ april „	„	320: 90
„ maj „	„	244: 40
„ juni „	„	191: 60

Transport *Små.* 1,918: 20

		Transport <i>Smf.</i>	1,918: 20
under juli	månad	„	162: 95
„	augusti „	„	102: 35
„	september „	„	315: 85
„	oktober „	„	382: 40
„	november „	„	396: 45
„	december „	„	350: 60
		Summa <i>Smf.</i>	3,628: 80

Denna summa fördelar sig på följande hufvudposter:

35,870 lån pr gång à 5 penni	<i>Smf.</i>	1,793: 50
753 abonnement à 1 mark	„	753: —
417 „ à 25 penni	„	104: 25
755 influtna plikter för förfallna lån		
à 50 penni	„	377: 50
381 kataloger à 15 penni	„	57: 15
187 „ à 10 penni	„	18: 70
Extra inkomst	„	72: 70
Hyresmedel	„	452: —
	Summa <i>Smf.</i>	3,628: 80

Genom den stegrade lånerörelsen hafva också alla ofvannämnda poster under år 1891 ökat i jämförelse med föregående år. År 1889 belöpte sig inkomsterna vid biblioteket till 2,655 mark 85 penni och år 1890 till 3,181 mark 55 penni.

Läsesalarne hafva varit tillgängliga för allmänheten alla dagar på samma tider som förut, nämligen den på nedre botten eller tidningsläsesalen från kl. 10 f. m. till 9 e. m. (sön- och hälgdagar från kl. 10 f. m. till 8 e. m.) och läsesalen för tidskrifter i öfre våningen från kl. 5—9 e. m. (sön- och hälgdagar från 4—8 e. m.).

Såsom af bifogade tabell framgår, har besökens antal betydligt stigit under 1891. År 1889 besöktes läsesalarne af sammanlagdt 65,930 personer, 1890 af 71,235 och år 1891 af 84,672.

Bibliotekets styrelse har under året utgjorts af docenten, d:r Richard Sievers ordförande, kammarförvandten Leon. v. Pfaler och filos. mag. friherre H. af Schultén samt efter dennes frånfälle af professor Fr. Elfving som medlemmar, samt pastor K. T. Broberg, assessor W. Westzyntius och doktorn P. Nordmann, som suppleanter.

Läsesalarne.

Bibliotekets
styrelse.

Som bibliotekarie har under året fungerat litteratören F. J. Valbäck.

Af bibliotekspersonalen har fru A. Mikander, f. Lindman, under året afgått samt till hennes efterträdare bland 7 sökande utsetts fröken Ida Sjöholm, hvilken en längre tid tjenstgjort som extra amanuens vid biblioteket. Som extra amanuens under de mera besökta månaderna har fröken Emmi Hertz varit anställd.“

X. Direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl.

Den af Direktionen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen är af följande lydelse:

Sedmigradskys
småbarnsskola.

„*Sedmigradskys småbarnsskola*, som omfattar en lägre folkskola med barn från 7 till 10 års ålder och en barnträdgård med 5 till 7 års gamla elever, började sin verksamhet för året den 15 januari. Å skolafdelningen voro 36 elever (16 gossar och 20 flickor) samt i barnträdgården 30 elever (13 gossar och 17 flickor) under vårterminen inskrifna.

Skolafdelningens elever undervisades i läsning, biblisk historie, skrifning, räkning, ritning, handarbete, sång och gymnastik; i barnträdgården sysselsattes de små med skrifning och ritning, handarbete, sång, gymnastik och rörelselekar; och undervisades å den förra afdelningen 26 timmar och å den senare 18 timmar i veckan.

Under vårterminen försumrades å skolafdelningen omkring 5 % och i barnträdgården omkring 7 % af lärotimmarna.

Vårterminen afslutades den 9 juni hvarvid från skolafdelningen utdimitterades 15 elever (8 gossar och 7 flickor). Af dem afgingo till högre folkskola 6 gossar och 4 flickor, till svenska normalskolans förberedande klass 2 gossar, till svenska fruntimmersskolan 1, till finska fruntimmersskolan 1 och till fröken Laurells fruntimmersskola 1 flicka. I finsk skola inträdde 5 elever, nämligen 3 gossar och 2 flickor. Vid terminens afslutning belönades 2 gossar och 4 flickor för godt förhållande med insättning af 30 mark i stadens kapital- och lifränteförsäkringsanstalt.

Skolafgift, 1 mark i månaden, erlades under vårterminen af 13 gossar och 12 flickor; fria från afgift voro således 41 barn.

Höstterminen började den 1 september och slutade den 19 december. I barnträdgården intogos på hösten 18 nya elever, 8 gossar och 10 flickor. Till skolafdelningen uppflyttades från barnträdgården 8 gossar och 8 flickor. I hela läroanstalten funnos under höstterminen 66 elever: å skolafdelningen 36 (15 gossar och 21 flickor) samt i barnträdgården 30 (12 gossar och 18 flickor). För 23 barn (10 gossar och 13 flickor) betalades skolafgift, och voro alltså 43 barn frielever. Skolförsummelserna utgjorde under denna termin vidpass 3 % af undervisningstiden på skolafdelningen och 5 % i barnträdgården.

Vid luciefesten den 19 december erhöll eleverna af fru kommerserådinnan Anna Sinebrychoff, som under många år på samma välvilliga sätt ihågkommit skolan, rikliga julsänker, och åt de fattigaste barnen utdelades dessutom skoplagg, anskaffade på skolans bekostnad.

Undervisningen i anstalten meddelades af föreståndarinnan Emmy Skogman samt biträdande lärarinnan Nanny Lagerblad jämte lärarinnebiträdena Agnes Helenius (under vårterminen) och Agnes Eklund (under höstterminen).

Marias asyl, en dylik inrättning som barnträdgården vid Sedmigradskys småbarnsskola, besöktes under året af ända till 70 elever, gossar och flickor, hvilka voro från 4 till 7 år gamla. — För 30 barn under vårterminen och 25 barn under höstterminen betalades skolafgift, 1 mark i månaden.

Marias asyl.

I följd af gängse mässlingsepidemi i början af året öppnades skolan för vårterminen först den 2 februari. Samma termin afslöts den 9 juni, då för enhvar af 6 elever 30 mark som belöning insattes i kapital- och lifränteförsäkringsanstalten.

Höstterminen, börjad den 1 september, slutade den 20 december. Vid då firad luciefest i skolan utdelades åt de fattigaste eleverna skoplagg för 100 mark, anslagna af skolmedlen.

I såväl Sedmigradskys småbarnsskola som Marias asyl bespisades dagligen omkring 25 de fattigaste elever med en portion varm middagsmat.

Uti Marias asyl sköttes undervisningen af anstaltens föreståndarinna fröken Maria Hertz och biträdande lärarinna Hilja Lagerman.

Skolförsummelser förekommo under vårterminen å 6 % och under höstterminen å 4 %.

Revisorerna för Sedmigradskys småbarnsskolas och Maria asyls räkenskaper hafva meddelat följande tablå öfver fondernas förvaltning under redogörelseåret och ställning ultimo december 1891.

Sedmigradskys småbarnsskola.*Debet.*

Behållning från 1890.	—	247,177: 64
Inkomster under året:		
Räntor	1,891: 66	
Skolafgifter	206: 50	
Hyror	27,522: 50	
Extra inkomst.	5: —	29,625: 66
	Summa <i>Från</i> :	276,803: 30

Kredit.

Utgifter under året:		
Räntor	3,799: 15	
Skolans underhåll	7,523: 65	
Gårdsunderhåll	15,394: 38	26,717: 18
Behållning till 1892	—	250,086: 12
	Summa <i>Från</i> :	276,803: 30

Tillgångar.

Fastighet.	—	279,800: —
Fordran hos Marias asyl	—	38,000: —
Kassabehållning.	—	3,286: 12
	Summa <i>Från</i> :	321,086: 12

Skulder.

Till Borgå sparbank	65,000: —	
„ Finlands bank.	6,000: —	71,000: —
Behållning	—	250,086: 12
	Summa <i>Från</i> :	321,086: 12

Marias asyl.*Debet.*

Behållning från 1890	—	120,398: 72
Inkomster under året:		
Hyror.	12,040: —	
Räntor	2,922: —	
Skolafgifter	218: —	
Diverse inkomster	210: —	15,390: —
	Summa <i>Från</i> :	135,788: 72

Kredit.

Utgifter under året:		
Räntor	6,650: 03	
Gårdsunderhåll	3,372: 19	
Skolans underhåll	3,756: 20	13,778: 42
Behållning	—	122,010: 30
		<u>Summa <i>Fmg.</i> 135,788: 72</u>

Tillgångar.

Fastighet	—	227,057: 55
Skuldsedlar	—	48,000: —
Aktier	—	228: 56
Kassa	—	641: 75
		<u>Summa <i>Fmg.</i> 275,927: 86</u>

Skulder.

Till Finlands Statskontor	115,917: 56	
„ Sedmigradskys småbarnsskola	38,000: —	153,917: 56
Behållning	—	122,010: 30
		<u>Summa <i>Fmg.</i> 275,927: 86</u>

XI. Förlikningsnämnden.

Den af fattigsakföraren till Förlikningsnämnden afgifna berättelsen öfver hans verksamhet under tiden från den 1 juni till den 31 december 1891 är, med uteslutning af en längre fram återgifven tabell, af följande lydelse:

„Fattigsakförarebefattningen i Helsingfors har med utgången af år 1891 egt bestånd i sex år. Då befattningen i slutet af år 1885 inrättades, fastställdes för densamma, till en början, icke någon detaljerad instruktion. Enär speciel erfarenhet i ärendet ännu icke stod till buds från eget land samt jemväl den erfarenhet man vunnit i Sverige — hvarest fattigsakförarebefattningar funnits inrättade på tvenne särskilda orter, en uti Göteborg sedan år 1873 samt tvenne uti Stockholm sedan år 1884 — var af jemförelsevis ungt datum, ville man icke genom möjligen olämpliga detaljbestämningar hindra institutionens utveckling i öfverensstämmelse med

Fattigsakförarens verksamhet.

förhandenvarande omständigheters kraf. Den till först antagne saksföraren hänvisades därför endast att i hufvudsak följa de grundsatser, hvilka enligt en af fattigsaksföraren i Göteborg till stadsfullmäktige derstädes afgifven årsberättelse legat till grund för hans verksamhet och för hvilka grundsatser närmare redogjorts uti det betänkande, N:o 20 år 1885, som till Stadsfullmäktige härstädes afgifvits af det för beredande af frågan om anställande af en fattigsaksförare tillsatta utskott.

Dessa grundsatser hafva, på sätt fattigsaksförarens tidigare årsberättelser vidhandengifva, jemväl hos oss befunnits i allo tillämpliga. Med tillgodogörande af den sålunda vunna erfarenheten har sedermera af Förlikningsnämnden uppjorts en instruktion, dagtecknad den 1 juni 1891 eller samma dag undertecknad (E. Borenus) tillträdt ifrågavarande befattning, hvilken instruktion sålunda varit normgifvande för fattigsaksförarens verksamhet, under den tid denna berättelse omfattar.

Något uttalande rörande enskildheterna i denna instruktion kan efter en erfarenhet af endast några månader sjelfallet icke ifrågakomma. Hvad sjelfva institutionen beträffar, anser jag mig deremot redan nu kunna uttala den stadgade öfvertygelse, att ifrågavarande institution fyller ett verkligt behof. Betydelsen af densamma ligger icke så mycket i den hjälp saksföraren inför rätta kan lemna obemedlade parter uti en och annan mera invecklad rättstvist — ty dessa mera invecklade mål komma alltid att utgöra endast ett ringa procenttal af de ärenden, som blifva föremål för fattigsaksförarens handläggning — icke heller uti de förlikningar, hvilka afslutas inför fattigsaksföraren; om ock fördelen af dessa ju icke heller bör underskattas. Fattigsaksförarebefattningens största betydelse ligger, så att säga, uti den trygghet befattningens blotta tillvaro skänker obemedlade parter anspråk. Månget berättigadt yrkande hvilket, då det framställes af en obemedlad part, lemnas fullkomligt obeaktadt, vinner ett annat tillmötesgående, då detsamma förmedlas af en af kommunen tillsatt tjänstemän, sådan som fattigsaksföraren. Och man torde icke heller misstaga sig, om man antager att kännedomen om en eller annan angelägenhets afgörande genom fattigsaksförarens ingripande i mångt fall afvärjer tredska vid fullgörandet af förpligtelser gentemot och emellan obemedlade parter.

De diariiförda ärendena under tiden från den 1 Juni till den 31 December 1891 hafva utgjort 135. Af dessa hafva inkommit

under Juni	månad	27
„ Juli	„	21
„ Augusti	„	8
„ September	„	5
„ Oktober	„	15
„ November	„	31
„ December	„	28
	Summa	135

Den närmare fördelningen af ärendena framgår af nedanstående tabell. Härvid må anmärkas att, på grund af Förlikningsnämndens den 21 sistlidne Oktober derom fattade beslut, ur diariet afförts de ärenden uti hvilka käranden icke ånyo infunnit sig inom tre månader efter det ett bref, att till svaranden aflemnas, eller ett fullständigt stämmingsmemorial till honom utgifvits. Jemväl må framhållas, att, i likhet med tidigare praxis, i diariet icke antecknats de till antalet visserligen betydande fall, hvilka icke föranledt annan åtgärd än lemnande af råd och upplysningar.“

TABELLBILAGOR.

Tab. No 1. Helsingfors stads ytinnehåll vid utgången af år 1891.

	Bebygda tomter	Obebygda tomter	Gator och allmänna platser	Öfrig mark inom staden	Summa land
Q v a d r a t m e t e r					
Första stadsdelen	311,052	6,816	180,432	2,619	500,919
Andra „	226,132	2,546	250,632	185,307 ¹⁾	664,617
Tredje „	140,394	3,432	157,380	—	301,206
Fjerde „	483,591	5,313	197,321	—	686,225
Femte „	227,769	572	57,477	—	285,818
Sjette „	163,148	156,642	140,522	—	460,312
Sjunde „	223,945	163,417	162,836	80,043	630,241
Åttonde „	28,090	121,049	128,736	—	277,875
Nionde „	111,965	—	—	215,443 ²⁾	327,408
=	1,916,086	459,787	1,275,336	483,412	4,134,621
Stadens jurisdiktion under- lydande mark utom den egentliga staden	—	—	—	—	10,751,023
Summa	—	—	—	—	14,885,644

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

¹⁾ Inclusive Kaisaniemi och Botaniska trädgården. — ²⁾ Incl. Brunnsparken.

Tab. No 2. Väderleksförhållandena i Helsingfors året 1891

År 1891	Temperaturen i Celsius°				Barometern reducerad till 0° C	Fuktighetstrycket	Relativa fuktigheten i medeltal	
	i medeltal	högst		lägst				
		° C	datum	° C	datum	mm medeltal		mm medeltal
Januari	— 6.37	+ 3.3	Jan. 1	— 25.4	Jan. 7	762.00	2.82	91.2
Februari	— 2.01	+ 5.6	Jan. 19	— 16.4	Jan. 14	762.04	3.52	86.3
Mars	— 3.50	+ 4.5	Mars 2	— 18.2	Mars 25	750.67	3.13	84.0
April	+ 2.42	+ 10.0	April 19	— 8.9	April 5	764.32	3.74	68.4
Maj	+ 8.43	+ 21.5	Maj 30	— 0.4	Maj 5 & 6	756.50	6.49	77.6
Juni	+ 12.53	+ 27.6	Juni 24	+ 1.2	Juni 5	759.64	7.48	67.6
Juli	+ 17.67	+ 26.3	Juli 16	+ 9.9	Juli 9	758.24	10.72	72.7
Augusti	+ 14.22	+ 22.0	Aug. 1	+ 5.6	Aug. 18	754.24	9.53	79.2
September	+ 10.52	+ 16.4	Sept. 2	+ 0.5	Sept. 24	756.61	8.19	85.6
Oktober	+ 7.20	+ 14.8	Okt. 2	— 6.2	Okt. 30	761.05	6.79	85.0
November	— 1.39	+ 8.0	Nov. 3	— 13.2	Nov. 23 & 24	761.83	3.69	86.0
December	— 1.88	+ 4.1	Dec. 6	— 18.2	Dec. 19	756.13	3.86	91.2
Hela året	+ 4.82	+ 27.6	Juni 24	— 25.4	Jan. 7	758.91	5.83	81.2
År 1890	+ 5.53	+ 23.6	Juni 7	— 20.7	Nov. 25	758.35	6.21	83.8
„ 1889	+ 4.76	+ 26.8	Juli 2	— 26.0	Mars 6	758.75	5.95	81.7
„ 1888	+ 2.57	+ 25.6	Juni 21	— 29.6	Jan. 30	757.48	5.13	78.4
„ 1887	+ 5.18	+ 26.6	Juli 17	— 24.8	Dec. 27	756.68	5.72	77.5
„ 1886	+ 4.76	+ 27.1	Juli 19	— 22.2	Febr. 26	758.79	5.94	80.4
„ 1885	+ 4.35	+ 27.2	Juli 15	— 24.8	Dec. 27	756.69	5.70	80.7
„ 1884	+ 4.44	+ 27.5	Juli 3	— 22.5	Jan. 18	758.90	5.70	80.7
„ 1883	+ 4.50	+ 25.4	Juli 2	— 22.6	Jan. 6	758.53	5.98	82.6
„ 1882	+ 5.40	+ 28.2	Juli 26, Aug. 8	— 20.8	Dec. 18	757.88	6.16	80.3

Medeldata för första snöfallet om hösten är enligt 62-åriga observationer den 24 Oktober ± 1.276 första snöfallet eller den 29 november ± 1.98 dagar. — *Islägningen* i södra hamnen eger rum i medeltal 215.

Källa: Uppgifter från meteorologiska centralanstalten, meddelade af assistenten A. Heinrichs.

Jemförda med de under åren 1882—1890 rådande.

Vindens styrka: i meter pro sekund, medeltal	Molnmängd				Nederbörd			
	i medeltal, Skala 0—10	antal dagar ¹⁾			hela nederbördsmängden i mm	största nederbördsmängden på en dag		antalet nederbördsdagar ²⁾
		klara	halfklara	mulna		mm	datum	
7.2	8.1	1	8	22	67.9	12.3	Jan. 9	24
8.5	5.5	5	15	8	43.1	29.5	Febr. 12	8
6.4	6.0	7	11	13	53.0	12.7	Mars 15	14
4.6	3.9	13	14	3	15.7	5.8	April 1	4
6.2	5.9	2	21	8	67.5	19.4	Maj 21	17
6.0	4.7	10	13	7	23.7	10.8	Juni 5	8
6.3	4.8	9	15	7	25.9	4.3	Juli 11	13
7.7	6.1	2	20	9	64.3	14.8	Aug. 6	15
8.1	6.7	0	17	13	111.4	30.0	Sept. 5	17
8.3	5.5	8	13	10	50.3	19.9	Okt. 23	12
9.1	7.3	6	4	20	87.2	14.3	Nov. 20	14
8.4	7.8	3	6	22	36.0	8.6	Dec. 11	16
7.2	6.0	66	157	142	646.0	30.0	Sept. 5	162
6.6	6.6	49	146	170	688.6	31.6	Aug. 3	189
6.9	6.1	68	152	145	602.7	29.3	Aug. 10	175
6.6	6.0	63	167	136	549.9	34.9	Aug. 4	156
7.7	6.0	48	185	132	498.3	23.9	Aug. 16	162
6.7	5.8	71	165	129	529.0	23.2	Juli 16	152
7.4	6.4	56	160	149	739.4	29.6	Sept. 2	186
6.7	5.6	86	152	128	541.0	32.3	Aug. 1	142
6.3	6.0	70	146	149	861.0	37.0	Aug. 25	189
—	5.6	85	159	121	708.0	34.4	Maj 31	155

dagar. — Första slädförret om hösten inträffar i medeltal enligt samma observationsserie 36 dagar efter tal den 4 december ± 2.3 dagar, *islossningen* den 2 maj ± 0.9 dagar; antalet isfria dagar utgör således

¹⁾ Klar dag betecknar att himlen varit befriat från 0.0—2.5 delar.
halfklar dag " " " " " " " " 2.6—7.5 " " " " " " " " 7.6—10.0 " " " " " " " " hvarvid, då 0 betecknar fullständigt molnfri, 10 betecknar fullständigt molnbetäckt himmel. — ²⁾ Säsom nederbördsdagar haiva upptagits endast de dagar, då nederbörden varit så stor att den kunnat uppmätas.

Tab. N. 3. Luftens medeltemperatur i Helsingfors för hvarje månad åren 1888—1882 och 1878—1875, jemförd med medeltalen af månadernas medeltemperatur under föregående 10-års perioder.¹⁾

63

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Årsmedel- tal	10-års medel- tal
1888	— 8,04	— 11,21	— 9,67	+ 0,53	+ 6,29	+ 12,95	+ 15,60	+ 14,70	+ 10,42	+ 3,69	— 1,12	— 3,32	+ 2,57	} + 4,07 ²⁾
1887	— 2,06	— 1,16	— 1,77	+ 2,89	+ 8,99	+ 13,49	+ 16,43	+ 15,02	+ 12,13	+ 3,66	— 0,08	— 5,33	+ 5,18	
1886	— 7,01	— 8,27	— 5,75	+ 3,49	+ 8,30	+ 15,18	+ 17,12	+ 16,42	+ 10,00	+ 5,02	+ 3,57	— 0,93	+ 4,76	
1885	— 4,15	— 3,95	— 3,51	+ 1,28	+ 6,42	+ 12,37	+ 18,62	+ 15,25	+ 9,04	+ 4,22	— 0,82	— 2,54	+ 4,35	
1884	— 3,68	— 4,57	— 3,10	+ 0,52	+ 6,49	+ 13,75	+ 16,93	+ 14,14	+ 12,37	+ 6,86	— 0,79	— 5,64	+ 4,44	
1883	— 8,15	— 7,42	— 6,23	+ 2,05	+ 7,68	+ 16,09	+ 15,89	+ 14,37	+ 11,25	+ 5,81	+ 4,27	— 1,60	+ 4,50	
1882	+ 0,05	— 2,50	— 0,50	+ 2,59	+ 9,13	+ 14,03	+ 17,05	+ 18,20	+ 12,72	+ 5,02	— 3,69	— 7,32	+ 5,40	
1878	— 5,71	— 2,91	— 2,95	+ 3,28	+ 7,14	+ 13,64	+ 14,34	+ 14,86	+ 12,43	+ 8,72	+ 2,34	— 2,21	+ 5,25	
1877	— 8,12	— 8,43	— 6,97	— 0,61	+ 4,88	+ 12,08	+ 15,38	+ 13,92	+ 7,68	+ 5,31	+ 5,10	— 0,27	+ 3,33	
1876	— 8,60	— 8,42	— 1,84	+ 1,79	+ 4,23	+ 17,04	+ 17,28	+ 15,20	+ 11,59	+ 4,89	— 2,85	— 13,21	+ 3,09	
1875	— 13,18	— 6,70	— 5,25	— 0,76	+ 7,57	+ 13,68	+ 17,16	+ 14,68	+ 9,34	+ 1,88	— 3,67	— 12,18	+ 1,88	
1888—82 och 1878—75 } . . .	— 6,24	— 5,96	— 4,32	+ 1,55	+ 7,01	+ 14,03	+ 16,53	+ 15,16	+ 10,82	+ 5,01	+ 0,21	— 4,96	—	
1874—65	— 5,26	— 8,11	— 3,92	+ 1,54	+ 6,69	+ 13,23	+ 16,93	+ 15,18	+ 10,76	+ 5,77	— 0,26	— 5,08	—	+ 3,95
1864—55	— 6,94	— 6,46	— 3,79	+ 1,38	+ 7,11	+ 13,77	+ 16,81	+ 14,94	+ 10,75	+ 5,57	— 1,39	— 3,97	—	+ 3,98
1854—45	— 7,19	— 8,11	— 4,75	+ 0,53	+ 7,67	+ 13,74	+ 16,34	+ 16,42	+ 10,92	+ 5,47	+ 0,86	— 2,66	—	+ 4,10
1839—1829	— 7,86	— 5,93	— 4,55	+ 0,99	+ 7,63	+ 13,92	+ 16,19	+ 14,77	+ 10,77	+ 5,92	+ 0,07	— 4,68	—	+ 3,94 ²⁾
Allmänt medeltal (52 år) } . . .	— 6,71	— 6,88	— 4,27	+ 1,20	+ 7,23	+ 13,75	+ 16,55	+ 15,28	+ 10,80	+ 5,54	— 0,09	— 4,29	—	+ 4,01

Källa: Uppgifter från meteorologiska centralanstalten, meddelade af assistenten A. Heinrichs.

¹⁾ Temperaturobservationerna från åren 1840—44 äro ofullständiga; de som förefinnas äro ej bearbetade. — Observationerna från åren 1879—81 äro ej heller bearbetade. — ²⁾ Perioden omfattar 11 år.

Tab. N:o 4. Helsingfors stads kyrkskrifna folkmängd för hvart femte år från 1810—1890 samt för år 1891.

	M ä n		Q v i n n o r		Summa befolkning
	Antal	% af hela folkmängden	Antal	% af hela folkmängden	
Den 31 december 1810	2,109	51,88	1,956	48,12	4,065
” ” ” 1815	2,374	49,45	2,427	50,55	4,801
” ” ” 1820	4,415	54,01	3,750	45,99	8,174
” ” ” 1825	5,217	52,87	4,650	47,13	9,867
” ” ” 1830	5,253	48,00	5,690	52,00	10,943
” ” ” 1835	7,321	53,46	6,374	46,54	13,695
” ” ” 1840	8,932	54,01	7,604	45,99	16,536
” ” ” 1845	11,042	56,03	8,666	43,97	19,708
” ” ” 1850	10,711	54,05	9,107	45,95	19,818
” ” ” 1855	8,616	50,35	8,494	49,65	17,110
” ” ” 1860	10,882	51,74	10,150	48,26	21,032
” ” ” 1865 ¹⁾	11,650	48,90	12,173	51,10	23,823
” ” ” 1870	14,066	49,32	14,453	50,68	28,519
” ” ” 1875	16,142	48,83	16,915	51,17	33,057
” ” ” 1880	21,132	48,76	22,202	51,24	43,334
” ” ” 1885	24,467	47,80	26,717	52,20	51,184
” ” ” 1890	28,542	46,39	32,988	53,61	61,530
” ” ” 1891	29,973	46,37	34,668	53,63	64,641

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån, grundade å qvinnevniitabellerna; för 1891 på beräkning enligt mortalitetstabellerna samt in- och utflyttningar.

¹⁾ För år 1861 saknas uppgifter från grekisk-ryska församlingen, men siffrorna för 1860 hafva inräknats.

Tab. N:o 5. Helsingfors stads mantalsskrifna och mantalsspenningar betalande befolkning åren 1888—1891.

Stadsdel	1888		1889		1890		1891	
	Mantals- skrifna	Mantals- pengar betalande	Mantals- skrifna	Mantals- pengar betalande	Mantals- skrifna	Mantals- pengar betalande	Mantals- skrifne	Mantals- pengar betalande
Första stadsdelen	5,447	3,912	5,416	3,879	5,609	4,024	5,867	4,257
Andra ”	4,296	3,157	4,733	3,498	4,882	3,575	5,193	3,815
Tredje ”	3,332	2,349	3,436	2,438	3,355	2,404	3,212	2,318
Fjerde ”	9,819	6,615	11,066	7,556	11,032	7,436	11,202	7,622
Femte ”	4,700	3,228	4,738	3,298	5,209	3,635	4,716	3,317
Sjette ”	3,429	2,115	3,882	2,457	4,308	2,709	5,686	3,639
Sjunde ”	3,524	2,319	3,945	2,617	4,247	2,842	4,303	2,910
Åttonde ”	11,708	7,218	16,694	8,420	17,594	8,623	18,620	9,433
Nionde ”								
Villor och holmar								
Summa	46,255	30,913	53,910	34,163	56,236	35,248	58,799	37,311

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 6. Helsingfors stads ekonomiska och faktiska folkmängd vid folkräkningen den 1 december 1890, jemfördt med förhållandet vid folkräkningen den 1 oktober 1880 och den 1 mars 1870.

Stadsdel	Ekonomisk befolkning			Faktisk befolkning			Faktisk befolkning den 1 okt. 1880	Faktisk befolkning den 1 mars 1870
	m.	qv.	summa	m.	qv.	summa		
Första stadsdelen	3,456	3,993	7,449	3,487	4,069	7,556	5,785	5,346
Andra "	2,669	3,246	5,915	2,713	3,296	6,009	4,284	4,268
Tredje "	1,932	2,075	4,007	1,919	2,086	4 005	3,755	3,633
Fjerde "	7,563	7,643	15,206	7,567	7,698	15,265	9,520	7,090
Femte "	2,478	2,926	5,404	2,467	2,955	5,422	4,275	3,789
Sjette "	2,982	3,024	6,006	2,986	3,043	6,029	2,678	1,654
Sjunde "	2,273	2,672	4,945	2,258	2,700	4,958	2,897	2,108
Åttonde "	782	265	1,047	783	276	1,059	1,091	1,479
Nionde "	393	537	930	380	542	922	680	— ¹⁾
Tölö och villorna vid vestra chausséen	2,347	2,153	4,500	2,376	2,165	4,541	2,833	1,601
Broholmen och villorna vid östra chausséen	4,893	4,423	9,316	4,916	4,435	9,351	3,989	1,090
Holmarne	116	97	213	306	112	418	1,355	55
Summa	31,884	33,054	64,938	32,158	33,377	65,535	43,142	32,113

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Inräknad uti 6:te och 7:de stadsdelarnes folkmängd.

Tab. N:o 7. Helsingfors stads befolkning, fördelad efter modersmål och bildningsgrad, vid folkräkningen den 1 december 1890.

Modersmål	Läs- och skrifkunnige			Endast läskunnige			Öfver 10 år och icke läskunnige			Öfriga icke läskunnige barn under 10 år			Hela befolkningen		
	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a
Finska . .	9,605	8,359	17,964	2,837	4,329	7,166	73	115	188	2,294	2,175	4,469	14,809	14,978	29,787
Svenska .	9,899	11,543	21,442	1,319	2,732	4,051	53	83	136	2,150	2,081	4,231	13,421	16,439	29,860
Ryska . .	1,846	770	2,616	124	65	189	388	86	474	183	194	377	2,541	1,115	3,656
Tyska . .	365	366	731	10	9	19	18	2	20	23	25	48	416	402	818
Öfr. språk	536	238	774	65	22	87	290	74	364	72	92	164	963	426	1,389
Summa	22,251	21,276	43,527	4,355	7,157	11,512	822	360	1,182	4,722	4,567	9,289	32,150	33,360	65,510 ¹⁾

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ För 8 män och 17 kvinnor saknas uppgift om modersmålet.

Tab. No 8. Helsingfors stads folkmängd, fördelad efter religionsbekännelse, vid folkräkningen den 1 december 1890.

Stadsdel	Lutheraner			Öfrige protestanter			Grekisk-orthodoxe			Grekiske dissidenters			Romersk-katolske			Israeliter			Mohamedaner			Summa		
	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a
Första stadsdelen	3,185	3,824	7,009	8	9	17	249	209	458	—	—	—	40	23	63	—	3	3	—	—	—	3,482	4,068	7,550
Andra „	2,462	3,187	5,649	2	4	6	200	90	290	—	—	—	38	12	50	10	3	13	1	—	1	2,713	3,296	6,009
Tredje „	1,803	1,988	3,791	1	3	4	96	82	178	1	—	1	14	8	22	4	5	9	—	—	—	1,919	2,086	4,005
Fjerde „	6,083	7,086	13,169	6	5	11	989	350	1,339	—	—	—	205	21	226	273	220	493	8	—	8	7,564	7,682	15,246
Femte „	2,360	2,846	5,206	4	9	13	63	81	144	—	—	—	17	3	20	18	6	24	5	10	15	2,467	2,955	5,422
Sjette „	2,888	2,964	5,852	—	—	—	61	49	110	—	—	—	10	5	15	27	25	52	—	—	—	2,986	3,043	6,029
Sjunde „	2,161	2,610	4,771	1	2	3	83	80	163	—	—	—	12	8	20	1	—	1	—	—	—	2,258	2,700	4,958
Åttonde „	196	221	417	—	—	—	460	51	511	—	—	—	97	4	101	29	—	29	1	—	1	783	276	1,059
Nionde „	360	511	871	1	2	3	16	23	39	—	—	—	3	6	9	—	—	—	—	—	—	380	542	922
Broholmen och villorna vid östra chausséen	4,725	4,304	9,029	1	—	1	159	112	271	—	—	—	20	11	31	8	8	16	3	—	3	4,916	4,435	9,351
Tölö och villorna vid ve- stra chausséen	2,067	2,016	4,083	1	—	1	233	119	352	—	—	—	73	30	103	2	—	2	—	—	—	2,376	2,165	4,541
Holmarne	296	108	404	—	—	—	7	4	11	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	306	112	418
Summa	28,586	31,665	60,251	25	34	59	2,616	1,250	3,866	1	—	1	532	131	663	372	270	642	18	10	28	32,150	33,360	65,510 ¹⁾
Summa vid folkräkningen den 1 december 1880	18,468	19,209	37,677	40	52	92	3,249	1,077	4,326	1	1	2	471	123	594	226	215	441	7	3	10	22,462	20,680	43,142

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Dessutom 25 personer, hvilkas trosbekännelse ej blifvit uppgifven.

Tab. No 9. Födde och döde i Helsingfors för hvarje qvinnevium

Å r	F ö d d e									
	L e f v a n d e f ö d d e									Död- födde
	Inom äktenskap		Utom äktenskap		Summa	Män		Qvinnor		
	Antal	I % af levande födde	Antal	I % af levande födde		Antal	I % af levande födde	Antal	I % af levande födde	
1811—1815 ¹⁾	604	78,85	162	21,15	766	402	52,48	364	47,52	
1816—1820 ¹⁾	909	86,49	142	13,51	1,051	482	45,86	569	54,14	47
1821—1825	1,221	85,50	207	14,50	1,428	701	49,09	727	50,91	44
1826—1830	1,119	80,97	263	19,03	1,382	711	51,45	671	48,55	64
1831—1835	1,685	80,74	402	19,26	2,087	1,054	50,50	1,033	49,50	66
1836—1840	2,105	78,57	574	21,43	2,679	1,432	53,45	1,247	46,55	101
1841—1845	2,457	77,43	716	22,57	3,173	1,637	51,59	1,536	48,41	126
1846—1850 ²⁾										
1851—1855 ²⁾			Uppgifter saknas							
1856—1860	2,828	76,58	865	23,42	3,693	1,881	50,93	1,812	49,07	121
1861—1865	3,714	79,85	937	20,15	4,651	2,453	52,74	2,198	47,26	117
1866—1870 ³⁾	3,575	80,35	874	19,65	4,449	—	—	—	—	176
1871—1875	3,992	82,06	873	17,94	4,865	2,491	51,20	2,374	48,80	154
1876—1880 ³⁾	4,813	82,94	990	17,06	5,803	—	—	—	—	180
1881	1,026	82,08	224	17,92	1,250	634	50,72	616	49,28	36
1882	1,104	83,82	213	16,18	1,317	659	50,04	658	49,96	46
1883	1,089	82,31	234	17,69	1,323	678	51,25	645	48,75	54
1884	1,179	83,15	239	16,85	1,418	725	51,13	693	48,87	48
1885	1,198	83,31	240	16,69	1,438	720	50,07	718	49,93	47
1886	1,339	84,59	244	15,41	1,583	788	49,78	795	50,22	54
1887	1,386	84,72	250	15,28	1,636	851	52,02	785	47,98	61
1888	1,502	84,57	274	15,43	1,776	928	52,25	848	47,75	49
1889	1,585	86,43	249	13,57	1,834	951	51,85	883	48,15	50
1890	1,661	86,69	255	13,31	1,916	992	51,77	924	48,23	70
1891	1,883	87,42	271	12,58	2,154	1,086	50,42	1,068	49,58	73

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån, grundade på presterskapets uppgifter, uti hvilka luckor

¹⁾ Uppgifter från 1814 och 1818 saknas, hvarför medeltalen för perioderna beräknats på grund af och då de öfriga församlingarne i förhållande till denna äro obetydliga, hafva alla uppgifter för dessa

från 1811—1880 samt för hvarje af åren 1881—1891.

Naturlig död	Väldsam död utom sjelfmord	Sjelf- mord	Summa	D ö d e				Flere döde än födde	Flere födde än döde	År	
				Män		Qvinnor					
				Antal	I % af alla döde	Antal	I % af alla döde				
				Uppgifter saknas							
1,021	28	—	1,049	633	60,34	416	39,66	283	—	1811—1815	
1,296	49	2	1,347	777	57,69	570	42,31	296	—	1816—1820	
1,184	47	—	1,231	705	57,27	526	42,73	—	197	1821—1825	
1,317	63	6	1,386	842	60,75	544	39,25	4	—	1826—1830	
3,220	49	15	3,284	2,047	62,33	1,237	37,67	1,197	—	1831—1835	
2,678	62	11	2,751	1,675	60,89	1,076	39,11	72	—	1836—1840	
2,798	100	15	2,913	1,808	62,07	1,105	37,93	—	260	1841—1845	
				Uppgifter saknas							1846—1850
				Uppgifter saknas							1851—1855
3,380	88	12	3,480	1,988	57,13	1,492	42,87	—	213	1856—1860	
3,437	95	9	3,541	1,896	53,54	1,645	46,46	—	1,110	1861—1865	
4,242	90	11	4,343	—	—	—	—	—	106	1866—1870	
4,147	121	12	4,280	2,357	55,07	1,923	44,93	—	585	1871—1875	
4,618	113	23	4,754	—	—	—	—	—	1,049	1876—1880	
990	19	5	1,014	555	54,73	459	45,27	—	236	1881	
960	29	—	989	493	49,85	496	50,15	—	328	1882	
992	27	6	1,025	545	53,17	480	46,83	—	298	1883	
1,096	24	7	1,127	611	54,21	516	45,79	—	291	1884	
988	31	2	1,021	558	54,65	463	45,35	—	417	1885	
1,139	20	3	1,162	637	54,82	525	45,18	—	421	1886	
930	20	6	956	506	52,93	450	47,07	—	680	1887	
1,114	27	6	1,147	621	54,14	526	45,86	—	629	1888	
1,170	32	7	1,209	650	53,76	559	46,24	—	625	1889	
1,236	27	5	1,268	686	54,10	582	45,90	—	648	1890	
1,696	24	6	1,726	909	52,67	817	47,33	—	428	1891	

dock förefinnas, i det att för åtskilliga år uppgift saknas från en eller annan församling.

de fyra öfriga årens siffror. — ²⁾ Uppgifter saknas från svensk-finska församlingen för åren 1846—1854, tvänne perioder utlemnats. — ³⁾ Uppgifterna ofullständiga.

Tab. N:o 10. Förhållandet mellan äktenskapen och barnfödelsen i Helsingfors åren 1882—1891.

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	Summa	Procent af hela antalet
Äktenskap:												
<i>ingångna mellan:</i>												
två ogifta	318	344	369	373	391	396	453	488	548	594	4,274	87,56
enkling och ogift	15	27	38	26	29	29	33	31	46	28	302	6,19
enka och ogift	16	14	29	33	29	19	33	25	36	21	255	5,22
enkling och enka	2	4	5	5	5	3	10	8	5	3	50	1,03
Summa	351	389	441	437	454	447	529	552	635	646	4,881	100
<i>upplösta genom:</i>												
mannens död	103	143	130	131	140	130	165	173	159	158	1,432	60,04
qvinnans död	106	98	81	74	76	82	94	108	96	120	935	39,20
laga skilnad	2	3	5	2	3	2	1	—	—	—	18	0,76
Summa	211	244	216	207	219	214	260	281	255	278	2,385	100
Barnfödelskor:												
som födt:												
ett foster	1,331	1,345	1,442	1,457	1,581	1,646	1,782	1,828	1,934	2,169	16,515	98,71
tvillingar	16	16	12	14	28	24	20	28	26	29	213	1,28
trillingar	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	0,01
Summa	1,347	1,361	1,454	1,471	1,609	1,671	1,803	1,856	1,960	2,198	16,730	100
deraf utom äktenskap	223	255	255	248	257	264	287	252	265	290	2,596	—
utgörande i procent af hela antalet	16,55	18,74	17,54	16,86	15,97	15,79	15,92	13,58	13,52	13,19	15,52	—
Barn:												
födde:												
dödfödde	46	54	48	47	54	61	49	50	70	73	552	3,26
levfande	1,317	1,323	1,418	1,438	1,583	1,636	1,776	1,834	1,916	2,154	16,395	96,74
Summa	1,363	1,377	1,466	1,485	1,637	1,697	1,825	1,884	1,986	2,227	16,947	100
deraf döde under första året ¹⁾	326	296	339	277	367	311	395	375	422	517	3,625	—
utgörande i procent af döde utaf hela folkmängden ¹⁾	32,95	28,87	30,08	27,13	31,58	32,53	34,43	31,01	33,28	29,95	31,18	—

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Uppgifterna omfatta den till församlingarne i Helsingfors och Sveaborg hörande befolkningen, hvaremot utsocknebor, som i Helsingfors ingått äktenskap eller födt barn, icke äro inberäknade.

Tab. No 11. Antalet till Helsingfors inflyttade och derifrån utflyttade personer under åren 1882—1891, fördelade efter församlingar.

År	Svensk-finska församlingen				Gardesförsamlingen				Tyska församlingen				Grekisk-ryska församlingen				Romersk-katolska församlingen				Sveaborgs församling				Summa inflyttade			Summa utflyttade			Flere in- än utflyttade
	Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Summa inflyttade			Summa utflyttade			
	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	S:ma	m.	qv.	S:ma			
1882	977	1,146	448	561	24	31	126	25	15	8	12	17	—	—	—	—	—	—	—	—	2	15	6	16	1,018	1,200	2,218	592	619	1,211	1,007
1883	1,068	1,171	483	530	15	18	147	30	11	15	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,094	1,204	2,298	636	564	1,200	1,098
1884	1,246	1,500	471	575	14	9	144	45	8	6	5	11	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	— ³⁾	1,272	1,517	2,789	620	631	1,251	1,538	
1885	1,198	1,353	395	482	17	8	61	22	7	6	4	1	1	6	—	6	—	—	—	—	—	—	2	2	1,223	1,373	2,596	462	513	975	1,621
1886	1,266	1,445	396	457	16	17	62	43	13	8	9	7	2	6	—	2	—	—	—	—	—	—	12	18	1,297	1,476	2,773	479	527	1,006	1,767
1887	1,384	1,488	516	557	23	10	79	39	7	7	4	11	—	4	—	2	1	6	2	3	14	16	23	34	1,429	1,531	2,960	624	646	1,270	1,690
1888	1,579	1,739	452	523	14	7	160 ¹⁾	177 ¹⁾	12	20	4	5	1	2	1	9	3	2	—	—	6	5	8	18	1,615	1,775	3,390	625	732	1,357	2,033
1889	1,713	2,020	569	597	24	8	40	13	28	40	8	9	6	8	—	2	3	—	—	—	4	7	13	16	1,778	2,083	3,861	630	637	1,267	2,594
1890	1,872	2,099	602	645	13	2	27	19	21	25	10	9	—	—	—	—	3	2	2	1	3	8	3	6	1,912	2,136	4,048	644	680	1,324	2,724
1891	1,969	2,187	705	742	13	2	27	17	17	14	6	7	—	—	1	2	—	—	—	—	—	2	6	6	1,999	2,205	4,204	745	776	1,521	2,683

Källa: Bidrag till Finlands officiella statistik och uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Till största delen afgående värnepligtige jemte deras hustrur. — ²⁾ Uppgift saknas.

Tab, N:o 12. De i Helsingfors åren 1882—1891 döde,

	1 8 8 2						1 8 8 3					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 6 månader .	109	22.11	97	19.56	206	20.83	113	20.73	100	20.83	213	20.78
6—12 „	62	12.58	58	11.69	120	12.13	40	7.34	43	8.96	83	8.10
1—5 år	84	17.04	75	15.12	159	16.08	71	13.03	63	13.13	134	13.07
5—10 „	10	2.03	8	1.61	18	1.82	15	2.75	12	2.50	27	2.63
10—20 „	13	2.64	15	3.02	28	2.83	18	3.30	12	2.50	30	2.93
20—40 „	115	23.33	90	18.15	205	20.73	154	28.26	90	18.75	244	23.80
40—60 „	65	13.18	74	14.92	139	14.06	93	17.06	81	16.87	174	16.97
60—80 „	33	6.69	70	14.11	103	10.41	34	6.24	64	13.33	98	9.57
Öfver 80 år	2	0.40	9	1.82	11	1.41	7	1.29	15	3.13	22	2.15
Summa	493	100	496	100	989	100	545	100	480	100	1,025	100
	1 8 8 7						1 8 8 8					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 6 månader .	121	23.91	109	24.22	230	24.06	151	24.32	108	20.53	259	22.58
6—12 „	41	8.10	40	8.89	81	8.47	68	10.95	68	12.93	136	11.86
1—5 år	76	15.02	61	13.56	137	14.33	83	13.37	76	14.45	159	13.86
5—10 „	14	2.77	11	2.45	25	2.61	10	1.61	12	2.28	22	1.92
10—20 „	14	2.77	14	3.11	18	2.93	15	2.41	22	4.18	37	3.22
20—40 „	116	22.92	81	18.00	197	20.61	137	22.06	84	15.97	221	19.27
40—60 „	84	16.61	51	11.33	135	14.12	104	16.75	67	12.74	171	14.91
60—80 „	39	7.71	69	15.33	108	11.30	49	7.89	71	13.50	120	10.46
Öfver 80 år	1	0.19	14	3.11	15	1.57	4	0.64	18	3.42	22	1.92
Summa	506	100	450	100	956	100	621	100	526	100	1,147	100

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Uppgifterna äro grundade på presterskapets förteckningar samt hänföra sig till hela den till för- inom staden eller ej.

ordnade efter kön och åldersklasser¹⁾.

	1 8 8 4						1 8 8 5						1 8 8 6					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
119	19.47	100	19.38	219	19.43	100	17.92	97	20.95	197	19.29	154	24.18	117	22.29	271	23.32	
70	11.45	50	9.69	120	10.65	40	7.17	40	8.64	80	7.83	44	6.91	52	9.90	96	8.26	
110	18.03	102	19.77	212	18.81	97	17.38	89	19.22	186	18.22	125	19.62	89	16.95	214	18.42	
22	3.60	16	3.10	38	3.37	16	2.87	23	4.97	39	3.82	12	1.88	11	2.10	23	1.98	
12	1.96	13	2.52	25	2.22	16	2.87	10	2.16	26	2.55	9	1.41	21	4.00	30	2.58	
145	23.73	88	17.06	233	20.67	142	23.45	81	17.49	223	21.84	133	20.88	84	16.00	217	18.67	
97	15.87	64	12.40	161	14.29	95	17.02	52	11.23	147	14.40	99	15.54	59	11.24	158	13.60	
53	5.40	69	13.37	102	9.05	46	8.24	58	12.53	104	10.19	55	8.64	83	15.81	138	11.88	
3	0.49	14	2.71	17	1.51	6	1.08	13	2.81	19	1.86	6	0.94	9	1.71	15	1.29	
611	100	516	100	1,127	100	558	100	463	100	1,021	100	637	100	525	100	1,162	100	
	1 8 8 9						1 8 9 0						1 8 9 1					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
132	19.88	120	20.94	252	20.37	157	22.89	125	21.48	282	22.24	195	21.45	153	18.73	348	20.16	
68	10.24	55	9.60	123	9.94	78	11.37	62	10.65	140	11.04	86	9.46	83	10.16	169	9.79	
88	13.25	82	14.31	170	13.74	103	15.02	121	20.79	224	17.67	251	27.62	200	24.48	451	26.13	
13	1.96	16	2.79	29	2.35	17	2.48	17	2.92	34	2.68	32	3.52	53	6.49	85	4.93	
18	2.71	12	2.10	30	2.43	25	3.64	11	1.89	36	2.84	30	3.30	29	3.55	59	3.42	
165	24.85	102	17.80	267	21.58	139	20.26	94	16.15	233	18.38	134	14.74	102	12.48	236	13.67	
134	20.18	88	15.36	222	17.95	116	16.91	75	12.89	191	15.06	114	12.54	94	11.50	208	12.05	
46	6.93	73	12.74	119	9.62	47	6.85	64	11.00	111	8.75	59	6.49	83	10.16	142	8.23	
—	—	25	4.36	25	2.02	4	0.58	13	2.23	17	1.34	8	0.88	20	2.45	28	1.62	
664	100	573	100	1,237	100	636	100	582	100	1,268	100	909	100	817	100	1,726	100	

samlingarne i Helsingfors och å Sveaborg hörande befolkningen, oafsedt huruvida dödsfallen inträffat

Tab. N:o 13. Antalet dödsfall inom evangelisk-lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1882—1891, fördeladt på månader och kvartal¹⁾.

År	Jan.		Febr.		Mars		April		Maj		Juni		Juli		Aug.		Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Kvartal				Summa		
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	1:sta	2:dra	3:dje	4:de	m.	qv.	S:ma
1882	92	8.48	88	8.11	109	10.05	98	9.03	70	6.45	81	7.47	86	7.92	132	12.17	102	9.40	88	8.11	57	5.25	82	7.56	289	249	320	227	558	527	1,085
1883	103	9.53	95	8.79	113	10.45	103	9.53	71	6.57	93	8.60	88	8.14	92	8.51	74	6.85	74	6.85	84	7.77	91	8.42	311	267	254	249	567	514	1,081
1884	125	10.27	79	6.50	114	9.36	93	7.64	91	7.48	92	7.56	91	7.48	119	9.78	110	9.04	112	9.20	102	8.38	89	7.31	318	276	320	303	651	566	1,217
1885	106	9.96	75	7.05	106	9.96	101	9.49	91	8.55	79	7.43	90	8.46	91	8.55	73	6.86	78	7.34	89	8.35	85	8.00	237	271	254	252	566	498	1,064
1886	96	7.54	100	7.85	124	9.73	124	9.73	118	9.26	105	8.24	120	9.42	132	10.36	85	6.68	100	7.85	66	5.18	104	8.16	320	347	337	270	702	572	1,274
1887	98	9.40	95	9.10	89	8.53	107	10.26	89	8.53	90	8.63	65	6.23	84	8.06	76	7.29	72	6.90	82	7.86	96	9.21	282	286	225	250	542	501	1,043
1888	85	7.30	97	8.32	100	8.58	112	9.60	110	9.43	110	9.43	91	7.80	101	8.66	106	9.10	79	6.77	95	8.15	80	6.86	232	332	298	254	625	541	1,166
1889	102	7.80	96	7.34	102	7.80	96	7.34	114	8.72	117	8.94	136	10.40	121	9.25	83	6.35	78	5.96	86	6.57	177	13.53	300	327	340	341	704	604	1,308
1890	107	8.05	93	7.00	108	8.12	111	8.35	115	8.65	103	7.82	111	8.35	129	9.70	110	8.27	110	8.27	106	7.94	126	9.48	308	329	350	342	730	599	1,329
1891	200	10.72	152	8.15	181	9.70	183	9.81	184	9.86	159	8.53	134	7.18	154	8.26	117	6.27	136	7.29	139	7.45	126	6.76	533	526	405	401	982	883	1,865

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Dödfödde inberäknade; likaså utsocknebor som affidit i Helsingfors, hvaremot bortlemnats i staden kyrkskrifne personer, som dött på annan ort.

Tab. N:o 14. Barndödligheten bland lutherska trosbekännare¹⁾ i Helsingfors åren 1882—1891.

Å r	Årets totalmortalitet	Åldern 0—1 år ²⁾		Summa	% af hela mortaliteten	Åldern 1—5 år		Summa	% af hela mortaliteten	Summa 0—5 år	% af hela mortaliteten
		mankön	qvinkön			mankön	qvinkön				
1882	1,033	185	147	332	32.1	80	82	162	15.7	494	47.8
1883	1,025	157	145	302	29.5	71	66	137	13.4	439	42.9
1884	1,154	196	163	359	31.1	124	108	232	20.1	591	51.2
1885	997	146	134	280	28.1	92	89	181	18.2	461	46.3
1886	1,209	231	177	408	33.7	124	88	212	17.5	620	51.2
1887	973	182	163	345	35.5	72	70	142	14.6	487	50.1
1888	1,106	218	183	401	36.3	72	74	146	13.2	547	49.5
1889	1,252	209	176	385	30.7	86	84	170	13.6	555	44.3
1890	1,255	243	187	430	34.3	104	116	220	17.5	650	51.8
1891	1,778	286	269	555	31.2	252	205	457	25.7	1,012	56.9

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Inom staden affidne utsocknebor äro inberäknade, men i staden kyrkskrifna personer, hvilka dött på annan ort, utelemnade. —
²⁾ Dödfödde oberäknade.

Tab. N:o 15. Dödsorsakerna bland lutherska trosbekännare inom vissa åldersklasser år 1891, jemfördt med åren 1888—1890¹⁾.

Dödsorsaken	Under 6 månader	6—12 månader	1—5 år	5—10 år	10—20 år	20—40 år	40—60 år	60—80 år	Öfver 80 år	Obekant	Summa		
											m.	qv.	Sma
Dödfödde	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	40	87
Medfödda bildningsfel	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Medfödd allmän svaghet	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	31	64
Atelect. pulmon.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Paedatrophia, Athrepsia	14	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	10	15
Rhachitis	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	4	1	5
Eclampsia infantum	7	4	3	1	—	—	—	—	—	—	9	6	15
Syphilis cong.	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4
Morbilli & cons.	4	24	98	14	4	1	—	—	—	—	70	75	145
Scarlatina & d:o	—	8	61	18	6	1	—	—	—	—	55	39	94
Pertussis & d:o	9	11	22	3	—	—	—	—	—	—	23	22	45
Typhus abdom.	—	—	1	1	6	22	5	—	—	—	21	14	35
Pyæmia, Septicæmia	—	—	3	—	1	4	3	—	—	—	8	3	11
Åbscessus & phlegmone	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Febris puerperal.	—	—	—	—	—	11	—	—	—	1	—	12	12
Erysipelas	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	2	2	4
Tetanus	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1	2
Croup & diphtheria	2	2	28	4	2	—	—	—	—	—	19	19	38
Dysenteria	1	—	2	2	—	1	1	—	—	—	3	4	7
Rheumatismus ac.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Purpura rheumatica	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1
Meningitis cerebro-spinal.	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	2	2	4
Influenza	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	3	3
Meningitis acuta	—	1	2	1	1	4	1	—	—	—	5	5	10
Tuberculosis, phthisis	2	6	31	6	13	111	74	14	1	—	152	106	258
Meningitis tuberc.	15	23	37	7	5	—	—	—	—	—	45	42	87
Pneumonia croup. & cat.	32	40	71	6	3	9	22	19	4	1	97	110	207
Pleuritis & empyema	1	—	2	—	—	3	2	—	—	—	6	2	8
Gangræna pulmon.	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	3	—	3
Hjern-, nerv- och ryggmærgssjukdomar	—	—	—	—	1	4	3	1	—	—	5	4	9
Apoplexia	—	—	—	—	—	2	13	11	3	—	14	15	29
Bronchit., laryngitis & emphysema pulm., stenosis laryng.	23	34	25	3	—	1	5	4	1	—	47	49	96
Hjertfel, hjertlid. och blodkärllssjukdomar	—	1	1	—	2	10	13	11	1	—	18	21	39
Mag- och tarmkatarrh	139	43	46	—	—	2	1	3	—	—	129	105	234
Ulcus ventriculi	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	3	—	3
Peritonitis, incarceration & oclus. intest.	—	—	1	—	3	3	8	1	—	2	9	9	18
Cirrrosis hepatis	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	3	1	4
Nephrit. chr. och andra njur-sjukdomar	—	—	1	2	—	5	7	7	—	—	13	9	22
Carcinoma ventriculi	—	—	—	—	2	13	11	—	—	—	14	12	26
Carcinoma uteri (& ovar.)	—	—	—	—	—	1	8	2	1	1	—	13	13
Andra maligna tumörer	—	—	1	1	—	1	5	5	—	—	3	10	13
Diabetes mellitus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1
Anæmia pernicioza	—	—	—	1	—	2	2	—	—	—	3	2	5
Alcoholismus chron.; morphinismus	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	2
Marasmus senil.	—	—	—	—	—	—	2	26	18	—	18	28	46
Hvarjehanda andra sjukdomar	1	2	3	—	1	3	1	3	—	—	5	9	14
Olyckshändelser	—	—	4	4	1	8	4	—	—	5	21	5	26
Dråp medelst knifstyg	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	3	—	3
Lönnlagda eller dräpta foster	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6
Sjelfmord	—	—	—	—	1	3	2	—	—	1	7	—	7
Dödsorsaken okänd	24	4	7	5	3	6	15	25	—	—	42	38	80
Summa år 1891	437	205	457	79	55	230	224	136	29	13	982	883	1,865
” 1890	365	139	220	36	35	208	183	116	13	9	743	586	1,329
” 1889	330	111	170	32	40	249	223	118	26	9	704	604	1,308
” 1888	124	137	146	18	38	204	154	115	21	9	625	541	1,166

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Uppgifterna omfatta både stadsbor och utsocknebor, som affidit i Helsingfors, hvaremot utslutits i staden kyrkskrifne personer, som dött på annan ort.

Tab. N:o 16. Dödligheten bland lutherska befolkningen i Helsingfors åren 1882—1891 uti några talrikast¹⁾ förekommande sjukdomar, jemfördt med totalmortaliteten.

Å r	Medelbefolkning för året ²⁾	Mortalitet på 1,000 invånare (incl. dödfödde)	Tuberkulösa sjukdomar			Mag- och tarmkatarrh			Akuta lungsjukdomar			Infektionssjukdomar		
			Antal dödsfall	% af befolk.	% af hela mort.	Antal dödsfall	% af befolk.	% af hela mort.	Antal dödsfall	% af befolk.	% af hela mort.	Antal dödsfall	% af befolk.	% af hela mort.
1882	40,151	25,7	243	6,1	23,5	189	4,7	17,3	127	3,1	12,3	107	2,5	10,3
1883	41,655	24,6	206	4,9	20,1	128	3,1	12,5	139	3,3	13,5	113	2,7	11,0
1884	43,422	26,6	211	4,9	18,3	196	4,5	16,1	136	3,1	11,8	186	4,3	16,1
1885	45,469	21,9	205	4,5	20,7	117	2,6	11,7	127	2,8	12,7	141	3,1	14,1
1886	47,659	25,4	222	4,7	18,4	245	5,1	20,3	184	3,9	15,2	157	3,3	13,0
1887	49,951	19,5	245	4,9	25,3	149	3,0	15,4	131	2,6	13,4	96	1,9	9,8
1888	52,672	21,0	270	5,1	24,4	195	3,7	17,6	201	3,8	18,2	87	1,7	7,9
1889	55,707	22,5	336	6,0	26,8	237	4,3	18,9	187	3,4	15,0	93	1,7	7,4
1890	58,945	21,3	288	4,9	22,9	225	3,8	17,9	125	2,1	10,0	139	2,4	11,0
1891	62,093	28,6	345	5,5	19,4	234	3,8	13,2	311	5,0	17,5	416	6,7	23,4
Summa dödsfall		—	2,571	—	—	1,915	—	—	1,668	—	—	1,535	—	—
Årligt medeltal dödsfall på 1,000 invånare . .		23,7	—	5,1	—	—	3,9	—	—	3,3	—	—	3,0	—

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

- ¹⁾ Inom staden afidne utsocknebor äro inberäknade, men i staden kyrkskrifne personer, hvilka dött på annan ort, äro utelemnade. —
²⁾ Beräknad sålunda att till den vid folkräkningarna 1880 och 1890 erhållna siffrorna årligen lagts halfva tillväxten i den kyrkskrifna folkväxlingen.

Tab. N:o 17. Af distrikts-(fattig-)läkarne i Helsingfors behandlade sjukdomsfall under åren 1882—1891.

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
1:sta stadsdelen	154	210	254	267	385	393	416	427	476	463
2:dra "	111	131	182	164	193	201	299	332	402	374
3:dje "	160	176	167	154	137	106	131	135	144	169
4:de "	693	811	902	996	1,073	965	1,107	1,145	942	1,093
5:te "	544	661	502	528	508	415	432	436	360	332
6:te "	603	653	674	654	518	504	429	445	453	704
7:de "	427	468	531	410	397	360	392	402	330	469
8:de "										
9:de "										
8:de "	5	12	11	9	36	6	6	6	16	12
Området vid östra chausséen	371	492	620	762	1,001	1,029	1,301	2,314	2,761	2,629
" " vestra "	280	223	306	291	311	294	397	628	685	974
Summa	3,348	3,887	4,149	4,235	4,559	4,276	4,910	6,270	6,627	7,281

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 18. Antalet akuta sjukdomsfall i Helsingfors, anmälda under 1891 hos Helsovårdsnämnden¹⁾, jemfördt med åren 1881—1890.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Morbilli	609	214	159	73	71	36	19	11	12	3	4	13	1,224
Scarlatina	11	24	18	21	31	19	40	49	49	108	68	72	510
Rubeola	1	—	1	—	1	2	3	—	—	1	—	—	9
Varicellae	35	6	2	8	12	3	5	4	6	15	22	21	139
Variola	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Typhus abdom.	9	8	2	4	5	15	16	52	47	23	13	18	212
Febris remitt.	45	43	46	55	68	37	23	37	54	61	74	68	611
Influenza	—	1	—	4	4	12	—	—	2	—	74	507	604
Febris interm.	9	7	14	30	29	19	14	9	8	14	8	5	166
Meningitis cerebro-spin.	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	3
Febris puerper.	—	2	3	3	2	2	1	—	—	2	2	2	19
Erysipelas	6	4	9	8	5	10	4	9	6	9	9	13	92
Septico-pyaemia	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Rheumatism. acutus	17	35	22	40	37	26	14	18	18	22	26	18	293
Dysenteria	—	—	—	—	9	—	2	10	2	2	—	—	25
Cholera nostras	9	11	13	11	19	5	6	27	7	8	—	—	116
Diphtheria	3	5	13	5	6	7	—	3	3	10	4	15	74
Croup	3	1	2	3	1	—	1	—	2	4	5	4	26
Pertussis	16	40	79	103	239	118	58	54	28	19	17	9	780
Angina	158	182	177	155	173	91	91	84	89	184	192	212	1,788
Laryngo-bronch.	461	568	640	569	560	322	166	153	167	355	355	319	4,635
Pneumonia acuta	25	36	53	80	98	75	28	26	18	23	36	47	545
Pleuritis	7	11	7	12	8	16	6	5	3	6	12	5	98
Paritonitis	2	—	3	2	3	—	2	—	1	3	2	2	20
Perityphlitis	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Meningitis acuta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Parotitis	120	70	17	16	10	5	6	2	10	1	1	4	262
Gastro-enter.	212	236	185	236	319	280	375	755	421	392	284	321	4,016
Summa år 1891	1,758	1,506	1,465	1,438	1,712	1,100	882	1,309	954	1,267	1,208	1,675	16,274
„ 1890	1,386	921	1,087	1,680	1,032	637	1,012	976	1,258	1,053	1,035	1,754	13,881
„ 1889	926	1,055	1,234	1,025	1,039	1,006	1,174	1,207	708	630	1,103	1,125	15,232
„ 1888	715	601	793	837	925	1,301	643	763	1,043	685	809	964	10,079
„ 1887	648	805	905	998	801	611	549	558	664	709	725	1,045	9,018
„ 1886	808	959	962	1,042	1,290	605	752	865	614	689	682	749	10,025
„ 1885	795	921	1,156	774	766	445	397	852	518	649	586	930	8,789
„ 1884	746	636	854	620	700	337	445	686	564	477	708	613	7,386
„ 1883	748	704	944	607	494	397	275	401	467	495	503	879	6,914
„ 1882	542	651	582	689	419	345	565	1,083	798	423	488	599	7,184
„ 1881	851	748	633	709	439	326	358	407	427	475	459	604	6,436

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ För åren 1881—1883 hos Finska läkaresällskapet. — Uppgifterna äro aflemnade vid utgången af hvarje vecka för hela veckan och angifva därför icke noggrant förhållandet pr månad.

Tab. No 19. Antalet och beskaffenheten af de å Helsingfors kommunala sjukhus behandlade sjukdomsfall under år 1891.

Sjukdomar	Antal fall			Tillfrisknade	Icke botade, utgångna före tillfrisknandet	Överförde till annat sjukhus	Döde	Qvarliggande till 1892	Antal sjukvårdsdagar
	Män	Qvinnor	Summa						
Morbilli	10	23	33	31	—	—	2	—	653
Variolois	1	—	1	1	—	—	—	—	14
Mening. cerebro-spin.	1	—	1	—	—	—	1	—	10
Scarlatina	39	56	95	73	—	—	19	3	2,520
Typhus abdominalis	65	31	96	66	—	—	23	7	3,084
Febricula	22	17	39	39	—	—	—	—	568
Erysipelas	6	3	9	7	—	—	2	—	162
Diphtheria	4	6	10	8	—	—	2	—	82
Parotitis	2	—	2	1	—	—	—	1	22
Phthisis pulmonum, tuberculosis	28	10	38	—	6	—	30	2	2,427
Pneumonia acuta	22	8	30	22	—	—	5	3	465
Syphilis	1	—	1	1	—	—	—	—	9
Meningitis acuta & chron.	1	1	2	—	—	—	2	—	11
Apoplexia	3	2	5	1	2	—	1	1	105
Bronchitis, emphysema pulmon.	3	1	4	4	—	—	—	—	136
Pleuritis	2	—	2	—	—	—	2	—	25
Angina	4	2	6	6	—	—	—	—	40
Vitium cordis	1	—	1	—	—	—	1	—	48
Dysenteria	1	—	1	1	—	—	—	—	7
Catarrhus ventriculi ac. & chronicus	2	—	2	1	—	—	—	1	116
Enteritis	1	—	1	—	—	—	1	—	12
Perityphlitis	—	2	2	2	—	—	—	—	27
Colica	1	—	1	1	—	—	—	—	18
Nephritis chronica	3	—	3	—	—	—	3	—	113
Tumor abdom.	—	1	1	—	1	—	—	—	92
Rheumatismus artic. acutus	1	1	2	2	—	—	—	—	30
Rheumatismus chron.	4	1	5	3	1	—	—	1	630
Parametritis	—	1	1	—	1	—	—	—	71
Marasmus senilis	7	4	11	—	5	1	5	—	595
Anæmia	—	3	3	1	2	—	—	—	101
Puerperium	—	2	2	2	—	—	—	—	41
Febr. puerperalis	—	1	1	—	1	—	—	—	9
Carcinoma ventriculi	—	2	2	—	—	—	2	—	103
" uteri	—	1	1	—	—	—	1	—	148
Neurasthenia	—	2	2	—	—	—	—	2	409
Psychosis	—	2	2	1	—	—	—	1	383
Neurosis spin.	—	1	1	1	—	—	—	—	19
Encephalopathia	1	—	1	—	—	—	1	—	5
Eczema	—	2	2	2	—	—	—	—	118
Phlegmone & abscessus, carbunculi	2	—	2	1	—	—	1	—	60
Contusiones, vulnere, fracturae	1	1	2	1	1	—	—	—	43
Ulcera crurum, ulcerationes var.	1	—	1	—	1	—	—	—	136
Combustio	—	1	1	1	—	—	—	—	20
Fistula urin. post oper.	1	—	1	1	—	—	—	—	19
Diagnosis incerta	2	3	5	4	1	—	—	—	138
Simulatio morbi; nihil	7	2	9	9	—	—	—	—	109
Summa	250	193	443	294	22	1	104	22	13,963
Sjukvårdsdagar summa				8,151	1,534	47	2,296	1,935	13,963

Källa: Helsingfors stads hälsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. No 20. Antalet af de å lasarettet vid Helsingfors arbets- och fattiggård vårdade sjuke under åren 1882—1891.

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Qvarliggande från föregående år	34	34	29	34	36	37	40	41	37	39
Under året intagne	85	119	131	120	118	128	108	130	95	117
Summa	119	153	160	154	154	165	148	171	132	156
Af disse utskrifne som friske eller förbättrade	18	39	42	54	46	65	61	56	45	65
Af disse utskrifne som obotade	29	31	31	16	17	19	7	13	10	11
" " " " döde	38	54	53	48	54	41	39	65	38	43
" " " " qvarliggande till följande år	34	29	34	36	37	40	41	37	39	36
Summa	119	153	160	154	154	165	148	171	132	155 ¹⁾
De vårdade ledo af:										
nervsystemets sjukdomar	25	26	17	21	21	37	28	26	15	13
respirationsorganens d:o	36	54	49	56	53	49	58	74	46	50
digestionsorganens d:o	2	7	7	12	10	13	14	8	8	7
cirkulationsorganens d:o	4	5	3	1	2	1	5	12	9	12
urogenitalorganens d:o	5	4	11	8	7	9	7	7	6	8
konstitutionela d:o	27	35	52	29	39	24	18	21	21	27
akuta febrila d:o	—	—	—	—	2	3	—	—	2	2
ögon-d:o	—	—	—	—	1	5	3	4	4	3
öfriga d:o	20	22	21	26	18	22	14	16	21	34
obestämda d:o	—	—	—	1	1	2	1	3	—	—
Summa	119	153	160	154	154	165	148	171	132	156

¹⁾ En patient har rymt.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. No 21. Antalet af de å Helsingfors allmänna poliklinik behandlade sjukdomsfall jemte antalet polikliniska sjukbesök under åren 1889—1891.

Afdelning	1889				1890				1891			
	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagnings-dagar	Medeltal besök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagnings-dagar	Medeltal besök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagnings-dagar	Medeltal besök pr dag
För invärtes sjukdomar . . .	534	841	107	7.9	1,148	1,729	207	8.4	1,148	1,744	184	9.5
" barn- " . . .	478	837	105	8.0	1,322	2,071	200	10.3	1,235	2,119	194	10.9
" qvinno- " . . .	50	80	78	1.0	137	324	150	2.2	97	348	144	2.4
" hud- " . . .	92	138	53	2.6	249	403	99	4.0	239	443	99	4.5
" ögon- " . . .	268	1,443	52	27.7	521	3,510	29	35.5	539	3,710	102	36.7
" tand- " . . .	—	—	—	—	69	—	—	3.4	—	—	—	—
" öron- " . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	159	694	65	10.7
Summa	1,422	3,339	395	—	3,446	8,037	784	—	3,417	9,358	788	—

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 22. Antalet af de å enskilda sjukvårdsanstalter i Helsingfors vårdade sjuke¹⁾ under år 1891.

	Hemmet för obotligt sjuke	Diakoniss- anstalten	Sinebryhoff- ska sjuk- huset	Fru Lybecks privata sjukhem
Qvarliggande från föregående år	16	18	5	17
Under året intagna	2	295	142	48
Summa	18	313	147	65
Af dessa utskrifne som friska eller förbättrade	—	206	134	24
” ” ” ” obotade	—	57	4	5
” ” ” ” döde	3	19	4	4
” ” ” ” som öfverflyttade till andra sjukhus	—	—	—	10
” ” qvarliggande till följande år	15	31	5	22
Summa	18	313	147	65
Antal sjukvårdsdagar	5,750	10,226	1,693	7,353
Medeltal sjukvårdsdagar pr patient	319.4	32.7	11.5	113.1

¹⁾ Dessutom hafva å garnisonssjukhusets kirurgiska poliklinik behandlats 585 patienter från staden, hvilka inalles gjorde 1,732 besök, hvarjemte i Dr Engströms privatklinik varit intagna 175 patienter och å Dr Clopatts poliklinik behandlats 151 patienter.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 23. Antalet af de å undersökningsstationen för lifsmedel verkställda undersökningar under åren 1885—1891.

	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Å svinkött	—	—	—	—	3,209	2,785	2,581
” öfriga slag af kött	—	—	—	—	13	15	17
” mjölk	—	—	—	—	48	609	373
” vatten	—	—	—	—	79	388	125
” öfriga slag af lifsmedel	—	—	—	—	27	21	28
Arsenikprof	—	—	—	—	75	78	56
Öfriga undersökningar	—	—	—	—	8	16	9
Summa	2,114	3,001	2,939	3,176	3,459	3,912	3,189
Af dessa hafva myndigheter föranledt	325	63	24	43	88	841	363
” ” ” enskilda personer föranledt	1,789	2,938	2,915	3,133	3,371	3,071	2,826

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. No 24. Antalet af de utaf helsopolisen i Helsingfors verkställda syner, besigtningar m. m. under år 1891.

Ställen der syner m. m. verkstälts	Stadsdelar									Utom staden		Summa	Totalsumma
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	öster om jernvägen	vester om jernvägen		
Gårdar	107	110	117	393	160	157	82	—	18	214	43	1,401	2,049
Bostäder	13	15	13	62	26	30	13	3	—	11	2	188	
Hotel och vårdshus	8	20	11	17	6	4	2	—	—	—	—	68	
Fabriker och handtverkerier	17	1	10	69	12	50	—	—	—	—	—	159	
Slagthus och korfmakerier . .	—	—	26	15	1	—	14	—	—	2	175	233	
Salutorg	—	—	306	291	—	—	—	—	—	—	—	597	
Salubodar för födoämnen . . .	178	181	160	393	159	226	185	—	—	284	142	1,908	
Bagerier och konditorier . . .	66	56	46	72	20	19	25	—	—	24	20	348	
Mjölksbutiker	125	94	70	233	87	91	95	—	—	109	52	956	
Förvaringsmagasin	1	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	4	
Brunnar	—	—	1	13	2	3	5	—	—	16	54	94	
Mjolk- och gräddprof tagna .	33	9	93	61	—	1	9	—	—	31	3	240	
Mineralvattenprof	3	3	18	3	—	—	—	—	—	—	3	30	
Afstämplade kalfvar	—	—	—	425	—	—	—	—	—	—	—	425	4,602
Afstjälpningsplatser	—	—	—	5	1	1	1	2	1	—	—	11	
Afloop, trummor och diken .	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	
Slaskbrunnar	98	59	92	333	107	128	77	1	18	150	2	1,065	
Afträden	117	109	110	451	166	156	82	—	18	210	41	1,460	
Pissoirer	2	5	3	4	4	3	—	—	—	3	—	24	
Stall för hästar, nöt och svin	26	—	3	1	—	—	4	—	—	27	—	61	2,623
Syner med anledning af an- mälda sjukdomsfall	72	117	50	291	91	135	61	1	8	355	172	1,353	
Desinfektioner i bostäder . .	29	49	16	118	34	31	14	—	3	64	52	410	
Desinfektioner vid desinfek- tionsinrättningen	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	80	
Vattenprof till kemisk under- sökning	—	—	1	3	—	1	17	—	—	11	26	59	
Vattenprof till bakteriologisk d.o.	1	1	2	1	—	—	—	—	—	13	1	19	
Rakstugor	2	3	3	3	2	—	1	—	—	—	—	14	
Ångfartyg	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
Mineralvattenfabriker	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	1	6	1,948
Summa	899	833	1,162	3,339	878	1,037	688	7	66	1,524	789	—	11,222

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. No 25. Resultaten af de kemiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1891.

Månad	Dag	Nummer	Fasta ämnen	Organiska ämnen	Glödningst-förlust	Syreförbrukning	Klor	Ammoniak	Salpetersyra	Salpetersyrlighet	Anmärkingar
Januari	8	I ¹⁾	9.84	6.04	3.80	6.92	0.66	spår	0	0	gulaktigt, nästan klart
"	"	II ²⁾	9.20	5.48	3.72	6.51	0.60	"	0	0	" " "
Februari	4	I	9.64	5.80	3.84	5.23	0.66	"	ytt. sv. sp.	0	" " "
"	"	II	9.56	5.56	4.00	5.06	0.60	"	"	0	klart, gulaktigt
"	18	I	9.92	6.04	3.88	5.94	0.68	sv. spår	0	0	" något gulaktigt
"	"	II	8.92	5.28	3.64	5.32	0.64	"	0	0	" " "
Mars	3	I	9.96	6.00	3.96	5.28	0.67	"	ytt. sv. sp.	0	" gulaktigt "
"	"	II	9.92	6.64	3.28	5.22	0.67	"	"	0	" " "
"	18	I	9.52	5.76	3.76	5.47	0.66	"	"	0	" " "
"	"	II	9.12	5.36	3.76	5.04	0.65	"	"	0	" " "
April	3	I	9.04	5.68	3.36	4.77	0.67	spår	"	0	" " "
"	"	II	8.96	5.60	3.36	3.94	0.66	"	"	0	" " "
"	15	I	9.60	5.88	3.72	3.82	0.62	"	"	0	" " "
"	"	II	8.04	4.84	3.20	3.77	0.59	"	"	0	" " "
"	29	I	7.00	4.04	2.96	4.99	0.52	sv. spår	"	0	" något gulaktigt
"	"	II	5.84	3.36	2.48	4.43	0.497	"	"	0	något oklart "
Maj	13	I	7.20	3.96	3.24	5.60	0.53	spår	"	0	" grumligt "
"	"	II	6.80	4.00	2.80	5.21	0.52	"	"	0	klart " "
Juni	9	I	7.48	4.44	3.04	6.29	0.60	"	0	0	något grumligt och gult
"	"	II	7.28	4.36	2.92	6.03	0.59	"	0	0	klart och gult
"	25	I	6.96	4.36	2.60	5.29	0.60	"	0	0	" " "
"	"	II	6.68			5.38	0.64	"	0	0	" " "
Juli	8	I	7.00	4.00	3.00	4.74	0.69	"	0	0	" " "
"	"	II	6.20	3.48	2.72	3.95	0.59	"	0	0	" " "
"	23	I	7.44	4.48	2.96	4.70	0.67	"	0	0	" " "
"	"	II	(10.24	6.08	4.16	5.44	1.46) ²⁾	"	0	0	" " "
Augusti	5	I	7.32	4.52	2.80	4.34	0.60	"	0	0	" " "
"	"	II	7.84	4.56	3.28	4.27	0.57	"	0	0	" " "
Septemb.	2	I	7.12	5.72	2.40	3.16	0.59	"	0	0	" " "
"	"	II	7.12	5.36	1.76	2.78	0.55	"	0	0	" " "
"	16	I	10.36	6.68	3.68	7.26	0.60	"	ytt. sv. sp.	0	något oklart, gult
"	"	II	10.24	6.76	3.48	6.91	0.59	"	"	0	klart "
"	30	I	11.20	6.48	4.72	6.73	0.55	"	"	0	oklart, "
"	"	II	10.08	5.28	4.80	6.56	0.46	"	"	0	något oklart, "
Oktober	20	I	11.44	7.32	4.12	6.03	0.57	"	spår	0	" gulaktigt
"	"	II	8.84	5.48	3.36	5.15	0.55	"	ytt. sv. sp.	0	oklart "
Novemb.	4	I	9.72	5.48	4.24	7.36	0.50	"	0	0	opaliserande, "
"	"	II	9.56	5.28	4.28	6.79	0.46	"	0	0	oklart, "
"	18	I	9.00	5.20	3.80	6.20	0.50	"	sv. spår	0	" " "
"	"	II	8.52	5.24	3.28	5.56	0.48	"	"	0	något oklart, "
Decemb.	10	I	10.68	7.04	3.64	5.32	0.44	"	"	0	" " "
"	"	II	9.28	6.24	3.04	5.03	0.44	"	ytt. sv. sp.	0	nästan klart, "
"	22	I	9.40	5.72	3.68	5.45	0.45	"	sv. spår	0	något oklart, "
"	"	II	10.08	5.92	4.16	5.33	0.47	"	"	0	" " "

Inalles 47 prof.

¹⁾ anger ofiltrerad vatten. — ²⁾ anger filtrerad vatten från bassinen i Gammelstaden.

Medeltalen af alla analyser utgöra:

Ofiltrerad: 9.02 5.49 3.53 5.47 0.59
Filtrerad: 8.48 5.20 3.37 5.16 0.56

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. No 26. Resultaten af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors stads vattenledningsvatten år 1891.

Undersökningsdag	Åvatten		Filtrerad vatten fr. Gammelstaden		Vattenståndet i ån i förhållande till damtröskeln							
	Temp. i ° C	Antal bakt. kolon. i 1 cc	Temp. i ° C	Antal bakt. kolon. i 1 cc	s.	m.	t.	o.	t.	f.	l.	datum
7/1	0.6	—	0.6	46	0.5	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	1—3/1
14/1	0.6	131	0.6	28	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.4	0.4	4—10/1
21/1	0.6	691	0.6	49	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	11—17/1
27/1	0.6	219	0.6	38	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	18—24/1
3/2	0.8	750	0.8	39	0.3	0.3	0.3	0.4	0.3	0.4	0.3	25—31/1
10/2	0.6	384	0.6	19	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	1—7/2
18/2	0.6	693	0.6	147	0.2	0.2	0.0	—0.1	—0.2	0.3	0.2	8—14/2
25/2	0.6	521	0.6	83	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	15—21/2
4/3	0.6	21,406	0.6	1,207	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	22—28/2
11/3	0.6	3,333	0.6	204	0.6	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	1—7/3
18/3	0.6	1,377	0.6	37	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	8—14/3
25/3	0.6	463	0.6	62	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	15—21/3
1/4	0.6	213	0.6	15	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	22—28/3
8/4	0.6	3,320	0.6	133	0.5	0.5	0.6	0.6	0.5	0.5	0.6	29/3—4/4
15/4	0.6	96,968	0.6	3,630	0.5	0.5	0.6	0.6	0.5	0.5	0.6	5—11/4
18/4	0.6	83,064	0.6	6,193	0.7	0.9	1.2	1.5	1.8	2.2	2.6	12—18/4
22/4	0.8	920	0.8	218								
25/4	0.6	29,400	0.6	1,640	3.5	3.9	4.2	4.1	4.5	4.3	3.9	19—25/4
29/4	0.6	8,820	0.6	83	3.7	3.3	3.2	3.2	4.0	4.3	3.7	26/4—2/5
6/5	4.6	813	4.0	82	3.8	3.9	3.7	3.4	3.0	2.8	2.6	3—9/5
13/5	11.2	385	10.4	35	2.3	2.1	1.9	1.8	1.5	1.5	1.6	10—16/5
20/5	10.0	974	9.8	19	1.6	1.5	1.4	1.4	2.0	2.2	1.9	17—23/5
27/5	17.4	1,044	16.8	5	1.9	1.6	1.5	1.3	1.4	1.3	1.1	24—30/5
3/6	18.4	687	18.0	20	1.0	0.8	0.7	0.6	0.6	0.5	0.5	31/5—6/6
10/6	13.4	7	12.8	1	0.5	0.5	0.3	0.4	0.5	0.4	0.3	7—13/6
17/6	15.0	309	14.2	15	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	14—20/6
23/6	17.8	327	17.4	5	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	21—27/6
1/7	22.0	80	21.6	11	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	28/6—4/7
8/7	20.8	81	20.2	15	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	5—11/7
15/7	20.6	123	20.4	31	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	12—18/7
22/7	22.8	112	22.2	78	0.1	0.0	0.0	—0.1	0.0	0.0	0.0	19—25/7
29/7	21.8	91	21.2	16	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	26/7—1/8
6/8	19.8	388	19.0	14	0.2	0.1	0.1	0.0	0.2	0.2	0.2	2—8/8
12/8	16.6	86	16.0	11	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	9—15/8
19/8	16.8	119	16.4	59	0.4	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	16—22/8
25/8	16.2	820	15.6	9	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	23—29/8
1/9	17.0	77	vattnet icke filtr.	9	0.1	0.2	0.2	0.2	0.5	0.6	1.5	30/8—5/9
8/9	13.4	2,130	13.0	13	1.6	1.0	0.8	0.8	0.6	0.7	0.7	6—12/9
16/9	13.2	252	12.8	15	0.7	0.5	0.3	0.2	0.2	0.7	1.1	13—19/9
22/9	11.8	4,840	11.4	92	1.5	1.2	1.0	1.0	0.7	0.6	0.5	20—26/9
29/9	11.0	610	10.4	9	0.5	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.4	27/9—3/10
6/10	11.6	722	11.0	20	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	4—10/10
13/10	10.0	228	9.6	13	0.3	0.3	0.2	0.1	0.1	0.2	0.3	11—17/10
20/10	7.2	8,708	7.0	443	0.6	1.0	1.0	1.0	1.2	1.8	2.4	18—24/10
27/10	5.2	7,397	5.0	480	2.1	1.7	1.3	1.1	0.9	0.8	0.9	25—31/10
3/11	2.6	113	2.4	77	0.9	0.9	0.8	0.7	0.6	0.6	0.6	1—7/11
11/11	1.0	580	0.8	60	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	8—14/11
17/11	0.6	207	0.6	40	0.5	0.5	0.5	0.7	0.6	0.6	0.6	15—21/11
24/11	0.6	592	0.6	61	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6	22—28/11
1/12	0.6	798	0.6	53	0.7	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.7	29/11—5/12
					1.4	1.4	1.3	1.2	1.2	1.6	2.0	6—12/12
15/12	0.6	2,470	0.6	388	2.0	1.8	1.7	1.5	1.4	1.2	1.1	13—19/12
24/12	0.6	181	0.6	47	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8	20—26/12
30/12	0.6	225	0.6	55	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	27—31/12

Källa: Sundhetsinspektören W. Sucksdorffs redogörelse, åtföljande Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 27. Resultaten af de utaf Helsevårdsnämnden anordnade brunnsvatten-undersökningar under år 1891.

Brunn	Fasta ämnen	Organiska ämnen	Glödningss-förlust	Syre-förbrukning	Klor	Ammoniak	Salpetersyra	Salpetersyrlighet	Fysikalisk beskaffenhet
Södervik (Sergejeffs villa)	23.2	19.6	3.6	2.05	3.76	0	0	0	mjölkligt, färglöst
Kivikko (Burmeisters villa)	43.6	35.5	8.1	3.10	12.96	0	mera än 1.5	spår	klart "
Fågelvik	43.85	34.30	9.55	1.35	9.23	0	"	"	" "
Broholmen, Holmnäs 35 A	47.60	35.7	11.9	6.29	8.52	ytt. sv. spår	stark reakt.	spår	" "
Hammarberg, Lindström	37.7	29.6	8.1	8.47	4.62	sv. men tydl. r.	0	0	oklart, gulafärgadt
Annegatan 21	63.5	46.2	17.3	2.22	12.9	stark reaktion	mera än 1.5	spår	klart, färglöst
Högbergsg. 11	66.6	53.2	13.4	8.60	7.10	sv. spår	stark reakt.	0	" gulaktigt
Nya kyrkog. första fr. porten till höger	3.69	2.63	1.06	1.49	2.13	spår	1.5	tydl. närvaro	" något gulaktigt
" andra " "	15.35	8.85	6.50	0.6	1.76	0	sv. spår	0	" färglöst
" sista " "	11.05	8.75	2.25	1.09	2.13	ytt. sv. spår	spår	0	" "
Br. mellan fattighuset och stranden . .	42.95	27.75	15.20	1.8	8.88	sv. spår	mera än 1.5	spår	" "
Strömstens plantage N:o 2	305.4	257.2	48.2	26.19	72.77	"	stark	0	" gulbrunt
" " " 1	475.4	446.8	28.6	5.29	262.7	stark reakt.	mera än 1.5	stark reakt.	oklart, färglöst
Taipale N:o 8 " " "	63.2	46.8	16.4	4.22	15.96	"	"	"	" något gulaktigt
" " 7	19.65	14.0	5.65	0.97	3.72	0	"	spår	klart, färglöst
" " 9	20.7	14.2	6.5	1.46	3.37	0	1.5	sv. spår	" "
" " 10	80.1	60.7	19.4	2.32	23.78	sv. spår	mera än 1.5	0	" "
" " 6	43.40	41.29	2.11	2.31	12.43	spår	"	stark reakt.	något oklart, färglöst
" " 11	17.30	10.3	7.0	3.49	3.91	"	"	spår	klart, färglöst
" " 4	96.6	80.1	16.5	2.22	24.18	stark reaktion	"	stark reakt.	" "
" " 12	19.5	16.4	3.1	4.04	8.88	sv. spår	spår	sv. spår	oklart, något färgadt
Strömstens plantage N:o 5	41.5	33.0	8.5	6.22	9.23	stark reaktion	stark reakt.	stark reakt.	" "
" Vega N:o 6	53.4	39.3	14.1	7.29	12.4	"	mera än 1.5	0	sv. gulaktigt, orent
Stengård N:o 3	112.1	95.0	17.1	20.1	38.7	"	1.5	0	nåstan klart, gult
" 57	87.8	67.7	20.1	15.8	21.66	"	stark reakt.	stark reakt.	något oklart, gult
Kammio, stora	84.3	70.0	14.3	7.9	19.53	spår	mera än 1.5	0	klart, färglöst
" lilla	44.2	32.0	12.2	2.67	7.81	"	"	tydl. reakt.	" "
Rosa, Omnibus, vid smedjan	35.2	25.4	9.8	3.52	8.17	"	"	stark "	" gulaktigt
Slaktinrätt., slaktrummets pump	599.3	531.8	67.5	3.04	250.3	0	0	0	färglöst, oklart
" kokrummets pump	622.1	539.9	82.2	4.62	251.3	0	0	0	" "
Humleberg	74.6	58.1	16.5	5.10	14.2	sv. spår	mera än 1.5	0	" klart
" 2 pump	110.1	87.2	22.9	2.92	11.01	0	"	0	" "
" 2 plantag.	73.4	53.8	19.6	5.23	25.56	sv. spår	1.5	0	" "
" 3 "	92.9	69.2	23.7	19.10	28.4	stark reaktion	mera än 1.5	stark reakt.	" "

Inalles 34 prof.

Tab. No 28. Resultaten af de utaf Helsovårdsnämnden anordnade undersökningar af lysgasens svafvelhalt under åren 1890—1891.

Datum	Svafvel i gram på 100 kub. meter gas af 10° C. och 760 mm B.	Datum	Svafvel i gram på 100 kub. meter gas af 10° C. och 760 mm B.	Datum	Svafvel i gram på 100 kub. meter gas af 10° C. och 760 mm B.	Datum	Svafvel i gram på 100 kub. meter gas af 10° C. och 760 mm B.
1890						1891	
Mars		Juli		Oktober		Januari	
22	109.6	4	94.1	1	119.1	1	101.1
26	103.6	9	90.0	3	117.5	5	112.8
28	100.0	15	90.6	7	107.9	9	126.8
		26	184.6	9	101.4	13	148.0
April		30	127.9	12	97.1	15	143.6
1	91.7			16	100.9	18	151.1
4	99.7	Augusti		19	98.7	21	154.1
8	90.8	1	111.7	23	99.9	25	151.2
11	97.6	4	141.8	26	98.0	29	149.4
14	94.2	9	154.6	30	106.8		
17	100.9	11	156.6			Februari	
20	92.5	14	197.0	November		1	150.4
23	90.7	19	144.5	2	105.5	5	157.5
28	97.2	21	123.8	6	115.0	8	140.3
		25	115.0	9	115.2	13	152.5
Maj		28	104.4	13	103.7	15	167.7
2	99.1			17	103.4	18	171.4
5	101.0	September		20	107.5	21	163.5
7	109.6	2	113.0	23	115.6	24	171.0
12	104.3	4	102.8	27	100.6	27	187.3
14	108.3	5	104.4	December		Mars	
29	76.5	8	116.7	1	98.9	1	175.7
		11	116.5	4	96.3	4	131.7
Juni		5	114.7	7	94.1	5	122.9
5	109.6	19	124.8	11	96.5	8	128.3
9	98.9	23	156.5	16	93.0	11	138.2
17	81.2	27	151.3	18	99.8	13	109.6
21	89.1			22	97.7	17	113.7
27	96.6			25	107.6	19	110.7
				29	86.8	22	98.7

Källa: Dr A. af Schulténs berättelse, åtföljande Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. No 30. De i Helsingfors stads folkskolor inskrifna elevers
1884—1890, enligt

	1884			1885		
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor
Af folkskoleeleverna voro barn till:						
embets- och tjenstemän m. m.	9	1	1	16	7	—
fabrikanter, handlande m. m.	16	14	2	18	22	—
gårdsegare, handtverkare, betjente m. m.	398	268	20	481	275	19
arbetare, sjömän, soldater m. m. samt ouppgifne	805	599	93	850	708	96
Summa	1,228	882	116	1,365	1,012	115
Af dessa undervisades:						
på svenska	794	513	62	876	575	64
„ finska	434	369	54	489	437	51
På grund af sina framsteg voro dessa fördelade:						
å första klassens första afdelning	436	479	—	543	537	65
„ „ „ andra „	389	403	—	370	475	50
„ andra „ första „	253	—	—	255	—	—
„ „ „ andra „	150	—	—	197	—	—
Af eleverna voro:						
sitt första läseår i skolan	378	526	80	465	608	65
„ andra „ „ „	361	323	20	318	385	45
„ tredje „ „ „	249	29	15	282	18	3
„ fjerde „ „ „	179	4	—	223	1	2
„ femte „ „ „	52	—	—	72	—	—
„ sjette „ „ „	8	—	—	5	—	—
„ sjunde „ „ „	1	—	1 ¹⁾	—	—	—
o. s. v.						
Förenämnde elevers ålder var:						
medelåldern i skolan	11,6	8,4	10,3	11,6	8,4	11,0
lägsta åldersåret	8	7	7	8	7	8
högsta „	17	13	16	18	14	16
Af hela antalet elever:						
erlade skolafgift	447	384	2	425	429	7
motsvarande i procent af hela antalet	36,40	43,53	1,72	31,13	42,39	6,09

¹⁾ Idiot.

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelser.

lefnadsstånd, undervisningsspråk, fördelning på klasser m. m. åren
förhållandet den 1 maj.

	1886			1887			1888			1889			1890			
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	
	13	5	—	10	6	—	11	8	—	6	4	—	10	8	1	
	30	15	—	36	22	2	40	22	2	41	22	—	35	21	6	
	492	335	17	571	360	20	636	370	15	875	457	21	697	473	16	
	931	791	79	1,044	900	70	1,163	922	53	1,144	840	47	1,411	936	49	
Summa	1,466	1,146	96	1,661	1,288	92	1,850	1,322	70	2,066	1,323	68	2,153	1,438	72	
Af dessa undervisades:																
på svenska	901	641	55	1,027	671	59	1,084	695	42	1,161	688	49	1,188	702	47	
„ finska	565	505	41	634	617	33	766	627	28	905	635	19	965	736	25	
På grund af sina framsteg voro dessa fördelade:																
å första klassens första afdelning	622	616	35	667	725	51	750	649	35	758	706	28	728	756	38	
„ „ „ andra „	389	530	61	513	563	41	532	673	35	660	617	40	649	682	34	
„ andra „ första „	282	—	—	283	—	—	345	—	—	375	—	—	488	—	—	
„ „ „ andra „	173	—	—	198	—	—	223	—	—	273	—	—	288	—	—	
Af eleverna voro:																
sitt första läseår i skolan	511	743	61	559	771	54	641	711	45	690	777	43	664	796	47	
„ andra „ „ „	395	386	17	401	505	25	492	560	19	555	517	19	596	587	18	
„ tredje „ „ „	259	17	16	375	12	5	371	48	4	403	27	3	462	53	6	
„ fjerde „ „ „	220	—	1	218	—	8	257	3	2	313	2	3	319	1	—	
„ femte „ „ „	69	—	1	84	—	—	75	—	—	90	—	—	97	1	1	
„ sjette „ „ „	10	—	—	23	—	—	12	—	—	14	—	—	15	—	—	
„ sjunde „ „ „	2	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	
o. s. v.																
Förenämnde elevers ålder var:																
medelåldern i skolan	11,4	8,4	10,6	11,5	8,5	10,5	11,4	8,5	10,8	11,4	8,5	9,8	11,5	8,4	10,9	
lägsta åldersåret	8	7	7	8	7	7	8	7	8	8	7	7	8	7	9	
högsta „	18	13	14	18	14	16	16	13	15	17	14	14	17	13	14	
Af hela antalet elever:																
erlade skolafgift	423	436	436	471	483	5	530	455	3	560	455	7	588	487	8	
motsvarande i procent af hela antalet	28,85	38,04	3,12	22,33	37,50	5,43	28,65	34,41	4,29	27,10	34,39	10,29	27,3	33,8	11,1	

Tab. N:o 31. Antalet skolklasser i Helsingfors stads folkskolor äfvensom antalet elever i skolorna, från skolorna utdimitterade, föräldrarnes stånd, m. m. under läsåret 1890—1891.

	Antalet klasser i stadens folkskolor.	Skolans hela elevantal:			Vid läsårets slut erhållit dimmissionsbetyg.	Barn till					Elever i olika läsåren i skolorna.										Elever, som erlade skolafgift.
		Vid läsårets början eller under dess lopp inskrifvos i skolorna nya elever.	Elever gvarstående i skolorna från föregående läsårr.	Summa.		embets- och tjänstemän, fabrikanter, handlande, possessionärer m. fl.	besuten allmog, gårdsejare, landthandlande m. fl.	yrkesidkare, fabriksarbetare, befjäning vid post- och kommuniktionsanstaltarna, vaktmästare m. fl.	obesuten allmog, sjömän, arbetare m. fl.	Summa.	Elever 1:sta läsåret i skolan.	Elever 2:dra läsåret i skolan.	Elever 3:dje läsåret i skolan.	Elever 4:de läsåret i skolan.	Elever 5:te läsåret i skolan.	Elever 6:te läsåret i skolan.	Elever 7:de läsåret i skolan.	Elever 8:de läsåret eller derutöfver.	Summa.		
<i>I den egentliga folkskolan:</i>																					
Gossar	34	649	1,376	2,025	181	38	98	726	1,163	2,025	508	314	375	350	226	192	52	8	2,025	516	
Flickor	36	784	1,440	2,224	205	33	78	766	1,347	2,224	527	336	444	296	307	229	72	13	2,224	588	
Gemensamma för gossar och flickor	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	120	1,433	2,816	4,249	386	71	176	1,492	2,510	4,249	1,035	650	819	646	533	421	124	21	4,249	1,104	
<i>I skola för försummade barn:</i>																					
Gossar	1	24	18	42	—	—	2	9	31	42	29	12	1	—	—	—	—	—	42	—	
Flickor	1	11	12	23	—	—	1	7	15	23	8	14	1	—	—	—	—	—	23	4	
Gemensamma för gossar och flickor	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	3	35	30	65	—	—	3	16	46	65	37	26	2	—	—	—	—	—	65	4	
<i>I fortsättningsskola:</i>																					
Flickor	2	46	—	46	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelse.

Tab. N:o 32. De i Helsingfors stads folkskolor inskrifna elevers undervisningsspråk samt skolgång och ålder under läsåret 1890—1891.

	Antalet elever undervisade på			Antal elever, som under läsåret besökte skolan.					Antal närvarande elever:				Under läsårets lopp afgångna elever:				Förestående elevers ålder enligt förhållandet d. 1 januari 1891				
									vid höstterminens		vid vårterminens										
	finnska.	svenska.	Summa.	högst 90 dagar.	91—120 dagar.	121—150 dagar.	mer än 150 dagar.	Summa.	höst.	slut.	vår.	slut.	utbildna utan någon anmälning.	skilda på grund af förselsor och oseder.	skilda på grund af föräldrars eller målsmäns önskan.	döda.	Summa.	medelåldern.	högsta åldersåret.	högsta åldersåret.	
<i>I den egentliga folkskolan:</i>																					
Klass I Gossar	265	215	480	23	27	20	410	480	442	437	442	430	5	35	—	3	43	7,8	7	12	
I Flickor	257	230	487	24	25	24	414	487	461	456	461	446	7	39	—	5	51	7,8	7	12	
" II Gossar	205	148	353	16	9	7	321	353	360	353	357	350	3	15	—	—	18	8,8	8	13	
" II Flickor	209	183	392	12	6	11	363	392	368	362	367	357	2	14	—	2	18	8,8	8	14	
" III Gossar	169	244	413	16	11	16	370	413	392	391	396	375	3	26	2	1	32	10,3	8	15	
" III Flickor	198	243	441	18	14	16	393	441	430	421	432	415	3	28	—	1	32	10,1	8	15	
" IV Gossar	174	189	363	19	16	4	324	363	342	331	332	320	16	21	1	1	39	11,5	9	15	
" IV Flickor	175	188	363	17	11	13	322	363	355	351	348	337	—	25	1	1	27	11,3	9	17	
" V Gossar	106	129	235	7	5	5	218	235	235	227	225	218	7	9	1	—	17	12,3	10	15	
" V Flickor	124	182	306	8	19	6	273	306	104	299	296	283	—	21	—	1	22	12,4	11	17	
" VI Gossar	85	108	193	1	1	4	187	193	192	192	192	186	3	4	—	—	7	13,3	11	16	
" VI Flickor	104	119	223	3	4	4	212	223	221	220	218	215	—	7	—	—	7	13,3	11	18	
Summa	2,071	2,178	4,249	164	148	130	3,807	4,249	4,102	4,040	4,066	3,932	49	244	5	15	313	—	—	—	
<i>I skola för försummade barn:</i>																					
Gossar	21	21	42	2	8	6	26	42	30	26	40	35	2	6	—	—	8	10,7	9	13	
Flickor	8	15	23	1	—	2	20	23	21	21	21	21	—	1	—	—	1	10,8	10	31	
Summa	29	36	65	3	8	8	46	65	51	47	61	56	2	7	—	—	—	—	—	—	
<i>I fortsättningsskola:</i>																					
Flickor	21	25	46	—	—	—	—	—	46	46	33	33	—	—	—	—	9	—	—	—	

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelse.

Tab. N:o 33. Anlitandet af folkbiblioteket och läsesalen åren 1884—1891.

	Antal dagar	Lån, betalta för gången		Lån, abonnerade		Summa		Summa summarum	Medeltal per dag			Allmänna läsesalen			Nya läserummet			Sammanlagdt:		
		Svenska	Finska	Svenska	Finska	Svenska	Finska		Svenska	Finska	Summa	Antal dagar	Antal besök	Medeltal per dag	Antal dagar	Antal besök	Medeltal per dag	Antal besök	per dag	
1891																				
Januari	31	3,005	1,491	2,298	788	5,303	2,279	7,582	171	74	245	31	4,585	148	31	3,116	109	7,701	248	
Februari	28	2,387	1,285	2,140	793	4,527	2,078	6,605	162	74	236	28	4,110	147	28	3,377	120	7,487	267	
Mars	31	3,049	1,483	2,550	857	5,599	2,340	7,939	180	76	256	31	4,570	147	31	4,149	134	8,719	281	
April	30	2,399	1,063	2,081	598	4,480	1,661	6,141	149	55	204	30	4,185	139	30	2,214	74	6,399	213	
Maj	31	1,847	664	1,515	387	3,362	1,051	4,413	109	34	143	31	3,840	124	31	518	17	4,358	141	
Juni	18	1,063	358	856	161	1,919	519	2,438	107	29	135	27	2,755	102	27	373	14	3,128	116	
Juli	9	1,003	318	862	157	1,865	475	2,340	207	53	260	31	2,863	92	31	368	12	3,231	104	
Augusti	4	462	181	417	78	869	259	1,138	218	65	283	31	3,270	105	17	169	10	3,439	115	
September	30	1,578	679	1,334	274	2,912	953	3,865	97	32	129	30	3,750	125	30	2,609	87	6,359	212	
Oktober	31	2,447	1,080	1,742	332	4,189	1,462	5,651	135	47	182	31	4,505	145	31	5,097	165	9,602	310	
November	30	2,853	1,545	2,099	545	4,952	2,090	7,042	165	70	235	30	5,225	174	30	8,598	287	13,823	461	
December	29	2,355	1,275	2,132	550	4,487	1,825	6,312	155	63	218	31	5,511	178	31	4,915	158	10,426	336	
Summa för år 1891	302	24,448	11,422	20,026	5,570	44,464	16,992	61,466	147	57	204	362	49,169	136	348	35,503	102	84,672	238	
år 1890	317	20,488	10,268	14,881	5,008	35,369	15,266	50,635	112	48	160	361	71,235	197	—	—	—	—	—	
år 1889	317	18,300	8,800	11,522	3,890	29,822	12,690	32,512	94	40	134	361	65,930	183	—	—	—	—	—	
år 1888	316	16,996	6,738	7,732	2,360	24,728	9,098	33,826	79	28	107	360	47,283	131	—	—	—	—	—	
år 1887	297	19,552		7,503		20,085	6,970	27,055	68	23	91	338	30,016	89	—	—	—	—	—	
år 1886	270	15,754		5,408		15,254	5,908	21,162	56	22	78	271	25,732	95	—	—	—	—	—	
år 1885	252	8,437	4,705	2,416	1,187	10,853	5,892	16,745	43	23	66	284	25,502	90	—	—	—	—	—	
år 1884	261	6,996	4,289	2,211	1,361	9,207	5,650	14,857	35	21	56	267	24,150	90	—	—	—	—	—	

Källa: Styrelsens för folkbiblioteket och läsesalen årsberättelse.

Tab. No 34. Landtdagsmannavalen i Helsingfors åren 1884, 1887 och 1890.

	1 8 8 4 (Den 22 september)					1 8 8 7 (Den 15 september)					1 8 9 0 (Den 22 september)				
	Valkrets				Hela staden	Valkrets				Hela staden	Valkrets				Hela staden
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Antal landtdagsmän, som skulle väljas	—	—	—	—	7	—	—	—	—	8	—	—	—	—	10
Afemnade röstsedlar	177	237	227	271	912	163	242	223	323	951	202	296	224	440	1,62
Af de röstande voro:															
Arkitekter, artister, ingenjörer, literatörer, tidningsutgivare, läkare, lärare	15	15	19	27	76	15	14	17	29	75	22	26	34	51	133
Arbetsföreståndare, gesäller & arbetare	—	2	—	—	2	1	4	—	2	7	11	34	21	141	207
Bokhållare, handelsbetjente	10	11	18	11	50	8	17	15	17	57	6	15	6	11	38
Bruksegare, landtbrukare & husegare	4	4	7	27	42	2	6	3	3	46	9	10	10	57	86
Bolags-, korporations-, kommunens tjen- stemän	13	15	21	24	73	17	17	29	17	80	27	27	20	9	83
Civile & militäre tjenstemän	66	55	49	49	219	55	56	53	51	215	57	49	41	59	206
Fabrikanter & handlande	30	56	48	44	178	24	51	40	41	156	28	66	33	38	165
Handverkare	24	58	49	65	196	30	57	43	99	229	19	34	33	46	132
Sakförare, agenter, kommissionärer	3	2	—	1	6	3	—	—	1	4	3	3	1	2	9
Näringsidkare utom ofvan angifna	9	17	7	16	49	6	14	11	26	57	8	22	10	17	57
Underbefäl, poliskommissarier & konstap- lar m. fl.	2	1	8	7	18	1	4	11	4	20	12	10	15	6	43
Obekante	1	1	1	—	3	1	2	1	1	5	—	—	—	3	3
Summa	177	237	227	271	912	163	242	223	323	951	202	296	224	440	1,62
Af de röstande egde:															
1 röst	6	2	9	5	22	5	6	19	28	61	21	35	28	85	169
2 röster	7	9	10	13	39	10	19	12	32	73	20	27	14	62	123
3 "	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 "	8	10	11	16	45	8	18	10	30	66	14	22	20	34	90
5 "	12	13	11	21	57	12	14	10	26	62	10	16	8	27	61
6 "	7	8	8	13	36	7	13	10	13	43	9	20	3	19	51
7 "	4	15	11	24	54	9	10	10	21	50	6	6	10	18	40
8 "	4	4	10	16	34	8	7	8	16	39	5	9	8	16	38
9 "	—	5	5	10	20	1	2	5	9	17	5	1	3	7	16
10 "	13	17	16	18	64	12	13	23	23	71	15	13	11	22	61
11 "	1	4	5	5	15	1	4	3	5	13	1	6	3	5	15
12 "	12	16	13	13	54	5	10	9	13	37	5	10	7	18	40
13 "	2	—	4	5	11	2	3	3	3	11	—	1	4	7	12
14 "	1	1	2	2	6	2	—	1	3	6	2	2	1	4	9
15 "	9	17	10	18	54	8	13	7	11	39	13	18	12	16	59
16 "	3	4	3	7	17	4	7	3	6	20	1	5	1	6	13
17 "	4	7	6	5	22	2	4	3	6	15	5	3	3	5	16
18 "	3	2	1	3	9	6	5	2	2	15	4	4	3	5	16
19 "	3	5	8	1	17	2	1	3	4	10	1	3	1	2	7
20 "	11	7	11	7	36	8	10	16	9	43	6	16	9	11	42
21 "	3	—	4	3	10	2	1	1	4	8	—	1	3	6	10
22 "	7	5	6	6	24	3	1	2	1	7	2	2	2	4	10
23 "	1	1	1	2	5	2	2	—	4	8	1	3	2	5	11
24 "	—	4	—	2	6	—	3	1	4	8	1	1	—	5	7
25 "	56	80	62	56	254	44	73	62	50	229	55	72	68	51	246
Summa	177	237	227	271	912	163	242	223	323	951	202	296	224	440	1,62
Högsta röstetal hvarmed landtdagsman blif- vit vald	—	—	—	—	10,125	—	—	—	—	8,853	—	—	—	—	9,096
Lägstä do do	—	—	—	—	6,416	—	—	—	—	7,257	—	—	—	—	7,694
Dens röstetal som varit närmast att väljas	—	—	—	—	6,356	—	—	—	—	5,223	—	—	—	—	5,451
Antal personer som erhållit röster	—	—	—	—	50	—	—	—	—	49	—	—	—	—	40
" " " " mindre än 100 r.	—	—	—	—	31	—	—	—	—	29	—	—	—	—	18

Källa: Magistratens protokoll och vallängderna.

Tab. N:o 35. Antalet civila mål och ärenden, behandlade af Helsingfors rådstufvurätt under åren 1885—1890.

	1885				1886				1887				1888				1889				1890			
	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda
Konkursmål	9	81	90	56	34	103	137	101	36	79	115	87	28	128	156	99	57	121	178	130	48	118	166	127
Mål angående årsstämning	1	11	22	11	11	24	35	10	25	11	36	25	11	9	20	11	9	16	25	10	15	11	26	9
Mål angående boskilnad	1	1	2	2	—	—	—	—	—	3	3	2	1	4	5	3	2	8	10	8	2	5	7	5
Vexelmål	12	334	346	323	23	428	451	416	35	367	402	375	27	481	508	501	7	448	455	439	16	540	556	544
Sjörättsmål	1	8	9	9	—	3	3	3	—	8	8	8	—	6	6	4	2	3	5	5	—	1	1	1
Lagfartsärenden	—	47	47	47	—	38	38	38	—	85	85	84	1	120	121	120	1	136	137	137	—	170	170	166
Inteckningsärenden	—	321	321	319	2	354	356	356	—	408	408	402	6	518	524	520	4	609	613	611	2	616	618	613
Förmynderskapsärenden	—	83	83	83	—	96	96	96	—	98	98	98	—	81	81	81	—	129	129	128	1	115	116	116
Äktenskapsförordsärenden	—	14	14	14	—	16	16	16	—	13	13	13	—	33	33	33	—	39	39	39	—	46	46	46
Öfriga civila mål och ärenden	40	1,095	1,135	1,086	49	1,395	1,444	1,407	37	998	1,035	1,005	30	1,117	1,147	1,104	43	1,195	1,238	1,183	55	1,289	1,344	1,157
Summa	74	1,995	2,096	1,950	119	2,457	2,576	2,443	133	2,070	2,203	2,099	104	2,497	2,601	2,476	125	2,703	2,829	2,692	139	2,911	3,050	2,784

Källa: Prokuratorsembetets i Kejslerliga Senaten tryckta årsberättelser samt förteckningar förda vid Rådstufvurättens första afdelning.

Tab. No 36. Antalet behandlade brottmål och anklagade personer vid rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors åren 1882—1891.

	1882		1883		1884		1885		1886		1887		1888		1889		1890		1891	
	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren
Antal mål:																				
äldre	75	—	53	—	57	—	78	—	101	—	84	—	34	—	49	—	92	—	70	—
nya	753	950	799	1,361	946	1,723	1,324	1,770	1,118	1,759	1,312	1,585	1,369	1,273	1,503	1,613	1,363	1,737	1,231	2,318
Summa	828	950	852	1,361	1,003	1,723	1,402	1,770	1,219	1,759	1,396	1,585	1,403	1,273	1,552	1,613	1,455	1,737	1,301	2,318
Af dessa afgjorda . .	775	950	795	1,361	925	1,723	1,301	1,770	1,135	1,759	1,362	1,585	1,354	1,273	1,460	1,613	1,385	1,737	1,235	2,318
uppskjutna	53	—	57	—	78	—	101	—	84	—	34	—	49	—	92	—	70	—	66	—
Antalet angifna personer:																				
män	631	1,027	680	1,586	896	1,927	1,309	1,953	1,068	1,828	1,181	1,903	1,264	1,400	1,419	1,919	1,398	2,250	1,245	2,602
qvinnor	282	85	234	136	316	172	422	208	384	114	387	60	328	66	354	82	318	99	260	117
Summa	913	1,112	914	1,722	1,212	2,099	1,731	2,161	1,452	1,942	1,568	1,963	1,592	1,466	1,773	2,001	1,716	2,349	1,305	2,719
Af dessa sakfælde . .	531	1,046	530	1,507	789	1,998	942	2,052	814	1,883	1,049	1,834	1,091	1,376	1,181	1,902	1,010	2,233	926	2,533
frikände ¹⁾	328	66	325	215	324	101	631	109	533	59	476	129	445	90	477	99	609	116	379	91
om hvilka slutligt utlåtande ej fallit	54	—	59	—	99	—	158	—	105	—	43	—	56	—	115	—	97	—		5 ²⁾

Källa: Prokuratorsembetets i Kejsrerliga Senaten tryckta årsberättelser och för senaste år särskildt lemnade uppgifter.

¹⁾ Innefattande dem, som ej kunnat åt saken fällas. — ²⁾ Förviste till annan domstol.

Tab. N:o 37. Beskaffenheten af de brott, för hvilka de anklagade blifvit sakfälda af rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors under åren 1882—1891.

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Gröfre brott:										
Majestätsbrott	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Mord eller dråp	1	—	—	—	1	2	—	4	3	4
Barnamord eller fosters lönläggning	1	1	1	1	—	2	3	2	2	2
Rån	—	—	1	—	—	1	1	3	3	2
Mordbrand	—	—	1	—	1	1	—	1	1	—
Stöld eller inbrott	155	151	193	169	155	174	176	196	133	188
Kyrkotjufnad eller annan kvalificerad stöld ¹⁾	1	—	—	34	19	18	28	32	39	55
Förskingring af anförtrödda medel	—	—	—	6	2	4	8	5	15	—
Väld å militärvakt, patrull eller brandvakt	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkning eller utprångling af falskt mynt	2	1	2	2	—	—	1	4	2	—
Förfalskningsbrott	5	9	3	6	9	6	7	9	18	13
Mened eller falskt vittnesmål	—	—	—	—	—	1	3	1	—	—
Falsk angivelse eller ärekränkning	5	6	9	2	2	—	1	3	4	5
Tidslag eller försök dertill	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Blodskam	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Hor	—	—	—	—	4	13	10	2	11	3
Väldtäkt	—	—	—	—	2	—	1	1	2	1
Koppleri eller skörlefnad	—	1	4	5	5	7	1	1	1	—
Fridsbrott	—	—	—	—	—	1	1	—	2	3
Ocker	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Värdslöshet eller lättsinnighet mot borgenärer	—	—	—	—	—	1	3	3	11	7
Dödsvällande	1	—	4	—	2	—	2	—	3	2
Grof misshandel å person	—	—	35	—	8	13	—	—	20	11
Summa sakfälda för gröfre brott	172	169	253	225	210	244	249	267	274	296
Mindre brott:										
Fylleri	24	43	62	76	125	203	261	279	355	320
Lurendrejleri, tullförsnillning eller seglationsbrott	4	3	11	3	2	2	1	—	6	13
Andra förbrytelser	1,377	1,822	2,461	2,690	2,361	2,433	1,956	2,537	2,557	2,830
Summa sakfälda för mindre brott	1,405	1,868	2,534	2,769	2,488	2,638	2,218	2,816	2,918	3,163
Summa	1,577	2,037	2,787	2,994	2,698	2,882	2,467	3,083	3,192	3,459

Källa: Prokuratorsembetets i Kejs. Senatens tryckta årsberättelser och för senaste år särskildt meddelade uppgifter.

¹⁾ Under de tidigare åren äro kvalificerade stöldsbrott ej afskiljda från öfriga stölder och äfven i öfrigt är indelningen af brotten något olika under olika år.

Tab. N:o 38. Antalet och beskaffenheten af de utaf fattigsakföraren i Helsingfors handlagda mål under år 1891 ¹⁾, jemfördt med åren 1886—1890.

Målens beskaffenhet	Såvidt på fattigsakförarens åtgärd ankommer slutligen afgjorda och afförda								Summa afgjorda och afförda	Icke slutligen afgjorda					Summa berende	Summa ärenden
	Afgjorda genom förlikning	Af särskilda orsaker jemnade	Afgjorda genom rättgång	Vägrat biträde	Mål i hvilka inlagor gifvits	Hänvisade till aktör	Mål i hvilka bref afhäts för mera än 3 månader ²⁾ sedan	Mål i hvilka stämning uttagits för mera än 3 månader ²⁾ sedan		Beroende			Mål i hvilka bref afhäts efter den 1/10 1891	Mål i hvilka stämning uttagits efter den 1/10 1891		
										på åtgärd	på rättgång	på infående af uppsyningar				
Ersättningstvister	3	2	2	1	—	—	—	1	9	1	—	—	—	2	3	12
Tvister om arbetslön	5	2	—	1	—	—	—	2	19	3	2	5	4	3	17	36
Andra fordringsmål	1	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	3	4	8
Tvister med husbonde eller arbetsgivare	3	2	1	1	—	—	—	—	7	—	—	4	1	2	7	14
Hyrestvister	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	2	4
Aktenskapstvister	—	2	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	2	2	5
Barnfödomål	6	4	2	—	—	—	—	1	13	—	—	1	—	1	2	15
Misshandel och ärekränkning	—	2	1	1	—	—	—	1	6	—	—	1	—	3	4	10
Återfående af egendom	1	3	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	2	1	4	9
Besvärinlagor, ansökningar m. m.	—	—	—	—	4	—	—	—	4	—	1	—	—	—	1	5
Redovisningstvister	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Diverse	—	9	—	1	—	—	—	1	11	—	—	4	1	—	5	16
Summa år 1891	20	34	7	6	4	1	6	6	84	4	3	18	9	17	51	135
Summa år 1890	28	14	10	3	13	1	—	8	186	—	1	19	—	—	20	206
Summa år 1889	40	17	12	7	15	1	56	21	225	—	5	13	—	—	18	243
Summa år 1888 och 1887	148	51	61	20	40	2	42	18	461	4	9	9	—	—	22	483
Summa år 1886	36	—	21	21	46	6	—	—	138	1	18	29	—	—	38	176

Källa: Fattigsakförarens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Uppgifterna för 1891 omfatta endast tiden från den 1 juni — 31 dec., hvaremot uppgifter för årets fem första månader saknas. —
²⁾ T. o. m. 1890 för mera än ett år sedan.

Tab. N:o 39. Antalet af de personer som blifvit tagna i fängsligt förvar samt hållna i läns- och stadshäktet i Helsingfors, äfvensom orsaken till deras hållande i häkte, under åren 1885—1890.

Orsaken till häktandet	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Under ransakning för:						
majestätsbrott	—	—	—	—	—	2
mord och dråp	26	29	12	13	14	26
barnamord	11	14	15	14	14	12
förgiftning	—	1	—	—	—	—
tidelag	1	2	—	—	1	1
hor och koppleri	14	18	11	2	1	2
våldtägt	1	2	—	—	—	—
blodskam	1	1	1	3	2	—
mordbrand	3	4	6	3	2	10
rån och rövveri	13	15	2	3	6	1
stöld	368	351	289	256	277	252
förfalskningsbrott	15	12	9	12	17	10
tillverkning och utprämling af falsk mynt	4	7	3	3	4	1
falsk angifvelse	—	1	—	—	1	1
kronobalans	—	—	1	1	—	1
edsöre och fridsbrott	—	2	—	3	—	—
misshandel	44	29	12	8	3	15
andra förbrytelser	34	49	1	9	4	3
Bysättningsfångar	32	29	47	60	40	75
Insatte till böters försonande och fängelsestraff	612	623	823	649	610	525
Rymmare och lösdrivare	450	459	490	489	375	401
Tukthus- och arbetsfångar	3	10	82	76	116	78
Summa	1,632	1,658	1,804	1,604	1,487	1,412
deraf män	1,168	1,234	1,303	1,162	1,080	1,057
„ qvinnor	464	424	501	442	407	355

Källa: Prokuratorsembetets i K. Senaten tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 40. Antalet af de genom detektiva polisafdelningen i Helsingfors upptäckta brott och värdet af den genom dess försorg tillrättaskaffade egendom under åren 1887—1891.

År	Antalet brott	Upptäckta brott		Antalet brottslingar	Förkommen egendom	Tillrättaskaffad	
		Antal	% af de anmälda			egendom Smc	% af den förkomna
1887	904	405	48,80 %	326	37,367	25,662	68,68 %
1888	1,032	593	57,46 %	520	34,836	24,830	71,29 %
1889	1,426	822	57,64 %	575	46,225	33,419	72,12 %
1890	1,409	796	56,49 %	566	47,538	33,379	70,22 %
1891	1,986	997	50,20 %	698	84,790	51,379	60,59 %

Källa: Poliskammarens tryckta årsberättelser.

tab. No 41. Polispersonalens i Helsingfors antal, bildningsgrad, ålder m. m. åren 1888—1891.

	1888				1889				1890				1891			
	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa
Vid årets ingång voro anstälde	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112
Af dessa afgingo under året:																
genom döden	1	1	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	1	—	1
afsked på egen begäran	—	9	3	12	1	12	4	17	1	15	2	18	2	15	3	20
" för olämplighet ell. dåligt uppförande	2	10	1	13	—	10	2	12	—	2	5	7	—	10	2	12
Deremot antogos eller befordrades under året	3	20	3	26	1	24	6	31	1	21	28	50	2	25	39	66
Vid årets utgång voro därför anstälde	11	92	9	112	12	91	9	112	11	92	9	112	11	92	19	122
Yrke före inträdet i polistjenst:																
militärer	4	53	6	63	6	60	6	72	5	60	4	69	4	59	10	73
handverkare	1	10	—	11	1	15	—	16	3	27	2	32	1	4	2	7
sjömän	2	3	—	5	—	—	—	—	—	2	—	2	—	3	—	3
landtbrukare	1	2	1	4	—	2	1	3	1	1	—	2	1	2	—	3
bro- eller skallfogdar	1	—	—	1	1	—	—	2	1	—	1	2	1	—	—	1
särskilda andra yrken	2	24	2	28	3	14	2	19	1	2	2	5	4	24	7	35
Summa	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	19	122
Åtnjuten undervisning:																
vid universitetet	—	—	1	1	—	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—
" lyceum eller gymnasium	—	—	2	2	1	—	1	1	—	2	—	2	—	1	2	3
" elementar- eller realskola	2	1	—	3	2	—	1	3	—	4	1	5	1	5	2	8
" högre folkskola	1	8	1	10	2	11	2	15	6	33	6	45	8	29	7	44
" lägre "	4	11	1	16	3	16	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—
" ambulatorisk skola	—	14	—	14	—	22	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—
" söndagsskola	2	14	2	18	—	23	2	25	3	41	2	46	2	41	4	47
" yrkesskolor, privatundervisning	—	3	—	3	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
" underofficers- eller militärskola	1	19	2	22	3	15	2	20	2	9	—	11	—	16	4	20
utan skolundervisning ¹⁾	1	22	—	23	—	2	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—
Summa	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	19	122
Ålder:																
mellan 20 och 25 år	—	4	3	7	—	5	3	8	—	8	1	9	—	9	8	17
" 25 " 30 "	4	37	4	45	4	34	5	43	2	31	7	40	1	25	9	35
" 30 " 35 "	2	23	—	23	3	22	—	25	2	25	1	28	3	31	2	36
" 35 " 40 "	3	9	1	13	—	11	—	11	3	8	—	11	3	9	—	12
" 40 " 45 "	—	9	—	9	2	12	—	14	1	10	—	11	1	7	—	8
" 45 " 50 "	1	5	—	6	1	5	—	6	1	7	—	8	2	5	—	7
öfver 50 år	1	5	1	7	1	3	1	5	2	3	—	5	1	6	—	7
Summa	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	19	122
Familjeförhållanden:																
gifte	10	67	3	80	10	70	2	82	10	67	3	80	9	66	7	82
ogifte	1	24	6	31	1	22	7	30	1	22	6	29	2	22	12	36
enklingar	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	3	—	4	—	4
Summa	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	19	122
Antal tjenstear vid polisnrättningen:																
1 år	1	12	6	19	—	18	6	24	—	13	8	21	—	17	17	34
2 "	1	17	1	19	1	22	1	24	—	12	1	13	—	7	1	8
3 "	1	10	1	12	2	12	1	15	1	11	—	12	—	7	—	7
4 "	2	7	—	9	2	7	—	9	1	11	—	12	2	10	1	13
5 "	1	3	—	4	2	17	—	19	1	10	—	11	—	12	—	12
5—10 år	2	30	—	32	1	9	—	10	1	19	—	20	1	20	—	21
10—15 "	2	6	—	8	1	2	—	3	4	10	—	14	5	13	—	18
15—20 "	1	6	—	7	1	4	—	5	1	4	—	5	1	5	—	6
20—25 "	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2	—	3	2	1	—	3
25—30 "	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30—35 "	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	19	122

Källa: Anteckningar förda vid polisnrättningen.

¹⁾ Alla dock läs- och skrifkunniga.

Tab. N:o 42. Prostitutionen i Helsingfors år 1891.

	A.	B.	C.	Summa
A. offentligt prostituerade, hvilka undergå regelbunden besigtning.				
B. offentligt prostituerade, hvilka blott tidtals besigtigas.				
C. qvinnor, hvilka vederligen utöfva prostitution, utan att hafva underkastats besigtning. ¹⁾				
<i>Antal</i> vid utgången af året	51	317	535	903
<i>Ålder</i> under 17 år	—	10		
mellan 17 och 21 år	19	114		
" 21 " 40 "	32	186		
öfver 40 år	—	7		
<i>Ålder</i> vid inskrifningen hos de inom landet födda:				
under 17 år	—	19		
mellan 17 och 21 år	5	117		
" 21 " 40 "	21	170		
öfver 40 år	—	7		
<i>Nationalitet:</i>				
infödda	26	313		
svenskor	23	1		
ryssinnor	1	2		
judinnor	—	1		
danskor	1	—		
<i>Af de inom landet födda äro inflyttade:</i>				
från andra städer	11	57		
" landsorten	6	94		
<i>Familjeförhållanden:</i>				
ogifta	51	300		
hustrur	—	12		
enkor	—	5		
<i>Af de ogifta hafva födt barn:</i>				
före inskrifningen	22	36		
efter "	6	2		
<i>Från allmoge- eller arbetarehem hafva utgått</i>	43	315		
" mera bildade hem	8	2		
<i>Yrke</i> uppgifvet eller eljes känt:				
tjenstehjon	7	10	87	104
butikbiträden	3	1	28	32
uppasserskor	12	3	71	86
sömmerskor	5	13	61	79
fabriksarbeterskor	2	2	31	35
baderskor	1	7	98	106
idkare af andra yrken	21	281	159	461
utan känt eller uppgifvet yrke				
<i>Tiden</i> för prostitutionens utöfvande:				
mindre än 1 år	10	143		
från 1 till 3 år	19	73		
" 3 " 6 "	9	52		
" 6 " 9 "	7	33		
" 3 " 12 "	6	16		

Källa: Uppgifter från polisinrättningen.

¹⁾ Uppgifterna angående gruppen C. äro sjelfallet endast approximativa.

Tab. N:o 43. Antalet personer hvilka såsom druckne blifvit af polisen i Helsingfors tillvaratagne åren 1882—1891.

	Första polisdistriktet ¹⁾		Andra polisdistriktet ²⁾		S u m m a		Summa personer
	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	
1882	1,143	69	1,642	268	2,785	337	3,122
1883	1,488	40	2,279	366	3,767	406	4,173
1884	2,265	55	2,396	453	4,661	508	5,169
1885	2,679	90	3,147	288	5,826	378	6,204
1886	2,479	77	3,136	412	5,615	489	6,104
1887	2,031	81	3,182	352	5,213	433	5,646
1888	2,083	146	3,591	320	5,674	466	6,140
1889	2,644	208	3,369	259	6,013	467	6,480
1890	—	—	—	—	5,708	407	6,115
1891	3,151	161	3,060	242	6,211	403	6,614

Källa: Anteckningar förda vid polisrättningen.

¹⁾ Omfattande staden norr och öster om esplanaderna och jernvägslinien. — ²⁾ Omfattande staden söder och vester om esplanaderna och jernvägslinien.

Tab. N:o 44. Beviljade, förnyade och dödade inteckningar i Helsingfors samt värdet af försålda fastigheter, å hvilka lagfart beviljats, under åren 1882—1891.

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Inteckningar:										
Beviljade å <i>Фмс</i>	3,492,600 ^{—1)}	3,966,672 ^{32⁴⁾}	4,446,182 [—]	5,515,096 ⁴	6,221,632 ⁵²	7,185,986 ¹³	7,433,643 ⁷²	13,627,173 ⁴⁰	13,735,713 ⁹⁶	11,964,535 ⁵⁵
Förnyade „ „	725,800 ^{—2)}	697,964 ^{1³⁾}	1,490,188 ^{56⁷⁾}	1,052,207 ^{97⁸⁾}	1,091,708 ^{46¹⁰⁾}	428,524 ^{45¹²⁾}	702,674 ^{34¹⁴⁾}	1,761,174 ^{3¹⁵⁾}	2,360,823 ^{8¹⁷⁾}	2,624,042 ⁷³
Dödade „ „	1,070,200 ^{—3)}	1,174,054 ^{—6)}	1,262,551 ⁴⁵	1,966,400 ^{—9)}	2,495,510 ^{27¹¹⁾}	3,077,402 ^{—13)}	2,031,724 ⁴³	2,730,764 ^{25¹⁶⁾}	4,206,106 ^{47¹⁸⁾}	2,929,669 ²²
Lagfarter:										
Beviljade å fastigheter till ett värde af <i>Фмс</i>	1,541,199 ⁹⁵	1,929,060 [—]	2,912,385 ⁹⁴	3,234,511 ⁴⁵	2,349,220 ⁶⁰	3,287,572 ⁷¹	5,486,075 ³⁶	9,344,442 ¹⁰	9,719,949 ³	9,227,281 ⁴⁰

Källa: Förteckningar förda vid Rådstufvurättens första afdelning.

¹⁾ Samt 62,150 rubel. — ²⁾ Samt 12,300 rubel. — ³⁾ Samt 20,600 rubel. — ⁴⁾ Samt 15,000 rubel. — ⁵⁾ Samt 3,500 rubel. — ⁶⁾ Samt 1,500 rubel och 12,000 kronor. — ⁷⁾ Samt 4,200 rubel. — ⁸⁾ Samt 5,200 rubel. — ⁹⁾ Samt 2,200 rubel. — ¹⁰⁾ Samt 6,600 rubel. — ¹¹⁾ Samt 4,100 rubel. — ¹²⁾ Samt 7,700 rubel. — ¹³⁾ Samt 16,450 rubel. — ¹⁴⁾ Samt 8,857 rubel. — ¹⁵⁾ Samt 24,600 rubel. — ¹⁶⁾ Samt 12,700 rubel. — ¹⁷⁾ Samt 12,570 rubel. — ¹⁸⁾ Samt 6,650 rubel.

Tab. N:o 45. Eldsvådorna i Helsingfors åren 1882—1891.

A: der brandkåren påkallats	1882		1883		1884		1885		1886		1887		1888		1889		1890		1891		Medeltal			
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	Alla eldsvådor antal proc.	
Tiden för eldsvådorna:																								
<i>Månad:</i> Januari	1	1	2	—	3	1	3	—	3	—	3	—	9	2	9	2	3	2	3	2	3,9	1,0	4,9	13,61
Februari	—	1	2	—	4	—	1	—	1	—	3	—	4	1	5	3	2	1	1	1	2,3	0,7	3,0	8,33
Mars	2	—	2	—	2	—	1	—	4	—	3	—	4	—	2	1	2	2	6	1	2,8	0,4	3,2	8,89
April	1	—	1	2	1	—	2	—	3	—	5	—	2	1	6	2	5	—	4	2	3,0	0,7	3,7	10,28
Maj	1	—	3	—	2	—	1	—	1	—	1	—	2	1	2	—	3	2	5	1	2,1	0,4	2,5	6,95
Juni	1	—	1	—	1	—	—	—	4	—	2	—	3	—	9	1	3	—	1	—	2,4	0,2	2,6	7,22
Juli	1	—	1	—	3	—	1	—	—	—	2	—	2	—	2	—	1	—	3	1	1,6	0,1	1,7	4,72
Augusti	1	—	—	—	1	4	—	2	—	4	—	3	1	—	—	2	—	3	1	1,9	0,3	2,2	6,11	
September	2	—	2	—	2	—	2	—	3	—	—	—	2	1	4	—	2	—	2	—	2,1	0,1	2,2	6,11
Oktober	1	—	1	—	2	—	—	—	2	—	1	—	1	1	1	—	3	1	2	1	1,4	0,3	1,7	4,72
November	2	—	2	2	3	1	4	—	3	—	1	—	2	2	5	—	3	1	6	—	3,1	0,6	3,7	10,28
December	3	—	1	1	5	—	5	—	3	—	—	—	2	3	8	2	2	1	7	3	3,6	1,0	4,6	12,78
Summa	16	2	18	5	28	3	24	—	29	—	25	—	36	13	53	11	31	10	42	14	30,2	5,8	36,0	100,0
		18	23	31	24	29	25	49	64	41	56													
<i>Dag:</i> Söndag	4	1	4	—	5	—	3	—	6	—	6	—	5	1	12	—	1	1	4	4	5,0	0,7	5,7	15,83
Måndag	2	—	3	2	2	—	4	—	7	—	3	—	4	1	7	1	4	2	11	1	4,7	0,7	5,4	15,00
Tisdag	2	1	—	—	10	1	1	—	2	—	4	—	6	5	6	2	6	2	7	2	4,4	1,3	5,7	15,83
Onsdag	2	—	4	—	6	1	5	—	1	—	1	—	4	—	5	—	4	1	2	1	3,4	0,3	3,7	10,28
Torsdag	2	—	3	1	3	—	1	—	7	—	2	—	8	1	5	3	8	2	4	4	4,3	1,1	5,4	15,00
Fredag	3	—	2	2	1	—	5	—	5	—	3	—	4	2	6	1	4	2	10	1	4,3	0,8	5,1	14,17
Lördag	1	—	2	—	1	1	5	—	1	—	6	—	5	3	12	4	4	—	4	1	4,1	0,9	5,0	13,89
Summa	16	2	18	5	28	3	24	—	29	—	25	—	36	13	53	11	31	10	42	14	30,2	5,8	36,0	100,0
<i>Timme:</i> kl. 12—3 f. m.	1	—	1	—	4	—	3	—	2	—	6	—	11	—	4	—	4	—	6	—	4,2	—	—	13,91
” 3—6 ”	2	—	2	—	—	—	4	—	5	—	2	—	3	—	4	—	3	—	6	—	3,1	—	—	10,26
” 6—9 ”	1	—	2	—	2	—	1	—	—	—	1	—	1	—	3	—	1	—	3	—	1,5	—	—	4,97
” 9—12 ”	2	—	3	—	4	—	3	—	3	—	1	—	3	—	11	—	3	—	6	—	3,9	—	—	12,91
” 12—3 e. m.	4	—	2	—	5	—	3	—	3	—	3	—	5	—	10	—	7	—	1	—	4,3	—	—	14,24
” 3—6 ”	1	—	2	—	3	—	3	—	4	—	2	—	4	—	5	—	2	—	8	—	3,4	—	—	11,26
” 6—9 ”	3	—	1	—	5	—	3	—	6	—	5	—	4	—	12	—	4	—	9	—	5,2	—	—	17,22
” 9—12 ”	2	—	5	—	5	—	4	—	6	—	5	—	5	—	4	—	7	—	3	—	4,6	—	—	15,23
Summa	16	—	18	—	28	—	24	—	29	—	25	—	36	—	53	—	31	—	42	—	30,2	—	—	100,0

Källa: Brandkommissionens årsberättelser.

Tab. N:o 46. Försäkrings- och ersättningsbelopp för egendom som tagit skada vid eldsvådorna i Helsingfors åren 1882—1891.

	Skadans storlek eller brandskade- ersättnings belopp						Värdet eller hela försäkringsbeloppet för den egendom, som till större eller mindre del skadats						Ersättningen i % af hela försäkrings- beloppet
	för lös egen- dom <i>Fmk.</i>		för fast egen- dom <i>Fmk.</i>		Summa <i>Fmk.</i>		för lös egen- dom <i>Fmk.</i>		för fast egen- dom <i>Fmk.</i>		Summa <i>Fmk.</i>		
1882	30,732	—	87,244	—	117,976	—	156,000	—	365,600	—	521,600	—	22,62
1883	46,733	—	40,177	—	86,710	—	334,740	—	516,000	—	850,740	—	10,19
1884	44,611	—	60,142	—	104,752	—	588,900	—	541,600	—	1,130,500	—	9,27
1885	40,050	—	81,159	—	121,209	—	132,000	—	1,299,350	—	1,431,350	—	8,47
1886	47,247	51	100,629	16	147,876	67	251,500	—	1,887,640	—	2,139,140	—	6,41
1887	126,266	54	56,598	—	182,864	54	813,500	—	1,398,989	80	2,212,489	80	8,27
1888	93,395	24	68,664	50	162,059	74	480,725	—	1,766,950	—	2,247,675	—	7,21
1889	46,300	18	93,276	76	139,576	94	—	—	—	—	1,029,620	—	13,55
1890	47,990	36	51,350	37	99,340	73	513,500	—	2,299,800	—	2,813,300	—	3,53
1891	41,554	05	54,264	80	95,818	85	525,625	—	1,152,795	—	1,678,420	—	5,70

Källa: Brandkommissionens årsberättelser.

Tab. N:o 47. Antalet gårdar och byggnader i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 december 1890.

Stadsdel	Andra gårdar	Antal boningshus och andra hus med uppvärmningsapparater, uppförda af				Antal uthusbyggnader			Summa byggnader	Gårdar tillhörande												
		sten eller tegel	nedre våning af sten o. öfre af trä	trä m. m.	Summa	af sten eller tegel	af trä m. m.	Summa		Finska kronan	Ryska kronan	Staden	Säskilda korporationer och bolag	enskilda							sjöfarande	alle andra
														enbets- och fjensteman samt deras enhör	in- och utrikeshandlande	fabrikanter o. handtvärfare	öfriga näringsidkare	af öfriga	af öfriga	af öfriga		
Första	165	174	9	210	393	107	132	239	632	16	3	6	9	28	17	12	2	—	72			
Andra	108	140	13	146	299	70	98	168	467	6	5	5	10	12	14	15	3	1	37			
Tredje	109	93	8	138	239	55	99	154	393	6	—	8	8	16	15	17	—	—	39			
Fjerde	283	157	42	479	678	102	272	374	1,052	4	5	6	37	31	30	49	26	2	93			
Femte	158	80	17	241	338	47	111	158	496	5	—	2	23	16	17	25	13	3	54			
Sjette	96	15	32	171	218	58	53	111	329	—	—	2	5	4	5	9	15	2	54			
Sjunde	121	58	31	148	237	41	76	117	354	4	—	1	5	14	26	14	19	4	34			
Åttonde	12	20	—	6	26	19	14	33	59	3	2	—	1	1	1	1	1	—	2			
Nionde	37	5	6	58	69	5	58	63	132	1	—	2	2	15	8	2	1	—	6			
Broholmarne	12	5	7	12	24	3	12	15	39	—	—	—	—	2	2	1	4	—	3			
Området öster om östra chausseen	20	10	6	48	64	1	66	67	131	2	—	—	1	2	5	2	3	—	5			
„ vester om östra chausseen och öster om jernvägen	108	4	34	130	168	7	136	143	311	2	—	4	3	10	21	12	30	—	26			
„ mellan vestra chausseen och jernvägen	22	11	5	60	76	7	58	65	141	1	—	2	2	3	4	1	4	—	5			
„ vester om vestra chausseen	93	11	16	144	171	7	129	136	307	—	2	1	6	3	23	9	18	2	29			
Holmar o. hamnar	24	4	4	52	60	2	55	57	117	1	—	—	3	5	6	3	1	1	4			
Summa	1,368	787	230	2,043	3,060	531	1,369	1,900	4,960	51	17	39	115	162	194	172	140	15	463			

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

Tab. No 48. Antalet boningshus och rum i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 december 1890.

Stadsdel	Boningshus af sten eller tegel							Boningshus med nedra våningen af sten och öfra af trä	Boningshus af trä				Antal rum med uppvärmningsapparater		
	1 vånings	2 vånings	3 vånings	4 vånings	5 vånings	6 vånings	Summa		1 vånings	2 vånings	3 vånings	Summa	i stenhus	i trähus	Summa
Första	27	71	56	18	2	—	174	9	195	15	—	210	5,226	1,522	6,748
Andra	17	55	46	13	8	1	140	13	141	5	—	146	4,308	1,187	5,495
Tredje	16	41	28	4	4	—	93	8	87	51	—	138	2,223	1,316	3,539
Fjerde	42	63	29	16	6	—	156	42	467	14	—	481	3,945	4,734	8,679
Femte	19	22	23	10	5	—	79	17	235	7	—	242	1,920	1,721	3,641
Sjette	3	5	4	3	—	—	15	32	175	—	—	175	610	1,620	2,230
Sjunde	14	31	8	2	3	—	58	31	146	2	—	148	1,401	1,568	2,969
Åttonde	7	7	5	—	1	—	20	—	6	—	—	6	565	31	596
Nionde	1	4	1	—	—	—	6	6	35	23	—	58	105	710	815
Broholmarne	1	4	—	—	—	—	5	7	8	4	—	12	110	275	385
Området öster om östra chausséen	3	6	1	—	—	—	10	6	41	6	1	48	114	480	594
” vester om östra chausséen och öster om jernvägen	4	—	—	—	—	—	4	34	66	61	3	130	246	1,912	2,158
” mellan vestra chausséen och jernvägen	7	3	1	—	—	—	11	5	57	3	—	60	114	339	453
” vester om vestra chausséen	7	4	—	—	—	—	11	16	110	33	1	144	133	1,302	1,435
Holmar och hamnar	3	—	1	—	—	—	4	6	43	9	—	52	19	230	249
Summa	171	316	203	66	29	1	786	232	1,812	233	5	2,050	21,039	18,947	39,986

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

Tab. N:o 49. Antalet boningsrum i Helsingfors vid folkräkningen den 1 december 1890, fördeladt efter storleken af de lokaler de tillhöra.

Antal boningsrum i lokalen	Antal boningsrum											Summa boningsrum	
	Första stadsdelen	Andra stadsdelen	Tredje stadsdelen	Fjerde stadsdelen	Femte stadsdelen	Sjette stadsdelen	Sjunde stadsdelen	Åttonde stadsdelen	Nionde stadsdelen	Sörnäs med Broholmen	Tölö		Holmarna
1 rum	499	319	232	1,487	452	930	504	17	65	1,500	644	18	6,667
2 "	594	422	256	1,452	544	506	402	28	68	610	342	36	5,260
3 "	411	387	252	732	414	210	366	42	54	180	108	15	3,171
4 "	544	368	320	864	404	172	236	24	76	184	96	8	3,296
5 "	585	495	290	710	315	65	255	5	90	105	105	10	3,030
6 "	552	552	384	648	294	24	234	18	120	78	42	—	2,946
7 "	483	427	259	364	196	7	147	14	63	63	49	—	2,072
8 "	352	344	192	224	112	8	152	16	32	40	32	—	1,504
9 "	261	225	243	198	81	—	99	—	72	18	18	—	1,215
10 "	140	150	100	100	30	—	10	20	70	10	20	—	650
11 "	187	220	99	66	22	22	22	22	22	11	22	11	726
12 "	48	60	60	12	12	—	24	—	12	36	—	—	264
flere än 12 rum	117	338	39	182	26	13	39	52	13	28	28	—	875
Summa	4,773	4,307	2,726	7,039	2,902	1,957	2,490	258	757	2,863	1,506	98	31,676

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

Tab. N:o 50. Antalet hushåll vid folkräkningen i Helsingfors den 1 december 1890, fördeladt efter belägenheten af de lokaler de bebo.

Stadsdel	Antal hushåll, som bebo							Summa hushåll
	jord- eller källarvåning	1:sta vånin- gen	2:dra vånin- gen	3:dje vånin- gen	4:de vånin- gen	5:te vånin- gen	6:te vånin- gen	
Första stadsdelen	108	850	326	166	73	18	1	1,542
Andra "	62	464	267	186	105	64	26	1,174
Tredje "	43	370	238	75	21	29	1	777
Fjerde "	147	2,306	447	157	62	44	—	3,163
Femte "	55	871	184	85	37	15	—	1,247
Sjette "	50	1,014	243	33	25	—	—	1,365
Sjunde "	82	828	166	36	13	9	1	1,135
Åttonde "	—	44	10	12	6	2	—	74
Nionde "	24	145	44	—	—	—	—	213
Sörnäs med Broholmen	69	1,314	738	88	2	—	—	2,211
Tölö	37	678	226	5	—	—	—	946
Holmar och hamnar	—	46	—	—	—	—	—	46
Summa	677	8,930	2,889	843	344	181	29	13,893

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

Tab. N:o 51. Antalet hushåll vid folkräkningen i Helsingfors den 1 december 1890, fördeladt efter medlemsantal och storleken af de lokaler, som de bebo.

A) *Sjelfständigt boende hushåll.*

Antal rum	Antal hushåll bestående af																			Summa hushåll	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		20 och flere
	medlemmar																				
1 rum	811	1,219	1,133	1,087	856	606	391	146	70	16	6	3	2	—	—	—	—	—	—	6,346	
2 "	167	373	387	398	340	300	228	129	75	43	24	5	6	3	—	—	—	—	—	2,478	
3 "	43	144	157	149	112	116	73	54	34	33	14	14	—	—	1	—	—	—	—	945	
4 "	15	69	133	157	111	78	68	46	29	27	8	7	3	2	2	4	—	1	—	760	
5 "	11	31	96	93	89	75	63	50	23	15	18	8	2	5	4	1	—	1	2	589	
6 "	7	17	44	60	56	74	61	45	41	25	18	18	10	1	3	1	—	1	—	482	
7 "	2	12	14	25	40	40	38	40	23	22	16	5	7	6	1	—	—	2	—	293	
8 "	—	7	7	13	8	18	28	15	21	22	15	12	7	6	1	—	1	2	—	185	
9 "	—	2	1	8	17	10	16	14	21	12	10	10	2	2	1	1	4	1	—	135	
10 "	—	—	2	1	2	8	7	10	6	6	5	4	5	3	3	1	1	—	—	64	
11 "	—	—	1	2	6	5	6	4	7	9	10	3	4	3	—	2	1	—	—	65	
12 "	—	1	—	—	—	—	1	2	4	2	4	2	1	—	—	2	—	1	—	22	
flere än 12 rum	—	—	1	3	3	2	4	3	4	8	7	2	2	4	3	5	—	3	—	67	
Summa	1,056	1,875	1,976	1,996	1,640	1,332	984	558	358	240	155	93	51	35	19	15	9	11	3	12,431	

B) *Samboende hushåll.*

Antal rum	Antal hushåll bestående af																Summa hushåll
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
	medlemmar																
1 rum	364	189	106	81	33	23	11	7	—	—	—	—	—	—	—	—	814
2 "	79	124	106	66	65	37	17	9	3	3	—	—	—	—	—	—	509
3 "	12	18	15	16	15	6	8	5	1	1	2	—	—	—	—	—	99
4 "	—	3	5	6	3	4	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	23
5 "	—	—	2	1	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	9
6 "	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
7 "	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 "	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Summa	455	334	234	170	119	72	40	25	4	4	2	—	2	—	—	1	1,462

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

Tab. N:o 52. Fabriker och handtverkerier i Helsingfors år 1891, jemfördt med åren 1885—1890¹⁾.

	Antal	Produktionens bruttovärde <i>Fmg.</i>	Arbetspersonal, deri inbegripne mästare och kontorspersonal							
			Under 15 år		Mellan 15 och 18 år		Öfver 18 år		Summa	
			m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.
Mekaniska verkstäder samt fabriker och handtverkerier inom metallindustrin	82	5,923,687	20	—	139	—	2,049	18	2,208	18
Stenbrott	1	48,461	—	—	—	—	29	—	29	—
Stenhuggerier	9	123,759	—	—	—	—	58	—	58	—
Kalkbruk	1	125,000	—	—	—	—	20	—	20	—
Kakelfabrik	2	259,000	1	—	2	—	101	14	104	14
Gipsgjuteri	1	7,676	—	—	—	—	3	—	3	—
Cementgjuterier	2	249,000	—	—	8	—	108	—	116	—
Färgfabrik	1	112,500	—	—	—	—	9	4	9	4
Färgerier	3	7,420	—	—	—	—	8	2	8	2
Tvålfabrik	1	100,000	—	—	—	—	10	3	10	3
Teknokemisk fabrik	2	4,800	—	—	—	—	2	—	2	—
Lack- och polityrfabrik	1	14,880	—	—	2	—	2	—	4	—
Asfaltfabrik	2	742,300	—	—	—	—	161	3	161	3
Gasverk	1	339,645	—	—	—	—	56	—	56	—
Fabrik för elektrisk belysning	1	100,000	—	—	—	—	12	—	12	—
Bennjölfsfabrik	2	138,024	—	—	—	—	27	13	27	13
Garfverier	5	243,532	—	—	—	—	51	—	51	—
Sadelmakerier	4	49,630	1	—	4	—	8	—	13	—
Borstbinderier	3	47,900	—	—	3	2	12	7	15	9
Konstväfveri	1	10,065	—	—	—	—	4	—	4	—
Vaddfabrik	1	5,627	—	—	—	—	1	4	1	4
Repslagerier	2	8,000	—	—	—	—	5	—	5	—
Snörmakeri	1	40,000	—	—	2	10	10	15	12	25
Asfaltfiltfabriker	2	191,450	—	—	—	—	23	—	23	—
Tapetfabrik	1	205,000	—	—	—	—	22	7	22	7
Päs- och kuvertfabrik	2	73,000	1	—	1	6	7	15	9	21
Bokbinderier	15	141,492	2	2	8	14	48	49	58	65
Sågverk	3	626,995	5	2	7	—	62	8	74	10
Ångsnickerier	3	872,000	2	—	3	—	201	5	206	5
Snickerier	31	208,233	—	—	15	—	143	2	158	2
Likkistfabriker	2	32,000	—	—	—	—	9	5	9	5
Svarfverier	6	10,047	—	—	2	—	13	—	15	—
Tunnbinderier	2	12,400	—	—	—	—	5	—	5	—
Korkfabrik	1	5,300	1	—	—	—	6	—	7	—
Korgmakeri	1	6,890	—	—	1	—	2	2	3	2
Kammakeri	1	600	—	—	—	—	1	—	1	—
Gummivarufabriker	5	51,861	1	—	3	1	10	5	14	6
Åkdonsfabriker	4	333,248	—	—	—	—	124	2	124	2
Murare och byggnadsentreprenörer	19	1,784,201	42	—	116	28	1,135	277	1,293	305
Målare	43	617,958	7	—	29	—	283	2	319	2
Tapetserare	10	58,218	1	—	4	—	29	4	34	4
Glasmästare	6	44,115	—	—	1	—	17	—	18	—
Skorstensfejare	6	40,520	—	—	3	—	21	—	24	—
Gatläggare	2	104,498	—	—	20	1	100	1	120	2
Mjölqvarn	1	46,754	—	—	—	—	8	—	8	—
Sockerbruk	1	4,551,499	—	—	3	—	119	2	122	2
Kaffesurrogatfabrik	1	25,000	—	—	—	—	1	—	1	—

¹⁾ Uppgifterna i många afseenden ofullständiga.

	Antal.	Produktionsbruttovärde. <i>My.</i>	Arbetspersonal, deri inbegripne mästare och kontorspersonal							
			Under 15 år		Mellan 15 och 18 år		Öfver 18 år		Summa	
			m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.
Bagerier	41	1,014,878	2	1	26	7	142	62	170	70
Ångbageri	1	264,500	—	—	9	3	21	8	30	11
Konditorier	5	77,000	1	—	4	—	22	4	27	4
Karamellfabrik	1	40,000	—	—	—	—	4	2	4	2
Slakterier	35	624,859	—	—	—	—	59	4	59	4
Körfmakerier	7	284,339	1	—	7	1	35	11	43	12
Ölbryggerier	2	2,071,600	—	—	2	—	230	98	282	98
Öl- och porterbryggeri	1	150,000	—	—	—	—	15	6	15	6
Sprittfabriker	6	99,018	—	—	1	—	22	1	23	1
Vinfabrik	1	186,000	—	—	1	—	4	—	5	—
Ättiksfabriker	2	50,250	—	—	—	—	6	—	6	—
Mineralvattenfabriker	6	187,000	—	—	1	—	33	12	34	12
Tobaksfabriker	7	1,613,372	2	1	4	25	78	415	84	441
Skjortfabrik	3	42,360	1	—	—	1	2	27	3	28
Skrädderier	55	1,031,343	7	—	24	1	304	7	335	8
Do , fruntimmers-	5	26,906	—	—	—	—	—	26	—	26
Korsettmakeri	1	1,200	—	—	—	—	—	2	—	2
Handskmakeri	1	775	—	—	—	—	—	2	—	2
Hattfabrik	1	350,324	—	—	2	3	22	58	24	61
Möss- och hattmakerier	2	10,700	—	—	—	1	1	2	1	3
Paraplymakeri	1	2,600	—	—	—	—	2	—	2	—
Bundtmakerier	4	149,500	1	—	2	—	16	26	19	26
Skomakerier	121	460,488	6	—	19	1	332	18	357	19
Perukmakerier	12	64,965	2	—	3	—	37	7	42	7
Badinrättningar	20	132,811	—	—	1	1	17	111	18	112
Tvättinrättning	1	6,500	—	—	—	—	2	10	2	10
Boktryckerier	7	1,241,235	9	3	68	47	307	69	384	119
Litograf. tryckerier	3	337,500	—	—	24	25	57	14	81	39
Xylografiska atelierer	2	2,300	1	—	—	—	1	2	2	2
Fotografiska atelierer	4	121,000	—	1	1	2	10	18	11	21
Summa för år 1891	655	29,389,508	117	10	575	180	6,966	1,491	7,658	1,681
” ” år 1890	553	25,660,853	99	12	511	125	5,779	1,280	6,389	1,417
” ” år 1889	577	21,565,365	112	21	435	133	5,167	1,128	5,714	1,282
” ” år 1888	498	16,392,800	—	—	—	—	—	—	5,860	—
” ” år 1887	444	14,906,445	—	—	—	—	—	—	5,252	—
” ” år 1886	416	13,806,017	—	—	—	—	—	—	5,109	—
” ” år 1885 ²⁾	355	16,038,874	—	—	—	—	—	—	4,385	—

Källa: Industristyrelsens tryckta publikationer.

²⁾ För detta år är bränvinsskatten inberäknad i bränneriernas samt råspritens värde i spritfabrikernas produktionsvärde.

Tab. N:o 53. Passagererörelsen å Helsingfors bangård åren 1887—1891.

	1887	1888	1889	1890	1891
Anlände passagerare: ¹⁾					
I klass	807	941	818	976	805
II „	20,687	21,814	23,846	23,347	29,369
III „	79,366	87,537	92,085	121,594	126,703
Summa	100,860	110,929	116,749	150,917	156,877
Afgångne passagerare: ¹⁾					
I klass	813	816	807	982	892
II „	19,586	20,906	24,297	25,670	26,210
III „	71,348	79,839	96,895	113,404	120,292
Summa	91,747	101,561	121,999	140,056	147,394
Summa person- kilometer för anlände och afgående passagerare	21,763,792	24,683,559	27,718,062	32,408,114	39,097,609
hvilket af samtliga statsjernvägars	171,501,152	175,193,396	190,989,700	229,136,080	273,881,102
utgöra i procent	12,69	14,04	14,51	14,11	14,27
Inkomst af passageraretrafiken å Helsingfors station . . . . . <i>Smk</i>	502,371,86	604,447,13	623,454,47	743,113,47	793,816,88
utgörande af samtl. statsjernvägars . . . . . <i>Smk</i>	3,597,035,52	3,914,293,36	4,265,512,43	5,190,981,16	5,474,672,59
i procent	13,97	15,44	14,61	14,31	14,49

Källa: Jernvägsstyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Förutom trupper och fångar.

Tab. N:o 54. Telegramvexlingen å Helsingfors telegrafstation åren 1884—1891.

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Telegram till och ifrån orter inom Finland och Ryssland.								
<i>Afgångna:</i> betalda telegram	29,049	30,724	27,172	29,373	35,392	34,761	36,890	36,235
” obetalda ” { meteorologiska	712	712	712	712	712	2,815	712	3,120
{ tjänste-	2,013	1,832	1,865	2,186	2,080		2,387	
Summa	31,774	33,268	29,749	32,271	38,184	37,576	39,989	39,355
<i>Ankomna:</i> betalda telegram	33,973	34,983	34,062	34,557	37,706	38,818	39,884	38,303
” obetalda ” { meteorologiska	4,272	4,272	4,272	4,272	4,272	7,410	4,272	7,183
{ tjänste-	424	483	669	3,292	3,339		3,327	
Summa	38,669	39,738	39,003	42,121	45,317	46,228	47,483	45,486
Telegram till och ifrån utlandet.								
<i>Afgångna:</i> betalda telegram	6,811	7,260	6,957	8,053	9,676	11,510	12,317	12,758
” obetalda ” { meteorologiska	356	356	356	356	356	518	356	594
{ tjänste-	85	79	88	114	139		173	
Summa	7,252	7,695	7,401	8,523	10,171	12,028	12,846	13,352
<i>Ankomna:</i> betalda telegram	7,268	7,778	7,580	8,172	9,573	11,615	12,819	13,521
” obetalda ” { meteorologiska	712	712	712	712	712	2,128	712	2,541
{ tjänste-	472	484	486	741	934		1,835	
Summa	8,452	8,974	8,778	9,625	11,219	13,743	15,366	16,062
<i>Genomgående telegram, emottagna och afgifna å Helsingfors station . . . . .</i>	107,955	114,314	123,468	135,182	157,458	160,700	149,789	150,659
Hela antalet telegram	194,102	203,989	208,399	227,722	262,349	270,275	265,473	264,914

Källa: Uppgifter från Telegrafstyrelsen.

Tab. No 55. Antal samtal och abonnenter i Helsingfors telefonförening under år 1882—1891.

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Antal samtal.										
Januari	—	48,541	78,348	115,042	125,112	211,416	303,970	358,688	581,844	549,998
Februari	—	60,625	96,568	136,234	126,674	214,456	343,960	376,440	467,110	500,446
Mars	—	73,491	111,964	138,040	143,138	240,202	363,230	436,718	522,284	559,750
April	—	68,544	106,440	148,754	137,110	244,436	351,990	454,880	510,908	567,568
Maj	—	83,893	134,392	153,705	167,402	258,061	398,712	520,002	507,124	602,772
Juni	13,662	83,326	107,411	109,324	134,310	232,958	345,270	420,966	460,030	450,198
Juli	25,580	83,450	116,502	151,875	136,992	223,980	291,002	346,914	468,142	341,312
Augusti	27,738	82,338	124,905	125,498	132,924	232,008	296,564	363,854	360,948	349,882
September	35,944	103,916	127,658	151,785	186,822	280,084	279,888	449,704	515,856	514,962
Oktober	41,352	117,150	132,415	141,524	173,448	270,538	365,262	545,178	523,666	588,788
November	41,844	93,356	111,892	124,888	176,000	296,302	343,260	536,966	517,082	593,002
December	34,692	81,524	125,359	127,524	208,996	229,098	348,916	504,820	546,980	621,218
Summa	220,812	980,654	1,373,854	1,624,193	1,848,928	2,933,539	4,032,024	5,315,130	5,974,974	6,238,896
Antal abonnenter:										
Vid årets början	—	194	323	443	597	742	924	1,106	1,402	1,606
Tillkomna under året	194	137	143	190	200	227	244	373	305	353
Afgångna under året	—	8	23	36	55	45	62	77	101	149

Källa: Uppgifter från Telefonföreningen.

Tab. No 56. Anmälde resande i Helsingfors åren 1885—1891.

	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Januari	778	660	854	992	952	942	1,005
Februari	604	655	792	726	768	732	993
Mars	720	822	923	891	898	976	1,101
April	639	627	726	887	926	1,003	1,129
Maj	726	851	851	923	1,117	1,103	1,079
Juni	715	890	1,020	1,122	1,125	1,486	1,199
Juli	943	923	987	1,119	1,238	1,309	1,218
Augusti	1,282	988	892	1,250	1,477	1,360	1,379
September	1,054	1,022	1,175	1,221	1,390	1,469	1,541
Oktober	811	825	840	1,117	1,162	1,142	1,118
November	590	756	733	854	982	988	996
December	609	754	707	828	845	924	902
Summa	9,471	9,773	10,500	11,930	12,940	13,434	13,660

Källa: Uppgifter från Poliskammaren.

Tab. No 57. Antagna hyrkuskar, landt- och sjöformän i Helsingfors åren 1887—1891.

År	Hyrkuskar	Landtformän	Sjöformän
1887	364	199	22
1888	387	203	20
1889	410	213	27
1890	419	215	33
1891	468	281	35

Källa: Magistratens notariatförteckningar.

Tab. N:o 58. Spårvägstrafiken

Månad	Linie- längd	Antal				Inkomster		Antal	
		Trafikdagar	Vagn- dagar	Häst- dagar	Passa- gerare			Vagn- kilometer	Häst- kilometer
						Fmk.	nl.		
Januari	7,690	31	403	1,953	63,590	9,719	05	39,977,0	49,091,6
Februari	7,690	28	320	1,667	54,711	8,309	40	29,658,1	39,218,6
Mars	7,690	31	372	1,912	79,658	11,981	43	37,238,1	46,325,1
April	7,690	30	360	1,890	95,479	14,001	60	36,990,0	45,810,0
Maj	7,690	31	372	1,958	120,686	17,733	39	39,616,4	48,111,6
Juni	8,456	30	370	1,852	126,357	18,433	28	41,879,5	46,789,5
Juli	8,456	31	403	1,829	166,999	23,551	49	47,796,6	47,796,6
Augusti	8,456	31	403	1,833	165,077	23,352	05	47,772,6	47,772,6
September	8,456	30	390	1,770	152,366	21,530	87	45,681,6	45,681,6
Oktober	8,456	31	403	1,829	145,616	20,562	37	46,736,7	46,736,7
November	8,456	30	390	1,823	111,821	15,716	30	43,799,7	43,799,7
December	8,456	31	403	1,859	109,979	15,483	87	46,509,5	46,509,5
	8,456	365	4,589	22,175	1,392,339	200,375	10	503,655,8	553,643,1
<i>Häraf på linien:</i>									
Sörnäs—Långa bron	1,690	170	504	3,016	53,364	7,662	86	17,239,1	94,478,4
Långa bron—Lappviksgtn	2,956	171	841	4,229	287,872	43,451	89	87,537,2	89,191,7
Tölö—Salutorget	3,044	171	722	3,397	144,528	21,222	57	75,097,1	76,190,5
Sörnäs—Lappviksgtn	4,782,43	194	1,358	6,863	570,417	81,088	19	169,267,3	169,267,4
Tölö—Brunsparken	3,673,70	194	1,164	4,670	336,158	46,949	59	124,515,1	124,515,1
		365	4,589	22,175	1,392,339	200,375	10	503,655,8	553,643,1

Källa: Direktionens för Helsingfors Spårvägs- och Omnibus-Aktiebolag årsberättelse.

i Helsingfors under år 1891.

Medeltal																	
Vagnar		Hästar			Passa- gerare per dag	Inkomster				Genomlupna per dag							
i tra- fik	under repa- ration	i rede	i spann och reserv	sjuka		per vagn och dag	per häst och dag	per 100 vagnkilo- meter	per 100 hästkilo- meter	Vagn- kilo- meter	Häst- kilo- meter	Kilo- meter af vagn	Kilo- meter af häst				
					Fmk.	nl.	Fmk.	nl.	Fmk.	nl.	Fmk.	nl.					
13	0,3	63	12	4	2,052	24	12	4	98	24	31	19	79	1,289,6	1,583,6	99,2	25,1
11,5	—	60	20	5	1,954	25	97	4	98	28	02	21	18	1,056,3	1,400,5	92,7	23,5
12	0,5	63	11,6	4,7	2,570	32	21	6	27	32	18	25	86	1,201,2	1,494,3	100,1	24,2
12	0,7	63	14,2	5,7	3,149	38	89	7	40	37	85	30	56	1,233,0	1,527,0	102,9	24,2
12	0,2	63	14,6	5,1	3,893	47	67	9	06	44	79	36	86	1,278,0	1,555,5	106,6	20,2
13,2	0,3	67,4	18,1	6,1	4,212	49	82	9	95	44	06	39	39	1,396,0	1,559,6	113,2	25,2
13	0,7	59	29,2	5,9	5,387	58	44	12	88	49	27	49	27	1,541,8	1,541,8	118,6	26,1
13	1,5	59,1	28,6	7,3	5,325	57	95	12	74	48	89	48	89	1,541,0	1,541,0	118,5	26
13	1,2	59	27,1	6,9	5,079	55	21	12	17	47	13	47	13	1,522,7	1,522,7	118,7	25,8
13	1,4	59	29,6	4,9	4,697	51	02	11	24	43	99	43	99	1,520,5	1,520,5	115,9	25,5
13	1,1	59,4	27,4	5,8	3,727	40	30	8	62	35	88	35	88	1,460,0	1,460,0	112,3	23,5
13	1,7	60,8	28,4	7	3,548	38	42	8	33	33	28	33	28	1,500,3	1,500,3	115,4	25,0
13	0,8	61	22	6	3,822	43	67	9	34	39	78	36	37	1,380,0	1,516,8	109,7	25,8
3	—	18	—	—	381	15	20	2	54	16	22	8	11	278,0	555,0	93,7	30,3
5	0,1	25	9	1,4	1,683	51	67	10	27	49	64	48	72	512,0	522,0	104,1	21,1
5	0,1	20	8	4	845	29	40	6	25	28	26	27	85	387,0	393,0	104,0	22,4
7	0,3	36	17,9	3	2,940	59	71	11	82	47	91	47	91	873,0	873,0	124,6	24,7
6	0,3	24	10,2	3,3	1,733	40	25	10	05	37	71	37	71	642,0	642,0	107,0	26,6
13	0,8	61	22	6	3,822	43	67	9	34	39	78	36	37	1,380	1,516,8	109,7	25,8

Tab. No 59. Godsrörelsen å Helsingfors och Sörnäs jernvägsstationer åren 1887—1891.

	1887			1888			1889			1890			1891		
	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa
Ankommet gods, kilogram	126,616,125	63,372,813	189,988,938	172,426,794	81,344,320	253,771,114	178,857,757	100,564,574	279,422,331	238,506,721	84,036,784	322,543,505	242,301,311	65,951,374	308,252,685
Afgånget d:o d:o d:o	20,225,516	20,649,148	40,874,664	22,902,757	21,473,783	44,376,540	26,994,385	24,906,951	51,901,336	30,601,996	24,694,280	55,299,276	31,268,930	31,122,348	62,391,278
Summa tonkilometer för ankommet gods D:o d:o för afsändt gods	10,389,728 2,836,693	7,831,585 3,607,924	18,221,313 6,444,617	14,081,302 3,417,357	10,259,887 3,164,042	24,341,189 6,581,399	13,707,035 4,029,336	12,566,195 2,846,169	26,273,230 6,875,505	17,309,583 4,636,082	10,184,429 2,747,357	27,494,012 7,383,439	17,386,115 5,216,722	8,034,017 4,481,461	25,420,132 9,698,183
Summa	13,226,421	11,439,509	24,665,930	17,498,659	13,423,929	30,922,588	17,736,371	15,412,364	33,148,735	21,945,665	12,931,786	34,877,451	22,602,837	12,515,478	35,118,315
hvilket af samtliga statsjernvägars . . . utgör i procent	—	—	143,712,644 17,16	—	—	177,947,284 17,37	—	—	194,864,770 17,01	—	—	206,322,086 16,90	—	—	238,444,038 14,73
Inkomst af godstrafiken . . . . . <i>Smc</i>	361,894,10	158,134,74	520,028,84	406,557,58	159,612,92	566,170,50	431,668,52	151,951,41	583,619,93	481,133,70	153,520,02	634,653,72	512,561,04	210,886,53	723,447,57
hvilket af samtliga statsjernvägars . . . utgör i procent . . . . . <i>Smc</i>	—	—	4,665,382,58 11,14	—	—	5,564,535,09 10,17	—	—	6,079,840,93 9,60	—	—	6,487,147,78 9,78	—	—	6,827,348,87 10,59
Totalinkomsten ¹⁾ . . . . . <i>Smc</i>	873,365,31	159,269,31	1,032,634,62	1,020,122,81	161,710,74	1,181,833,55	1,065,021,74	155,615,55	1,220,637,29	1,236,690,62	159,232,64	1,395,923,26	1,355,535,41	213,653,73	1,569,189,14
hvilket af samtliga statsjernvägars . . . utgör i procent	—	—	8,381,905,45 12,32	—	—	9,625,974,92 12,28	—	—	10,489,326,60 11,63	—	—	11,796,717,65 11,83	—	—	12,669,975,18 12,38

Källa: Jernvägsstyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Omfattande såväl inkomsten från person- och godstrafiken som diverse inkomster utom trafiken.

Tab. No 60. Rörelsen vid Helsingfors postkontor åren 1887—1891.

	1887				1888				1889				1890				1891			
	inrikes		internationela		inrikes		internationela		inrikes		internationela		inrikes		internationela		inhemska		öfriga	
	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända
Fribref och paket	74,707 ²⁾	23,748 ¹⁾	— ⁴⁾	— ⁴⁾	101,567	33,822	— ⁴⁾	— ⁴⁾	114,202	32,134	— ⁴⁾	— ⁴⁾	13,851 ³⁾	111,559	— ⁴⁾	— ⁴⁾	— ⁴⁾	110,018	11,443 ³⁾	13,435 ³⁾
Enkla privata bref	— ⁴⁾	367,976	231,175	115,194	— ⁴⁾	402,168	253,994	119,470	— ⁴⁾	482,716	232,868	106,444	101,712 ³⁾	902,434	198,536	105,170	— ⁴⁾	638,534 ¹⁾	275,444	241,956
Postkort	— ⁴⁾	65,546	25,376	24,544	— ⁴⁾	73,034	32,630	27,872	— ⁴⁾	61,074	24,388	29,068	17,966 ³⁾	60,196	31,018	17,416	— ⁴⁾	65,650	35,412	44,720
Bandförsändelser ⁵⁾	— ⁴⁾	143,493	98,696	88,994	— ⁴⁾	173,600	105,768	70,862	— ⁴⁾	170,170	108,004	57,278	7,670 ³⁾	171,886	115,700	16,246	— ⁴⁾	153,042	168,324	70,746
Prenumererade tidningar och tid- skrifter (antal n:r) ⁶⁾	77,946	2,958,815	142,624	276,058	91,742	— ⁴⁾	111,509	293,899	90,406	— ⁴⁾	116,480	314,879	145,539	1,077,752	93,309	40,868	— ⁴⁾	— ⁴⁾	— ⁴⁾	311,760 ³⁾
Rekommenderade o. assurerade för- sändelser	40,691 ⁹⁾	10,072 ⁸⁾	24,340	30,158	60,205	42,834	31,009	35,262	69,030	40,214	29,536	35,962	25,240 ³⁾	98,553	20,186	39,425	— ⁴⁾	52,620	39,769	52,198
Varupaket	— ⁴⁾	14,086 ⁴⁾	6,411	734	5,516	16,227	8,196	831	6,193	16,266	7,259	945	520 ³⁾	10,286	7,436	988	— ⁴⁾	26,187	6,403	969
Innehållet i afgångna assurerade för- sändelser	<i>Smc</i> 32,215,404,75				<i>Smc</i> 29,599,919,26				<i>Smc</i> 31,148,408,35				<i>Smc</i> 12,972,950,76				<i>Smc</i> 10,434,820,96			
utgörande af i landet afsända	" 93,612,067,18				" 94,265,781,51				" 108,961,251,48				" 61,119,868,74				" 56,739,757,65			
i procent	34,41				31,40				28,58				21,22				18,39			
Uppböörden ¹⁰⁾	<i>Smc</i> 272,132,94				<i>Smc</i> 299,765,05				<i>Smc</i> 325,727,12				<i>Smc</i> 385,895,04				<i>Smc</i> 348,853,10			
utgörande af totaluppbörden	" 1,154,132,91				" 1,263,105,02				" 1,414,055,91				" 1,609,444,25				" 1,738,824,01			
i procent	23,58				23,73				23,03				23,97				20,05			

Källa: Poststyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Förutom bref utan angifvet värde. — ²⁾ Endast sådana utan angifvet värde. — ³⁾ Endast ryska. —
jemte underlydande poststationer samt tidningsexpeditionen vid poststyrelsen. — ⁴⁾ För detta år saknas uppgift
tattar Helsingfors kontor jemte underlydande poststationer samt poststyrelsen. — ⁵⁾ Deraf lokalbref 80,782.

⁶⁾ Uppgift saknas. — ⁷⁾ Utom prenumererade periodiska skrifter. — ⁸⁾ Uppgiften omfattar Helsingfors kontor
från tidningsexpeditionen. — ⁹⁾ Endast assurerade bref. — ¹⁰⁾ Uppgiften om-

Tab. No 61. Värdet af Helsingfors stads

	1 8 8 9			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
Importerade varor:				
Apoteksvaror och färdiga läkemedel	79,792	183	28,341	108,316
Asfalt	245,439	46	—	245,485
Barnleksaker	80,126	691	18,401	99,218
Benmjöl	—	68,444	7,423	75,867
Boktryckeristilar och svärta	110,884	136	—	111,020
Bomull och bomullsvadd	5,385	7,051	5,378	17,814
Cement	201,052	—	6	201,058
Cikorie	16	75,743	15,646	91,405
” rötter	7,689	22,689	—	30,378
Fajans och porlin	47,191	58,628	10,655	116,474
Fisk, inlagd	44,395	—	—	44,395
” färsk och torkad äfvensom gräsidor eller sey	66,684	456	2,846	69,986
” saltad eller rökt	370,716	5,675	58,456	434,847
Fruktar och bär	292,734	38,836	19,576	351,146
Frö, alla slag	115,534	20,538	78,440	214,512
Färger och färgämnen samt krita	651,440	20,822	5,565	677,827
Garn, alla slag	448,968	24,702	1,040	474,710
Glas- och kristallarbeten	780,267	7,497	20,362	808,126
Guano och öfriga ej särskildt nämnda gödnings- ämnen	167,759	—	3,184	170,943
Gummi, kåda och hartz	206,485	22,317	62,935	291,737
Hudar, råa	163,931	—	—	163,931
” beredda och tillverkningar	285,869	27,511	194,223	507,603
Jern: bleckplåt och jerntråd	223,710	2,518	1,739	227,967
” arbeten af d:o d:o	54,106	964	—	55,070
” gröfre arbeten af gjut- och smidjern samt plåt	373,571	8,447	1,573	383,591
” filadt smide, finsmedsarbeten och klenare gjutgods	507,886	5,491	19,069	532,446
” jern och stålplåt	230,603	777	4,171	235,551
” jernmalm och tackjern	107,264	—	148	107,412
” jernvägsskenor	766,906	—	—	766,906
” spik	41,865	13,945	2,485	58,295
” stångjern, finjern, tuber och rör	475,110	—	688	475,798
” öfriga jern- och stålartiklar	10,197	531	—	10,728
Kaffe	2,329,360	—	—	2,329,360
Kemikalier	629,267	11,978	118	641,363
Kläder, färdiga	158,291	9,467	813	168,571
Krydder	313,547	1,943	27,713	343,203
Litteratur och konst samt skrifmaterial	—	—	—	—
Ljus	7,083	154,736	24,756	186,575
Maltdrycker	4,344	28	—	4,372
Manufaktur-, korta- och galanterivaror	2,118,567	67,538	1,226,096	3,412,201
Maskinfilt och pressduk	183,359	—	—	183,359
Maskiner äfvensom jordbruks- och brandredskap	940,771	24,002	6,888	971,661
Metaller samt arbeten deraf utom jern	424,586	10,687	23,796	459,069
Oljekakor och mjöl deraf	—	—	—	—
Oljor och fettarter	267,678	238,017	107,387	613,082
Ost	15,436	12,169	7,589	35,194
Papper, papp, tapeter och andra papperstillverk- ningar	152,652	7,357	30,038	190,047
Petroleum	2,499	410,693	39,846	453,038
Rep och tåg	37,032	49,422	29,702	116,156
Transport	14,748,046	1,432,675	2,087,092	18,267,813

import och export under åren 1889—1891.

	1 8 9 0				1 8 9 1			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg			Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	
	82,141	—	4,665	86,806	77,374	216	1,438	79,028
	179,832	28	55	179,915	192,168	—	—	192,168
	45,899	1,296	4,504	51,699	28,978	349	4,021	33,348
	—	35,979	—	35,979	90	24,147	—	24,237
	123,808	—	—	123,808	148,190	—	—	148,190
	41,453	3,792	—	45,245	56,159	1,932	3,715	61,806
	224,854	510	—	225,364	223,360	3	—	223,363
	—	59,432	—	59,498	6	56,707	—	56,713
	16,997	24,731	—	41,728	37,854	18,659	—	56,513
	88,028	7,613	3,539	99,180	64,684	13,603	4,077	82,364
	42,155	29	434	42,618	41,183	21	—	41,204
	33,211	39	3,381	36,634	65,972	72	7,288	73,332
	137,312	8,156	5,236	150,704	211,991	16,893	1,645	230,529
	350,411	31,330	8,387	390,128	482,672	63,591	28,491	574,754
	139,363	18,342	407	158,112	27,641	6,445	108	34,194
	836,780	1,596	133	838,509	822,949	48,816	1,059	872,824
	470,756	19,347	12,587	502,690	409,744	3,721	19,514	432,979
	226,726	8,168	13,956	248,850	256,094	1,806	11,047	268,947
	66,584	408	—	66,992	50,384	—	—	50,384
	170,779	4,147	3,763	178,689	123,850	31,354	60,064	215,268
	126,988	—	333	127,321	61,578	—	—	61,578
	221,829	5,855	31,996	259,680	218,827	3,203	41,041	263,071
	26,023	3,730	578	30,331	26,452	1,815	—	28,267
	80,584	653	3,487	84,724	73,648	3,560	3,247	80,455
	894,531	—	—	894,531	574,802	450	110	575,362
	561,485	3,455	13,793	578,733	488,462	3,709	7,180	499,351
	710,650	147	48	710,845	504,388	620	50	505,058
	187,955	—	—	187,955	289,647	—	—	289,647
	756,635	—	—	756,635	1,876,629	—	—	1,876,629
	78,975	13,366	3,216	95,557	52,059	4,716	2,573	59,348
	528,706	—	—	528,706	452,321	36	20	452,377
	11,471	—	568	12,039	9,552	248	1,410	11,210
	2,512,966	—	—	2,512,966	2,328,834	—	—	2,328,834
	420,017	2,866	581	423,464	304,877	1,694	467	307,038
	745,224	—	—	745,224	803,546	9,132	425,768	1,238,446
	327,913	4,642	6,665	333,620	453,279	3,889	4,965	462,133
	—	—	—	—	438,008	2,025	11,615	451,648
	3,080	117,689	41	120,810	5,637	134,506	1,502	141,645
	3,414	20	—	3,434	5,296	100	—	5,396
	2,188,077	172,048	909,569	3,269,694	2,247,175	21,177	772,916	3,041,268
	245,844	—	—	245,844	174,798	—	—	174,798
	1,569,487	1,501	6,361	1,577,649	1,554,437	3,113	4,174	1,561,724
	570,052	7,154	46,010	623,216	570,343	2,537	59,581	632,461
	—	—	—	—	8,736	16,116	—	24,852
	285,328	196,554	10,571	492,453	264,606	231,528	15,826	511,960
	20,689	27,090	6,913	54,692	22,625	25,950	19,363	67,038
	209,888	4,934	21,254	236,076	176,104	3,559	18,161	197,824
	7,545	452,798	45,463	505,806	718	444,547	29,308	474,573
	45,274	48,166	1,931	95,371	13,407	45,961	799	60,167
	16,617,685	1,287,611	1,165,128	19,070,424	17,322,034	1,251,626	1,562,543	20,136,203

Fortsättning.

	1 8 8 9			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
Transport	14,748,046	1,432,675	2,087,092	18,267,813
Salt	234,744	—	16	234,760
Skoplagg	119,777	112,305	4,414	236,496
Socker, rå	1,717,991	—	—	1,717,991
” raffineradt	861,662	47	9,742	871,451
” sirap	30,697	52	61	30,810
” tillverkningar	25,046	70,038	150,764	245,848
Spannmål, råg	—	—	—	—
” korn	223,154	90,737	869	314,760
” hafre	6	1,849	—	1,855
” ärter	6,419	4,921	2,994	14,334
” öfriga slag	4,708	77,579	—	82,287
” malen, hvete	114	1,293,996	232,901	1,527,011
” ” råg och malt	10,391	417,564	10,112	438,067
” ” korn och malt	34,580	27,000	—	61,580
” ” hafre	135	—	—	135
” ” majs	194	—	—	194
” ” öfriga slag	—	3,644	—	3,644
” ” kli	—	63,406	5,194	68,600
” gryner, ris och hirs	117,428	4,692	—	122,120
” ” öfriga slag	7,367	74,139	12,711	94,217
Spirituosa i fat	210,125	—	—	210,125
” i buteljer	129,226	1,090	—	130,316
Stenkol	311,415	8,435	1,021,844	1,341,694
Stenkolstjåra	80,992	70	—	81,692
Tegel, lera och dråneringsrör	154,842	82,628	384	237,854
Thé	47,833	710	90,541	139,084
Tobak, oarbetad	92,894	150,591	37,512	280,997
” arbetad	46,148	67	61,144	107,359
Träarbeten	—	—	—	—
Tvål och såpa	12,154	54,767	8,369	75,290
Urmakeriarbeten	202,092	380	2,058	204,530
Viner, ej mousserande, i fat	734,986	12,379	12,424	759,789
” ” ” i buteljer	50,321	4,215	—	54,536
” ” mousserande i buteljer	91,278	1,176	—	92,454
Ångfartyg	1,520,000	—	—	1,520,000
Ägg	—	71,093	129,158	200,251
Öfriga varor	1,535,075	504,915	811,031	2,851,021
Summa	23,361,840	4,567,790	4,691,335	32,620,965

	1 8 9 0				1 8 9 1			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg			Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
	16,617,685	1,287,611	1,165,128	19,070,424	17,322,034	1,251,626	1,562,543	20,136,203
	223,749	—	—	223,749	206,755	—	—	206,755
	161,925	—	61,978	223,903	228,698	105,552	94,706	428,956
	1,564,372	—	—	1,564,372	1,723,643	—	—	1,723,643
	691,677	52	—	691,729	678,508	—	3,717	682,225
	38,433	1,376	708	40,527	35,276	1,268	1,114	37,658
	8,042	61,607	139,343	208,992	10,152	64,391	119,827	194,370
	—	—	—	—	—	113,381	—	113,381
	226,300	119,362	—	345,662	361,995	239,742	—	601,737
	—	1,116	—	1,116	—	10,194	—	10,194
	1,313	22,371	2,359	26,043	5,540	27,607	2,375	35,522
	2,152	209,720	120	211,992	5,046	253,111	281	258,438
	8,117	1,512,091	28	1,520,236	11,863	1,564,293	2,100	1,578,256
	149,633	496,955	1,026	647,613	628,501	702,393	—	1,330,894
	250	—	—	250	—	—	—	—
	746	—	—	746	330	—	—	330
	89	—	—	89	—	—	—	—
	68	670	8	746	163	13	16	192
	4,810	74,751	—	79,561	—	151,570	4,976	156,546
	97,145	—	—	97,145	8,354	5,875	—	14,229
	9,407	108,290	8,169	125,867	119,511	124,833	7,723	250,067
	255,057	—	—	255,057	226,611	—	—	226,611
	161,079	6	—	161,085	152,509	33	114	152,656
	655,974	18,812	525,529	1,200,315	819,067	—	—	819,067
	55,123	—	—	55,123	73,016	1,152	—	74,168
	121,349	208,534	—	329,883	145,397	116,157	—	261,554
	268,544	—	—	268,544	89,910	—	—	89,910
	208,992	149,343	48,345	406,680	136,941	131,557	28,219	296,717
	58,728	70	47,196	105,994	61,031	334	27,838	89,203
	—	—	—	—	171,128	39,664	32,646	243,438
	15,671	1,864	2,691	20,226	11,945	497	52	12,494
	351,044	200	3,294	354,493	314,969	175	1,200	316,344
	788,522	7,769	4,646	800,937	737,640	1,939	5,947	745,526
	62,919	360	2,508	65,787	59,358	294	1,779	61,431
	93,675	—	2,415	96,090	82,390	50	—	82,440
	456,650	23,000	—	479,650	1,550,000	—	—	1,550,000
	147	90,024	95,388	185,559	7	96,696	117,028	213,731
	1,947,738	453,970	221,023	2,622,731	1,441,733	407,813	149,276	1,998,822
	25,307,235	4,849,924	2,331,857	32,489,016	27,418,121	5,412,210	2,163,477	34,993,808

Fortsättning.

	1 8 8 9			
	Till utlan- det sjöledes	Till Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
Exporterade varor:				
Bly och blyarbeten	—	—	—	—
Böcker	—	—	—	—
Djur och kreatur, lefvande	—	—	—	—
Fajans och porslin	30	2,095	241,364	243,489
Fisk	387	29,578	1,296	31,261
Garn och väfnader	35,790	397,189	159,918	592,897
Hattar	—	—	—	—
Hudar, läder och tillverkningar	970	319	2,375	3,664
Höfrö	2,201	749	—	2,950
Instrumenter	—	—	—	—
Jern, stål och arbeten deraf	876	31,425	1,955	34,256
Kläder	9,329	1,728	34,506	45,563
Kummin	94,433	—	—	94,433
Kött och fläsk	—	—	—	—
Lim	—	—	—	—
Lingon	—	—	—	—
Maskiner, jordbruks- och mejeriredskap	11,762	3,749	9,360	24,871
Papper, papp och trämassa	966,094	235,412	58	1,201,564
Smör	285,276	940	4,754	290,970
Spanmål: hafre	—	—	—	—
” råg	—	—	—	—
Säckar, toma	9,246	8,375	—	17,621
Tjära	—	—	—	—
Trådullar	88,926	—	—	88,926
Trämassa	—	—	—	—
Trävaror	4,501,977	—	—	4,501,977
Tunnbindare- och snickarearbeten	1,810	189	12,814	14,813
Åkdon	—	—	—	—
Ångfartyg	—	—	—	—
Diverse varor	221,059	90,469	95,945	407,473
Summa	6,230,166	802,217	564,345	7,596,728

	1 8 9 0				1 8 9 1			
	Till utlan- det sjöledes	Till Ryssland		Summa	Till utlan- det sjöledes	Till Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg			Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
—	—	—	—	—	7,520	—	158	7,678
—	—	—	—	57,462	—	280	13,926	71,668
—	—	—	—	960	—	—	460	1,420
190	12,964	217,381	230,535	230	4,039	186,701	190,970	
2,426	78,366	3,155	83,947	490	163,205	2,910	166,605	
54,416	450,209	19,660	524,285	20,818	434,344	30,079	485,241	
—	—	—	—	60	—	—	3,936	
—	90	1,061	2,862	5,572	—	560	7,667	
1,278	—	—	1,278	—	127	—	127	
—	—	—	—	3,460	—	5,160	8,620	
2,436	101,200	3,014	106,650	2,323	33,655	5,235	41,213	
5,160	1,830	42,600	49,590	2,360	2,200	36,440	41,000	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	6,074	—	21	5,045	
—	—	—	—	—	36,856	—	8,478	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	6,278	—	—	6,278	
10,517	8,885	7,904	27,306	32,191	15,991	6,808	54,990	
780,391	54,692	—	834,993	671,861	62,155	17	734,033	
257,456	340	1,066	258,862	117,216	866	10,913	128,995	
—	—	—	—	54,555	—	—	—	
—	—	—	—	45,154	21	—	3,765	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	5,859	—	5,859	
79,340	—	—	79,340	65,864	383	—	66,247	
—	—	—	—	6,077	—	—	6,077	
3,018,280	—	—	3,018,280	—	—	—	3,500,788	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	500	5,174	5,674	
—	—	—	—	—	3,000	—	3,000	
448,074	130,751	147,861	726,686	100,576	36,039	392,508	529,123	
4,659,964	839,237	443,702	5,944,614	1,207,101	800,101	719,248	6,227,238	

Källa: Helsingfors köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export, m. m.

¹⁾ Värdeuppskattningen, tillkommen på enskild väg, gäller för importen cif-pris, för exporten fob-pris.

Tab. N:o 62. Uppgift öfver några artiklar, som sjöledes inkommit

	1880	1881	1882	1883	1884
Bräder, tolfter	1)	1)	1)	1)	1)
Kalk, tunnor	49,780	69,569	57,579	60,203	90,595
Strömming, tunnor	7,807	8,359	8,245	6,403	7,685
Tegel, antal	2,411,900	2,653,618	3,185,534	3,143,946	6,175,550
Ved, famnar	27,182	25,586	24,504	27,436	27,338

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

1) Uppgift saknas.

till Helsingfors från inhemska orter under åren 1880—1891.

	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
1)	34,055	3,260	11,234	20,579	16,123 ^{1/2}	17,733 ^{1/2}	
84,775	81,987	79,190	78,175	65,872	79,832	81,123	
8,851	10,069 ^{1/2}	8,164 ^{1/2}	9,964 ^{1/2}	8,590	10,162	8,649	
4,792,950	3,798,855	5,617,750	5,990,300	7,558,200	9,369,900	10,946,500	
24,805	30,061 ^{1/2}	37,010 ^{1/2}	38,429	35,005	35,495 ^{1/2}	34,227	

Tab. N:o 63. Helsingfors stads import och export samt uppbörden vid

	Import		Export		Tulluppbörden	
	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors
	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>
1872	81,521,028	27,711,316	50,548,998	4,619,931	8,443,696	2,446,395
1873	101,172,175	33,754,873	74,355,971	8,939,803	9,388,521	2,436,425
1874	148,130,526	41,086,764	93,319,393	9,684,887	12,032,228	3,572,582
1875	157,670,673	50,009,378	85,379,658	8,161,493	12,755,510	3,732,030
1876	140,001,211	38,788,881	98,691,376	9,056,205	12,344,719	3,419,375
1877	149,202,342	38,291,690	104,582,405	8,507,296	13,326,759	3,124,652
1878	128,349,782	35,593,051	88,347,123	10,600,268	10,910,353	2,741,199
1879	114,627,564	28,068,591	94,114,270	6,002,152	10,154,643	2,332,565
1880	138,764,650	35,512,808	123,075,627	8,000,665	12,980,338	2,643,367
1881	154,842,529	37,403,203	107,270,449	7,922,272	13,598,734	3,318,937

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

1) Förutom Rbl 165,043: 30. — 2) D:o d:o 178,388: 07. — 3) D:o d:o 76,014: 72. — 4) D:o d:o 121: 60

dess tullkammare i förhållande till hela landets under åren 1872—1891.

	Import		Export		Tulluppbörden	
	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors
	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>
1882	167,054,388	40,066,065	119,873,130	10,897,130	15,319,519	3,655,971
1883	148,106,864	34,188,392	115,673,544	6,864,903	15,151,200 ¹⁾	3,721,424
1884	137,701,413	28,707,226	112,746,805	6,249,628	16,577,476 ²⁾	3,732,936
1885	108,775,775	24,687,409	89,852,956	5,021,431	15,495,931 ³⁾	3,636,366
1886	98,300,355	25,370,857	77,368,230	4,546,286	14,996,936 ⁴⁾	3,756,260
1887	185,865,873	24,605,247	77,066,434	4,957,511	16,403,869 ⁵⁾	4,795,087
1888	112,218,884	27,264,795	90,484,386	6,572,688	18,818,953 ⁶⁾	4,821,816
1889	133,479,685	32,620,965	102,737,123	7,596,728	20,016,521 ⁷⁾	5,814,109
1890	140,602,428	32,489,016	92,420,941	5,944,614	23,301,253 ⁸⁾	6,501,951
1891	146,526,720	34,993,808	104,198,133	6,227,238	22,466,653	6,201,292

— 1) D:o d:o 73: 01. — 2) D:o d:o 56: 56. — 3) D:o d:o 27: 24. — 4) D:o d:o 25: 44.

Tab. N:o 64. Helsingfors stads trävaruexport¹⁾ under åren 1889—1891.

Till	1 8 8 9						1 8 9 0						1 8 9 1							
	Plankor, bartens och bräder	Bjälk och sparrar	Bärtingar o. spiror	Props	Stäf	Öfrigt trävirke	Plankor, bartens och bräder	Bjälk och sparrar	Bärtingar o. spiror	Props	Stäf	Öfrigt trävirke	Sägttillverkningar					Sägttimmer och osågadt virke		Värde
													Af minst 2 m. längd	Stäf	Plank- och brädstump	Björk- och furu-käppar	Ribbor	Holländsk bjälk	Trops	
Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. fot	Kub. mtr.	Kub. mtr.	Kub. mtr.	Kub. mtr.	Kub. mtr.	Kub. mtr.	Frk.		
England .	1,556,088	—	—	75,590	10,270	365,903 ²⁾	1,470,280	—	—	25,518	144,816	258,185 ²⁾	30,156	—	2,596	3,053	1,163	—	1,656	959,091
Frankrike	773,054	—	—	—	—	—	500,993	—	—	23,035	—	22,661	25,232	—	—	—	—	—	5,802	710,854
Spanien .	1,305,707	481	—	—	—	—	944,686	—	—	—	—	5,233	27,293	—	—	1,279	—	—	—	781,676
Italien . .	—	—	—	—	—	—	31,515	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Belgien . .	625,054	—	—	—	—	790	407,785	—	—	—	16,693	10,734	8,680	—	—	—	766	—	—	243,552
Holland .	216,469	—	—	—	—	—	142,066	—	—	—	—	—	3,784	—	—	—	—	8,136	—	224,208
Tyskland.	295,180	—	—	—	—	60	245,015	—	—	—	—	—	15,044	—	—	—	—	—	—	406,188
Danmark	271,992	—	—	—	—	—	220,567	—	—	—	6,379	—	5,297	1,885	—	—	—	—	—	175,064
Sverige . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	4	155
Brasilien .	—	—	—	—	—	—	30,598	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Afrika . .	47,133	—	—	—	—	—	7,755	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	5,090,677	481	—	75,590	10,270	366,753	4,001,260	—	—	48,553	167,888	296,813	115,491	1,885	2,596	4,332	1,929	8,136	7,462	—
Värde Frk.	4,327,075	385	—	22,680	5,135	146,702	2,805,175	—	—	6,482	87,900	118,723	3,118,257	32,045	15,622	151,620	23,148	122,040	38,056	3,500,788
	Frk. 4,501,977						Frk. 3,018,280						Frk. 3,500,788							

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export, m. m.

¹⁾ Värdeuppskattningen, tillkommen på enskild väg, afser fob-pris. — ²⁾ Utgörande plank- och brädstump eller björk-käppar eller ribbor.

Tab. No 65. Antalet af vid Helsingfors hamnkontor inklarerade fartyg under år 1891, jemfördt med åren 1884—1890.

	Främmande farkoster betalande för resa						Stadens farkoster									Summa antal
							betalande för resa						betalande för vecka		beta- lande för år	
	à 20 p. pr ton		à 40 p. pr ton		à 60 p. pr ton		à 20 p. pr ton		à 40 p. pr ton		à 60 p. pr ton		antal	ton	antal	
	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	
Januari	1	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Februari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mars	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
April	11	11	3	23	2	506	—	—	2	390	4	1,800	—	—	2	24
Maj	597	12,047	149	14,710	24	8,599	29	1,698	20	3,669	11	5,155	—	—	166	996
Juni	747	19,599	203	22,580	39	13,675	27	376	28	4,972	12	5,452	—	—	86	1,142
Juli	737	22,917	205	23,619	35	14,817	35	636	27	4,997	14	6,311	—	—	23	1,076
Augusti	686	20,640	191	27,380	35	10,180	29	973	23	4,271	11	5,078	1	96	13	939
September	621	18,417	168	19,662	31	7,636	27	6,207	20	3,692	12	5,920	—	—	1	880
Oktober	604	17,521	173	18,431	32	10,250	29	1,119	19	2,901	12	5,626	2	1,012	1	872
November	206	10,194	69	9,169	31	11,011	9	3,880	12	1,470	9	4,129	11	2,194	—	347
December	35	1,345	6	103	12	2,963	5	6,113	—	—	5	1,960	16	6,054	3	82
Summa för år 1891	4,245	122,721	1,167	135,677	241	79,637	190	21,052	151	26,362	90	41,431	30	9,356	295	6,409
” ” ” 1890	4,680	123,460	1,270	154,963	230	78,073	202	14,694	126	21,021	91	38,883	29	9,172	303	6,931
” ” ” 1889	4,768	114,043	1,086	137,825	225	79,799	272	13,559	120	27,551	84	33,000	25	7,366	198	6,778
” ” ” 1888	4,506	103,460	1,022	113,639	200	70,659	187	14,538	108	25,842	55	20,991	26	6,665	232	6,336
” ” ” 1887	4,891	104,880	1,110	118,356	211	69,162	210	11,765	108	26,623	49	17,481	23	277	223	6,825
” ” ” 1886	U p p g i f t e r s a k n a s															
” ” ” 1885	4,866	85,213	957	108,323	174	58,952	297	10,637	79	17,892	41	15,120	22	233	190	6,626
” ” ” 1884	4,589	87,104 ^{1/2}	1,031	100,235	136	50,509	391	15,493	82	20,295	42	15,406	24	245	186	6,481

Källa: Uppgifter från Hamnkontoret.

Tab. N:o 66. Antalet af i Helsingfors hemmahörande fartyg under åren 1884—1891.

	Ångare		Segelfartyg		Summa	
	antal	ton	antal	ton	antal	ton
1884	33	3,086,57	20	2,187,98	53	5,274,55
1885	33	3,069,58	20	2,271,38	53	5,340,96
1886	32	3,127,45	18	2,376,17	50	5,503,62
1887	36	4,071,99	22	2,462,30	58	6,534,29
1888	40	6,613,99	18	1,673,06	58	8,287,05
1889	43	6,819,00	12	1,673,00	55	8,492,00
1890	48	8,609,00	32	2,887,00	80	11,496,00

Källa: Uppgifter från Hamnkontoret.

Tab. N:o 67. Antalet fartyg af främmande nationalitet, som besökt Helsingfors under åren 1889—1891.

	1889						1890						1891					
	Ångare		Seglare		Summa		Ångare		Seglare		Summa		Ångare		Seglare		Summa	
	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons
Ryska	6	2,262	92	5,406	98	7,668	15	4,234	139	8,823	154	13,057	8	3,081	79	5,708	87	8,789
Tyska	37	13,743	9	2,297	46	16,040	36	14,916	6	1,467	42	16,383	35	11,644	7	1,263	42	12,907
Svenska	13	2,549	16	3,352	29	5,901	14	5,100	32	5,512	46	10,612	14	5,976	33	5,168	47	11,144
Norska	4	2,257	29	8,319	33	10,576	6	2,922	27	7,286	33	10,208	7	4,083	31	9,592	38	13,675
Engelska	41	28,185	5	1,408	46	29,593	32	25,056	1	187	33	25,248	34	26,323	5	1,075	39	27,398
Danska	9	4,506	11	1,727	20	6,233	6	3,415	25	4,182	31	7,597	3	2,182	16	2,797	19	4,979
Holländska	3	1,856	3	651	6	2,516	4	2,625	4	2,016	8	4,641	4	2,878	3	641	7	3,519
Franska	—	—	2	779	2	779	—	—	1	151	1	151	—	—	—	—	—	—
Italienska	—	—	2	1,485	2	1,485	—	—	—	—	—	—	—	—	2	944	2	944
Spanska	—	—	1	881	1	881	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Österrikiska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1,798	3	1,978
Från Caplandet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	656	1	656
Summa	113	55,367	170	26,305	283	81,672	113	58,268	235	29,624	348	87,897	105	56,167	180	28,986	285	85,153

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors import och export m. m.

Tab. N:o 68. Helsingfors Hamnkontors uppbörd under år 1891, jemförd med den under åren 1888—1890.

	A f g i f t e r																				
	Våg-		Kokhus-		Hamn-		Bro-		Närings-		Marknads-		Fiske-		Ballast-		Beviljad		Summa		
	Fm.		Fm.		Fm.		Fm.		Fm.		Fm.		Fm.		Fm.		Fm.		Fm.		
Januari	256	27	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	281	27
Februari	273	04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	282	04
Mars	309	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	329	75
April	246	73	—	—	1,553	—	—	—	2	—	—	—	—	362	—	—	—	494	40	1,669	33
Maj	239	42	36	60	18,519	—	726	13	328	52	—	—	—	631	—	90	—	3,808	88	16,761	79
Juni	175	05	40	95	26,578	—	1,033	45	497	—	—	—	—	75	—	75	—	5,036	—	23,438	45
Juli	165	53	34	80	28,866	80	1,313	49	319	08	—	—	—	32	—	114	40	5,167	76	25,678	34
Augusti	282	41	35	10	26,165	20	1,130	43	160	29	—	—	—	16	—	105	—	5,204	32	22,690	11
September	405	35	34	—	22,401	—	1,640	44	169	25	2,210	40	—	4	—	61	—	4,618	56	22,306	88
Oktober	496	50	22	65	21,939	20	1,202	01	216	05	174	—	—	5	—	64	—	3,809	84	20,309	57
November	461	05	10	55	16,483	50	1,222	41	71	71	—	—	—	—	—	79	—	2,245	36	16,082	86
December	359	69	4	45	5,397	70	1,554	85	5	75	—	—	—	2	—	27	—	432	—	6,919	44
Summa år 1891	3,670	79	219	10	167,909	40	9,823	21	1,769	65	2,384	40	—	1,175	—	615	40	30,817	12	156,749	83
år 1890	2,751	78	219	95	169,876	80	9,520	81	1,162	94	1,586	80	—	1,160	60	408	80	30,435	52	156,303	96
år 1889	2,485	53	191	15	160,653	10	8,386	28	868	43	1,515	60	—	738	—	740	—	29,834	96	145,752	13
år 1888	2,527	08	154	85	135,613	75	8,423	76	959	28	1,374	—	—	684	—	722	—	24,783	12	125,684	60

Källa: Uppgifter från Hamnkotoret.

Tab. N:o 69. Insättningar och uttagningar vid Helsingfors sparbank under åren 1885—1891.

Å r	Insättningar		Uttagningar		Mera insättningar än uttagningar		Mera uttagningar än insättningar		Insättnarnes fordran vid årets utgång			
	Antal nya böcker	Belopp i <i>Fmk.</i>	Antal inlösta böcker	Belopp i <i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	Antal böcker	Belopp i <i>Fmk.</i>				
1885	1,800	947,610	1,184	747,108	620,501	04	—	—	7,086	3,266,696	28	
1886	2,001	963,795	1,141	714,048	692,497	31	—	—	7,946	3,650,214	37	
1887	2,020	1,108,849	1,139	744,156	573,642	43	—	—	8,827	4,166,542	67	
1888	2,218	1,171,259	1,407	923,335	522,479	48	—	—	9,638	4,583,572	30	
1889	2,326	1,268,635	1,550	988,094	208,540	—	—	—	10,414	4,056,093	51	
1890	2,366	1,332,561	1,623	1,127,208	97,352	03	—	—	11,157	5,460,522	25	
1891	2,039	1,232,640	2,127	1,509,823	78	—	—	277,183	78	11,069	5,393,369	67

Källa: Sparbankens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 70. Insättningar i Kapital- och Lifränteförsäkringsanstalten i Helsingfors under åren 1882—1891.

Å r	För beredande af kapital		För beredande af lifränta		Delegarnes behållning vid årets utgång <i>Fmk.</i>	Räntevinst å delägarnes medel	Artsvinst å insättningar utan förbehåll	
	Med förbehåll	Utan förbehåll	Med förbehåll	Utan förbehåll				
	om medlens återbetalning vid dödsfall		om medlens återbetalning vid dödsfall					
1882	17,344	1,609	971	6,197	241,839	79	5,6 %	0,2 %
1883	15,673	1,046	944	6,885	277,936	86	5,3 "	0,1 "
1884	17,377	1,387	6,290	11,301	325,611	40	5,4 "	0,9 "
1885	24,486	765	3,453	11,938	376,038	02	5,4 "	0,7 "
1886	24,956	2,288	4,504	11,117	418,932	64	5,4 "	0,3 "
1887	25,981	1,441	3,614	11,966	473,957	74	5,3 "	0,2 "
1888	21,247	915	3,233	10,780	513,960	23	5,5 "	0,4 "
1889	30,247	745	3,731	8,231	560,851	50	5,4 "	0,3 "
1890	32,269	1,271	3,297	6,575	613,711	88	5,4 "	0,5 "
1891	29,874	1,022	4,545	7,410	661,892	67	5,4 "	1,0 "

Källa: Anstaltens tryckta årsberättelser.

Tab. No 71. Helsingfors stads gator och allmänna platser jemte dertill hörande gångbanor, fördelade efter de underhållsskyldige, samt huruvida de äro stenlagda eller ej, enligt förhållandet år 1886.

	Gator och allmänna platser		Gångbanor		Summa qv. fot	I procent af hela arealen
	Stenlagda qv. fot	Olagda qv. fot	Stenlagda qv. fot	Olagda qv. fot		
Underhållna af kommunen	1,816,479	521,274	73,994	70,192	2,481,939	35,43
" " finska statsverket	422,009	76,602	61,588	11,204	581,403	8,30
" " ryska kronan	98,831	11,750	14,916	3,560	129,057	1,84
" " enskilda tomter	3,153,820	366,414	187,851	105,484	3,813,569	54,43
Summa	5,491,130	976,040	348,349	190,440	7,005,968	100

Källa: Stfgs utskottsbetänkande i fråga om gatuunderhållets i staden ombesörjande genom kommunens försorg (Stfgs tryckta handl. N:o 37 för 1887).

Fortsättning.

N a m n	Längd i fot	Bredd i fot	Stenläggnings-							
			före 1882		1882		1883		1884	
			st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.
Transport	60,666,8	—	1,848,644	599,425	48,970	19,050	17,125	14,730	—	—
33) Fredrikstorg	—	—	12,185	—	—	—	—	—	—	—
34) Fredriksgatan	1,765	50	84,000	—	—	—	—	—	—	—
35) Främlingsgatan	280	40	—	11,200	—	—	—	—	—	—
36) Gasverksgatan	522,5	50	8,000	18,125	—	—	—	—	—	—
37) Gengatan	738,9	40	—	—	—	—	—	—	—	—
38) Georgsgatan: mellan Roberts- och Bang	262,5	50	—	—	13,725	—	—	—	—	—
öfriga delar	2,475,6	50	118,705	—	—	—	—	—	—	—
39) Glogatan	711,3	50	34,690	—	—	—	—	—	—	—
40) Gräsviksgatan	1,527	50	—	50,050	—	—	—	—	—	—
41) Gräsvikskajen	1,243,8	50	—	—	—	—	—	—	—	—
42) Hafsgatan	845	50	—	—	—	—	—	—	—	—
43) Hafstorget	940	40	—	—	—	—	—	—	—	—
44) Hagasundsgatan	498,8	50	26,740	—	—	—	—	—	—	—
45) Helenegatan	369,7	30	11,091	—	—	—	—	—	—	—
46) Henriksgatan, Västra	2,223	50	120,550	—	—	—	—	—	—	—
47) do Östra	2,020,8	50	83,040	*14,000	—	—	—	—	—	—
48) Henrikseplanaderna	—	—	—	98,850 ¹⁾	—	—	—	—	—	—
49) Högbergsgatan	3,166,5	50	155,825	—	—	—	—	—	—	—
50) Högvaktstorget jemte Kanalkajen	—	—	55,550	*17,950	—	—	—	—	—	—
51) Jernvägstorget	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52) Jungfrustigen	1,355	50	—	—	—	—	—	—	—	—
53) Jägaregatan	774	39	—	30,457	—	—	—	—	—	—
54) Kampgatan	487	50	—	—	—	—	—	—	—	—
55) Kamptorget	—	—	—	33,500	—	5,500	—	—	—	—
56) Kanalkajen (å Skatudden)	640	50	—	32,000	—	—	—	—	—	—
57) Kanaltorget	—	—	39,000	—	—	—	—	—	—	—
58) Kapellesplanaden	—	—	—	54,600 ¹⁾	—	—	—	—	—	—
59) Kaptensgatan	1,627	60	—	—	—	—	—	—	—	—
60) Kaserngatan	2,745,1	50	138,505	—	—	—	—	—	—	—
61) Kaserntorget	—	—	84,200	—	—	—	—	—	—	—
62) Katrinegatan	368,5	30	11,055	—	—	—	—	—	—	—
63) Konstantinsgatan	2,148,1	50	102,155	—	—	—	—	—	—	—
64) Kristiansgatan	782,5	40	—	—	—	29,800	29,800	—	—	—
65) Kronbergsgatan	1,230	50	—	61,500	—	—	—	—	—	—
66) Kronohagsgatan	244,1	40	9,764	—	—	—	—	—	—	—
67) Kyrkogatan	1,969,7	50	91,985	—	—	—	—	—	—	—
68) Kyrkotorget	—	—	24,151	12,210	—	—	—	—	—	—
69) Lappviksgatan	1,724	40	68,960	—	—	—	—	—	—	—
70) Ludvigsgatan	311,7	50	15,585	—	—	—	—	—	—	—
71) Magasinsgatan, Norra	826,8	50	38,590	—	—	—	—	—	—	—
72) do Södra	826,6	50	38,580	—	—	—	—	—	—	—
73) Magasinskajen	—	—	47,500	—	—	—	—	—	—	—
74) Malmbrinken	300	30	9,000	—	—	—	—	—	—	—
75) Malmgatan	732	50	16,500	20,100	—	—	—	—	—	—
76) Malmtorget (den ostenlagda delen är ej upptagen)	—	—	5,500	—	—	—	—	—	—	—
77) Manegegatan	839,5	50	40,725	—	—	—	—	—	—	—
78) Mariegatan	2,025,1	60	115,956	—	—	—	—	—	—	—
79) Mauritzgatan	941	50	45,550	—	—	—	—	—	—	—
80) Mellangatan	85	40	—	—	—	—	3,400	—	—	—
81) Mikaelsgatan	1,922,6	50	94,005	—	—	—	—	—	—	—
82) Munkholmsgatan	308	100	—	—	—	—	—	—	—	—
do	440	30	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	105,910,5	—	3,596,286	1,053,967	62,695	19,050	22,625	47,930	29,800	—

eller planeringsytornas areal i kvadratfot.																	
1885		1886		1887		1888		1889		1890		1891		Total areal			
st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	stenl.	plan.		
—	32,800	16,800	9,895	28,945	49,900	23,450	151,480	205,945	102,435	42,795	205,630	126,900	53,900	2,359,574	708,575		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,185	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84,000	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,200		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,125	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	10,125	—	—	—	—	—	17,996	11,560		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,996	29,556	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	132,430	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34,690	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70,40	14,150		
—	—	—	—	—	—	—	—	48,900	34,500	21,500	—	—	—	62,190	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	62,190	—	—	—	—	—	40,875		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,625	—	—	—	16,250	—	37,600		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37,600	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26,740	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,091	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120,550	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83,040	*14,000		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98,850 ¹⁾		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	155,825	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55,550	*17,950		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	308,400	—		
308,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63,625		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,457	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,457	—	—	—	25,600	—		
—	25,600	—	—	—	—	—	—	—	—	25,600	—	—	—	13,000	26,000		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,500	32,000	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32,000	—	39,000	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54,600 ¹⁾		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	92,820	—	92,820		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	138,505	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84,200	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,055	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102,155	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,800	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61,500		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,764	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91,985	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,151	12,210		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68,960	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,585	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,590	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,580	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47,500	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,000	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,500	20,100		
—	—	—															

Fortsättning.

N a m n	Längd i fot	Bredd i fot	Stenläggnings-							
			före 1882		1882		1883		1884	
			st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.
Transport	136,117,7	—	4,660,161	1,836,614	62,695	19,050	22,625	47,930	163,744	—
129) Tvärgata mellan Mynt- och Kanalg.	230	30	—	6,900	—	—	—	—	—	—
130) Ulrikasgatan jemte tillstötande öppna platser	—	—	—	—	—	44,070	44,070	—	—	—
131) Ulrikasborgsgatan	303,4	40	—	—	—	—	12,136	—	—	—
132) Unionsgatan	4,848	60	288,480	—	—	—	—	—	—	—
133) Vestra Hamngatan	330	30	—	—	—	—	—	—	—	—
134) Vestra Kajen med kajarmarne	385	80	—	30,800	—	—	—	—	—	—
135) Wilhelmsgatan mellan Mikaelsg. och Jernvägsområdet	—	—	231,620	—	—	—	—	—	—	*11,100
135) Wilhelmsgatan mellan Mikaelsg. och mellan Fabians- och Mikaelsg.	480	50	24,000	—	—	—	—	—	—	—
136) Villavägen	661	50	33,050	—	—	—	—	—	—	—
137) Vinkelgatan	990	16	—	*15,840	—	—	—	—	—	—
138) Väfvaregatan	516	40	20,640	—	—	—	—	—	—	—
139) Wladimirsgatan	498,2	50	—	—	—	—	—	—	—	—
140) Öppna platsen mellan Simonsg. och Ryska kasernen	3,801,1	50	142,610	—	—	—	—	—	—	—
Summa	149,650,4	—	5,400,561	1,968,554	62,695	63,120	78,831	47,930	163,744	11,100

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

eller planeringsytornas arealer i kvadratfot.																	
1885		1886		1887		1888		1889		1890		1891		Total areal			
st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	stenl.	plan.		
308,400	98,688	16,800	51,020	28,945	89,525	40,510	279,866	385,585	413,476	233,941	346,016	303,417	253,608	6,226,823	2,224,371		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,900		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,070	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,136	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	288,480	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,800		
—	—	—	—	—	—	—	—	11,100	—	—	26,550	26,550	—	269,270	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57,050	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*15,840		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,640	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,875	14,035		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,875	—	14,035	10,875	—	142,610	39,845		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,845	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78,400		
308,400	98,688	16,800	51,020	28,945	89,525	40,510	279,866	396,685	464,196	233,941	386,601	340,842	253,608	7,071,954	2,410,191		

Tab. N:o 73. Uppgift å Helsingfors stads allmänna aflöpsskanaler jemte infallsbrunnar, vid utgången af år 1891.

	Glaserade lerrör						Murade kanaler, typ					Af beton och slagerfegel	Gräsrens-kanaler	Träkanaler	Infallsbrunnar	
	6"	8"	9"	12"	15"	18"	24"	B	C	G	E					F
1. Abrahamsgatan	—	—	—	230	—	—	343	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Albertsgatan	—	—	—	450	—	—	270	400	—	—	—	—	—	—	—	4
3. Alexandersgatan	—	375	—	1,500	—	—	550	—	—	—	—	—	—	—	—	16
4. Andregatan	—	320	500	2,486	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
5. Annegatan	—	150	—	850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
6. Arbetaregatan	—	—	—	235	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
7. Badhusgatan genom skepps- varfvat	—	—	300	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	620	—	—
8. Bangatan	—	—	—	1,190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Barnhemsgatan	—	—	—	545	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10. Berggatan	—	230	520	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Bergmansgatan	—	—	470	490	495	—	—	—	—	—	—	—	350	—	—	3
12. Boulevardsgatan	—	—	—	2,074	—	—	—	1,075	—	—	—	—	—	—	—	5
13. Brobergsgatan	—	—	35	605	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	2
14. Brunnsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	2
15. Brunnsparken	—	—	—	1,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Båtsmansgatan	—	—	—	1,870	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
17. Docksgatan	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d:o ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	1,010	—	—	—	—	—	—	—
18. Elisabetsgatan	—	—	350	1,190	560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
19. Eriksgatan	—	—	365	2,380	20	—	320	400	—	—	—	—	—	—	—	2
20. Esplanadgatan, norra	—	—	—	660	—	350	—	300	—	—	—	—	—	—	—	12
21. d:o södra	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,150	—	—	10
22. Estnäs-gatan	—	—	—	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
d:o ¹⁾	—	—	—	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23. Fabiansgatan	235	700	750	1,190	—	—	452	—	—	—	—	—	—	—	—	3
24. Fabriks-gatan (stora) och Munkholmsg.	—	—	—	1,170	—	—	—	—	720	—	—	—	440	—	—	—
25. Fabriks-gatan lilla	—	—	—	—	—	—	—	745	—	—	—	—	—	—	—	2
26. Fabriks-parken	—	—	—	—	—	—	—	725	—	—	—	—	—	—	—	—
27. Fredriks-gatan	—	200	—	980	200	—	220	250	—	—	—	—	—	—	—	2
28. Fredsgatan	—	—	160	180	460	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d:o ¹⁾	—	—	—	230	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29. Gasverksgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—
30. Gengatan	—	—	—	530	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
31. Georgsgatan	—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glogatan	—	—	—	360	—	300	215	—	—	—	210	—	—	—	—	—
33. Gräsviksgatan	—	240	—	650	—	867	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
34. Hafsgatan	—	—	—	330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d:o ¹⁾	—	—	—	290	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35. Hagasundsgatan	—	—	—	460	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
36. Helenegatan	—	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—
37. Henriksgatan, vestra	—	—	—	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
38. d:o östra	—	—	—	—	—	—	325	2,235	—	—	—	—	—	—	—	5
39. Högbergsgatan	—	—	320	1,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
40. Jernvägstorget o. Kaisaniemi	—	—	400	—	—	—	1,620	1,550	—	450	—	—	—	1,650	—	2
41. Jungfrustigen	—	—	—	100	460	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
42. Jägarregatan	—	—	—	650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
43. Kaisaniemi från Nikolaig.	—	—	—	—	—	—	775	600	—	—	—	—	—	—	—	—
44. Kanal genom Kommunala sjukhusets tomt från Ar- betaregatan	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45. Kanal genom Hagasund	—	—	—	—	—	—	—	750	—	—	—	—	—	—	—	1
46. d:o från Åbo kasern till V. Chausséen	—	—	—	1,327	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
47. Kaptensgatan	—	—	—	—	—	—	—	790	—	—	—	—	—	—	—	4
48. Kaserngatan	—	—	320	2,200	—	185	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49. Katrinegatan	—	—	—	75	275	239	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50. Kommunala sjukhuset	—	—	378	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	235	2,525	5,168	32,706	3,300	1,291	650	5,090	9,820	1,730	450	210	440	1,540	3,350	124

¹⁾ Kloaker utförda under år 1891.

	Glaserade lerrör							Murade kanaler, typ					Af beton och slagerfegel	Gräsrens-kanaler	Träkanaler	Infallsbrunnar
	6"	8"	9"	12"	15"	18"	24"	B	C	G	E	F				
51. Konstantinsgatan	235	2,525	5,168	32,706	3,300	1,291	650	5,090	9,820	1,730	450	210	440	1,540	3,350	124
d:o ¹⁾	—	—	285	330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52. Kristiansgatan	—	—	120	550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
53. Kyrkogatan	—	—	600	345	335	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
54. Lappviksgat.-Barnhemmet	—	—	180	950	515	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
55. Ludvigsgatan	—	—	275	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56. Magasinsgatan, norra	—	—	400	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57. d:o södra	—	—	—	—	—	375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58. Malmgatan	—	—	—	620	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
59. Manegegatan	—	—	—	520	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	3
60. Mariegatan	—	—	—	853	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61. Mauritzgatan	—	—	—	475	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
62. Mellangatan	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63. Michaelsgatan	—	—	250	—	220	—	—	770	—	—	—	—	—	—	—	—
64. Munkholm-gatan	—	—	690	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—
65. Nikolaigatan	—	—	—	1,192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
66. Nylandsgatan	—	—	30	550	—	—	—	580	740	580	—	—	—	—	—	9
67. Packhus-torget S. Magasinsg. — Kajen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—	—	—
68. Parkgatan	—	—	250	180	—	—	—	800	—	—	—	—	—	20	—	3
69. Petersgatan	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
70. Qvarteret 127 — Kaptensg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	890	—	—	—	—	—	—
71. Regeringsgatan	—	—	—	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
72. Repslagaregatan	—	—	—	240	—	—	—	—	—	395	—	—	—	—	—	—
73. Riddaregatan	—	200	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d:o ¹⁾	—	—	—	103	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
74. Richardsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
75. Robertsgatan, Lilla	—	—	—	380	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
76. d:o Stora	—	—	—	892	515	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
77. Rådman-gatan	—	—	—	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
78. Rödbergsgatan	—	—	250	1,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
79. Salutorget	—	—	215	157	—	—	—	—	—	800	475	—	—	40	—	—
80. Sandviksgatan	—	—	—	410	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
81. Sandvikskajen, norra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
82. Sandvikstorget	—	—	—	—	—	—	—	—	—	805	—	—	—	625	—	—
83. Simonsgatan	—	—	—	365	460	—	—	130	—	—	—	—	—	—	—	1
84. Sjömansg. Skepparebrinken	—	—	—	530	725	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
85. Sjömansgat. — Dockstorget	—	—	—	1,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	3
86. Skarpskyttegatan	—	—	—	665	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
87. Skepparegatan	—	—	—	420	—	—	—	—								

Tab. No 74. Helsingfors vattenlednings verksamhet under åren 1879—1891.

År	Anslutningarnes antal	Medeltal af årliga brutoförbrukningen per anslutning			Medeltal uppfördradt vatten i dygnet för hvarje anslutn.		Medeltal timmar i dygnet för pumparnes värksamhet		Medeltal af pumparnes slag i minuten		Medeltal uppfördradt vatten i dygnet, kubikmeter		
		<i>Fmf.</i>	<i>l.</i>	<i>m³</i>	<i>m³</i>	<i>m³</i>	Gamla pumpverket	Ångpumpverket	Gamla pumpverket	Ångpumpverket	Gamla pumpverket	Ångpumpverket	Summa
1879	171	250	72	4,68	10 tim. 20 m.	—	—	—	—	801	—	801	
1880	247	230	74	4,14	12 " 10 "	—	—	8,06	—	1,023	—	1,023	
1881	354	205	06	4,39	15 " 32 "	—	—	9,41	—	1,555	—	1,555	
1882	429	212	13	4,03	19 " 5 "	—	—	8,70	—	1,728	—	1,728	
1883	520	200	24	3,57	24 " 40 "	—	—	8,09	—	1,858	—	1,858	
1884	609	197	77	3,66	26 " 40 "	—	—	8,05	—	2,228	—	2,228	
1885	693	202	71	3,10	25 " 35 "	—	—	8,05	—	2,151	—	2,151	
1886	770	208	81	3,01	27 " 28 "	—	—	8,06	—	2,314	—	2,314	
1887	837	218	99	2,96	26 " 47 "	—	—	8,86	—	2,478	—	2,478	
1888	923	211	26	3,68	33 " 48 "	—	—	9,05	—	3,393	—	3,393	
1889	1,012	226	96	3,88	36 " 21 "	—	—	10,33	—	3,930	—	3,930	
1890	1,089	236	53	3,52	26 " 28 "	4 tim. 40 m.	—	10,31	21,01	2,848	986	3,834	
1891	1,143	260	54	3,52	20 " 56 "	1 " 18 "	—	14,20	19,02	3,777	250	4,027	

Källa: Vattenledningsingenjörens årsberättelser.

Tab. No 75. Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen i förhållande till det uppfordrade vattnet under åren 1879—1891.

År	Inkomsten oafkortad				Drift- och underhållskostnad			Inkomsten med afdrag af drift- och underhållskostnad			
	Totalbelopp		pr m ³	% af anläggningskapitalet	Totalbelopp		pr m ³	Totalbelopp		pr m ³	% af anläggningskapitalet
	<i>Fmf.</i>	<i>l.</i>	<i>l.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>l.</i>	<i>l.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>l.</i>	<i>l.</i>	<i>l.</i>	<i>l.</i>
1879	42,872	90	14,88	—	32,400	—	—	10,472	90	—	—
1880	56,994	87	15,22	—	24,435	35	5,42	32,559	72	9,80	—
1881	72,591	10	14,04	6,2	22,792	36	3,64	50,158	74	10,40	4,2
1882	91,002	26	16,02	7,6	26,234	49	4,62	64,767	77	11,40	5,4
1883	104,127	53	13,83	8,1	20,793	10	2,76	83,334	43	11,07	6,5
1884	120,440	05	14,70	9,1	20,704	65	2,53	99,735	40	12,17	7,5
1885	140,480	26	17,81	10,0	31,705	57	4,02	108,774	69	13,79	7,8
1886	160,782	12	18,95	11,1	26,702	27	3,15	134,079	85	15,80	9,3
1887	183,294	48	20,17	11,9	21,711	51	2,39	161,582	97	17,78	10,5
1888	194,992	84	15,70	11,6	41,349	50	3,33	153,643	34	12,37	9,2
1889	229,681	08	16,01	11,9	46,826	23	3,26	182,854	85	12,75	9,5
1890	257,576	03	18,41	10,8	63,302	20	4,52	194,273	83	13,89	8,1
1891	297,792	87	20,26	11,8	126,029	73	8,57	171,763	14	11,69	6,8

Källa: Vattenledningsingenjörens årsberättelser.

Tab. N:o 76. Gaskonsumtionen i Helsingfors åren 1881—1891.

	Privat,	Gatu-	Summa
	kub. fot.	belysningen, kub. fot.	kub. fot.
Januari	3,493,300	1,274,111,46	4,767,411,46
Februari	2,824,324	773,866,70	3,598,190,70
Mars	2,178,428	773,949	2,952,377
April & Maj	2 854,567	659,279,95	3,513,846,95
Juni, Juli & Augusti	2,257,921	621,003,33	2,878,924,33
September	2,088,144	1,064,357,50	3,152,501,50
Oktober	3,006,280	1,443,365	4,449,645
November	3,757,474	1,665,442,50	5,422,916,50
December	4,112,539	1,846,547,92	5,959,086,92
Summa för år 1891	26,572,977	10,121,923,36	36,694,900,36
år 1890	25,400,962	8,696,099,69	34,097,061,69
år 1889	25,591,661,15	7,749,162,54	33,340,823,69
år 1888	24,960,477,12	6,861,293,04	31,821,770,16
år 1887	21,701,238,18	6,660,317,31	28,361,555,49
år 1886	20,527,651,38	6,281,506,56	26,809,157,94
år 1885	19,873,333,14	5,701,569,17	25,574,902,31
år 1884	20,266,105,07	5,353,522,19	25,619,627,26
år 1883	20,461,233,59	5,188,533,31	25,649,766,90
år 1882	19,157,513,40	4,828,284,87	23,985,798,27
år 1881	16,691,091,00	4,221,997,00	20,913,088,00

Källa: Gasbelysningsaktiebolagets årliga uppgifter till stadsmyndigheterna.

Tab. N:o 77. Lysgasens medelljusstyrka i Helsingfors under lysåren 1883—1891.

	1883—1884 normalljus ¹⁾	1884—1885 normalljus ¹⁾	1885—1886 normalljus ¹⁾	1886—1887 normalljus ¹⁾	1887—1888 normalljus ¹⁾	1888—1889 normalljus ¹⁾	1889—1890 normalljus ¹⁾	1890—1891 Hefnerljus ²⁾
Augusti	12,61	11,80	11,80	12,22	12,19	12,40	12,38	15,03
September	12,51	11,88	11,40	11,53	11,40	11,84	12,46	14,55
Oktober	12,20	11,41	11,89	11,75	11,48	11,25	11,81	14,11
November	12,44	11,46	10,98	11,81	11,16	11,26	11,44	15,12
December	11,71	10,91	11,73	11,42	10,66	11,17	10,50	14,37
Januari	11,44	11,54	11,00	11,83	9,85	10,70	11,89	14,18
Februari	12,28	11,34	11,54	11,70	10,71	11,41	13,03	14,26
Mars	11,02	11,90	11,70	12,49	10,26	12,77	12,53	13,68
April	12,22	11,53	11,48	12,51	9,92	12,05	12,37	15,04
Maj (förra hälften)	—	—	11,16	12,35	11,00	11,55	12,47	14,69
Medelljusstyrka för året	12,15	11,53	11,48	11,94	10,86	11,46	12,07	14,49

Källa: Gaskontrollörens årsberättelse.

¹⁾ Enligt gaslysningskontraktet vaxljus af $\frac{1}{6}$ H vigt och 13 tums längd samt förtärande $\frac{3}{5}$ lod vax i timmen. Vid kontrollen användas dock med bolagets bifall såsom normalljus engelska spermacetiljus. — ²⁾ Enligt tillägg till gaslysningskontraktet af år 1891 användes för mätande af ljusstyrkan s. k. Hefnerljus, eller v. Hefner-Altenecks amylicetatlampa.

Tab. N:o 78. Antalet personer, intagna i Helsingfors stads arbets- och fattiggård under åren 1883—1891, fördeladt efter månader.

	Jan.		Febr.		Mars		April		Maj		Juni		Juli		Aug.		Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Summa	
	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	män	qv.
Från 1 till 10 års ålder . . .	11	3	10	4	10	6	12	4	10	5	10	6	9	2	10	5	10	7	12	6	11	5	12	4	127	57
" 10 " 20 " " . . .	27	7	26	8	23	8	22	7	18	6	13	6	14	6	20	5	19	6	15	7	16	7	18	8	231	81
" 20 " 40 " " . . .	62	25	53	27	52	27	48	27	40	23	30	24	32	25	25	27	32	25	36	27	46	28	51	28	507	313
" 40 " 50 " " . . .	25	14	28	16	25	14	29	15	23	14	19	13	19	11	20	13	18	14	21	15	22	13	23	13	272	165
" 50 " 70 " " . . .	71	42	71	46	74	44	73	46	67	43	61	40	58	40	53	39	53	39	53	41	59	41	64	43	757	504
" 70 " 80 " " . . .	24	15	24	15	25	15	22	13	20	13	20	12	21	11	18	11	20	11	16	13	16	14	16	14	242	157
Öfver 80 år	1	11	1	11	1	10	1	10	1	10	1	9	1	8	1	7	1	7	1	7	1	6	1	6	12	102
Summa för år 1891	221	117	213	127	210	124	207	122	179	114	154	110	154	103	147	107	153	109	154	116	171	114	185	116	2,148	1,379
år 1890	198	105	190	101	212	105	207	110	186	105	178	100	151	95	163	102	173	98	190	111	220	118	220	119	2,288	1,269
år 1889	152	91	159	93	158	93	158	94	156	90	151	95	148	82	140	85	147	90	155	99	157	105	169	111	1,850	1,128
år 1888	141	83	151	81	148	83	142	88	133	84	128	96	125	76	132	77	128	79	137	82	134	89	139	84	1,638	1,002
år 1887	130	99	133	98	138	99	136	92	129	96	126	96	114	104	116	100	118	95	122	95	130	102	134	104	1,526	1,180
år 1886	138	84	139	81	139	80	131	84	113	85	114	82	109	70	109	70	106	74	116	83	128	88	135	86	1,477	967
år 1885	136	75	139	86	137	85	139	88	133	78	123	82	113	75	104	72	109	71	112	71	114	76	131	83	1,490	942
år 1884	134	75	138	82	137	87	134	73	122	78	116	76	81	76	102	70	109	73	113	75	127	81	131	79	1,444	925
år 1883	132	64	129	61	132	64	125	64	111	58	101	59	93	57	87	58	90	55	107	58	116	64	120	73	1,343	735

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

Tab. No 79. Antalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg uttackor-
derade personer under åren 1875—1891.

År	Inom staden			På landet			Summa		
	Äldre personer	Barn öf- ver 10 år	Barn un- der 10 år	Äldre personer	Barn öf- ver 10 år	Barn un- der 10 år	Äldre personer	Barn öf- ver 10 år	Barn un- der 10 år
1875 . . .	9	49	19	67	66	34	76	115	53
1876 . . .	8	40	33	69	61	42	77	101	75
1877 . . .	8	31	30	69	67	45	77	98	75
1878 . . .	7	31	30	78	49	52	85	80	82
1879 . . .	6	24	37	91	40	55	97	64	92
1880 . . .	5	26	26	100	35	50	105	61	76
1881 . . .	5	19	25	104	31	55	109	50	80
1882 . . .	6	24	33	112	37	67	118	61	100
1883 . . .	8	23	32	119	40	60	127	63	92
1884 . . .	10	22	47	140	32	85	150	54	132
1885 . . .	7	36	38	162	43	93	169	79	131
1886 . . .	12	32	47	154	45	95	166	77	142
1887 . . .	15	37	36	141	63	58	156	100	94
1888 . . .	17	35	38	134	60	71	151	95	109
1889 . . .	18	47	45	130	84	56	148	131	101
1890 . . .	16	47	57	146	82	67	162	129	124
1891 . . .	26	59	54	161	79	91	187	138	145
Summa	183	582	627	1,977	914	1,076	2,160	1,496	1,703
Medeltal f. åren 1875 —1891 . .	10	34	37	114	54	63	127	88	100

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

Tab. No 80. Totalantalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg vårdade
och understödda personer jemte utgifterna härför under åren 1875—1891.

År	Antal intagna per- soner i arbets- och fattiggården				Antal understöds- tagare				Kost- hållning		Understöd			Fattigvår- dens samt- liga ordinarie utgifter		
	Torsamtalet	Högsta antalet på en gång	I medeltal	Minsta antalet på en gång	Minsta antalet uppökta från understöd	Uttackor- derade i staden	Uttackor- derade på landet	som erhållit tillfällig hjälp	Fmy.	ständiga	tillfälliga	Fmy.	Fmy.	Fmy.	Fmy.	Fmy.
1875	218	126	114	103	390	77	167	390	16,389	41	40,554	24	3,267	50	103,715	55
1876	211	120	112	100	305	81	172	262	16,279	70	39,182	80	2,677	7	98,790	80
1877	211	128	114	98	307	69	181	253	17,187	79	37,375	31	3,040	22	109,734	53
1878	246	141	110	97	298	68	179	252	17,494	74	37,744	51	3,130	—	95,293	5
1879	270	171	142	118	285	67	186	241	17,688	27	39,169	3	3,477	30	95,134	61
1880	258	164	135	112	284	57	185	229	17,987	61	37,090	46	2,433	80	93,629	29
1881	288	172	146	120	237	49	190	293	21,453	53	42,178	53	3,078	30	106,810	71
1882	318	174	147	123	309	63	216	332	20,851	42	40,316	33	3,780	—	105,622	9
1883	354	186	160	145	301	63	219	289	17,906	59	44,171	80	3,936	17	108,251	43
1884	402	205	181	158	331	79	257	287	19,848	11	47,232	93	4,329	12	112,141	99
1885	398	209	180	160	351	81	298	314	20,761	27	50,012	70	5,166	7	115,160	60
1886	395	212	192	172	385	91	294	321	19,336	66	51,295	41	5,439	12	118,102	4
1887	390	220	202	184	457	88	262	370	17,337	77	52,680	14	6,668	17	122,656	40
1888	358	223	200	185	557	90	265	397	16,540	93	57,884	59	6,355	—	128,164	11
1889	426	227	205	184	588	110	270	434	19,535	73	60,672	51	7,643	50	149,255	40 ¹⁾
1890	442	281	248	215	580	120	295	475	21,330	73	64,053	12	8,404	76	184,794	36
1891	439	278	249	220	727	139	331	599	26,225	20	73,059	85	10,314	75	214,207	31

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

¹⁾ Incl. 3,145 mk 64 p:i organisationskostnader för arbetsinrättningen.

Tab. N:o 82. Verksamheten vid stadens arbetsinrättning för män under år 1891.

Hela antalet intagna hjon	179	Dagliga medeltalet hjon	49
<i>Hjonens ålder:</i>		Högsta antalet på en gång	74
Från 15 till 20 år	17	Lägsta " " " "	24
" 20 " 30 "	39	<i>Utspisningskostnad . . . . . Fmg.</i>	7,805: 50
" 30 " 40 "	42	I medeltal dagligen för hvarje hjon . .	50 <i>γi.</i>
" 40 " 50 "	32	Hela <i>underhållskostnaden . . . . . Fmg.</i>	23,258: 24
" 50 " 60 "	30	I medeltal dagligen för hvarje hjon . .	1: 30
" 60 " 70 "	17	motsvarande för hela året	474: 65
" 70 " 80 "	<u>2</u> 179		
<i>Af hjonen voro:</i>			
<i>afstraffade</i> för rån	1		
" snatteri	11		
" bedrägeri	1		
" misshandel	5		
" stöld 1:sta resan	12		
" " 2:dra "	10		
" " 3:dje "	7		
<i>frigifne</i> från lifstidsfängelse	3		
<i>bötfälde</i> för <i>fylleri</i> en eller flere resor . .	30		
" " olaga brännvinsförsäljning	6		

Antalet utgjorda dagsverken	Dagsverken	Vinst af hjonens dagsverke						Medel-värde pr dag	
		Influtit i kontant		Utförda till arbetsinrättningen och fattiggården		Summa			
		<i>Fmg.</i>	<i>γi.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>γi.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>γi.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>γi.</i>
Skomakarearbeten	1,248	1,641	—	979	60	2,620	60	1	45
Skräddare- "	211	7	50	166	25	173	75	—	51
Snickare- "	1,032	780	20	307	45	1,087	65	—	73
Smed- "	845	2,511	06	334	68	2,845	74	1	77
Stenhuggare- "	486	165	75	—	—	165	75	—	19
Bleck- & plåtslagarearbeten	372	345	90	103	—	448	90	1	62
Målare- "	— ¹⁾	85	80	55	—	140	80	—	91
Spritnings- "	1,084	278	12	—	—	278	12	—	28
Jord- och diverse "	2,813	2,801	62	1,057	75	3,859	37	—	75
Summa	8,091	8,616	95	3,003	73	11,620	68	—	92
Antal sjukdagar	81 ^{1/2}								
" arrestdagar	92								
Behållningen i materialier och oförsålda tillverkningar	—	—	—	—	—	336	91		

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse samt Inspektorns för Arbets- och fattiggården årsredogörelse.

¹⁾ Uppgift saknas; torde ingå bland diverse arbeten.

Tab. N:o 83. Uppgift öfver de i Helsingfors å stadens trafikkontor uppdebiterade och uppburna afgifter under år 1891.

	Debetsedel- avgift		Tolag		Trafik- avgift		Mättnings- avgift		Transito- magasins- hyra		Summa debiterade		Summa uppburna	
	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.
Januari . . .	31	68	4,903	71	3,456	54	—	—	—	—	8,391	93	7,622	25
Februari . . .	27	08	4,483	22	2,299	13	—	—	36	—	6,845	43	6,621	42
Mars	38	28	6,053	66	5,149	33	—	—	13	—	11,254	27	11,115	78
April	62	16	8,353	06	11,401	10	—	—	115	—	19,931	32	17,533	90
Maj	106	12	12,512	15	33,370	14	1,291	89	59	30	47,339	60	44,934	57
Juni	98	36	9,584	40	28,095	10	1,386	12	23	—	39,186	98	37,459	13
Juli	92	76	10,041	58	29,521	18	—	—	17	10	39,672	62	41,514	52
Augusti . . .	95	24	10,409	89	36,136	14	—	—	152	60	46,793	87	47,000	06
September . .	121	36	12,947	94	36,903	42	—	—	238	—	50,210	72	46,811	35
Oktober . . .	126	16	13,648	55	54,487	55	225	16	21	80	68,509	22	67,870	27
November . .	102	56	11,062	13	33,852	54	238	69	45	90	45,301	82	44,627	14
December . .	62	20	9,332	73	14,207	62	—	—	50	20	23,652	75	29,246	25
Summa	963	96	113,333	02	288,879	79	3,141	86	771	90	407,090	53	402,356	64

Källa: Trafikkontorets årsberättelse.

Tab. N:o 84. Uppgift öfver trafiken åhvälfda afgifter i Helsingfors under åren 1882—1891.

	1882		1883		1884		1885		1886	
	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.
Tolag (nedsatt till 2% under 1883)	110,655	11	92,434	34	72,919	18	67,954	05	69,252	41
Trafikavgift	172,294	07	157,011	59	179,488	75	189,279	59	191,333	82
Mättningsavgift	2,412	66	3,665	38	2,688	27	2,972	50	3,002	68
Hamnavgift	86,226	55	79,046	32	87,100	41	93,400	79	106,008	28
Broavgift	5,326	99	5,554	97	6,324	49	5,778	59	7,111	86
Ballastavgift	627	40	472	60	601	40	706	—	574	—
Summa	377,542	78	338,185	20	349,122	50	360,091	52	377,283	05
	1887		1888		1889		1890		1891	
	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.
Tolag	79,739	66	98,350	56	109,250	14	124,180	07	119,762	97
Trafikavgift	231,152	55	229,544	79 ¹⁾	270,519	84	286,670	48	288,879	79
Mättningsavgift	1,233	30	2,815	43	3,380	93	3,357	68	3,141	86
Hamnavgift	108,919	78	110,832	63	130,870	02	139,441	28	137,092	28
Broavgift	7,348	56	8,421	76	8,386	28	9,520	81	9,823	21
Ballastavgift	881	40	722	—	740	—	408	80	615	40
Summa	429,275	25	450,869	57	523,147	21	563,579	12	559,315	51

Källa: Helsingfors köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

¹⁾ Ny taxa med nedsatta satser tillämpad hela detta år.

Tab. No 85. Sammandrag af taxerings- og oppbördslängderna af behofven

Stadsdel	Af Taxeringsnämnden påförda skattören				Afgår				Återstående		
	for fastighet	for näring eller rörelse	for lön eller annan inkomst	Summa	af Pröfningsnämnden nedsatta skattören				for fastighet	for näring eller rörelse	for lön eller annan inkomst
					for fastighet	for näring eller rörelse	for lön eller annan inkomst	Summa			
	Å r										
Första stadsdelen	2,612	4,048	7,252	13,296	7	542	124	678	2,612	3,540	7,199
Andra "	3,168	6,625	5,883	15,087	46	305	95	449	3,122	6,320	5,788
Tredje "	1,896	3,686	4,480	9,680	39	74	92	207	1,857	3,612	4,388
Fjerde "	2,920	2,751	6,180	10,821	59	23	194	276	2,861	2,728	5,986
Femte "	1,416	1,993	2,657	5,497	6	10	36	50	1,410	1,983	2,621
Sjette "	476	219	1,054	1,819	3	5	9	17	473	214	1,045
Sjunde "	751	828	1,603	2,805	7	33	24	65	744	795	1,579
Attonde "											
Nionde "											
Handelsmagasiner	1,980	2,142	3,771	6,867	24	42	57	123	1,956	2,100	3,714
Summa	15,219	22,292	32,880	65,372	191	1,034	631	1,865	15,035	21,292	32,320
	Å r										
Första stadsdelen	2,711	3,951	7,258	13,334	25	242	68	337	2,686	3,709	7,190
Andra "	3,078	5,524	5,905	13,979		225	206	431	3,078	5,299	5,699
Tredje "	1,869	2,957	4,559	8,990	22	128	8	155	1,847	2,829	4,551
Fjerde "	2,963	3,219	6,230	11,304	4	122	76	205	2,959	3,097	6,154
Femte "	1,455	1,726	2,759	5,401	6	3	89	98	1,449	1,723	2,670
Sjette "	517	264	781	1,195	3	4	12	20	514	260	769
Sjunde "	763	841	1,741	2,959	2	2	1 ¹⁾	4	761	839	1,742
Attonde o. nionde	1,935	2,267	3,866	7,064	76	57	96	231	1,859	2,210	3,770
Summa	15,291	20,749	33,099	64,226	138	783	554	1,481	15,153	19,966	32,545
	Å r										
Första stadsdelen	2,839	3,817	7,218	13,320	79	393	81	550	2,760	3,424	7,137
Andra "	3,146	5,751	5,304	13,724	44	417	92	551	3,102	5,334	5,212
Tredje "	1,891	3,352	3,952	8,875	27	82	108	223	1,864	3,270	3,841
Fjerde "	2,944	3,293	6,373	11,446	29	67	162	254	2,915	3,116	6,211
Femte "	1,412	1,761	2,163	4,826	30	1	14	45	1,382	1,760	2,149
Sjette "	522	241	742	1,149	3	1 ¹⁾	8	10	519	242	734
Sjunde "	779	951	1,886	3,249	8	4	19	34	771	947	1,867
Attonde o. nionde	1,915	1,986	3,511	6,615	34	68	38	141	1,881	1,918	3,473
Summa	15,448	21,152	31,149	63,204	254	1,031	522	1,808	15,194	20,121	30,627
	Å r										
Första stadsdelen	2,897	3,935	7,992	14,205	36	70	104	210	2,861	3,865	7,889
Andra "	3,162	6,092	5,665	14,367	15	136	25	178	3,147	5,956	5,640
Tredje "	1,933	3,609	3,795	9,003	21	56	16 ¹⁾	61	1,912	3,553	3,811
Fjerde "	2,991	3,559	7,161	12,337	33	33	242	311	2,958	3,526	6,919
Femte "	1,493	1,887	2,164	5,068	7	7	13	28	1,486	1,883	2,159
Sjette "	508	325	841	1,248			1	1	508	332	832
Sjunde "	843	1,071	1,785	3,324	1	24	2	27	842	1,047	1,783
Attonde "	153	21	424	568					153	21	424
Brunnsparcken	275	296	900	1,429	4		17	21	271	296	883
Villor & holmar	1,479	2,079	2,750	5,262	7		6	13	1,472	2,079	2,744
Summa	15,731	22,874	33,477	66,811	124	326	394	850	15,610	22,558	33,084

för kommunala utskylder m. m. för åren 1884—1891 (till fyllande för 1885—1892).

skattören	Uttaxerad belopp														Lombören	Debitsedel-afgifter	Summa		
	Summa				å privilegie-rade skatt-ören		å från invar-tering be-triade skatt-ören		å privilegie-rade skatt-ören		Summa		Tmf.	µ.				Tmf.	µ.
	privilegie-rade	från invar-tering be-triade	opprivilegie-rade	betalande	Tmf.	µ.	Tmf.	µ.	Tmf.	µ.	Tmf.	µ.							
1 8 8 4																			
344	—	12,382	12,726	3,405	60	—	—	127,039	32	130,444	92	365	32	48	60	130,858	84		
125	—	14,513	14,638	1,237	50	—	—	148,908	38	150,140	88	317	73	47	64	150,506	25		
123	—	9,350	9,473	1,217	70	—	—	95,931	—	97,148	70	202	45	34	16	97,385	31		
152	—	10,391	10,543	1,504	80	—	—	106,611	66	108,116	46	468	40	64	32	108,649	18		
104	—	5,343	5,447	1,029	60	—	—	54,819	18	55,848	78	283	35	32	68	56,164	81		
—	—	1,302	1,302	—	—	—	—	13,358	52	13,358	52	88	56	21	36	13,468	44		
—	—	2,740	2,740	—	—	—	—	28,112	40	28,112	40	188	56	21	84	28,322	80		
18	—	6,726	6,744	178	20	—	—	69,008	76	69,186	96	16	40	55	24	69,258	60		
866	—	62,747	63,613	8,573	40	—	—	643,784	22	652,357	62	1,930	77	325	84	651,614	23		
1 8 8 5																			
387	—	12,610	12,997	4,067	37	—	—	138,710	—	142,777	37	362	75	44	60	143,184	72		
147	—	13,401	13,548	1,544	97	—	—	147,411	—	148,955	97	317	73	42	68	149,316	38		
284	—	8,551	8,833	2,984	84	—	—	94,061	—	97,045	84	201	45	32	64	97,279	93		
150	—	10,949	11,099	1,576	50	—	—	120,439	—	122,015	50	481	2	69	32	122,565	84		
106	—	5,197	5,303	1,114	6	—	—	57,167	—	58,281	6	293	19	31	60	58,605	85		
—	—	1,175	1,175	—	—	—	—	12,925	—	12,925	—	80	39	18	28	13,023	67		
12	—	2,943	2,955	126	12	—	—	32,373	—	32,499	12	187	94	22	36	32,709	42		
24	—	6,809	6,833	252	24	—	—	74,899	—	75,151	24	—	—	54	—	75,205	24		
1,110	—	61,635	62,745	11,666	10	—	—	677,985	—	689,651	10	1,924	47	315	48	691,891	5		
1 8 8 6																			
394	—	12,376	12,770	4,156	70	—	—	136,136	—	140,292	70	359	5	43	76	140,695	51		
139	—	13,034	13,173	1,466	45	—	—	143,374	—	144,840	45	317	73	40	56	145,198	74		
253	—	8,399	8,652	2,669	15	—	—	92,389	—	95,058	15	202	45	29	28	95,289	88		
187	—	11,005	11,192	1,972	85	—	—	121,055	—	123,027	85	482	39	71	12	123,581	36		
99	—	4,682	4,781	1,044	45	—	—	51,502	—	52,546	45	297	73	30	48	52,874	66		
—	—	1,139	1,139	—	—	—	—	12,529	—	12,529	—	87	17	17	92	12,634	9		
12	—	3,203	3,215	126	60	—	—	35,233	—	35,359	60	195	31	22	8	35,576	99		
24	—	6,450	6,474	253	20	—	—	70,950	—	71,203	20	9	47	45	32	71,257	99		
1,108	—	60,288	61,396	11,689	40	—	—	663,168	—	674,857	40	1,951	30	300	52	677,109	22		
1 8 8 7																			
283	345	13,367	13,995	2,479	8	3,167	10	126,318	15	131,964	33	368	67	47	92	132,380	92		
171	662	13,356	14,189	1,497	96	6,077	16	126,214	20	133,789	32	315	3	44	20	134,148	55		
247	267	8,428	8,942	2,163	72	2,451	6	79,644	60	84,259	38	195	60	30	20	84,485	18		
172	172	11,682	12,026	1,506	72	1,578	96	110,394	90	113,480	58	464	79	80	80	114,026	17		
116	120	4,811	5,047	1,016	16	1,101	60	45,463	95	47,581	71	196	13	30	24	47,808	8		
—	22	1,218	1,240	—	—	201	96	11,510	10	11,712	6	77	55	20	64	11,810	25		
6	37	3,254	3,297	52	56	339	66	30,750	30	31,142	52	171	86	22	72	31,337	10		
—	—	568	568	—	—	—	—	5,367	60	5,367	60	5	93	2	24	5,375	77		
28	—	1,380	1,408	245	28	—	—	13,041	—	13,286	28	—	—	4	28	13,290	56		
—	—	5,249	5,249	—	—	—	—	49,603	5	49,603	5	—	—	53	28	49,636	33		
1,023	1,625	63,313	65,961																

Stadsdel	Af taxeringsnämnden påförda skattören				Afgår				Återstående			
	för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst	Summa	af pröfningsnämnden nedsatta skattören				för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst	Summa
					för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst	Summa				
Å r												
Första stadsdelen	2,802	4,138	8,925	15,248	94	36	469	598	2,708	4,102	8,456	
Andra "	3,456	7,135	6,947	17,053	10	281	565	851	3,446	6,854	6,382	
Tredje "	1,950	3,837	3,903	9,334	7	128	159	295	1,943	3,709	3,744	
Fjerde "	3,117	3,531	6,621	11,978	50	147	83	287	3,067	3,384	6,538	
Femte "	1,537	2,054	2,564	5,628	23	48	152	222	1,514	2,006	2,412	
Sjette "	490	412	638	1,235	5	10	1	18	485	402	637	
Sjunde "	857	1,194	1,701	3,406	3	38	6	50	854	1,156	1,695	
Attonde "	436	413	1,405	2,178	—	25	15	39	436	358	1,390	
Nionde "	1,510	2,022	2,206	5,034	52	57	164	276	1,458	1,965	2,042	
Summa	16,155	24,736	34,910	71,094	244	770	1,614	2,636	15,911	23,966	33,296	
Å r												
Första stadsdelen	2,700	4,626	8,686	15,422	22	51	199	273	2,687	4,575	8,487	
Andra "	3,584	7,565	6,908	17,398	57	403	502	961	3,477	7,162	6,406	
Tredje "	1,947	3,695	4,914	10,178	1	46	68	117	1,946	3,649	4,846	
Fjerde "	3,324	4,202	7,288	13,604	28	84	261	376	3,296	4,118	7,027	
Femte "	1,603	2,083	2,402	5,700	19	74	51	144	1,584	2,009	2,351	
Sjette "	525	576	436	1,353	1	6 ³⁾	44	14	524	607	392	
Sjunde "	923	1,180	2,018	3,778	—	12	126	138	923	1,168	1,892	
Attonde "	153	31	451	611	—	—	—	—	153	31	451	
Nionde "	315	396	1,354	2,019	—	—	116	116	315	396	1,238	
Tionde "	1,543	2,296	1,570	5,042	41	80	60	185	1,502	2,216	1,510	
Summa	16,567	26,650	36,027	75,100	169	719	1,427	2,324	16,398	25,931	34,600	
Å r												
Första stadsdelen	2,901	5,039	8,575	15,932	64	79	117	258	2,837	4,960	8,458	
Andra "	3,869	8,843	5,897	18,045	53	506	141	699	3,816	8,337	5,756	
Tredje "	1,980	4,271	4,236	10,088	29	269	104	404	1,951	4,002	4,132	
Fjerde "	3,253	3,854	6,768	12,743	—	27	68	98	3,253	3,827	6,700	
Femte "	1,640	2,199	2,880	6,270	17	10	120	149	1,623	2,189	2,760	
Sjette "	645	609	533	1,551	—	26	—	27	645	533	533	
Sjunde "	1,126	1,620	2,788	5,119	15	2	36	54	1,111	1,618	2,752	
Attonde "	153	48	468	652	—	—	5	5	153	48	463	
Nionde "	343	415	1,202	1,908	—	—	2	2	343	415	1,200	
Tionde "	1,686	2,669	5,010	8,710	8	2	5	16	1,678	2,667	5,005	
Summa	17,596	29,567	38,357	81,018	186	921	598	1,712	17,410	28,646	37,759	
Å r												
Första stadsdelen	3,004	5,922	9,055	17,358	1	162	186	349	3,003	5,760	8,869	
Andra "	4,107	9,346	6,198	19,133	94	403	142	640	4,013	8,943	6,056	
Tredje "	2,106	4,030	4,525	10,308	35	103	96	230	2,071	3,927	4,429	
Fjerde "	3,383	3,955	7,267	13,388	23	12	152	193	3,360	3,943	7,115	
Femte "	1,673	2,527	2,980	6,715	10	4	12	28	1,663	2,523	2,968	
Sjette "	838	622	859	1,935	7	—	3	9	831	622	856	
Sjunde "	1,148	1,660	2,471	4,842	5	50	34	90	1,143	1,610	2,437	
Attonde "	154	51	460	640	—	—	2	2	154	51	458	
Nionde "	357	447	1,405	2,163	—	—	—	—	357	447	1,405	
Tionde "	1,797	2,837	1,979	5,856	4	9	63	78	1,793	2,828	1,916	
Summa	18,567	31,397	37,199	82,338	179	743	690	1,619	18,388	30,654	36,509	

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

¹⁾ Af Pröfningsnämnden tillagda skattören. — ²⁾ Tillkommer af Pröfningsnämnden åsatta 37 skattören.

skattören	Uttaxerad belopp																Tomtören	Dobbelsele- alffter		Summa	
	Summa				å privilegie- rade skatt- ören		å från inqvar- tering be- fråde skatt- ören		å opprivilegie- rade skatt- ören		Summa		Fm.:	ni.	Fm.:	ni.		Fm.:	ni.	Fm.:	ni.
	privilegie- rade	från inqvar- tering be- fråde	opprivilegie- rade	betalande	Fm.:	ni.	Fm.:	ni.	Fm.:	ni.	Fm.:	ni.									
1 8 8 8																					
251	340	14,059	14,650	2,120	95	3,029	40	127,936	90	133,087	25	346	26	47	92	133,481	43				
163	657	15,382	16,202	1,377	35	5,853	87	139,976	20	147,207	42	315	3	41	80	147,561	25				
218	267	8,554	9,039	1,842	10	2,378	97	77,841	40	82,062	47	206	13	30	76	82,299	36				
172	172	11,347	11,691	1,453	40	1,532	52	103,257	70	106,243	62	465	79	77	52	106,786	93				
90	120	5,196	5,406	760	50	1,069	20	47,283	60	49,113	30	249	75	32	—	49,395	5				
—	—	1,217	1,217	—	—	—	—	11,074	70	11,074	70	78	47	15	80	11,168	97				
—	37	3,319	3,356	—	—	329	67	30,202	90	30,532	57	169	91	22	36	30,724	84				
29	—	2,110	2,139	245	5	—	—	19,201	—	19,446	5	6	26	6	88	19,459	19				
—	—	4,758	4,758	—	—	—	—	43,297	80	43,297	80	—	—	39	84	43,337	64				
923	1,593	65,942	68,458	7,799	35	14,193	63	600,072	20	622,065	18	1,837	60	314	88	624,217	66				
1 8 8 9																					
260	109	14,780	15,149	1,976	—	1,049	67	144,252	80	147,278	47	339	70	46	52	147,664	69				
304	153	15,980	16,437	2,310	40	1,473	39	155,964	80	159,748	59	315	03	47	88	160,111	50				
230	70	9,756	10,056	1,748	—	674	10	95,218	56	97,640	66	204	58	32	—	97,877	24				
172	172	12,884	13,228	1,307	20	1,656	36	125,747	84	128,711	40	520	37	76	12	129,307	89				
85	120	5,351	5,556	646	—	1,155	60	52,225	76	54,027	36	249	22	28	—	54,304	58				
—	—	1,339	1,339	—	—	—	—	13,068	64	13,068	64	85	59	11	12	13,165	35				
—	—	3,640	3,640	—	—	—	—	35,526	40	35,526	40	180	97	22	24	35,729	61				
—	—	611	611	—	—	—	—	5,963	86	5,963	86	6	26	2	08	5,971	70				
29	—	1,874	1,903	220	40	—	—	18,290	24	18,510	64	—	—	5	28	18,515	92				
—	—	4,857	4,857	—	—	—	—	47,404	32	47,404	32	—	—	26	88	47,431	20				
1,080	624	71,072	72,776	8,208	—	6,009	12	693,662	72	707,879	84	1,901	72	298	12	710,079	68				
1 8 9 0																					
229	109	15,336	15,674	1,919	02	1,071	47	153,360	—	156,350	49	346	09	47	80	156,744	38				
288	420	16,638	17,346	2,413	44	4,128	60	166,380	—	172,922	04	312	22	46	84	173,281	10				
119	70	9,495	9,684	997	22	688	10	94,950	—	96,635	32	204	58	32	68	96,872	58				
167	33	12,445	12,645	1,399	46	324	39	124,450	—	126,173	85	643	66	73	68	126,891	19				
85	8	6,028	6,121	712	30	78	64	60,280	—	61,070	94	293	62	31	12	61,395	68				
—	—	1,524	1,524	—	—	—	—	15,240	—	15,240	—	162	80	14	12	15,416	92				
—	—	5,065	5,065	—	—	—	—	50,650	—	50,650	—	234	23	27	36	50,911	59				
—	—	647	647	—	—	—	—	6,470	—	6,470	—	6	26	1	96	6,478	22				
23	—	1,883	1,906	192	74	—	—	18,830	—	19,022	74	—	—	5	84	19,028	58				
—	—	8,694	8,694	—	—	—	—	86,940	—	86,940	—	—	—</								

Tab. No 86. Helsingfors stadskassas inkom-

ster och utgifter under åren 1882—1891.

	1882		1883		1884		1885	
Inkomster:								
Räntor	30,580	81	108,926	22 ¹⁾	68,180	64 ²⁾	43,577	55
Tomtlösen	39,258	53	7,399	—	27,164	45	1,544	15
Stadens fasta egendom	131,026	37	140,655	62	139,922	80	150,059	96
Tomtören	1,640	11	1,850	38	1,924	55	1,930	77
Inkomstgivande rättigheter	399,264	7	368,411	49	392,913	51	470,045	75
Diverse och inkomster utom budget	34,484	57	49,285	19	51,276	83	51,454	80
Ersatt inqvartering	—	—	—	—	—	—	—	—
Statsbidrag	130,270	60	132,890	52	139,397	51	141,863	3
Vattenledningen	91,002	26	104,127	53	120,576	80	140,480	26
Uttaxering	518,272	20	552,555	98	767,676	8	652,683	46
Lån	—	—	—	—	1,550,000 ³⁾	—	—	—
Summa	1,375,799	52	1,466,101	93	3,259,033	17	1,653,639	73
Utgifter:								
Stadens skulder	359,436	61	219,044	33	172,799	63	172,927	45
D:o embetsverk	118,684	35	133,865	76	159,768	37	196,090	88
Kommunalförvaltningen	118,204	63	127,063	8	128,415	21	126,560	57
Gatubelysningen	75,392	4	82,858	23	77,607	23	72,639	89
Brandverket	58,157	14	55,058	65	57,220	72	54,522	98
Polis- och fängvården	129,101	73	132,800	32	147,568	22	150,946	93
Sundhets- och sjukvården	28,099	51	28,897	89	36,712	60	39,559	93
Fattigvården	102,839	10	109,194	36	112,735	66	115,632	16
Undervisningsväsendet	147,992	4	170,140	77	187,345	35	205,834	43
Staden åliggande allmänna onera	6,389	4	13,089	91	6,419	4	6,449	4
Vattenledningen	47,324	78	90,435	44	58,455	29	67,101	93
Saluhallen	—	—	—	—	—	—	—	—
Allmänna arbeten	252,207	91	508,454	29	304,700	57	297,415	38
Pensioner	3,489	99	3,281	67	2,806	67	4,006	68
Diverse	139,715	65	195,054	37	267,373	27 ⁴⁾	242,156	98
Summa	1,587,034	52	1,869,239	7	1,719,990	83	1,751,845	23

Källa: Årliga revisionsberättelserna jemte uppgifter från drätselkontoret.

¹⁾ Incl. kuponger från icke utgifna obligationer, med *Fm*: 77,152:50. — ²⁾ Innefattande jemväl räntor rings-lån. — ³⁾ Förskotterade utgifter, bestämda att täckas genom framdeles upptagande lån. — ⁴⁾ Deraf *Fm*: 306,409:41 samt nya proviantmagasinet med *Fm*: 422,597:32. — ⁵⁾ Deribland byggnad för brandverket *Fm*: 34,864:78. — ⁶⁾ Incl. inlösen af Brunnsparken med *Fm*: 287,000. — ⁷⁾ Deribland för inlösen af f. d. 272,288:30.

	1886		1887		1888		1889		1890		1891	
22,391	29	23,559	9	40,805	14	54,689	37	63,753	23	66,521	26	
53,434	33	241,819	40	856,613	98	526,974	48	484,740	99	139,070	14	
167,735	40	171,946	72	179,299	36	191,607	07	205,988	29	206,815	47	
1,924	47	—	—	1,795	56	1,900	—	1,901	72	2,203	46	
425,279	20	487,808	22	508,699	28	580,399	99	630,943	80	640,432	39	
39,855	97	43,888	93	79,837	88	84,052	37	184,832	95	70,965	24	
—	—	244,756	29	247,822	39	248,132	87	255,156	90	242,762	94	
147,595	24	145,897	57	156,838	76	173,936	38	166,375	51	172,273	35	
160,782	12	183,294	48	194,992	84	229,681	08	257,576	03	297,792	87	
689,966	58	677,109	22	613,788	2	611,615	65	706,623	65	789,592	21	
—	—	633,303	93 ⁴⁾	—	—	452,054	70 ⁵⁾	1,449,270 ⁶⁾	—	193,300	— ⁷⁾	
1,708,964	60	2,853,383	85	2,880,493	21	3,155,043	96	4,407,163	07	2,821,729	33	
189,604	34	211,499	20	212,472	32	216,721	—	253,544	25	406,115	54	
173,744	24	169,746	86	168,523	17	168,886	85	171,796	17	169,648	77	
135,594	53	144,094	75	140,336	72	151,518	01	155,080	97	160,906	33	
78,846	31	78,820	57	90,079	28	98,111	27	102,061	61	112,236	97	
54,849	73	63,206	57	56,527	5	65,384	59	70,021	34	80,180	25	
164,092	23	164,649	41	164,102	90	157,731	37	159,056	7	158,304	97	
40,966	75	38,395	22	41,987	37	41,026	85	63,124	69	71,396	48	
119,529	4	125,515	40	128,961	61	145,994	76	184,829	21 ⁸⁾	222,292	76	
251,605	96	283,290	78	296,118	15	319,834	01	353,795	73	396,052	63	
6,449	4	250,203	33	260,320	58	252,641	96	266,771	24	253,775	98	
48,229	27	180,507	47	52,243	42	579,468	96	595,842	67	435,621	83	
—	—	—	—	—	—	2,162	28	9,524	71	7,051	55	
1,121,483	28 ⁹⁾	748,446	—	318,017	74	553,195	87	1,324,489	7 ¹⁾	741,819	87	
3,706	68	4,540	1	4,306	68	4,026	68	5,376	69	6,975	01	
145,838	9	357,898	13 ¹⁰⁾	540,028	85 ¹⁰⁾	132,944	53	255,064	14	250,907	76	
2,534,539	49	2,820,813	70	2,474,025	84	2,889,648	99	3,970,378	56	3,473,286	70	

å några donerade fonder, hvilka annars icke ingå i räkenskaperna. — ³⁾ 1882 års nybyggnads- och regleringsarbeten för arbetsinrättningen *Fm*: 22,694:66. — ⁴⁾ Deribland kostnaderna för folkskolehuset vid Malmgatan med *Fm*: 294,000:— samt kajarbeten med 249,800:— ⁵⁾ Deribland kostnader för 1882 års obligationslån Lagus'ska gården *Fm*: 132,000 samt för regleringsarbeten till genomförande af 1887 års stadsplan *Fm*:

Tab. No 87. Helsingfors stadskassas utgifter och inkomster år 1891, jmförda med faststald budget.

Utgifter:	Utgifters och Inkomsters konto. Anslag enligt budget	Extra Utgifters och Inkomsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
I. Stadens skulder.			
Å lånet för stadens reglering, amortering	5,288 —	—	—
Å lånet för chausséerna, amortering	4,325 05	—	—
ränta	1,174 95	—	—
Å lånet för folkskolehuset vid Annegatan, amortering	4,653 98	—	—
ränta	1,346 02	—	—
Å chausséobligationerna, amortering	5,000 —	—	—
ränta	3,960 —	—	—
Å vattenledningslånet af år 1876, amortering	15,100 —	—	—
ränta	71,947 50	—	—
Å nybyggnads- och regleringslånet af år 1882, amortering	31,500 —	—	—
ränta	62,763 75	—	—
Afbetalning af lån på kortare återbetalningstid än två år	80,000 —	—	—
Å lån på kortare återbetalningstid och å kassakreditiv, ränta och provision	90,000 —	29,056 29	—
II. Stadens embetsverk.			
Rådstufvarätt och magistrat, aflöningar	176,041 67	—	15,000 36
expenser	9,000 —	—	392 54
III. Kommunalförvaltningen.			
Stadsfullmäktiges kansli	9,800 —	1,470 30	—
Drätselkammaren, aflöningar	22,900 —	—	600 —
expenser	6,000 —	426 86	—
Drätselkontoret, aflöningar	24,700 —	426 59	—
expenser	2,500 —	—	418 38
Trafikkontoret, aflöningar	15,450 —	1,572 58	—
expenser	900 —	—	330 63
mätarearvoden	1,500 —	241 96	—
Hamnkontoret, aflöningar	24,310 —	967 37	—
expenser	600 —	818 83	—
Byggnadskontoret, aflöningar	38,320 —	4,008 81	—
expenser	1,000 —	307 93	—
material och handtlångaredagsverken vid mätningar	6,000 —	—	1,965 89
IV. Gatubelysningen.			
Gasbelysningen	86,969 09	—	4,058 50
Petroleumbelysningen	32,092 45	—	4,596 07
Elektrisk belysning	1,885 —	—	55 —
V. Brandverket.			
Aflöningar m. m.	47,065 —	—	—
Brandstallet	5,316 —	—	—
Hyor	3,450 —	—	—
Eldning och belysning	2,882 —	—	423 65
Redskap och inventarier	6,900 —	—	1,026 12
Diverse utgifter	2,850 —	382 20	—
Brandverkets reorganisation	20,000 —	—	7,215 18
VI. Polisnrättningen			
	173,658 —	—	15,353 03
Transport	1,099,148 46	39,679 72	51,435 35

Fortsättning.

	UtgifTERS och Inkom- sters konto. Anslag en- ligt budget	Extra UtgifTERS och In- komsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	1,099,148 46	39,679 72	51,435 35
VII. Sundhets- och sjukvården.			
Läkarepersonal	23,700 —	— —	— 12
Helsovårdsnämnden	4,500 —	— —	1,241 01
Kommunala sjukhuset	16,123 —	— —	705 24
Reservsjukhuset för smittosamma sjuka	3,014 —	— —	— 30
Polikliniken	3,000 —	— —	1,500 —
Sundhetsinspektören och helsopolisen	16,430 —	1,595 43	— —
Undersökningsstationen för lifsmedel	5,830 —	650 72	— —
VIII. Fattigvården.			
Fattigvårdsstyrelsen	8,560 —	— —	219 94
Fattiggården	56,040 —	24,230 78	— —
Arbetsinrättningen	23,440 —	— —	9,734 06
Understöd, ständiga	65,000 —	8,059 85	— —
D:o tillfälliga	9,060 —	2,293 75	— —
Sjuk- och dävårdskostnader	21,500 —	6,835 58	— —
Diverse utgifter	6,500 —	726 80	— —
IX. Undervisningsväsendet.			
Navigationsskolan	2,800 —	— —	11 20
Realskolan	12,500 —	— —	186 31
Handverksskolor	16,946 —	— —	— —
Handelsinstitutet	4,000 —	— —	— —
Slöjdskolan	1,500 —	— —	— —
Skolan för andesvaga barn	4,500 —	— —	450 —
Blindanstalten	2,000 —	— —	1,000 —
Folkskolorna, afföningar	256,047 12	— —	5,119 64
hyror	18,790 —	1,333 33	— —
undervisningsmateriel	6,200 —	— —	896 32
material för handarbeten	4,000 —	— —	1,485 84
möbler	5,000 —	— —	730 95
bidrag till lärarepersonalens pensionering	4,090 —	— —	170 —
eldningsämnen	10,600 —	— —	989 60
belysning	10,800 —	— —	3,226 68
beklädnadskostnader	6,000 —	668 —	— —
renhållning	6,600 —	— —	1,665 94
expenser	1,200 —	350 65	— —
reparationskostnader för gårdar m. m.	9,000 —	— —	3,894 33
Folkbiblioteket och läsesalen	19,890 —	3,414 34	— —
Folkbibliotek och läsesal i Sömnäs	7,650 —	— —	— —
X. Allmänna onera.			
Skjutshållning	2,960 —	— —	— —
Kronoutlagor	53 04	— —	— —
Inqvarteringskostnader	298,770 —	— —	56,007 06
Inqvarteringsnämnden	8,100 —	— —	100 —
XI. Vattenledningen.			
Förvaltning och drift	37,630 —	9,623 59	— —
Remont af byggnader m. m.	13,000 —	21,160 61	— —
Inköp af sand till filtrerna	3,000 —	— —	18 57
Inhägnad af planen kring pumphusen i Gammelstaden	900 —	— —	149 33
Transport	2,136,371 62	120,623 15	140,937 79

Fortsättning.

	Utgifters och Inkomsters konto. Anslag enligt budget		Extra Utgifters och Inkomsters konto			
			Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget		
Transport	2,136,371	62	120,623	15	140,937	79
Omläggning af rörledningen från Södra Magasinsgatan till kokhuset	1,000	—	—	—	678	04
Reparation och justering af vattenmätare	1,500	—	—	—	681	02
Rörledning från gamla pumphuset till sandtvättningsanstalten vid filterna	2,500	—	—	—	117	46
Förbindning af rörsträngar	4,070	—	—	—	—	—
Kaptensgatan, vattenledning, planering och kanal	104,400	—	—	—	—	—
Hafsgatan, d:o d:o d:o	13,900	—	—	—	—	—
Lilla Fabriksgatan, d:o d:o d:o	51,000	—	—	—	—	—
Vattenledning till Djurgårdsvillorna	33,000	—	—	—	911	33
Berghäll, vattenledning, planering och kanal	95,500	—	—	—	37,652	66
Inköp af vattenmätare	40,000	—	3,865	47	—	—
Tillbehör till vattenmätare	12,000	—	—	—	11,042	63
Maskiner och verktyg	9,000	—	823	30	—	—
Material för servisledningar m. m.	17,000	—	9,075	63	—	—
Diverse mindre arbeten	2,900	—	24	27	—	—
XII. Saluhallen	7,050	—	1	55	—	—
XIII. Allmänna arbeten.						
<i>Byggnader och lägenheter.</i>						
Remont af golf m. m. i gamla packhuset	4,500	—	550	36	—	—
Ombyggnad af simhus vid Munkholmssundet	1,500	—	176	59	—	—
Inredning af saluplatser för fiskhandel i saluhallen	4,950	—	526	71	—	—
Diverse underhåll	17,000	—	13,015	47	—	—
Plank och planering för folkskolan å Berghäll	2,200	—	—	—	1,769	95
Afträde inom Kaisaniemi park	2,800	—	484	39	—	—
Byggnad för brandverket	28,000	—	7,965	30	—	—
<i>Gator och allmänna platser.</i>						
Omläggning af Norra Esplanadgatan från Unions- till Sofiegatan	5,150	—	—	—	2,889	38
Slottskajens omläggning	5,790	—	—	—	960	90
Kanaltorget d:o	7,060	—	133	89	—	—
Kaserntorget d:o	9,780	—	—	—	1,651	60
Skilnadstorgets d:o	6,210	—	—	—	1,499	70
Unionsgatans d:o	4,470	—	—	—	519	81
Diverse underhåll	8,000	—	2,423	64	—	—
Nikolaigatans planering	10,420	—	—	—	2,482	29
Nykyrkobrinkens d:o	5,800	—	48	57	—	—
Packhuskajens nyläggning	13,400	—	2,500	23	—	—
Skatudds norra kajens d:o	8,500	—	—	—	1,033	83
Sandvikens södra kajs d:o	5,170	—	1,158	88	—	—
Sandvikstorgets d:o och planering	10,000	—	980	72	—	—
Kamptorget nyläggning	4,370	—	—	—	1,178	79
Båtsmansgatans d:o	2,230	—	—	—	132	72
Jungfrustigens gångbana, nyläggning	3,800	—	—	—	227	39
Munkholmogatans d:o	2,670	—	—	—	—	—
Observatoriigatans planering	7,240	—	—	—	693	94
Strandgatans d:o	13,700	—	—	—	—	—
Expropriationer af magasin och tomter för Badhusgatans utvidgning	30,000	—	—	—	—	—
Transport	2,755,901	62	164,378	12	207,061	23

Fortsättning.

	Utgifters och Inkomsters konto. Anslag en- ligt budget	Extra utgifters och In- komsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	2,755,901 62	164,378 12	207,061 23
<i>Kanaler och afloppsdiiken.</i>			
Freds- och Riddaregatans kanal, ombyggnad	1,650 —	— —	34 02
Packhustorget kanal, d:o	3,650 —	— —	1,149 59
Ombyggnad af äldre träkanaler	5,000 —	— —	1,526 56
Diverse underhåll	12,000 —	— —	1,588 67
Vladimirsgatans afloppskanal	2,300 —	— —	559 20
Villan Toivo, d:o	5,600 —	— —	1,418 25
Docksgatan från Fabriksgatan till hafsstranden, kanal	33,600 —	— —	— —
<i>Vägar.</i>			
Sanduddsvägens remont	2,980 —	41 59	— —
Mejlans vägens d:o	830 —	34 20	— —
Sörnäs lastageplats, vägremonter	1,370 —	— —	107 55
Diverse underhåll	12,000 —	— —	1,325 45
Väg genom Djurgårdsvillorna N:ris 13 och 14 samt väg från Kaisaniemi	6,380 —	2,394 13	— —
Väg från Vestra Chausséen till Humleberg	2,300 —	— —	1,266 95
<i>Chausséer.</i>			
Diverse underhåll	20,000 —	4,453 92	— —
Underhåll af chausséer i Brunnsparken	500 —	— —	500 —
Djurgårdens chaussée	8,000 —	— —	— —
<i>Hamnar.</i>			
Ombyggnad af två duc d'alber i Sörnäs hamn	800 —	770 25	— —
D:o af lastbron å Fattiggården	4,760 —	— —	999 52
Diverse underhåll	5,000 —	1,683 35	— —
Norra hamnens kajbyggnad	88,500 —	— —	16,486 40
Magasinskajens tillbyggnad	15,000 —	— —	— —
Skatudds norra kajen, provisorisk lastbro	2,100 —	47 70	— —
Strandskoning och vågbrytare i Hafshamnen	15,000 —	— —	— —
Ångslupsbro vid badhuset i Brunnsparken	3,170 —	— —	— —
Klappbryggor i Hafshamnen, Gräsviken, Tölövikens och vid Fattiggården	2,800 —	— —	— —
Provisorisk lastbro i Brobergshamnen	3,500 —	— —	— —
Förlängning af vestra broarna i Sörnäs hamn	16,400 —	— —	316 60
Sörnäs lastageplats, hamnspår	35,000 —	— —	— —
d:o d:o afstjälpningsställen	400 —	— —	187 05
Ballastlossnings anordnande	500 —	— —	500 —
Mudderprämars ombyggnad	5,000 —	6,358 94	— —
Muddring i hamnarna	20,000 —	— —	— —
<i>Brunnar.</i>			
Kaserntorgsbrunnens ombyggnad	1,130 —	— —	620 09
Skilnadstorgsbrunnens d:o	1,020 —	— —	800 —
Diverse underhåll	800 —	— —	651 35
<i>Planteringar.</i>			
Diverse underhåll	34,000 —	8,052 95	— —
Observatoriöbergens planering	5,000 —	— —	— —
Brunnsparken, plantering och drainering	10,300 —	559 51	— —
Kaisaniemi, dammarnes uppuddring	1,000 —	232 08	— —
Transport	3,145,241 62	189,006 74	237,098 48

Fortsättning.

	Utgifters och Inkom- sters konto. Anslag en- ligt budget	Extra Utgifters och In- komsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	3,145,241 62	189,006 74	237,098 48
Vattenposter för Trekanten, Brunnsplanen och Elisabetstorget	600 —	224 10	— —
Fabriksparken, planeringsarbeten och stängsel	5,000 —	72 55	— —
Inköp af soffor	3,000 —	— —	— —
Inköp af träd och buskar	1,500 —	— —	59 20
Djurgårdsvillorna, strandskoning och planering	2,000 —	— —	883 16
Lider för vinterupplag och reparationsverkstad för soffor . . .	2,500 —	52 90	— —
<i>Renhållningsväsendet.</i>			
Underhåll af afstjälpningsplatser m. m.	2,400 —	1,376 66	— —
Aflöning af vakter och prämkarlar m. m.	4,000 —	— —	1,350 10
Underhåll af latriner och pissoirer	7,000 —	3,500 46	— —
Renhållning af allmänna platser och gatuandelar	14,900 —	7,728 06	— —
Rengöring af hamnar och kajer	1,500 —	— —	227 05
Extra renhållning, snöplogning	500 —	1,124 60	— —
Bevattning af centrala gator m. m.	3,900 —	— —	561 12
Ombyggnad af tvänne afstjälpningsprämar	600 —	602 60	— —
Inredning af afträde å Kaserntorget	550 —	719 19	— —
Pissoir i teateresplanaden	2,060 —	97 53	— —
” vid Simongatan	400 —	59 20	— —
Två afstjälpningsprämar	9,000 —	1,325 75	— —
<i>Arbetsredskap.</i>			
Chaussée-ångvält m. m.	33,000 —	— —	3,443 58
Inköp och remont af arbetsredskap	11,000 —	— —	429 91
<i>Diverse.</i>			
Underhåll af klappbryggor, vedmått m. m.	4,000 —	— —	185 43
XIV. Pensioner	7,276 67	— —	301 66
XV. Diverse.			
Taxerings- och pröfningsnämnden	2,900 —	— —	37 21
Revision af stadens räkenskaper	2,100 —	— —	— —
Eldnings- och lysningsämnen	9,000 —	1,441 02	— —
Anslag för signalering af middagstimmen och för stormvar- ningstelegram	550 —	— —	135 —
Brandstodsafgifter	7,500 —	— —	165 81
Anslag åt mantalsskrifvaren	2,000 —	— —	— —
d:o för byggnadsinspektör	3,000 —	— —	500 —
Bidrag till Finska trädgårdsföreningen	1,000 —	— —	— —
D:o till länefängelsets ombyggnad	10,000 —	— —	— —
Utskrifning af vallängd jämte register	1,200 —	— —	— —
Anslag till juridiskt biträde åt obemedlade	2,500 —	— —	04 —
D:o till arbetshuset för fattiga barn	3,200 —	— —	— —
D:o till fängelseföreningens skyddsherberge	600 —	— —	— —
Omkostnader för hundskatten	200 —	— —	175 —
Inventarier till särskilda stadens hus	2,500 —	— —	2,092 68
Brandverkshusets möbler och inventarier	5,200 —	— —	11 68
Telefonafgifter	2,400 —	297 90	— —
Afkortning å uttaxerade medel	50,000 —	— —	8,443 81
<i>Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.</i>			
Anslag för nytt kommunalt sjukhus	4,000 —	— —	— —
D:o för förberedande arbeten å en kustbana mellan Hel- singfors och Åbo	3,000 —	— —	— —
Transport	3,373,878 29	207,629 26	256,100 92

Fortsättning.

	Utgifters och Inkom- sters konto. Anslag en- ligt budget	Extra Utgifters och In- komsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	3,373,878 29	207,629 26	256,100 92
Anslag för studieresa åt stadsingenjören	1,800 —	— —	— —
D:o för folkräkningen	483 30	— —	— —
D:o åt Bokhållaren L. Dannholms enka	200 —	— —	— —
D:o till understöd åt Tillsyningsmansenkan H. Lindholm .	300 —	— —	— —
D:o för ombyggnad af vaktstugan vid Östra chausséen till brandstation	955 —	205 98	— —
D:o för underhåll af messingsjukhus	2,940 —	1 01	— —
D:o för tillbyggnad till norra brandtornet	9,749 50	1,628 61	— —
D:o för nya redskap till brandverket	5,000 —	— —	— —
D:o för inköp af en häst till polisstallet	550 —	— —	— —
D:o för aflönandet af fyra poliskonstaplar i Sörnäs	1,022 20	897 80	— —
D:o för tillsyningsman vid slagtnrättningen samt för di- verse omkostnader vid besigtningen därstädes	— —	1,466 67	— —
D:o till understöd åt värnepligtige Gesällen V. Heiskanens hustru	— —	150 —	— —
D:o till understöd åt värnepligtige A. F. Boströms hustru . .	— —	90 —	— —
D:o till d:o åt d:o A. F. A. Nybergs d:o	— —	70 —	— —
D:o till d:o åt d:o H. W. E. Vesterlunds d:o	— —	75 —	— —
D:o till beklädnadshjälp åt poliskåren	— —	8,105 —	— —
D:o för inköp af metriskä mätt, vigter m. m.	— —	2,700 —	— —
Tillskottsanslag för vattenuppfodringsverket i Gammelstaden	— —	37,000 —	— —
D:o för vattenledningens nya sug- och tryckrör	— —	64,800 —	— —
Anslag för förlikningsnämndens expenser	— —	15 —	— —
D:o för undersökningar angående vattenledningsvattnet . .	— —	125 —	— —
D:o för uppförandet af ett brandredskapslider vid vestra chausséen	— —	1,000 —	— —
D:o till arbetshuset för fattiga barn	— —	450 —	— —
D:o till Helsovårdsnämnden för undersökningar beträffande renhållningsväsendet	— —	3,000 —	— —
D:o för inventarier till gamla packhuset	— —	2,700 —	— —
D:o för uppresande af en minnesvård å Fröken M. C. Olanders graf	— —	400 —	— —
<i>Från föregående är balanserade allmänna arbeten m. m.</i>			
Remont af äldre pumpverket i Gammelstaden	— —	6,732 20	— —
Östra Henriksgatans omläggning	— —	826 33	— —
Omläggning af Norra Esplanadgatan mellan Unions- och Mi- kaelsgatorna	— —	709 —	— —
Badhusgatans utvidgning	— —	659 87	— —
Långa brons remont	— —	12,176 49	— —
Hamnbanan	— —	4,233 35	— —
Remont af plank, tak m. m. efter stormen den 28 Aug. 1890	— —	2,918 62	— —
Rödning i stadens planteringar efter d:o d:o d:o d:o	— —	1,615 09	— —
Växthus och trädskola i Fabriksparken	— —	26 —	— —
Alexanders-, Glo- och Norra Esplanadgatornas kloakhöjning .	— —	10 10	— —
Broholmsvägen	— —	10,516 70	— —
Vattenledningens apparater för filtreringsförsök	— —	91 90	— —
Vattenledningens kol- och vedplan i Gammelstaden	— —	2,326 23	— —
Norra Esplanadgatans afloppskanal	— —	2,388 62	— —
Docksgatans planering	— —	666 70	— —
Summa	3,396,878 29	378,406 53	256,100 92

Fortsättning.

	Utgifters och Inkom- sters konto. Inkomst en- ligt budget	Extra Ut- gifters och Inkomsters konto. Inkomst en- ligt böckerna
Inkomster:		
Behållning från år 1890	744,500 —	1,770,727 16
I. Räntor.		
Å chausséobligationer	1,900 —	2,016 —
„ tomtlösen	50,000 —	48,840 33
„ tomtlösen i Brunnsparcken	6,500 —	7,030 37
„ donationsfonder	9,000 —	8,368 37
„ diverse	—	266 19
II. Tomtlösen.		
För arrende- och odisponerade tomter	185,000 —	139,070 14
III. Stadens fasta egendom.		
Räntor och arrenden från donerade hemman	13,000 —	12,730 22
Arrendemedel	115,000 —	117,217 61
Arrenden från Brunnsparcken	12,000 —	9,728 37
Hyra för saluplatser å torg	15,000 —	17,040 —
Bod- och diskhyror	6,000 —	6,087 —
Hyror för saluhallen	30,000 —	33,506 25
Do för fiskförsäljningsplatser	1,500 —	2,006 25
Simhusafgifter	400 —	311 —
Hötägt	300 —	95 —
Mulbetesafgifter	200 —	253 —
Tillfälliga arrenden och planhyror	4,000 —	7,840 77
IV. Tomtören		
	1,900 —	2,203 46
V. Inkomstgifvande rättigheter.		
Tolags- och trafikafgifter	365,400 —	412,556 52
Hamn- och vågafgifter m. m.	138,000 —	156,755 31
Auktionsprovision	700 —	1,262 12
Stadskällarerättigheter	2,000 —	2,000 —
Biljardafgifter	700 —	352 —
Bouppteckningsafgifter	35,000 —	55,329 34
Kollektmedel	200 —	295 40
Sakören	3,000 —	3,433 18
Böter för försummad betalning af kronoutsylder	1,500 —	1,443 60
Diverse böter	200 —	1,299 50
Arrende för Gammelstadsqvarnen	3,500 —	3,500 —
Fattigafgifter af i Ryssland vistande personer	1,800 —	2,091 26
Börsprovision	50 —	114 16
VI. Diverse.		
Personel fattigafgift	25,000 —	26,010 —
Sjukvård i kommunala sjukhuset	1,000 —	2,107 90
Inkomst från desinfektionsinrättningen	150 —	199 50
Fattigvårdens diverse inkomster	8,200 —	15,858 28
Elevers i folkskolorna afgifter	5,300 —	5,179 25
Elevers i folkskolorna handarbeten	500 —	451 90
Folkbibliotekets diverse inkomster	4,400 —	5,615 65
Hundskatt	5,000 —	4,758 —
Afgifter för klosetterna	7,000 —	9,307 20
Do för spillningsafstjelpning	500 —	993 10
Transport	1,805,300 —	2,896,250 66

Fortsättning.

	Utgifters och Inkom- sters konto. Inkomst en- ligt budget	Extra Ut- gifters och Inkomsters konto. Inkomst en- ligt böckerna
Transport	1,805,300 —	2,896,250 66
Bidrag till brandverket af ryska Alexandersgymnasium	184 46	184 46
Bidrag till underhåll af riddarhussqvären	300 —	300 —
Ersatta inqvarteringskostnader	298,770 —	242,762 94
VII. Statsbidrag.		
Till folkskolorna	52,000 —	52,000 —
D:o polisinrättningen	84,000 —	84,000 —
D:o gatubelysningen	17,500 —	17,500 —
D:o brandverket	8,210 —	8,210 —
Bränvinskatten	8,000 —	10,563 35
VIII. Vattenledningen.		
Vattenkonsumtionsavgifter	233,000 —	253,947 17
Förhöjning å d:o	300 —	1,084 24
Ersättning för verkställda anslutningar	10,000 —	42,761 46
IX. Lån.		
Förskotterade lånemedel	91,500 —	193,300 —
X. Uttaxering.		
Kommunala utskylder	787,813 83	789,592 21
<i>Från tidigare år balanserade anslagsbelopp, hvilka ej kommit till användning eller insparats:</i>		
Rådmansgatan, vattenledning, planering och kanal	— —	2,634 28
Petersgatan, d:o d:o d:o d:o	— —	5,520 64
Gengatan, d:o d:o d:o d:o	— —	2,768 79
Plank vid Folkskolegatan	— —	259 42
Brobergskajens simhus	— —	3,940 38
Skepparegatans planering	— —	7,907 54
Skeppsredaregatan, vattenledning, planering och kanal	— —	6,062 75
Mudderverket	— —	8,253 31
Sandviksgatan, vattenledning, planering och kanal	— —	1,340 71
Vladimirsgatan, d:o d:o d:o d:o	— —	2,008 92
Eriksgatan, d:o d:o d:o d:o	— —	9,354 75
Gräsviksgatan, d:o d:o d:o d:o	— —	7,413 43
Repslagaregatan, d:o d:o d:o d:o	— —	11,638 23
Väfvaregatans planering	— —	4,612 47
Förberedande arbeten för fiskarhamnen vid Hafsgatan	— —	440 73
Grusning af lekplatsen samt uppförande af hägnad kring folkskolehuset vid Annegatan	— —	804 92
Kajarbeten i norra och södra hamnen	— —	5 79
Fabriksgatan, vattenledning, planering och kanal	— —	11,847 27
Rödjning af stadens skogar efter stormen den 28 Augusti 1890	— —	20,547 29
Vattenledningens förbindning af rörsträngar under Skilnads- m. fl. gator	— —	2,134 35
Summa	3,396,878 29	4,701,952 46

Fortsättning.

Helsingfors stadskassas ställning den 31 December 1891.

Aktiva.			
Kassa	—	—	35,443 57
Obligationer	—	—	56,000 —
Tomtlösen	—	—	887,252 —
D:o från Brunnsparksområdet	—	—	174,177 15
Återstående löseskilling för åbyggnaderna å holmen Knekten	—	—	3,180 —
Byggnadsmaterialier	—	—	115,796 50
Vattenledningsmaterialier	—	—	201,304 59
Förskottrade lånemedel	—	—	2,135,486 05
D:o inqvarteringskostnader	—	—	181 03
Trafikkontorets uppbördskonto	—	—	1,671 19
Kostnader för materialgårdens flyttning	—	—	16,159 80
Olyftade statsbidrag.			
Inqvarteringskostnader	7,329	02	
Statsbidraget till gatubejysningen	17,500	—	24,829 02
Förskotter mot redovisningsskyldighet.			
Emil af Forselles	—	70	
E. Åberg	683	53	
Wilh. Malmberg	436	63	
C. Hausen	3	11	1,123 97
Utestående rester.			
Auktionsprovision	471	85	
Kollektmedel	295	40	
Arrende för Gammelstadsqvarnen	1,750	—	
För sjukvård å kommunala sjukhuset	2,107	90	
Inkomster från desinfektionsinrättningen	199	50	
Bidrag till brandverket af ryska Alexanders-gymnasium	184	46	
1891 års vattenkonsumtionsafgifter	64,165	52	
1891 års tolags- och trafikafgifter	5,720	53	
Diverse rester	80,767	93	155,663 09
Diverse debitorer.			
Ersättningar för verkställda anslutningar	5,701	—	
D:o för vägaunderhåll i Brunnsparken	400	50	
Förskotters konto	821	80	
Helsingfors Elektriska belysningsaktiebolag	2,790	—	
R. Huber	658	50	10,371 80
Kapitalkonto, netto gäld	—	—	3,721,338 16
		<i>Små</i>	—
			7,539,977 92
Passiva.			
Lån af statsvärdet.			
Lånet för stadens reglering af 1812	25,992	—	
Lånet för chaussébyggnaden af 1863	25,048	58	
Lånet för folkskolehuset vid Annegatan	22,266	33	73,306 91
Obligationslån.			
Chausséobligationslånet af år 1865	110,000	—	
Vattenledningslånet af år 1876	1,436,897	50	
Nybyggnads- och regleringslånet af år 1882	1,392,981	25	2,939,878 75
Transport			—
			3,013,185 66

Fortsättning.

	Transport	—	3,013,185 66
Öfriga lån.			
Föreningsbanken i Finland, kassakreditiv		512,100 —	
Borgå sparbank		200,000 —	
Petter och Alexander v. Nottbeck		606,860 77	
Finlands Bank, hypotekslån		895,839 10	
Städernas i Finland brandstodsbolag		311,250 —	2,526,049 87
Utelöpande kuponger.			
Till chausséelånet		176 40	
” vattenledningslånet		3,262 50	
” nybyggnads- och regleringslånet		3,127 50	6,566 40
Olyftade anslag.			
Polikliniken		1,500 —	
Vattenledningens förbindning af rörsträngar		913 50	
Kaptensgatan, vattenledning, planering och kanal		37,644 46	
Lilla Fabriksgatan, d:o d:o d:o d:o		19,413 20	
Munkholmsgatans nyläggning		2,652 —	
Strandgatans planering		9,154 58	
Docksgatans afloppskanal		6,262 24	
Djurgårdens chaussée		6,583 28	
Magasinskajens tillbyggnad		12,597 10	
Hafshamnen, strandkoning och vågbrytare		2,877 81	
Ångslupsbro vid Brunnssparkens badhus		451 13	
Klappbryggan i Hafshamnen, Gräsviken, Tölövikén och vid Fattiggården		1,359 64	
Brobergshamnens lastbro		1,921 96	
Sörnäs lastageplats, hamnspår		11,415 27	
Muddring i hamnarne		8,367 76	
Observatoriibergens planering		722 75	
Inköp af soffor		1,222 11	
Expropriationer af magasin och tomter vid Badhusgatan		21,776 63	
Anslag för minnesvård å fröken C. M. Olanders graf		400 —	
D:o till arbetshuset för fattiga barn		450 —	
D:o åt hälsovårdsnämnden för undersökningar beträffande renhållningsväsendet		2,500 —	
D:o för inköp af metriska mått, vigter m. m.		1,657 88	
Rådhusets ombyggnad		95,559 20	
Anslag för nytt kommunalt sjukhus		1,321 20	
Saluhallar, ritningar och undersökning af platser		1,339 25	
Ritarebiträde för uppgörande af generalkarta		712 90	
Hafsgatan, vattenledning, planering och kanal		3,441 82	
Anslag för uppgörande af ny tomtbok		952 —	
Realskolans hus, nybyggnad		177,700 —	
Anslag åt orkesterföreningen		2,900 —	
D:o åt svenska teatern		5,000 —	
D:o åt finska teatern		2,400 —	
D:o åt anstalten Turva		5,000 —	
D:o åt arbetarföreningen		2,500 —	
D:o åt föreningen för Helsingfors arbetshem och nattherberge		10,000 —	
Vattenuppfodringsverket i Gammelstaden		32,106 52	
Anslag för förberedande arbeten å en kustbana mellan Helsingfors och Åbo		2,426 —	
Skogsvaktarbiträden, plantskola och inköp af plantor		736 55	
Vattenledningen, nytt sug- och tryckrör		52,760 30	548,699 04
Förskottsbetalningar.			
Arrenden från Brunnsparcken		1,850 —	
Bod- och diskhyror		206 75	
Saluhallens hyror		1 50	
Hundskatt		6 —	2,064 25
Transport	—	—	6,096,565 22

Fortsättning.

	Transport	—	—	6,096,565 22
Diverse kreditorer.				
Chausséeobligationslånets amorteringsfond		28,690	—	
Inlösen af Brunnsparcken		11,413	74	
Vanhäfd & Mejlans		1,141	20	
Uttaxerade landtdagskostnader		1,286	90	
1891 års oliqviderade räkningar		177,474	05	
Adolf Holmgrens rättsinnehafvares donation		20,000	—	
A. Zilliacus		156	02	
B. Sirén		14,356	10	
C. Qvist		386	70	
G. Tallgren		20	12	
S. Smirnoff		3,000	—	
C. Mannerheim		10	53	
O. Aschan		—	08	
Th. Croll		1,600	—	
Elis Furuhjelm		1,070	38	
A. H. Kivekäs		18	32	
J. Ahde		20	—	260,644 14
Behållning till år 1892		—	—	1,182,768 56
	<i>Samt</i>	—	—	7,539,977 92

Källa: Revisionsberättelsen för 1891.

Tab. N:o 88. Helsingfors stads donerade fonder år 1891.

A) Under Drätselkammarens förvaltning stående fonder.	Balans från	Balans till	Under redogörelseåret			
	år 1890	år 1892	Influtit	Utbetalt		
1. Till förmån för fattigvården donerade fonder.						
J. Sederholms arvingars fond	2,057 14	2,057 14	}			
N. Heidenstrauchs fond	1,028 57	1,028 57				
C. J. Nordenstams fond	1,142 86	1,142 86				
J. D. Weckströms fond	4,800 —	4,800 —				
Finska Frimurarelogernas fond	8,160 —	8,160 —				
Medborgarekassans fond	4,828 57	4,828 57				
Helsingfors Kyrkofattigkassas fond	2,148 57	2,148 57				
Sveaborgs skole-, fattigvårds- och arbetsinrättnings fond	8,022 86	8,022 86				
L. Sederholms fond	571 43	571 43			6,980 —	5,495 72
C. O. af Forselles' fond	1,142 86	1,142 86				
J. Mobergs fond	1,708 57	1,708 57				
J. A. Ehrenströms fond	1,142 86	1,142 86				
H. Mt Nikolai Is fond	22,800 —	22,800 —				
D. Mr Nikolai Is och hans gemäls fond	9,142 86	9,142 86				
C. C. Schulins fond	2,000 —	2,000 —				
A. Ekholms fond	3,702 85	3,702 85				
K. Nyströms fond	4,000 —	4,000 —				
Å dessa fonder upplupna räntor	1,295 72	2,780 —				
2. Till förmån för feberlasaretet donerade fonder.						
Nikolai Alexandrowitschs fond	10,000 —	10,000 —	}	625 —		
E. Soltikoffs fond	2,500 —	2,500 —				
Å dessa fonder upplupna räntor	355 90	625 —			355 90	
3. Till förmån för folkskolorna donerade fonder.						
V. Elgs fond för en fattigskola	34,200 —	34,200 —	}	3,390 —		
Bell-Lancasterskolefonden	9,200 —	9,200 —				
Å dessa fonder upplupna räntor	973 75	1,710 —			2,653 75	
4. Fattigvårdens fonder utan uppgifvet ändamål.						
C. G. Hanells fond	5,200 —	5,200 —	}	811 57		
G. C. Brobergs fond	571 44	571 44				
Paul Demidoffs fond	2,765 71	2,765 71				
O. Palmblads fond	1,451 43	1,451 43				
L. Oikelins fond	452 —	452 —				
M. C. Mattheizens fond	4,000 —	4,000 —				
C. Othmans fond	159 42	159 42				
Å dessa fonder upplupna räntor	739 43	811 57			739 43	
5. Fattigvårdens fonder för bestämda ändamål.						
V. Elgs fond pour pauvres honteux	10,300 —	10,300 —	}	2,621 44		
C. Sierckens fond	2,800 —	2,800 —				
E. M. Lampas fond	10,150 —	10,250 —				
H. C. Gripenbergs fond	11,200 —	11,200 —				
Alexandras understödsfond	4,000 —	4,000 —				
L. Gardbergs fond	1,000 —	1,000 —				
A. F. Siercks fond	7,000 —	7,000 —				
Å dessa fonder upplupna räntor	2,749 61	2,785 04			2,486 01	
6. J. P. Chrogellii barnhusinrättningsfond	2,300 —	2,300 —			138 02	125 75
Upplupna räntor	125 75	138 02				
Transport	203,890 16	206,599 63	14,566 03	11,856 56		

Fortsättning.

	Balans från		Balans till		Under redogörelseåret	
	år 1890		år 1892		Influtit	Utbetalt
Transport	203,890	16	206,599	63	14,566	03 11,856 56
7. Cronstedts, Gustoffskys och Nybergs fond . . .	2,900	—	2,900	—	163	17 175 39
Upplupna ränta	175	39	163	17		
8. Hedvig Arnells fond	18,100	—	18,300	—	920	37 848 39
Upplupna ränta	1,048	29	920	37		
9. Fonder, donerade till en asyl för vanartade barn.						
H. C. Gripenbergs fond	2,500	—	2,500	—	3,727	55 1,200 —
Helsingfors Utskänkningsaktiebolags fond	69,700	—	72,500	—		
Å dessa fonder upplupna räntor	3,035	13	2,762	63		
10. Alexander II:s stipendiifond för folkskolorna .	27,200	—	28,000	—	1,413	09 775 —
Upplupna räntor	2,107	88	1,945	97		
11. Klara Wilhelmina Törmäläs fond	30,602	99	32,115	51	1,512	52 — —
12. Fonden för dygdigt tjenstefolks belönande . .	10,100	—	10,100	—	506	26 1,030 —
Upplupna räntor	531	81	8	07		
13. Realskolans stipendiifonder	4,300	—	4,300	—	217	78 149 47
Upplupna räntor	149	47	217	78		
14. Anna Sara Arosins testamentsfond	65,242	—	64,950	—	3,625	23 3,036 —
Upplupna räntor	1,204	06	2,085	29		
15. J. A. J. Pippingskiölds fond	20,000	—	20,000	—	936	89 872 19
Upplupna räntor	872	19	936	89		
16. Axel Fredrik Laurells stipendiifond	3,088	86	3,088	86	114	22 150 09
Upplupna räntor	161	21	125	34		
17. K. Rosengrens fond	10,012	60	10,498	58	485	98 — —
18. Helsingfors söndagsskolas fond	18,200	—	18,250	—	926	96 877 36
Upplupna räntor	877	36	876	96		
19. Alexandra Kiseleffs fond	9,795	25	10,000	—	637	08 — —
Upplupna räntor	—	—	432	33		
20. Maria Charlotta Olanders fond	22,800	—	60,681	14	43,099	95 6,056 65
Upplupna räntor	837	84				
21. Julie Thiléns fond	225,550	—	237,984	16	12,709	24 300 —
Upplupna räntor	24	92				
22. E. J. Silfvius' donationsfond	—	—	88,357	25	2,940	73 2,838 —
(Fm. 755,007.41 — Fm. 901,599.98).						
Transport	755,007	41	901,599	98	88,503	05 30,165 10

Fortsättning.

	Balans från		Balans till		Under redogörelseåret	
	år 1890		år 1892		Influtit	Utbetalt
Transport	755,007	41	901,599	98	88,503	05 30,165 10
B) Under Folkskoldirektionens förvaltning stående fonder.						
Aurore Karamzines hemgiftsfond	51,720	20	53,799	88	5,268	25 3,188 57
Hemgiftsbrefsfonden	29,714	29	29,714	29	2,000	— 2,000 —
J. H. Lindroos' beklädnadsfond	18,880	78	18,678	75	1,089	43 1,291 46
J. E. Ollonqvists beklädnadsfond	11,091	25	10,972	58	639	95 758 62
Mindre handelsborgaresocietetens beklädnadsfond	4,336	41	4,292	44	250	20 294 17
Helsingfors sparbanks stipendiifond	5,596	55	5,919	49	322	94 — —
Helsingfors utskänkingsaktiebolags stipendiifond	17,137	63	14,826	49	988	86 3,300 —
(<i>Fm. 138,477.11 — Fm. 138,203.92</i>).						
B) Under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående fonder.						
Maria Bergmans testamentsfond	10,000	—	10,000	—	500	— 500 —
Upplupna räntor	194	44	194	44	—	— —
Helena Kristina Åkermans fond	7,718	12	8,113	34	395	22 — —
(<i>Fm. 17,912.56 — Fm. 18,307.78</i>).						
Summa <i>Fm.</i>	911,397	08	1,058,111	68	99,957	90 41,497 92
Sammandrag.						
Kapital	893,936	93	1,038,592	76	—	— —
Upplupna räntor	17,460	15	19,518	92	—	— —
Summa <i>Fm.</i>	911,397	08	1,058,111	68	—	— —

Källa: Revisionsberättelsen för 1891.

Tab. N:o 89. Kostnaderna för folkskoleväsendet i Helsingfors åren 1880—1891.

112*

	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Löner och arvoden	80,291 98	87,407 17	97,079 50	104,754 29	113,645 84	127,436 66	143,294 22	168,198 16	183,365 56	200,187 26	215,679 50	250,927 48
Undervisningsmateriel	2,024 30	3,317 57	3,097 36	2,492 87	4,754 54	691 06	8,349 80	11,101 77	7,703 83	6,911 49	8,139 61	5,303 68
Material för handarbeten	432 98	566 63	721 60	1,000 30	1,005 57	934 70	378 80	1,369 27	2,193 54	3,716 16	1,801 24	2,514 16
Möbler och inventarier	1,327 30	1,940 85	1,421 35	3,144 80	3,898 50	3,559 40	8,940 70	3,301 03	4,248 94	6,079 54	7,161 35	4,269 05
Beklädnad åt medellösa elever	— —	— —	1,775 75	2,560 05	3,001 85	14,571 67	4,011 71	4,710 25	4,471 10	5,017 20	5,922 65	6,668 —
Hyror	3,295 55	5,200 —	6,916 67	8,292 50	10,955 83	3,496 16	14,728 35	12,968 34	14,213 13	17,533 —	20,310 —	20,123 33
Ved och belysning	5,089 60	6,046 55	5,758 20	6,145 35	7,103 75	7,456 44	11,118 85	12,847 30	15,435 20	15,789 50	19,752 70	17,183 72
Renhållning	— —	— —	— —	— —	— —	2,154 77	4,682 98	4,669 77	4,548 38	5,117 60	5,513 61	4,934 06
Remont af skolornas egna gårdar	6,174 19	3,970 50	4,883 48	5,209 17	7,504 21	5,330 52	17,148 88	4,876 07	6,437 21	4,078 33	6,371 43	5,105 67
Pensioner	— —	— —	— —	— —	— —	666 67	800 —	1,860 —	4,270 —	3,500 —	3,590 —	3,920 —
Diverse	— —	— —	— —	— —	— —	1,609 74	900 —	— —	— —	— —	845 30	1,550 65
Summa	98,635 90	108,449 27	121,653 91	133,599 33	151,870 09	167,907 79	214,354 29	225,901 96	246,886 89	267,930 08	295,087 39	322,499 80
Deraf betäckta:												
1) genom statsbidrag	26,000 —	26,000 —	26,000 —	26,000 —	32,000 —	32,000 —	32,000 —	32,000 —	52,000 —	52,000 —	52,000 —	52,000 —
2) genom räntor å donerade medel	2,042 76	2,042 76	2,042 76	1,532 07	1,532 07	1,532 07	3,285 —	1,532 07	1,532 07	3,059 —	2,594 84	2,516 75
3) genom inbet. skolfgifter	3,026 25	3,085 25	3,282 50	3,618 25	3,610 05	3,756 90	4,017 25	4,346 85	4,415 05	4,857 35	5,050 85	5,179 25
4) genom försällda handarbeten	224 30	279 35	304 —	249 75	302 80	409 35	390 38	393 41	291 49	406 62	489 73	451 90
5) genom uttaxerade medel	67,342 59	77,041 91	90,024 65	102,199 26	114,425 17	130,209 47	174,661 66	187,629 63	188,648 28	207,607 11	234,951 97	262,351 91
Summa	98,635 90	108,449 27	121,653 91	133,599 33	151,870 09	167,907 79	214,354 29	225,901 96	246,886 89	267,930 08	295,087 39	322,499 80

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 90. Försäkringsbeloppet af Helsingfors stads byggnader vid utgången af år 1891 jemte uppgift å försäkringsgifvarne.

Byggnaden	Försäkrings- belopp	Försäkringsgifvare
Rådhusbyggnaden	262,000 —	Städ. Allm. Brandstodsbol. i Finland.
Kaisaniemibyggnaderna	21,000 —	D:o d:o
Gamla Packhuset	57,200 —	D:o d:o
Kapellet	40,000 —	D:o d:o
D:o	100,000 —	Försäkrings Aktiebolaget Skandia.
Byggnaderna å Hesperia	35,000 —	Städ. Allm. Brandstodsbol. i Finland.
Narinkbodarna	31,000 —	D:o d:o
Folkskolegården N:o 7 Kaserngatan	100,400 —	D:o d:o
D:o N:o 10 Nikolaigatan	16,650 —	D:o d:o
D:o N:o 8 & 10 Rödbergsgatan	40,200 —	D:o d:o
Folkbiblioteksbyggnaden	176,500 —	D:o d:o
D:o	75,000 —	Försäkrings Aktiebolaget Skandia.
Södra Brandtornet	300,000 —	Städ. Allm. Brandstodsbol. i Finland.
Norra Brandtornet	20,850 —	D:o d:o
Arbets- & Fattiggården å Edet	374,000 —	D:o d:o
Vattenledningens pumphus	29,000 —	D:o d:o
Kommunala sjukhuset	70,000 —	D:o d:o
Gammelstadsqvarnen	20,000 —	D:o d:o
Varuskjulen å v. kajen	27,000 —	D:o d:o
Folkskolehuset vid Malmgatan	310,000 —	D:o d:o
Byggnader i Brunsparken	28,500 —	D:o d:o
Desinfektionshuset	10,000 —	D:o d:o
Tull- och Packhuset	180,000 —	D:o d:o
Arbets- och materialskjul å materialgården N:o 13 Gasverksgatan	38,000 —	Phoenix Fire Insurance Company.
Skogvaktarebostaden å Grejus	5,000 —	D:o d:o
Östra Parkvaktstugan i Djurgården	4,500 —	D:o d:o
Vestra d:o i d:o	2,500 —	D:o d:o
Obduktionshuset å villan Lugnet	4,500 —	D:o d:o
Vestra chausséuppbördshuset	4,000 —	D:o d:o
Östra d:o	4,500 —	D:o d:o
Politiekarlsbostaden	1,350 —	D:o d:o
Kokhusbyggnaden	4,000 —	D:o d:o
Brunnshuset	80,500 —	Brandförsäkrings Aktiebolaget Fennia.
Badhusbyggnaden i Brunsparken	70,000 —	D:o d:o
Saluhallen	170,000 —	Försäkrings Aktiebolaget Skandia.
Afträde i Teateresplanaden	9,000 —	D:o d:o
Folkskolehuset å Berghäll	77,000 —	D:o d:o
Växthuset i Fabriksparken	5,300 —	D:o d:o
Pump- och ångpannehuset i Gammelstaden	37,800 —	D:o d:o
Summa	2,842,250 —	

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 91. Värdet af Helsingfors stads lösegendom under åren 1884—1891.

	1884		1885		1886		1887		1888		1889		1890		1891	
Rådhuset	24,700	20	29,463	94	29,232	44	31,908	38	37,976	27	39,348	07	42,097	67	41,114	72
Trafikkontoret	—	—	—	—	—	—	—	—	8,557	66	9,967	01	9,999	16	12,570	56
Tolagskontoret	1,992	—	1,988	—	2,537	—	2,810	—	2,810	—	—	—	—	—	—	—
Hamnkontoret, våg- och kokhuset	5,007	11	4,965	11	4,971	06	5,002	31	5,725	06	6,108	06	6,285	35	5,555	30
Byggnadskontoret	141,027	69	146,851	21	142,446	95	166,938	39	180,337	32	237,734	94	378,337	49	289,952	54
Vattenledningskontoret																
Brandverket	67,047	—	67,734	66	69,293	86	71,853	91	77,057	31	78,678	31	79,145	81	72,948	85
Andra Polisvaktkontoret	1,614	—	3,480	—	3,516	—	3,472	25	3,677	25	3,978	—	4,178	50	3,903	—
Tölö vaktkontor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	254	25
Sörnäs d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	303	—
Feberlasarettet	10,136	62	10,279	36	11,373	16	11,016	88	10,795	13	10,546	33	9,917	86	11,391	01
Obduktionshuset	57	75	57	75	49	55	49	55	49	55	49	55	47	65	47	65
Undersökningsstationen för lifsmedel	1,966	85	2,443	17	2,535	65	2,687	40	2,980	50	3,883	45	3,960	46	3,933	87
Fattigvården	25,782	35	28,294	27	28,084	41	30,022	31	30,602	53	40,087	29	45,266	05	48,509	48
Realskolan	3,390	40	3,398	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40
Folkskolorna	18,741	—	20,720	—	30,821	90	32,700	90	33,192	90	38,623	65	41,277	15	41,277	15
Folkbiblioteket	8,296	95	8,565	65	8,877	05	8,935	90	10,130	55	10,114	55	10,370	55	10,307	10
Inqvarteringsnämnden	2,364	64	2,032	77	1,819	96	1,747	26	1,687	09	1,647	32	1,565	71	1,523	43
Brunnsparken	—	—	—	—	14,278	36	13,572	11	10,835	32	10,835	32	10,835	32	10,835	32
Auktionskammaren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,160	20
Gaspröfningsrummet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	05
Summa	312,124	56	330,274	29	353,254	75	386,134	95	419,834	84	495,019	25	646,702	13	897,527	67

Källa: Inventeringslängderna.

Sakregister.

	Sid.
<i>Aflopskanal</i> , ifrågasatt, från villan Rosavilla	81
<i>Aflopskanaler</i> , anlagda under år 1891	65
" beslutna för 1892	24
" statistik öfver	82*
<i>Afslag</i> å ansökan om upplåtande af flere försäljningsplatser å Kaserntorget	93
" " " om vattenledningens utsträckande till Docksgatan	78
<i>Afstjelningsprämarnes</i> flyttning	49
<i>Apotek</i> , anhållan om ett tionde	39
<i>Arbetsanstalt</i> för fallna qvinnor	41
<i>Arbetshus</i> för barn, tillskottsanslag för	35, 39
<i>Arbets- och fattiggården</i> , statistik öfver personer intagna i	86*
<i>Arbetsinrättningen</i> , intagna personer i	101
<i>Arbetsinrättningens</i> verksamhet, statistik öfver	90*
<i>Arbetsredskap</i> , anskaffade	68
<i>Arrende förminskning</i> för upplagsplats å Blåbärslandet	57
" , upphörd, för tomter å Berghäll	"
<i>Arrendeöfverlåtelser</i> , särskilda	59
<i>Arrendetomter</i> , reglering af	56
" utlegning af	55
<i>Aspnäs</i> , fabriksomt å	9
<i>Bangårdens utvidgning</i>	7
<i>Barndödligheten</i> , statistik öfver	16*
<i>Barnfödelsen</i> , statistik öfver	12*
<i>Beckkokningshuset</i> i Sörnäs, flyttning af	57
<i>Belysning</i> , elektrisk	23, 37
" gas-	37, 82
" petroleumgas-	37, 83
<i>Berghäll</i> , bostadstomter å	2, 9
" folkskolehus å	69
" upphörd nedsättning af arrendet för tomter å	57
<i>Bildningsgrad</i> , statistik öfver befolkningens	8*
<i>Biljardrättigheter</i> , förordade	42
<i>Blekkholmen, Norra</i> , utarrendering af upplagsplats å	10
<i>Blekkholmsgrundet</i> , landningsbrygga vid	15

<i>Blindanstalten</i> , tomtplats för	6
<i>Blåbärslandet</i> , frågasatt indelning i mindre lotter af	57
<i>Boningsrum</i> , statistik öfver	47*, 48*
<i>Borgesförbindelser</i> , godkända	59
<i>Branddepot</i> i 4:e stadsdelen	18
<i>Brandmanskapets</i> fördelning och helsotillstånd	115
<i>Brandposter</i> , förslag till föreskrifter angående	80
<i>Brandskadad</i> egendoms värde och försäkringsbelopp	114
<i>Brandtelegrafens</i> beskaffenhet	115
<i>Brandtornet</i> , norra, tillbyggnad till	70
<i>Brandverkets</i> reorganisation, anslag för	34, 37
<i>Brandverkshuset</i> , uppförande af	69, 115
<i>Broholmarna</i> , deras intagande i stadsplanen	1
<i>Brottmål</i> , statistik öfver	37*, 38*, 39*
<i>Brunnar</i> , ombyggnad af	26
<i>Brunnsparken</i> , omreglering af	17, 26, 87
" remont af Brunnshuset i	23
" utarrendering af Brunnshuset och kugelbanan i	14
<i>Brunnsvattenundersökningar</i> , statistik öfver	26*
<i>Budgeten</i> för 1892	35
<i>Byggnadskontoret</i> , ny stat för	37
<i>Byggnadskontorets</i> anslag och arbeten	62
<i>Byggnadsordning</i> , ny, för staden	44
" för fabriksstomter	"
<i>Byggnadsritningar</i> , godkända	59
<i>Chausséarbeten</i> för 1891	67
" för 1892	25
<i>Deputation</i> med anledning af Deras Kejs. Majestäters silfverbröllop	52
<i>Detektivpolisen</i> , statistik öfver brott m. m. upptäckta af	40
<i>Dispositionsmedel</i> , Stadsfullmäktiges	39
<i>Dispositions rätt</i> , beviljande af friare	58
<i>Distriktsläkaren</i> i Berghäll, anslag för	37
<i>Djurgården</i> , gångbro till	87
<i>Djurgårdsvillor</i> , förändrade planerings- och byggnadsplaner för	57
" planering af strandområdet nedanför nr:is 1—5	87
" reglering af N:o 14	57
<i>Donationsfond</i> , F. J. och Johanna v. Beckers	31
" G. Holmgrens och M. Thölgrens	32
" M. C. Olanders	93
<i>Donationsfonder</i> , dispositionen af särskilda	30
" höjning af räntan för lån från	93
" fattigvårdens	102

<i>Donationsfonder, folkskolornas</i>	112
<i>Donerade fonder, statistik öfver</i>	109*
<i>Dryckenskap, statistik öfver, personer tillvaratagna för</i>	43*
<i>Drätselkammarens kansli, ombildning af</i>	45
" " ny stat för	36
" reglemente, ändringar i	45
" sammansättning	95
<i>Duc d'albe i Sörnäs</i>	20
<i>Dygdigt tjänstefolk, understöd för</i>	30
<i>Döde, statistik öfver</i>	10*, 14* 16*, 18*
<i>Dödsorsakerna, statistik öfver</i>	17*
<i>Ekko, utvidgning af tomtplats å</i>	10
<i>Eldsvådor, beskaffenheten af</i>	113
" statistik öfver	44*, 45*
<i>Elektrisk belysning i särskilda byggnader</i>	23
" " stolpar för	83
<i>Elektriska ledningar, föreskrifter för</i>	94
<i>Elektrotekniker, instruktion för</i>	"
<i>Enke- och pupillkassa, ifrågasatt, för städernas tjänstemän</i>	52
<i>Epidemisjukhus, anslag för</i>	38
<i>Exekutionsbetjente, förhöjd aflöning för</i>	36
<i>Expenseanslag, ökad, för Helsevårdsnämnden</i>	37
" " " Polisinrättningen	"
<i>Export, statistik öfver</i>	61*, 67*, 68*
<i>Fabriker, statistik öfver</i>	50*
<i>Fabriksparken, planeringsarbeten i</i>	87
<i>Fabriksområdet vid Östra chausséen, reglering af</i>	2
<i>Fabrikskvarteren i 6:e och 7:e stadsdelarne, ny indelning af</i>	21
<i>Fabrikstomter, byggnadsordning för</i>	44
<i>Façad, tillstånd till, mot stadens tomt</i>	"
<i>Fartyg, statistik öfver i Helsingfors hemmahörande</i>	70*
" " " inklarerade	69*
" " " staden besökande utländska	70*
<i>Fattige, antalet å kommunens bekostnad vårdade</i>	96
" i fattiggården intagna	97
" statistik öfver	86*, 87*, 88*
<i>Fattigsakföraren, statistik öfver mål, handlagda af</i>	39
<i>Fattigsakförarens verksamhet</i>	121
<i>Fattigvårdens anslag, inkomster och utgifter</i>	98
<i>Fattigvårdsstyrelsens bokföring, ändring i</i>	93
" ordförande, ökad arvode för	38
" sammansättning	96

<i>Finska trädgårdsföreningen</i> , upphörande af anslaget för	38
<i>Fiskförsäljningsbutiker</i> i saluhallen, uthyrning af	92
<i>Fiskförsäljningsplatsernas</i> utarrendering	”
<i>Fiskhandeln</i> , ordnande af	28
<i>Fjelldal</i> , utarrendering af områden å	11
<i>Folkbiblioteket</i> , statistik öfver anlitaudet af	34
” ökadt anslag för	38
<i>Folkbibliotekets</i> styrelse	117
” verksamhet	116
<i>Folkbibliotek</i> och läsesal i Sörnäs, anslag för	38
<i>Folkets hem</i> i Sörnäs, utvidgning af byggnaden för	10
<i>Folkmängd</i> , statistik öfver ekonomisk och faktisk	8*, 9*
” ” ” kyrkskrifven och mantalsskrifven	7*
<i>Folkräkningen</i> , anslag för	34
<i>Folkskoledirektionens</i> sammansättning	112
<i>Folkskoleelevernas</i> uppförande och helsotillstånd	”
<i>Folkskolehus</i> å Berghäll, brädfodring af	23
” ” Fjelldal, ifrågasatt inköp af	61
<i>Folkskolereglemente</i> , förslag till nytt	45
<i>Folkskoleväsendet</i> , statistik öfver	30*, 32*, 33*, 112*
<i>Folkskollärare</i> , löneförbättring för	38
<i>Folkskollärarepersonalen</i> , förändringar i	109
<i>Folkskolorna</i> , antal och beskaffenhet	”
” donerade fonder till	112
<i>Fortsättningsskola</i> vid folkskolorna	”
<i>Fängsliga</i> personer, statistik öfver	40*
<i>Födde</i> och döde, statistik öfver	10*, 14*
<i>Föreningar</i> , tomtplats för en byggnad för särskilda	6
<i>Föreningens</i> för Helsingfors arbetshem och nattherberge anhållan om statslån, utlå- tande om	41
<i>Förmyndare</i> , antalet	108
<i>Förmyndarenämndens</i> arbetsfördelning	”
<i>Försäkring</i> , ifrågasatt, mot förlust genom läckor å vattenledningen	80
<i>Försäkringsbelopp</i> , statistik öfver brandskadad egendoms	45*
” ” ” kommunens assurerade fastigheters	113*
<i>Försäljning</i> af tomter	4, 5, 7, 54
<i>Gasbelysningen</i> , statistik öfver	85*
<i>Gaskontrollen</i> , nytt normalljus för	50
” reglemente för handhafvande af	”
<i>Gasledningen</i> , utvidgning af	82
<i>Gatläggningens</i> förbättrande, åtgärder för	94
<i>Gatuarbeten</i> för 1891	63
” ” 1892	24

<i>Gatuarbeten</i> , statistik öfver	74*
<i>Gatubelysningen</i> , förbättring af	37, 50
<i>Gatuunderhållet</i> , statistik öfver	73*
<i>Godsrörelsen</i> vid Helsingfors bangård, statistik öfver	59*
<i>Grejus</i> hemmans underarrendatorer	58
<i>Gräsviken</i> , landningsbrygga i	15
<i>Gårdar</i> , statistik öfver i staden befintliga	46*
Hannafgift , vägrad restitution af	92
<i>Hannafgifter</i> , uppbörden af	71*
<i>Hannarbeten</i> , beslutna för 1892	25
„ utförda år 1891	67
<i>Hannbanebyggnaden</i>	15
<i>Hannordningen</i> , afböjdt förslag om ändring i	44
<i>Handtverkerier</i> , statistik öfver	50*
<i>Helsopolisen</i> , statistik öfver syner m. m., verkställda af	23*
<i>Hesperia</i> värdshus' användning till folkskola	61
<i>Helsovårdsnämndens</i> expenser, tillskott i	37
<i>Holmäs och Sundsberg</i> , utbrytning af villaområden från	11
<i>Humbleberg</i> , minskning af arrendet för plantagen å	58
„ utarrendering af villalotter å	12
<i>Hushåll</i> , statistik öfver	48*, 49*
<i>Hyrkuskar</i> , statistik öfver	55*
<i>Häktade</i> , statistik öfver	40*
<i>Hörneberg</i> , vägrad ansökan om förlängning af arrendet af	12
Import , statistik öfver	61*, 67*, 68*
<i>Inflyttade</i> och utflyttade, statistik öfver	13*
<i>Inkomst</i> af arrenden	39
„ „ fasta försäljningsplatser	„
„ „ tomtförsäljningar	„
„ stads-kassans	96*, 98*
<i>Inqvartering</i> , kostnaden för	105
<i>Inqvarteringsnämndens</i> sammansättning	104
<i>Inqvarteringstariff</i> , tiden för fastställande af	51
<i>Inteckningar</i> , statistik öfver	43*
<i>Inventering</i> , af stads-kassan	94
„ „ stadens löseegendom	88
„ „ „ „ , biträde för	33
Kaisaniemi dam, muddring i	87
„ värdshus, remont af	23
<i>Kanal</i> , föreslagen, mellan Tölö- och Edosvikarne	17
<i>Kapellesplanaden</i> , ny plan för	86

<i>Passagerarörelsen</i> å Helsingfors bangård, statistik öfver	52*
<i>Pensioner</i> , upphörda	38
<i>Personellt anslag</i> för polismästaren m. fl., bortfallet	37
<i>Petroleumgatubelysningen</i>	83
<i>Planeringsarbeten</i> , anslag för, under 1892	24
<i>Planteringar</i> , underhåll af	86
<i>Planeringsarbeten</i> för 1892	26, 27
<i>Poliklinik</i> , statistik öfver sjukdomsfall, behandlade å	21*
<i>Polisinrättningen</i> , statistik öfver	41*
<i>Polisinrättningens reorganisation</i>	34, 37
<i>Poliskonstaplar</i> i Sörnäs, anslag för	34
<i>Polisordningen</i> , ändringar i	48
<i>Polisstallet</i> , anslag för	34
<i>Politikarlärne</i> , byggnad för	23
<i>Postörelsen</i> , statistik öfver	59*
<i>Prostitutionen</i> , statistik öfver	42*
<i>Prostitutionskomiténs betänkande</i> , utlåtande om	40
<i>Reglering</i> af fabriksområdet vid Östra chausséen	2
<i>Regleringsarbeten</i> för genomförande af 1887 års stadsplan	22, 24, 25, 64
<i>Religionsbekännelse</i> , statistik öfver befolkningens	9*
<i>Renhållningen</i> under 1891	68
<i>Renhållningsväsendets öfvertagande</i> af staden	27, 49
<i>Resande</i> , statistik öfver anmälde	55*
<i>Reseanslag</i> för stadsingenjören	34
<i>Runebergsgatan</i> , förlängning af arrendet för vattenkioskerna i	14
<i>Ryska läroverksbyggnader</i> , utskylder för	27
<i>Ryssholmen</i> , utarrendering af	13
<i>Rådhusets ombyggnad</i>	17
<i>Rådstufvurätten</i> , inrättandet af en fjärde afdelning vid	36, 46
„ statistik öfver mål behandlade af	36*, 37*, 38*
<i>Rödjningsarbeten</i> efter stormen 1890	85
<i>Rönnskär</i> , Vestra, indelning i mindre villalotter af	58
<i>Salubref</i> , utfärdade	55
<i>Saluhallar</i> , förberedelser för nya	23
<i>Salutorget</i> , omläggning af	24
<i>Sedmigradskys småbarnsskola</i>	118
<i>Simhus</i> , nya, inrättandet af	23
„ tillstånd till bibehållande, vid Ursins klippa	13
„ utarrendering af	61
<i>Sjukdomsfall</i> , statistik öfver	18*, 19*, 20*, 21*, 22*
<i>Sjöformän</i> , statistik öfver	55*
<i>Skatudden</i> , landningsbrygga vid	15

<i>Skogsvård, åtgärder för</i>	86
<i>Skolråd, för, läroverken i staden</i>	42
<i>Slagtdjur, anslag för besigtning af</i>	38
<i>Slagtarhusen, ansökning om vattenledning till</i>	20
<i>Sparbanksrörelsen, statistik öfver</i>	72*
<i>Spårvägar, afsyning af</i>	83
<i>Spårvägsbolagets gaturenhållning</i>	84
<i>Spårvägstrafiken, statistik öfver</i>	56*
<i>Stadsbetjente, förhöjd aflöning för</i>	36
<i>Stadsfullmäktiges sammansättning</i>	53
<i>Stadskassan, statistik öfver dess inkomster och utgifter</i>	96*, 98*
<i>Stadskassören, ansökt delaktighet i Civilstatens e. o. p. kassa för</i>	51
<i>Stadsplansförslag, sättet för granskning af</i>	4
<i>Statsjernvägarnes bangård, utvidgning af</i>	7
<i>Stenläggningsarbeten, anslag för, under 1892</i>	24
" statistik öfver	74*
<i>Stormskador, i stadens planteringar och skogar</i>	85
<i>Sundsberg, se Holmnäs.</i>	
<i>Syner, å särskilda lägenheter</i>	61
<i>Sörnäs, folkbibliotek och läsesal i</i>	38
" förlängning af lastbron i	25
" utarrendering af tomtplats i	13
<i>Taxeringen för kommunala utskylder, statistik öfver</i>	92*
<i>Teaterkaféet, veranda och blomsterrabatter vid</i>	15
<i>Telefonafgifter, ökad anslag för</i>	39
<i>Telefonrörelsen, statistik öfver</i>	54*
<i>Telegramväxlingen, statistik öfver</i>	53*
<i>Temperatur, statistik öfver luftens</i>	6*
<i>Testamente, förlikning angående tolkning af F. J. v. Beckers</i>	31
<i>Tillskottsområden, försäljning och upplåtande af</i>	5, 9
<i>Tjenstefolk, dygdigt, understöd för</i>	30
<i>Tomter, försäljning af</i>	4, 5, 54
" klyfning af	44
" sammanbyggande af	43
<i>Tomtlösen, inkomst af</i>	39
<i>Torghandel, debitering pr kvartal af afgifter för</i>	93
<i>Trafikafgifter, uppbörderna af</i>	91*
<i>Trafikkontoret, höjning af staten för</i>	36
<i>Trafikkontorets berättelse</i>	90
<i>Träsk, arrendenedsättning för villan</i>	58
<i>Trävarurörelsen, statistik öfver</i>	68*
<i>Tulluppbörderna, statistik öfver</i>	67*

<i>Ulrikasborgsbergen</i> , planeringsarbeten å	26
<i>Understöd</i> för dygdigt tjänstefolk	30
” åt Bokhållaren L. Dannholms enka	34
” åt tillsyningsmannen J. A. Lindhoms enka	34
” åt värnepligtiges hustrur	34
<i>Undersökningsstation</i> för livsmedel, statistik öfver undersökningar å	22*
<i>Ursins klippa</i> , tillstånd till bibehållande af simhuset vid	13
<i>Utarrendering</i> af diverse lägenheter	55
” ” fiskförsäljningsplatser	92
” ” narinkbodas	61
” ” saluhallsbutiker	92
” ” simhus	61
<i>Utflyttade</i> , statistik öfver	13*
<i>Utflyttningsrätt</i> , beviljande af	42
<i>Utminuteringsbolagets</i> vinstmedel, fördelning af	28
<i>Utminuteringsrätt</i> , beviljande af	43
<i>Utskänkningsrätt</i> , beviljande af	42
” vägrad	43
<i>Vallgård</i> , utarrendering af område å	13
<i>Vanda å</i> , vattenståndet i	18, 21
<i>Varuskjul</i> , nya, vid Södra hamnen	25
<i>Vattenfiltrering</i> , åtgärder för förbättrad	18, 21
<i>Vattenkioskerna</i> i Runebergsesplanaden, arrendeförlängning för	14
<i>Vattenledningen</i> , anslag för förvaltning, drift m. m. för	23, 73
” inkomst af	39
” kostnaderna för	72
” ny taxa och reglemente för	51
” nytt sug- och tryckrör för	20, 80
” statistik öfver	84*
” utsträckande af, till Docksgatan	78
” ” ” Guntäckt	80
” ” ” Humbleberg	79
” ” ” Norra brandtornet	”
” ” ” Observatorium	”
” ” ” slagtarhusen vid Edesviken	20
” ” ” Tölö	79
” ” ” särskilda gator	22
” utvidgning af	70
” verkstad för	80
<i>Vattenledningsvattnet</i> , statistik öfver undersökningen af	24*, 25*
<i>Vattenvärmingsapparat</i> å hästhoar	23, 80
<i>Vedmått</i> , föreslagen ändring af lagliga	94
<i>Vinkelgatan</i> , ifrågasatt uträtning af	60

<i>Ulrikasborgsbergen</i> , planeringsarbeten å	26
<i>Understöd</i> för dygdigt tjenstefolk	30
” åt Bokhållaren L. Dannholms enka	34
” åt tillsyningsmannen J. A. Lindhoms enka	34
” åt värnepligtiges hustrur	34
<i>Undersökningsstation</i> för lifsmedel, statistik öfver undersökningar å	22*
<i>Ursins klippa</i> , tillstånd till bibehållande af simhuset vid	13
<i>Utarrendering</i> af diverse lägenheter	55
” ” fiskförsäljningsplatser	92
” ” narinkbodas	61
” ” saluhallsbutiker	92
” ” simhus	61
<i>Utflyttade</i> , statistik öfver	13*
<i>Utflyttningsrätt</i> , beviljande af	42
<i>Utminuteringsbolagets</i> vinstmedel, fördelning af	28
<i>Utminuteringsrätt</i> , beviljande af	43
<i>Utskänkningsrätt</i> , beviljande af	42
” vägrad	43
<i>Vallgård</i> , utarrendering af område å	13
<i>Vanda å</i> , vattenståndet i	18, 21
<i>Varuskjul</i> , nya, vid Södra hamnen	25
<i>Vattenfiltrering</i> , åtgärder för förbättrad	18, 21
<i>Vattenkioskerna</i> i Runebergsesplanaden, arrendeförlängning för	14
<i>Vattenledningen</i> , anslag för förvaltning, drift m. m. för	23, 73
” inkomst af	39
” kostnaderna för	72
” ny taxa och reglemente för	51
” nytt sug- och tryckrör för	20, 80
” statistik öfver	84*
” utsträckande af, till Docksgatan	78
” ” ” Guntäckt	80
” ” ” Humbleberg	79
” ” ” Norra brandtornet	”
” ” ” Observatorium	”
” ” ” slagtarhusen vid Edesviken	20
” ” ” Tölö	79
” ” ” särskilda gator	22
” utvidgning af	70
” verkstad för	80
<i>Vattenledningsvattnet</i> , statistik öfver undersökningen af	24*, 25*
<i>Vattenvärmingsapparat</i> å hästhoar	23, 80
<i>Vedmått</i> , föreslagen ändring af lagliga	94
<i>Vinkelgatan</i> , ifrågasatt uträtning af	60

<i>Virkesflottning</i> inom hamnområdet, stadga för	94
<i>Väderleksförhållandena</i> , statistik öfver	4*
<i>Väg</i> för Munksnäs egendom öfver Mejlans hemmans mark	81
" till Grejus utskogsskifte	"
" öfver Observatoriibergen, ersättning för	82
<i>Vägar</i> , beslutna för 1892	25
" utförda under 1891	66
<i>Värnepligtiges</i> hustrur, understöd åt	34
<i>Yttnehåll</i> , statistisk uppgift å stadens	3*
<i>Åbo—Helsingfors</i> jernväg, anslag för undersökning af	34, 39, 52
<i>Äktenskapen</i> , statistik öfver	12*
<i>Öfverlåtelse</i> af arrenderätt	59

